ŚWIT,

KALENDARZ

F. CZERWIŃSKIEGO.

NA ROK ZWYCZAJNY

1909.

ROK XX.

WARSZAWA.
NAKŁADEM DRUKARNI FRANCISZKA CZERWIŃSKIEGO,
ulica Hortensya № 7.

Skład główny w Kantorze Drukarni.
Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Druk Fr. Czerwińskiego. — Warszawa, ul. Hortensya № 7.

ROK 1909.

LICZBA ZWROTÓW KALENDARSKICH

Podług nowego Gregoryańskiego Kalendarza.			Podług starego Juliańskiego Kalendarza.
X.	Liczba złota . .	X.	
VIII.	Epakta.	XX.*)	
XIV.	Okres słońca . .	XIV.	
VII.	Poczet Rzymski .	VII.	
C.	Litera Niedzielna	D.	

Подвижные Праздники Православной Церкви.

Нед. о Мыт. и Фарисеѣ	18 Января	Недѣля о Разслабленномъ	19 Апрѣля
Нед. о Блудномъ Сынѣ	25 „	„ о Самарянынѣ .	26 „
Мясопустная Недѣля .	1 Февраля	„ о Слѣпомъ . . .	3 Мая
Сыропустная „ . .	8 „	Вознесеніе Господне . .	7 „
Вербная „ . .	22 Марта.	Недѣля Св. Отецъ . . .	10 „
Свѣтлое Воскр. Христово	29 „	День Св. Тройцы . . .	17 „
Недѣля Апостола Ѳомы	5 Апрѣля	Нед. Всѣхъ Святыхъ .	24 „
„ Мvроносицъ .	12 „	1-ый день Петрова Поста	25 „

SWIĘTA RUCHOME.

Podług nowego stylu			Podług starego stylu
d. 7 Lutego	Niedziela Starozapustna . .	25	Stycznia
„ 14 „	Niedziela Mięsopustna . .	1	Lutego
„ 21 „	Niedziela Zapustna . . .	8	„
„ 24 „	Popielec	11	„
„ 28 „	Niedziela Wstępna . . .	15	„
„ 7 Marca	Niedziela Sucha	22	„
„ 14 „	Niedziela Głucha	1	Marca
„ 21 „	Niedziela Środopostna . .	8	„
„ 28 „	Niedziela Męki Pańskiej . .	15	„
„ 4 Kwietnia	Niedziela Palmowa . . .	22	„
„ 11, 12 „	Wielkanoc	29, 30	„
„ 17, 18, 19 Maja	Krzyżowe dni	4, 5, 6,	Maja
„ 20 „	Wniebowstąpienie Pańskie .	7	„
„ 30 „	Zesłanie Ducha Świętego .	17 i 18	„
„ 6 Czerwca	Świętej Trojcy	24	„
„ 10 „	Boże Ciało	28	„
„ 28 Listopada	Niedziela 1 Adwentu . . .	29	Listopada.

Karnawału rachując od Nowego Roku włącznie do Popielca jest tygodni 7, dni 5.

Karnawału rachując od Nowego Roku włącznie do Popielca jest tygodni 7 dni 5

SUCHE DNI.

podług nowego stylu.		podług starego stylu.	
Pierwsze	dnia 3, 5, 6 Marca	Pierwsze	dnia 18, 20, 21 Marca.
Drugie	„ 2, 4, 5 Czerwca	Drugie	„ 20, 22. 23 Maja
Trzecie	„ 15, 17, 18 Września	Trzecie	„ 16, 18, 19 Września
Czwarte	„ 15, 17, 18 Grudnia.	Czwarte	„ 16, 18. 19 Grudnia.

*) znaczy różnicę roku słonecznego do roku księżycowego

CZTERY PORY ROKU.

Wiosna zaczyna się dnia 20 Marca.
Lato zaczyna się dnia 21 Czerwca.
Jesień zaczyna się dnia 22 Września.
Zima zaczyna się dnia 21 Grudnia.

Wykład znaków kalendarskich.

● Nów. ☽ Pierwsza kwadra. | ☺ Pełnia. ☾ Ostatnia kwadra.

Zaćmienia w roku 1909.

W roku 1909, przypadają dwa zaćmienia słońca i dwa księżyca:

1-sze całkowite zaćmienie księżyca d. 4 czerwca. Początek o godz. 12 m. 22 po północy, koniec o godz. 4 m. 48 r. Widzialne będzie w polud-wschod. Azji, na Oceanie Indyjskim, w Europie, w Afryce, na Oceanie Atlantyckim. w południ. Ameryce i w polud. zachod. połowie Ameryki północnej.

2-gie całkowite zaćmienie słońca z d. 17 na 18 czerwca. Początek zaćmienia o godz. 10 m. 34 w., koniec o godz. 3 m. 11. r. Widzialne będzie w północnej Europie, w północno-zachodniej połowie Azji, w północnej Ameryce, tudzież w okolicach bieguna północnego.

3-cie całkowite zaćmienie księżyca d. 27 listopada. Początek o godz. 8 m. 36 r., koniec o godz. 12 m. 10 w poł. Widzialne będzie we wschodniej Europie, w północno-wschodnich częściach: Afryki, Oceanu Atlantyckiego, Ameryki, Oceanu Spokojnego i w zachodniej połowie Azyi i Australji.

4-te częściowe zaćmienie słońca dnia 12 grudnia. Początek o godz. 7 m. 31 wiecz., koniec o g. 11 m. 7, w. Widzialne będzie tylko w południowej Australji i w południowej połowie Nowej Zelandji. tudzież w okolicach bieguna południowego.

EPOKI GŁÓWNE.

Rok 1909 ery Chrześciańskiej jest:
6622 peryodu Juliańskiego.
7417 ery Byzantyńskiej.
1326 ery Tureckiej, której początek dnia 15 Stycznia 1909 roku.
5670 ery Żydowskiej. której początek dnia 14 Września 1909 roku.
2685 Olimpiad, albo pierwszy rok 675-ty Olimpiady zaczynający się w Lipcu 1909 roku.
2663 od założenia Rzymu wedle Varrona.
2657 ery Nabonassara.
1909 wedle nowego stylu, zaprowadzonego od r. 1682 dnia 4 Października liczy się od d. 1 Stycznia, według zaś rachuby Juliańskiej w 14-cie dni później,
5512 od wprowadzenia dzwonów w użycie (752).
1040 od zaprowadzenia religii chrześcijańskiej w Rossyi.
918 od wprowadzenia liczb arabskich do Europy przez Saracenów (991).
881 od wynalezienia 7 nut muzycznych i gammy przez Gaj-Aretyna Benedyktyna (1028).
676 od odkrycia żup solnych w Wieliczce (1233).
619 Od zaprowadzenia muzyki kościelnej (1290).
601 od wynalezienia w Europie papieru do pisania (1308).
469 od wynalezienia sztuki drukarskiej.
436 od urodzenia Mikołaja Kopernika.
435 od wyjścia pierwszego druku w Krakowie (1474).
417 od odkr. Ameryki przez Kolumba.
207 od założenia miasta St.-Petersburga
41 od urodzenia Najjaśniejszego Cesarza MIKOŁAJA II Aleksandrowicza
15 od wstąpienia na Tron Najjaśniejszego Cesarza MIKOŁAJA II.

ODMIANY KSIĘŻYCA W ROKU 1909

STYCZEŃ	Pełnia . .	d. 6, o g. 7 m. 00 r., zamieć.
	Ostatnia kw.	d. 14, o g. 7 m. 56 r., mróz.
	Nów . . .	d. 21, o g. 1 m. 13 r, śnieg
	Pierwsza kw.	d. 27, o g. 9 m. 40 w, mróz.
LUTY	Pełnia . .	d. 5, o g. 2 m. 37 r., mróz.
	Ostatnia kw.	d. 12, o g. 8 m. 15 w, zamieć
	Nów . . .	d. 20, o g. 11 m. 51 w., deszcz.
	Pierwsza kw.	d. 26, o g. 3 m. 30 w., śnieg.
MARZEC.	Pełnia . .	d. 6, o g. 8 m. 11 w., wiatr.
	Ostatnia kw.	d. 14, o g. 5 m. 28 r., śnieg.
	Nów . .	d. 20, o g. 10 m. 25 w., deszcz.
	Pierwsza kw.	d. 28, o g. 10 m. 56 w, chłód.
KWIECIEŃ	Pełnia . .	d. 5, o g. 10 m. 48 r., pogoda.
	Ostatnia kw.	d. 12, o g. 12 m. 17 w., deszcz.
	Nów . . .	d. 19, o g. 9 m. 29 r, pogoda.
	Pierwsza kw.	d. 27, o g. 6 m. 15 r., pogoda
MAJ	Pełnia . .	d. 4, o g. 10 m. 32 w, wiatr.
	Ostatnia kw.	d. 11, o g. 5 m. 45 w., deszcz.
	Nów . . .	d. 18, o g. 9 m. 42 w. pogoda.
	Pierwsza kw.	d. 26, o g. 11 m. 57 w., deszcz.
CZERWIEC	Pełnia . .	d. 3, o g. 7 m. 58 r., deszcz.
	Ostatnia kw.	d. 9, o g. 11 m. 18 w., upał.
	Nów . . .	d. 17, o g. 11 m. 21 r., grzmoty.
	Pierwsza kw.	d. 25, o g. 3 m. 17 w., upał.
LIPIEC	Pełnia . .	d. 2, o g. 3 m. 47 w., upał.
	Ostatnia kw.	d. 9, o g. 6 m. 7 r, burza.
	Nów . . .	d. 17, o g 2 m. 13 r., pogoda.
	Pierwsza kw.	d. 25, o g. 4 m. 8 r., deszcz.
	Pełnia . .	d. 31, o g. 10 m. 48 w., susza.
SIERPIEŃ	Ostatnia kw.	d. 7, o g. 3 m. 42 w., deszcz.
	Nów . . .	d. 15, o g. 5 m. 43 w., wiatr.
	Pierwsza kw.	d. 23, o g. 2 m. 43 w., pogoda.
	Pełnia . .	d. 30, o g. 5 m. 59 r., burza.
WRZESIEŃ	Ostatnia kw.	d. 6, o g. 4 m. 53 r., pogoda.
	Nów . .	d. 14, o g. 9 m. 17 r, deszcz.
	Pierwsza kw.	d. 21, o g. 11 m. 29 w., wiatr.
	Pełnia . .	d. 28, o g. 2 m. 23 w., pogoda
PAŹDZIERNIK	Ostatnia kw.	d. 5, o g. 9 m. 47 w., wiatr.
	Nów . .	d. 13, o g. 12 m 29 w, chłód.
	Pierwsza kw.	d. 21, o g. 7 m. 00 r, pogoda.
	Pełnia . .	d. 28 o g. 1 m. 5 r., deszcz.
LISTOPAD	Ostatnia kw.	d. 4 o g. 5 m. 37 w., śnieg.
	Nów . .	d. 12, o g. 3 m. 1 w., wiatr.
	Pierwsza kw.	d. 19 o g. 2 m. 8 w, zimno.
	Pełnia . .	d. 26, o g. 2 m. 46 w., śnieg.
GRUDZIEŃ	Ostatnia kw.	d. 4. o g. 2 m. 50 w., śnieg.
	Nów . .	d. 12, o g. 4 m. 34 r., mróz.
	Pierwsza kw.	d. 18, o g. 10 m. 00 w., śnieg.
	Pełnia .	d. 26, o g. 7 m. 21 r., mróz.

Dług dnia G. M.
7 44
7 45
7 46
7 48
7 49
7 52
7 53
7 54
7 57
7 58
8 1
8 3
8 4

STYCZEŃ.

RPZEPOWIEDNIE FALBA.

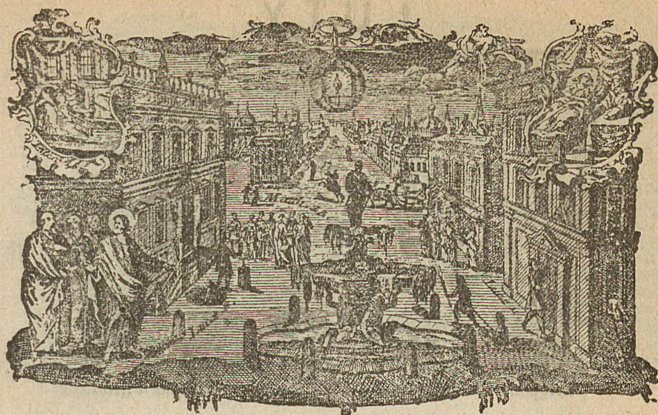

Do 6 mróz, od 6 do 14 zamieć, od 14 do 21 mróz, od 21 do 26 śnieg i mróz od 27 do końca miesiąca mróz.

8 7
8 10
8 13
8 13
8 16
8 13
8 20
8 20
8 25
8 38
8 32
8 35
8 38
8 42
8 45
8 41
8 57
8 54

ЯНВАРЬ 31 дней. ИМЕНА СВЯТЫХЪ Православной Церкви.		**STYCZEŃ** ma dni 31. ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko - Katolickiego.		Styczeń. IMIONA Słowiańskie.
19 П. *Дек. 1908.* М. Вониф.	1	P.	**Obrzezanie Pańsk. Nowy Rok.**	Mieczysław
20 С. Св. Мч. Игнатія Бог.	2	S.	Martyniana Makarego Opata	Strzeżysław
21 В. **Н.** пр **Р.** М. Іуліаніи,	3	N.	**Niedz. po N. R.** Gen. P. Dan. M.	Włastimił
22 П. М. ч. Анастазіи.	4	P.	Tytusa B. i Rygoberta B. W.	Dobromir
23 В. Пр. Павла арх. Неок.	5	W.	Telesfora P M.	Włastibor
24 С. Мч. Евгеніи, Пр. Ник.	6	Ś.	**Objaw. Pańsk. Trzech Króli.**	Bojomir
25 Ч. **Рождество Іисуса Х.**	7	C.	Luciana i Juliana M.	Światosław
26 П. **Соборъ Пр. Богород.**	8	P.	Seweryna Opata	Mścisław
27 С. Перв. Муч. Стефана.	9	S.	Marcyanny P. M. Jukunda M.	Władimir
28 В. **Н.** по **Р.** С. Ап. Ник.	10	N.	**1 po 3 K.** Agat. P., Wilhel. B. W.	Dobrosław
29 П. 14 т. млад. въ Виел.	11	P.	Higina P. M., i Honoraty P.	Krzesimir
30 В. Мч. Анисіи.	12	W.	Arkadyusza i Mod. M. m.	Czesława
31 С. П. Меланіи Римлян.	13	Ś.	Weroniki P., Glafiry P.	Bogomir
1 Ч. *Январь 1909.* **Обр. Гос.**	14	C.	Hilarego B. W. D. K.	Radogost
2 П. Пр. Сильвестра.	15	P.	Pawła I pustelnika	Domosław
3 С. Пр. Малахіи.	16	S	Marcellego P. M., Ottona M.	Włodzimir
4 В. **Н.** пр. Пр. Соб. 70-и Ап.	17	N.	**2 po 3 Kr.** *Im. Jez.* Antoniego Op.	Rościsław
5 П. Өеопемпта и Өеоны	18	P.	Katedry ś. Piotra w Rz.	Jaropełk
6 В. **Богоявленіе Госп.**	19	W.	Henryka B. W., Marty M.	Ratimir
7 С. *Соб. Св. Іоанна,* Өеод.	20	Ś.	Fabjana P. M.	Sebastjan
8 Ч. Георгія Хоз., Иліи.	21	C.	Agnieszki P. M	Jarosława
9 П. Пр. Филиппа Мит.	22	P.	Wincentego i Anastazego M.	Witisław
10 С. Св. Григорія, Павла.	23	S.	*Zaślub. N. M. P.* Ildefonsa B. W.	Wrócisław
11 В. **Н.** по Пр. Өеодосія Вел.	24	N.	**3 po 3 Kr.** ***Ś. Rodz.*** Tymot. B M.	Chwalibóg
12 П. М. Татіаны и Саввы.	25	P.	*Nawrócenie św. Pawła Ap.*	Miłosz
13 В. Мч. Ерм. Петра.	26	W.	Polikarpa B. M., Pauli Wd.	Skarbimir
14 С. При. Отецъ въ Синаѣ	27	S.	Jana Złot. B. W. D. K.	Przybysław
15 Ч. Павла Өивейск.	28	C.	Flawiana Mm.	Radomir
16 П. Покл. чест. ап. Петра	29	P.	Franciszka Salezego BWDK	Zdzisław
17 С. *Прп. Антонія Велик*	30	S.	Martyny P. M, Sawiny P.	Dobrogniew
18 **Н. оМ. иФ.** *Свв. Аөони Кир.*	31	N.	**4 po 3 Kr.** Piotra Nolasko W.	Spitogniew

Przb. dn. zr. o in. 1 | minut 21 | minut 45 | godz. 1 m. 16

STYCZEŃ ma dni 31.		Data odpowiednia nowego stylu.	Dzień.	Wschód i zach. sł i księż. podług nowego stylu.							
ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko - Katolickiego starego stylu.				Wschód słońca.		Zachód słońca.		Wschód księż.		Zachód księż.	
				G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.
1 C.	**Obrzez. Pań. Nowy Rok 1909.**	14 St. 1909	1	8	7	4	3	p1	31	r3	40
2 P.	Makarego Opata.	15 —	2	8	7	4	4	1	57	4	56
3 S.	Daniela M., Genowefy P.	16 —	3	8	6	4	5	2	30	6	11
4 N.	**N. po N.R.** Tytusa i Rygoberta.	17 —	4	8	6	4	7	3	13	7	18
5 P.	† Telesfora, Emiljanny.	18 —	5	8	5	4	8	4	5	8	16
6 W.	**Trzech Króli.**	19 —	6	8	5	4	9	5	4	9	4
7 Ś.	Lucjana i Juljana M. M.	20 —	7	8	4	4	10	6	9	9	40
8 C.	Seweryna Opata.	21 —	8	8	4	4	12	7	17	10	9
9 P.	Marcjanny P. M.	22 —	9	8	3	4	14	8	26	10	32
10 S.	Agatona, i Wilhelma B. W.	23 —	10	8	3	4	16	9	33	10	52
11 N.	**1 po 3 Kr.** Higina, Honoraty	24 —	11	8	2	4	17	10	40	11	8
12 P.	Arkadjusza, Modesta Mm.	25 —	12	8	2	4	18	10	47	11	29
13 W	Weroniki, Leoncyusza.	26 —	13	8	1	4	19	—	—	11	38
14 Ś.	Hilarego B. W. D. K.	27 —	14	8	0	4	21	r0	35	11	54
15 C.	Pawła I Pust.	28 —	15	7	59	4	23	2	4	p0	13
16 P.	Marcellego P., Ottona M.	29 —	16	7	58	4	24	3	18	0	35
17 S.	Antoniego Op., Leonilli M.	30 —	17	7	57	4	26	4	35	1	4
18 N	**2po3Kr.** *Im.Jez.*, K.ś. PiotrawR.	31 —	18	7	56	4	27	5	49	1	43
19 P.	Henryka, Marty M.	1 Lutego	19	7	55	4	29	7	0	2	37
20 W.	Fabiana i Sebastyana.	2 —	20	7	54	4	31	8	0	3	44
21 Ś.	Agnieszki P. M.	3 —	21	7	53	4	33	8	48	5	5
22 C.	Anastazego, Wincentego	4 —	22	7	52	4	34	9	24	6	30
23 P.	*Zaśl. N. M. P.* Ildefonsa B. M.	5 —	23	7	51	4	36	9	53	8	1
24 S.	Tymoteusza B. M.	6 —	24	7	49	4	38	10	15	9	26
25 N.	**Starozap.** *S. Rodz. N. ś. Paw. A.*	7 —	25	7	48	4	40	10	36	10	50
26 P.	Pauli wd., Polikarpa B. W.	8 —	26	7	47	4	42	10	55	—	—
27 W.	Jana Złotoustego B.W.D.K.	9 —	27	7	46	4	43	11	14	r0	10
28 S.	Flawiana M.	10 —	28	7	44	4	45	11	35	1	30
29 C.	Franciszka Sal. B. W. D. K.	11 —	29	7	43	4	46	p0	1	2	47
30 P.	Martyny P. M., Sawiny.	12 —	30	7	42	4	47	0	30	4	2
31 S.	†† Piotra Nolas., Marcelli Wd.	13 —	31	7	40	4	48	1	10	5	11

Dług. dnia G. M.
9 1
9 5
9 8
9 11
9 15
9 18
9 23
9 26
9 30
9 34
9 38
9 41

LUTY.

Z początku miesiąca śnieg, od 5 do 12 mróz, od 12 do 20 zamieć, następnie do 26 deszcz i do końca miesiąca chłód.

9 45
9 49
9 53
9 57
10 1
10 5
10 9
10 12
10 16
10 19
10 24
10 28
10 32
10 36
10 39
10 43

ФЕВРАЛЬ 29 дней. ИМЕНА СВЯТЫХЪ Православной Церкви.	LUTY ma dni 29.		ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko - Katolickiego.	Luty. IMIONA Słowiańskie.
19 П. *Январь.* Пр. Макарія	1	P.	†† *Wigilia.* Ignacego B. M	Zegota
20 В. Евѳимія В.	2	W.	**Oczyszczenie N. M. P.**	Miłosława
21 С. Прп. Максима	3	Ś.	Błażeja B. M.	Błażeja
22 Ч. Ап. Тимоѳея Анаст.	4	C.	Ansgarego i Andrzeja BB.	Witosława
23 П. Мч. Климента.	5	P.	Agaty P. M.	Dobrochna 🌕
24 С. Прп. Ксеніи. Макед.	6	S	Doroty P. M., Tytusa B. W	Bohdana
25 В. **Н. о Б. с.** Св. Григорія	7	N.	**Starozap.** Romual. Op., Rysz	Szulisława bł.
26 П. П.Ксенофонта.Маріи.	8	P.	Jana z Matty W., Emiliana	Gniewomir
27 В. *Пер. мощ. св. Іоан. Зл.*	9	W.	Apolonii P. M., Cyrylla B.	Gorysław
28 С. Пр. Ефрема.	10	Ś.	Scholastyki P.	Tomiła bł.
29 Ч. Игнатія Богоч.	11	C.	Saturnina kapł. M.	Swiętochna
30 П. Соб. 3 Святыхъ.	12	P.	Eulalii P. M.	Radzyn ś. 🌗
31 С. С. чуд. Кира, Іоанна.	13	S.	Juliana M , Katarzyny	Jordan
1 В. *Февр.* **Н. Мяс.** М. Триф.	14	N.	**Mięsop.** Walentego K. M.,	Niemir
2 П. **Срѣтеніе Господне.**	15	P.	Faustyna, i Jowity Mm.	Szczęsław
3 В. С. Прав. Сим. Богопр.	16	W.	Julianny P. M., Juljana M	Milada bł.
4 С. Прп. Исидора Кир.	17	Ś.	Patrycyusza B. W. Donata M.	Świętorad
5 Ч. М. Агаѳіи.	18	C.	Symeona B. M. Maksyma M.	Wielosława
6 П. Пр. Вукола.	19	P.	Konrada W., Mansfeta	Czcisława
7 С. Пр. Парѳенія. и Луки.	20	S.	Leona i Euchervusza B. W.	Lubomił 🌑
8 В. **Нед.Сыр.**Ѳеодора,Зах	21	N.	**Zapustna.** Maksym. B., Andrz.	Onosława
9 П. М. Никифора.	22	P.	Kat. ś. Piotra w Ant.	Wrocisława
10 В. М. Харалампія.	23	W.	Piotra Damiana D. B.	Przedzisław
11 С. Св. мч. Власія.	24	Ś.	†† *Popielec. Macieja Apost.*	Bogusz
12 Ч. Св. Мелетія.	25	C.	†† Zygfryda B. W.	Sławobawój
13 П. Мартиніана	26	P.	†† Aleksan. B. M.	Mirosław 🌓
14 С. Пр.Кирилла,Исаакія.	27	S.	†† Leandra B ,Aleksandra M.	Tworzymir
15 В. **Н. Пр.** Св. а. Онисима.	28	N.	† **1 p. Wstęp.** Romana Op.,	Wiarosław

P. ć. 1 min. 56. | ć. 2 m. 15 | ć. 2 m. 34. | ć. 3 m. 6

♔ **Oznacza dni galowe dworskie.** † **oznacza Wigilje i posty.**

LUTY ma dni 29.		ŚWIĘTA KOSCIOŁA Rzymsko-Katolickiego starego stylu.	Data odpowiednia nowego stylu.	Dzień.	Wschód i zach. sł. i księż. podług nowego stylu							
					Wschód słońca.		Zachód słońca.		Wschód księż.		Zachód księż.	
					G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.
1	N.	**Miesop.** Ignac. M., Brygidy	14 Lutego	1	7	40	4	49	p 1	58	r 6	11
2	P.	**Oczyszczenie N. M. P.**	15 —	2	7	39	4	51	2	48	7	1
3	W.	Błażeja B. M.	16 —	3	7	37	4	52	3	58	7	42
4	Ś.	Andrzeja B. W.	17 —	4	7	36	4	54	5	5	8	12
5	C.	Agaty P. M.	18 —	5	7	34	4	56	6	14	8	36
6	P.	Doroty P. Sylwana.	19 —	6	7	32	4	58	7	21	8	56
7	S.	Romualda Opata.	20 —	7	7	30	5	0	8	28	9	19
8	N.	**Zapustna** Jana z Matty W.	21 —	8	7	29	5	2	9	35	9	28
9	P.	Apolonji P. M. Cyrylla B.	22 —	9	7	27	5	4	10	42	9	43
10	W.	Scholastyki P., Sylwana	23 —	10	7	26	5	5	11	50	9	59
11	Ś.	†† *Popielec.* Saturnina kapł M	24 —	11	7	24	5	7	—	—	10	16
12	C.	†† Gaudentego B., Eulalji.	25 —	12	7	22	5	9	r 1	1	10	36
13	P.	†† Juljana i Dobrosława.	26 —	13	7	20	5	10	2	14	11	1
14	S.	†† Walentego K. M.	27 —	14	7	18	5	12	3	27	11	34
15	N.	† **I p. Wstęp.** Faustyna i Jowity.	28 —	15	7	16	5	14	4	38	p 0	19
16	P.	† Julianny M., Juliana M.	1 Marca	16	7	14	5	16	5	43	1	18
17	W.	† Sylwina B. i Donata.	2 —	17	7	12	5	18	6	37	2	32
18	Ś.	†† Symeona B. M.	3 —	18	7	10	5	20	7	18	3	57
19	C.	† Konrada W.	4 —	19	7	8	5	22	7	50	5	26
20	P.	†† Eucheriusza i Leona.	5 —	20	7	6	5	24	8	16	6	57
21	S.	†† Maksymiana B., Feliksa	6 —	21	7	4	5	26	8	37	8	24
22	N.	† **2p Sucha.** *Kat. s. Piotra w A.*	7 —	22	7	2	5	28	8	56	9	50
23	P.	† Piotra Damiana.	8 —	23	6	59	5	29	9	17	11	14
24	W.	† *Macieja Apost.*, Sergjusza.	9 —	24	6	57	5	30	9	38	—	—
25	Ś.	†† Zygfryda B. W.	10 —	25	6	55	5	32	10	2	r 0	34
26	C.	† Aleksandra.	11 —	26	6	53	5	34	10	32	1	52
27	P.	†† Leandra i Aleksandra M	12 —	27	6	51	5	36	11	8	3	4
28	S.	†† Romana, Makarego M.	13 —	28	6	50	5	37	11	54	4	7

MARZEC.

Dług. dnia G. M.

10 48
10 52
10 56
11 1
11 6
11 9
11 12
11 17
11 21
11 24
11 28
11 33
11 37

Od 1 do 6 zimno, od 6 do 14 wiatr, od 14 do 20 śnieg, od 20 do 28 deszcz, od 28 do końca miesiąca deszcz.

11 14
11 15
11 49
11 53
11 57
12 1
12 9
12 9
12 13
12 18
12 22
12 25
12 30
12 34
12 32
12 45
12 48
12 48

МАРТЪ 31 дней. ИМЕНА СВЯТЫХЪ Православной Церкви.	MARZEC ma dni 31.		ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko - Katolickiego.	Marzec. IMIONA Słowiańskie.
16 П. *Февр.* Мч. Памфила,	1	P.	† Albina B.	Budzisław
17 В. Св В. Өеодора Тир.	2	W.	† Heleny Cesarz.	Radosław
18 С. Льва папы, Агап.	3	Ś.	†† Kunegundy Ces.	Sławomiła
19 Ч. Архиппа.	4	C.	† Kazimierza Kr.	Kazimierz ś.
20 П. Св. Льва еп. Катанск.	5	P.	†† Euzebjusza, Adryana.	Pakosław
21 С. Тимоөея, Евстаөія.	6	S.	†† Wiktora i Wiktoryna	Wojsław
22 В. **2Нед.В П.** Пр. Аөанас.	7	N.	† **2 p. Sucha** Tomasza z Akw.	Bogowit bł.
23 П. Св. м. Поликарпа.	8	P.	† Jana Bożego.	Miłogost
24 В. *1 и 2 обр. ч. гл. Іоанна.*	9	W.	† Franciszki Rzymianki.	Mścisław
25 С. Св. Тарасія	10	Ś.	†† 40 Męczenników, Wiktora	Bożesław bł.
26 Ч. Порфирія.	11	C.	† Konstantego.	Ludosław
27 П. Пр. Прокопія.	12	P.	†† Grzegorza P. W. D. K.	Swatosz.
28 С. Василія исп.	13	S.	†† Krystyny P., Nicefora.	Niecisław
1 В *Мар.* **3Н.В.П.** Мч.Нест.	14	N.	† **3 p. Głucha.** Matyldy Kr.	Bożena
2 П. м. Өеодота.	15	P.	† Longina M., Klemensa	Długomir
3 В. М.Евтропія Клеоник.	16	W.	† Eufrozyny P.	Ojcosław
4 С. Пр. Герасима,	17	Ś.	†† Józefa z Arymat.	Zbigniew
5 Ч. мч. Конона.	18	C.	† *Gabryela Ar.*	Boguchwał
6 П. М. Константина.	19	P.	†† *Józefa Obl. N. M. P.*	Bohdan
7 С. Св. Василія.	20	S.	†† Wolframa B., Eufemii.	Polemir
8 В **4 Н.В.П.** Өеоөилакта.	21	N.	† **4 p. Srod.** Benedykta Opata.	Błogosław
9 П. *Свв.40 мч.Севастійск.*	22	P.	† Katarzyny W.	Godysław
10 В. Кодрата, Кипріян.	23	W.	† Katarzyny Kr. Sz. Pelagii	Zbisław
11 С. Св. Софонія	24	Ś.	†† Marka i Tymoteusza M. m.	Ludomira
12 Ч. Пр. Феофана.	25	C.	† **Zwiast. N. M. P.** Ireneusza.	Więcysław
13 П. Александра.	26	P.	†† Ludgera W., Tekli M.	Swiętobój
14 С. Св. Өеогноста.	27	S.	†† Jana Damasc B. D. K.	Bohdar bł.
15 В. **5 Н. В. П.** Агапія,	28	N.	† **5 p. M. P.** Jana Kapistr. W.	Krzesław
16 П. Мч.Савина, Трофима	29	P.	† Eustazego.	Czcimisław
17 В. Алексія Божія. ч. л.	30	W.	† Anieli Wd., Kwiryna M.	Szukosław
18 С. Св Кирилла и Троф.	31	Ś.	†† Balbiny P.	Dobromira

Prz. g. 4 m. 27 | godz. 4. m. 30 | godz. 5 m. 8.

MARZEC ma dni 31.		ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko - Katolickiego starego stylu	Data odpowiednia nowego stylu	Dzień.	Wschód i zach. sł. i księż. podług nowego styln. Wschod słońca. G.	M.	Zachód słońca. G.	M.	Wschód księż. G.	M.	Zachód księż. G.	M.
1	N.	† **3 p. Głucha.** Albina B. W.	14 Marca	1	6	49	5	38	p0	48	r5	0
2	P.	† Heleny Cesar.	15 —	2	6	47	5	40	1	49	5	43
3	W.	† Kunegundy Cesarzowej.	16 —	3	6	45	5	42	2	55	6	15
4	Ś.	†† *Kazimierza Królewicza*	17 —	4	6	42	5	43	4	3	6	42
5	C.	† Euzebiusza, Adryana Mm.	18 —	5	6	39	5	45	5	11	7	2
6	P	†† Wiktora i Wiktoryna.	19 —	6	6	37	5	47	6	19	7	20
7	S.	†† Tomasza z Ak.	20 —	7	6	35	5	49	7	25	7	36
8	N.	† **4 p. Srod.** Jana Bożego W.	21 —	8	6	33	5	51	8	32	7	50
9	P.	† Franciszki Rzym.	22 —	9	6	30	5	53	9	40	8	5
10	W.	† 40 Męczenników, Wiktora.	23 —	10	6	28	5	55	10	50	8	21
11	Ś.	†† Konstantego W.	24 —	11	6	26	5	57	—	—	8	39
12	C.	† Grzegorza Pap.	25 —	12	6	24	5	59	r0	2	9	2
13	P.	†† Nicefora P., Krystyny.	26 —	13	6	21	6	0	1	14	9	30
14	S.	†† Matyldy Kr., Leona.	27 —	14	6	19	6	1	2	25	10	9
15	N.	†**5p. Biała.** Longina, Klemensa	28 —	15	6	17	6	2	3	30	10	59
16	P.	† Eufrozyny P.	29 —	16	6	15	6	4	4	26	p0	5
17	W.	† Gertrudy P. Józefa z Ar.	30 —	17	6	13	6	6	5	12	1	24
18	Ś.	†† *Gabr. Arch.* Cyrylla B.	31 —	18	6	11	6	8	5	47	2	50
19	C.	† *Józefa Ob. N. M. P.*	1 Kwiet.	19	6	8	6	9	6	15	4	20
20	P.	†† 7 *Bol. N. M. P.* Wolframa	2 —	20	6	5	6	11	6	37	5	49
21	S.	†† Benedykta O.	3 —	21	6	3	6	13	6	58	7	18
22	N.	† **6 p. Kwietnia.** Katarzyny	4 —	22	6	1	6	15	7	18	8	45
23	P.	†† Katarzyny Król.	5 —	23	5	59	6	17	7	38	10	11
24	W.	†† Marka, Tymoteusza.	6 —	24	5	56	6	18	8	1	11	33
25	S.	†† Ireneusza B. M., Kwir.	7 —	25	5	54	6	20	8	29	—	—
26	C.	†† *Wielki.* Ludgera B. W.	8 —	26	5	52	6	22	9	3	r0	51
27	P.	†† *Wielki.* Jana Dam. B.D.K.	9 —	27	5	50	6	24	9	47	2	0
28	S.	†† *Wielka.* Jana Kapistrana.	10 —	28	5	47	6	25	10	39	2	58
29	N.	**Wielkanoc.** Cyrylla M., Eustaz.	11 —	29	5	45	6	27	11	39	3	44
30	P.	**Wielkan.** Anieli Wd. Kwiryna	12 —	30	5	43	6	29	p0	46	4	20
31	W.	*Wielkan.* Balbiny, Beniamina	13 —	31	5	41	6	31	1	53	4	47

KWIECIEŃ.

Dług. dnia G. M
12 54
12 58
13 0
13 2
13 16
13 14
13 18
13 23
13 26
13 30
13 34
13 38
13 42

Do 5 chłód, od 5 do 11 pogoda, od 12 do 19 deszcz, od 20 do 27 pogoda, od 28 do końca miesiąca pogoda.

13 40
13 51
13 54
13 58
14 1
14 5
14 9
14 13
41 18
14 21
14 25
14 29
14 32
14 36
14 42
14 46
14 57

АПРѢЛЬ 30 дней. ИМЕНА СВЯТЫХЪ Православной Церкви.	KWIECIEŃ ma dni 30.		ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko - Katolickiego.	Kwiecień. IMIONA Słowiańskie.
19 Ч. *Мартъ.* Мч. Хрисанта	1	C.	† Teodory M.,	Zbigniewa
20 П. Іоанна.	2	P.	†† 7 *Bol. N M.P* Franciszka	Sudomir
21 С. Прп. Якова. Θомы	3	S.	†† Ryszarda B. W [a Paulo	Mnożysław
22 В. **Н. Ваій** Прп. Исаакія	4	N.	† **6 post. Palm.** Izydora B. W	Włatisław
23 П. Пр. м. Никона	5	P.	† Wincentego Fer.	Borzywój bł.
24 В. Артемона. Пр Никон	6	W.	† Celestyna. Wilhelma.	Swiętobór
25 С. **Благовѣщен. Пр. Бог.**	7	Ś.	†† Epifaniusza B. M.	Przesław
26 Ч. *Вел.* Соборъ Ар. Гавр.	8	C.	†† *Wielki.* Dyonizego B. W.	Radosław
27 П. *Велик.* Матроны,	9	P.	†† *Wielki.* Maryi Kleofasow	Dobrosława
28 С. *Великая* П. Игаріона.	10	S.	†† *Wielka* Ezechiela Pr. M	Gorysław
29 В. **Св. Хр. Восс.** Св. Мар.	11	N.	**Zmartw. Chr.** Leona W.P.D.K	Jaromir
30 П. **Св.** Пр. Іоанна.	12	P.	**Wielkanoc.** Wiktora M.	Lubosław
31 В. **Св.** Аполинаріи.	13	W	*Wielkanoc.* Hermenegilda M	Przemysław
1 С. *Апр* Маріи Егип.	14	Ś.	Waleryana i Justyna M. m	Myślimir
2 Ч. Пр. Тита	15	C.	Anastazego M.	Wacław bł.
3 П. Пр. Никиты.	16	P.	Marceliana M.	Nosisław
4 С. Пр. Іосифа.	17	S.	Aniceta P. M., Roberta	Krasisław
5 В. **Н.Ап.Θом.** Мч.Θедула.	18	N.	**Przewodnia.** Apoloniusza M	Gościsław
6 П. Меθодія рав.	19	P.	Hermogenesa M. Tymona.	Władimir
7 В. Св. Георгія м. Аклин.	20	W.	Sulpicjusza M	Czesław M.
8 С. Иродіона.	21	Ś.	Anzelma B. W.	Drogomił
9 Ч. Прп. Вадима.	22	C.	Sotera i Kaja P.	Strzeżymir
10 П. Мч. Максима.	23	P.	*Wojciecha B. M.* Jerzego M.	Wojciech ś.
11 С. М. Антипы, еп., Мар.	24	S.	Fidelisa M.	Jerzy ś.
12 В. **Н.С.ж.Мир.** Св. Василія	25	N.	**2 po W.** *Gr. Chr. Marka Ew*	Jarosław ś.
13 П Св. мч. Артемона.	26	P.	Marcelina, Kleta P.	Spitymir
14 В. Св. Мартина.	27	W.	Teofila B. i Zitty P.	Bogufał
15 С. Аристарха.	28	Ś.	Pawła od Krzyża.	Zywisław
16 Ч. М. Агапіи.	29	C.	Piotra, Roberta.	Sławogost
17 П. Св. мч. Симеона.	30	P.	Katarzyny Senеńskiej P.	Chwalisław

Prz. g. 5 m. 32 | g. 7 m. 31 | godzin 7 minut 9.

KWIECIEŃ ma dni 30. ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko-Katolickiego starego stylu.			Data odpowiednia nowego stylu.		Dzień	Wschod i zach. sł. i księż. podług nowego stylu. Wschód słonca. G.	M.	Zachod słonca. G.	M.	Wschód księż. G.	M.	Zachód księż. G.	M.
1	Ś.	Teodory M.	14	Kwiet.	1	5	39	6	31	p3	1	r5	9
2	C.	Franciszka a Paulo.	15	—	2	5	36	6	32	4	9	5	28
3	P.	Ryszarda B. W.	16	—	3	5	34	6	33	5	16	5	44
4	S.	† Izydora B. W. D. K	17	—	4	5	31	6	35	6	24	5	58
5	N.	**Przewodnia.** Wincentego Fer.	18	—	5	5	29	6	38	7	32	6	13
6	P.	**Zwiastow. N. M. P.** Wilhelma	19	—	6	5	27	6	40	8	41	6	28
7	W.	Epifanjusza B. M.	20	—	7	5	25	6	42	9	53	6	45
8	Ś.	Dyonizego B. W.	21	—	8	5	22	6	43	11	5	7	5
9	C.	Maryi Kleofasowe	22	—	9	5	19	6	44	—	—	7	31
10	P.	Ezechiela Pr. M.	23	—	10	5	18	6	46	r0	17	8	5
11	S.	Leona Wiel.	24	—	11	5	16	6	48	1	24	8	51
12	N.	**2 po W.** *Gr. Chr.* Wiktora M.	25	—	12	5	14	6	50	2	22	9	50
13	P.	Hermenegilda	26	—	13	5	11	6	51	3	10	11	1
14	W.	Walerjana, Justyna	27	—	14	5	9	6	53	3	47	p0	23
15	Ś.	Anastazego M.	28	—	15	5	7	6	55	4	16	1	48
16	C.	Marceliana.	29	—	16	5	5	6	57	4	40	3	16
17	P.	Aniceta P. M., Roberta.	30	—	17	5	2	6	58	5	0	4	43
18	S.	Apolonjusza, Bogumiła.	1	Maja	18	5	0	7	0	5	19	6	11
19	N.	**3 po W.** *Op. ś. Józefa*, Tymona	2	—	19	4	58	7	1	5	39	7	39
20	P.	Sulpicjusza M.	3	—	20	4	57	7	2	6	0	9	4
21	W.	Anzelma B. W.	4	—	21	4	55	7	4	6	25	10	28
22	Ś.	Sotera i Kaja P. p. M. m.	5	—	22	4	53	7	6	6	57	11	43
23	C.	♔ *Wojciecha B. M* Jerzego.	6	—	23	4	50	7	7	7	37	—	—
24	P.	Fidelisa Kapuc. M.	7	—	24	4	48	7	9	8	27	r0	49
25	S.	*Marka Ewan.*, Ermina	8	—	25	4	46	7	11	9	26	1	42
26	N.	**4 po W.** Marcelina i Kleta PP	9	—	26	4	44	7	13	10	31	2	22
27	P.	Teofila B. i Tertuliana W.	10	—	27	4	42	7	15	11	40	2	52
28	W.	Witalisa, Pawła od Krzyża	11	—	28	4	40	7	16	r0	49	3	16
29	Ś.	Piotra M., Roberta Op.	12	—	29	4	38	7	18	1	56	3	35
30	C.	Katarzyny Sen. P.	13	—	30	4	36	7	02	3	4	3	51

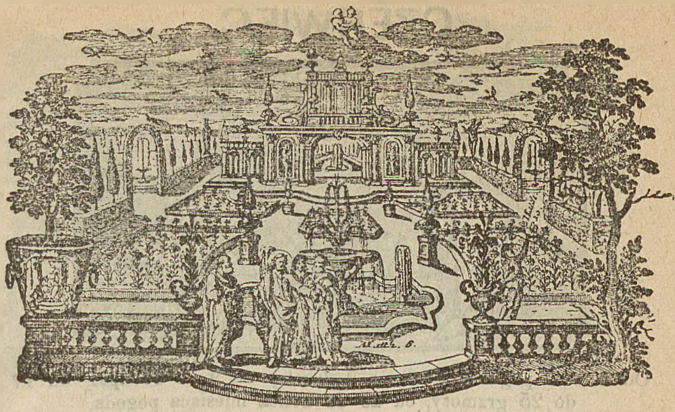
MAJ.

Z początku miesiąca pogoda, od 4 do 11 wiatr, od 11 do 18 deszcz, od 18 do 26 pogoda, od 26 do końca miesiąca deszcz.

Dług dnia G. M.	МАЙ 31 дней. ИМЕНА СВЯТЫХЪ Православной Церкви.		MAJ ma dni 31. ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko-Katolickiego.	Maj. IMIONA Słowiańskie.
14 51	18 С. *Апр.* П. Іоанна.	1 S.	Filipa i Jakóba ap.	Lubomir
14 54	19 В. **Н.о Раз** Св. Георгія	2 N.	**3 po W.** *Op. ś. Józefa*, Zygmunta	Witmir
14 58	20 П. П. Ѳеодора.	3 P.	*Gr. Chr. Znal. krzyż. ś.* Aleks.	Świętosław
15 2	21 В. М. Ѳеодора.	4 W.	Florjana M. i Moniki Wd.	Wieńczysaw ☺
15 4	22 С. Ап. Климента	5 Ś.	Piusa V P. W., Anioła, Ireny	Chocisław
15 8	23 Ч. ♔ *Св. В. Георгія*	6 C.	♔ *Jana Ap. i Ew w ol.*	Gościwit bł.
15 12	24 П. Мч. Савы, Ѳомы юр.	7 P.	Domiceli i Eufrozyny.	Ludomiła ś.
15 15	25 С. *Ап. и Ев. Марка.*	8 S.	**Stanisława B. M.** Obj. ś. Mich	Stanisław ś.
15 19	26 В. **Н. о Сам.** мч. Василія	9 N.	**4 po W.** *MNP. Łas.*, Grzegorza	Bożerad bł.
15 22	27 П. Ап. и мч. Симеона.	10 P.	Izydora Oracza	Cierpimir
15 25	28 В. Максима Св Кирыл.	11 W.	Maksyma, Mamerta.	Ludowit ☾
15 29	29 С. С. 9 мч. Кизическ.	12 Ś.	Pankracego M.	Wszemił
15 31	30 Ч. *Св. Ап. Якова.*	13 C.	Serwacego B. W	Cichosław
15 35	1 П. *Май.* Св. Іеремія.	14 P.	Bonifacego M.	Dobiesław
15 37	2 С. Св. Аѳанасія.	15 S.	Zofii Wd., Kassyusza.	Strzeżysław
55 41	3 В. **Н. Слѣп.** Мч. Тимоѳея.	16 N.	**5 po W.** Jana Nepomuc. kap. M.	Wieńczysł.
15 43	4 П. Мч. Пелагіи.	17 P.	†† Paschalisa Wyzn.	Sławomir
15 47	5 В. Вмч. Ирины.	18 W.	†† Feliksa Kap., Eryka kr.	Wrzesław ●
15 49	6 С. ♔ Прв. Іова	19 Ś.	†† ♔ Piotra Celestyna P. W.	Krzesomyśl
15 53	7 Ч. **Возн. Госп** М. Акакія.	20 C.	**Wnieb. Pańskie.** Bernardyna S.	Bronimir
15 55	8 П. *Св. А. Ева. Іоанна*	21 P.	Wiktora M.	Przesława bł.
15 58	9 С. **Пер. мощ. Св. Николая.**	22 S.	Julii P. M., Heleny P.	Wisława bł.
16 1	10 В. **Н. св. От.** С. А. Симона	23 N.	**6 po W.** Dezyderego B. M.	Budziwój
16 4	11 П. *Меѳодія и Кирилла.*	24 P.	Zuzanny M., Joanny	Tomira
16 6	12 В. Епифанія и Германа	25 W.	Grzegorza VII P., Urbana.	Borysława
16 8	13 С. Мч. Александра	26 S.	Filipa Nereusza W.	Więcymił ☽
16 11	14 Ч. ♔ Максима.	27 C.	♔ Bedy W. D. K., Jana.	Rusław
16 13	15 П. Пр. Пахомія.	28 P.	Augustyna B. W.	Jaromir
15 16	16 С. Прп. Ѳеодора.	29 S.	† Teodozyi, Maryi Magd.	Boguchwała
16 19	17 В. **Св. Тройцы.** С. Стефана	30 N.	**Zesł. Ducha Św.** Feliksa P. M.	Szulimir
16 21	18 П. **С. Духа.** Мч. Ѳеодота.	31 P.	**Świątecz.** Anieli i Petronelli.	Bożesława

Prz. ś. 7 m. 13 | ś. 7 m. 44. | ś. 7 m. 56 | godzin 8 min. 39

MAJ ma dni 31. ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko - Katolickiego starego stylu			Data odpowiednia nowego stylu.	Dzień	Wschód i zach. sł. i księż. podług nowego stylu. Wschód słońca. G.	M.	Zachód słońca. G	M	Wschód księż. G.	M.	Zachód księż. G.	M
1	P.	*Filipa* i *Jakóba Ap.*	14 Maja	1	4	34	7	22	p4	12	r4	6
2	S.	Zygmunta Kr., Atanazego.	15 —	2	4	32	7	23	5	20	4	20
3	N.	**5 po W.** *Znalez Krz. św.*, Alex.	16 —	3	4	30	7	25	6	30	4	35
4	P.	†† Florjana M., Moniki Wd.	17 —	4	4	28	7	27	7	42	4	51
5	W.	†† Piusa V papieża.	18 —	5	4	26	7	28	8	54	5	10
6	Ś.	†† ♔ *Jana Ap. i Ew. w ol*	19 —	6	4	25	7	30	10	8	5	34
7	C.	**Wniebowst. Pańs.**, Eufrozyny M	20 —	7	4	23	7	31	11	18	6	5
8	P.	**Stanisława B. M.**	21 —	8	4	21	7	32	—	—	6	47
9	S.	Grzegorza Naz. B.	22 —	9	4	19	7	33	r0	20	7	42
10	N.	**6 po W.** *M. N. P. Łas.*, Izydor.	23 —	10	4	18	7	35	1	10	8	50
11	P.	Mamerta, Maksyma.	24 —	11	4	17	7	37	1	49	10	6
12	W.	Pankracego M.	25 —	12	4	15	7	38	2	20	11	29
13	Ś.	Serwacego B. W.	26 —	13	4	13	7	40	2	44	p0	53
14	C.	♔ Bonifacego M.	27 —	14	4	12	7	41	3	4	2	18
15	P.	Zofii Wd., Kassyusza.	28 —	15	4	10	7	42	3	24	3	49
16	S.	† Jana Nepomucena.	29 —	16	4	9	7	45	3	42	5	8
17	N.	**Zesł. Duch. św.** Paschalisa W.	30 —	17	4	7	7	46	4	1	6	30
18	P.	**Swiątecz.** Feliksa Kapł., Eryka	31 —	18	4	6	7	47	4	24	7	59
19	W.	Piotra Celestyna P. W.	1 Czerwc.	19	4	5	7	48	4	52	9	20
20	Ś.	†† Bernardyna Seneń. W.	2 —	20	4	4	7	50	5	27	10	32
21	C.	Donata i Wiktora.	3 —	21	4	3	7	51	5	13	11	32
22	P.	†† Julii i Heleny P.	4 —	22	4	1	7	53	7	10	—	—
23	S.	†† Dezyderego B. M.	5 —	23	4	0	7	54	8	14	r0	19
24	N.	**S. Trójcy.** Joanny i Zuzanny M.	6 —	24	3	58	7	56	9	23	0	54
25	P.	♔ Grzegorza VII, Urbana	7 —	25	3	57	7	57	10	33	1	20
26	W.	Filipa Nereusza.	8 —	26	3	56	7	58	11	43	1	41
27	Ś.	Bedy, Jana P. m.	9 —	27	3	55	7	59	p0	51	1	58
28	C.	**Boże Ciało.** Augustyna Ap.	10 —	28	3	54	8	0	1	58	2	13
29	P.	Teodozji, Maryi Magdaleny	11 —	29	3	53	8	1	2	6	2	27
30	S.	Feliksa P. Ferdynanda Kr.	12 —	30	3	52	8	2	4	14	2	42
31	N.	**2 po Ś.** Anieli P., Petronilli P.	13 —	31	3	51	8	3	5	26	2	57

Dług. dnia G. M.
16 22
16 24
16 26
16 28
16 29
16 31
16 32
16 33
16 34
16 36
16 37
16 39
16 39

CZERWIEC.

Od 1 do 3 pogoda, od 3 do 9 deszcz, od 9 do 17 upał, od 17 do 25 grzmoty, od 25 do końca miesiąca pogoda.

16 40
16 41
16 40
16 41
16 42
16 42
16 42
16 43
16 43
16 43
16 43
16 42
16 42
16 42
16 41
16 40
16 40

ІЮНЬ 30 дней. ИМЕНА СВЯТЫХЪ Православной Церкви	CZERWIEC ma dni 30.		ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko - Katolickiego.	Czerwiec. IMIONA Słowiańskie.
19 В. *Май.* Патр.,С. Іоанна	1	W.	Jakóba i Fortunata kapł.	Swiatopełk
20 С. Обрѣт. мощ. св. Ал.	2	Ś.	†† Marcelina i Blandyny Mm.	Ratysław bł.
21 Ч. Константина, Елены	3	C.	Erazma B. W.	Braumiła
22 П. Мч. Василиска.	4	P.	†† Saturniny, Franciszka	Lutomił
23 С. Св Михаила.	5	S.	†† Bonifac. B. M., Waleryi	Dobromił
24 В. **Н. Вс. Свят.** Симеона,	6	N.	**Trójcy ŚŚ.** Norberta i Klaud.	Cichomił
25 П. ♔ 3 Об. гл. С. Іоанна	7	P.	♔ Roberta	Wisław bł.
26 В. Ап. Карпа и Алфея.	8	W.	Medarda B. W.	Wyszosław
27 С. Ѳерапонта	9	Ś.	Pryma, Felicyana Mm.	Sławój
28 Ч. Никиты.	10	C.	**Boże Ciało.** Małgorzaty.	Bogumił ś
29 П. М. Ѳеодосіи.	11	P.	Barnaby Ap.	Radomir
30 С. Прп. Исаакія.	12	S.	Jana W., Onufrego.	Wyszomir
31 В. **Н. 2 Пят.** Ап. Ерма	13	N.	**2 po Św.** Antoniego z Pad.	Chotymir
1 П. *Іюнъ.* Мч. Іустина.	14	P.	Bazylego Wielk.	Przedzimir
2 В. Св. Никифора патр	15	W.	Wita i Modesta M. m.	Wit św.
3 С. Мч. Клавдія и Павла	16	Ś.	Julitty i Justyny M. m.	Budzimir
4 Ч. Св. Митрофана патр	17	C.	Jolenty W., Innocentego M	Drogomysł
5 П. Св. Мч. Дороѳея.	18	P.	*Ser. Jez.* Marka i Marcelina	Długosław
6 С. Пр. Иларіона.	19	S.	Gerwazego i Protazego M.	Borzysław
7 В. **Н. 3 Пят.** М. Ѳеодата	20	N.	**3 po Św.** *M. B. n. Pom.* Sylwer.	Bogna św.
8 П. Ѳеодора, Св. Ефрема	21	P.	Alojzego Gonzagi	Domysław
9 В. Св. Кирила архіеп.	22	W.	Paulina B. W., Flawjusza M.	Broniwój
10 С. Тимоѳея и Алекс. мч.	23	Ś.	Agrypiny P. M., Zenona M.	Wanda
11 Ч. *Св. Апп. Варѳоломея*	24	C.	*Nar. Jana Chrzciciela.*	Janisław
12 П. *Пр. Онуфрія В. Петр*	25	P.	Prospera B. W.	Właścimił
13 С. Анны, Іоанна,	26	S.	Jana i Pawła Mm.	Rozmysław
14 В. **Н. 4 П** Пр. Елисея.	27	N.	**4 po Św.** Władysława K. Węg.	Władysław
15 П. Пр. Амоса.	28	P.	† Leona II P., Ireneusza	Zbroisław
16 В. Св. Тихона, мч. Тигр.	29	W.	**Piotra i Pawła Ap.**	Wyszomir
17 С. Мч. Мануила	30	Ś.	Wspomnien. ś. Pawła, Lucyny	Cichosława

Prz. g. 9 m. 2 | g. 9 m. 4 | Ubyło dnia minut 3

CZERWIEC ma dni 30.		ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko-Katolickiego starego stylu.	Data odpowiednia nowego stylu.	Dzień.	Wschód słońca G.	M	Zachód słońca G	M	Wschód księż. G.	M	Zachód księż. G.	M.
1	P.	Jakóba B. W.	14 Czerw.	1	3	51	8	5	p6	39	r 3	14
2	W.	Marcelina, Blandyny	15 —	2	3	50	8	6	7	53	3	37
3	Ś.	Erazma B. W.	16 —	3	3	49	8	7	9	6	4	5
4	C.	Franciszka, Saturniny P.	17 —	4	3	49	8	8	10	13	4	44
5	P.	Bonifacego, Waleryi M.	18 —	5	3	49	8	9	11	8	5	35
6	S.	Norberta, Klaudyusza.	19 —	6	3	48	8	10	11	52	6	40
7	N.	**3 po Św.** Roberta Op.	20 —	7	3	47	8	11	—	—	7	55
8	P.	Maksyma B. W.	21 —	8	3	47	8	12	r 0	25	9	16
9	W.	Pryma i Felicjana Mm.	22 —	9	3	46	8	12	0	50	10	40
10	Ś.	Małgorzaty Kr., Zacharjasza	23 —	10	3	46	8	13	1	11	p0	3
11	C.	Barnaby Apostoła.	24 —	11	3	45	8	14	1	30	1	26
12	P.	Onufrego Pust. Jana W.	25 —	12	3	45	8	15	1	47	2	49
13	S.	Antoniego z Padwy.	26 —	13	3	44	8	15	2	6	4	11
14	N.	**4 po S.** Bazylego W. B. D. K.	27 —	14	3	44	8	16	2	26	5	35
15	P.	Wita M., Modesta M.	28 —	15	3	44	8	16	1	52	6	56
16	W.	Bennona B., Justyny M.	29 —	16	3	44	8	17	3	23	8	12
17	Ś.	Inocentego M.	30 —	17	3	44	8	17	4	3	9	18
18	C.	Marka i Marcellina.	1 Lipca	18	3	44	8	18	4	54	10	11
19	P	Gerwazego i Protazego.	2	19	3	44	8	18	5	56	10	52
20	S.	*Serca Jez.* Sylwerjusza, Flor.	3 —	20	3	44	8	18	7	5	11	22
21	N.	**5 po S.** *N.M.P.nieust.P.* Aloj.	4 —	21	3	44	8	19	8	16	11	45
22	P.	Paulina B., Flawiusza	5 —	22	3	44	8	19	9	28	—	—
23	W.	Agrypiny PM, Zenona M.	6 —	23	3	44	8	19	10	35	r 0	3
24	Ś.	*Nar. ś. Jana Chrzc.*	7 —	24	3	45	8	19	11	43	0	19
25	C.	Prospera B. Adelberta W.	8 —	25	3	45	8	19	p0	50	0	34
26	P.	Jana, Pawła M. m.	9 —	26	3	46	8	19	1	58	0	48
27	S.	† Władysława Kr. W.	10 —	27	3	46	8	19	3	8	1	8
28	N.	**6 po Św.** Leona II P. Ireneusza.	11 —	28	3	47	8	19	4	19	1	19
29	P.	**Piotra i Pawła Ap.**	12 —	29	3	47	8	19	5	34	1	39
30	W.	Lucyny i Emilianny	13 —	30	3	48	8	19	6	48	2	5

Wschód i zach. sł. i księż. podług nowego stylu.

LIPIEC.

Dług. dnia G. M.
16 38
16 37
16 35
16 34
16 34
16 32
16 30
16 29
16 27
16 25
16 23
16 22
16 22

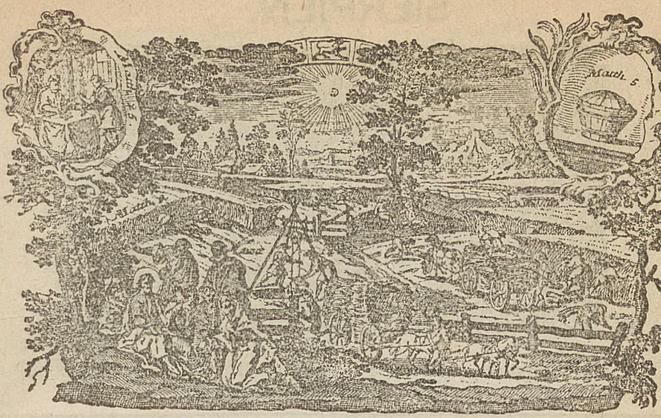

Z początku deszcz, od 2 do 9 upał, od 9 do 17 deszcz, od 17 do 25 pogoda, od 25 do końca miesiąca deszcz.

16 28
16 16
16 13
16 11
16 19
16 7
16 4
16 1
15 59
15 53
15 50
15 57
15 45
15 44
15 41
15 38
15 35
15 32

ЮЛЬ 31 дней. ИМЕНА СВЯТЫХЪ Православной Церкви.	LIPIEC ma dni 31.	ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko - Katolickiego.	Lipiec. IMIONA Słowiańskie.
18 Ч. *Іюнь.* Леонтія.	1 C.	Teodoryka Kapł	Bogusław
19 П. М. Ап. *Іуды, бр. Г.*	2 P.	*Nawiedz. N. M P.*, Martyn.	Ojcomił
20 С. Св. м. Аеанасія	3 S	Anatoliusza M.. Heliodora.	Miłosław
21 В. Н.5. Св. Мч. Терентія	4 N.	5 po Św. *N. Kr. J. Chr.* Józefa	Wielisław
22 П. Св. Мч. Евсевія	5 P.	Antoniego Zakarya W.	Prokop
23 В. М. Агрипины.	6 W.	Izajasza Pr., Dominiki P. M.	Izasław
24 С. *Р. с. Іоанна. Пр.*	7 Ś.	Cyrylla i Metodego B. b. W.	Krasnoroda
25 Ч Св. П. Февроніи	8 C.	Elżbiety Kr. Wd., Eugen. P.	Chwalimir
26 П. П. Давида, Іоана.	9 P.	Weroniki P., Zenona.	Strachota
27 С. Самисона, Серап.	10 S.	7 br. m. synów Felicytr.	Radziwój
28 В. Н 6. Св. Кира и Іоанна	11 N.	6 po S. *Jana z D* Piusa I P M.	Olcha św.
29 П. С. А. Петра и Павла	12 P.	Jana Gwalberta Op.	Tolimir bł.
30 В. *Соборъ 12-ти апост.*	13 W.	Małgorzaty, Anakleta P. M.	Radomiła
1 С. *Іюль.* С. Космы	14 Ś.	Bonawentury B. W, Justa M.	Dobrogost
2 Ч. *Пол. Ризы Бог.*	15 C.	Rozesłanie Ap., Henryka	Radosław
3 П. *П. м. С. Филипа.*	16 P.	*N. M. P. Szkaplerznej.*	Dzierżysław
4 С. Андрея Критск.	17 S.	Aleksego W., Westyny M.	Dzierżykraj
5 В. Н 7 Прп. Аеанасія	18 N.	7 po Św. Szymona z Lipnicy	Unisław
6 П. Пр. П. Сисоя	19 P.	Wincentego a Paulo.	Wodzisław
7 В. Пр. Өомы, Акакія	20 W.	Czesława W., Emiliana W.	Czesław ś
8 С. *Каз. Ик Б. М.*	21 S.	Praksedy P. M. Wiktora M	Bolesław
9 Ч. С. м. Панкратія.	22 C.	Maryi Magdaleny.	Zelisław
10 П. *Пол. Ризы Госп.*	23 P.	Apolinarego B.M., Teofila.	Stosław
11 С. Св. Ольги кн.	24 S.	Krystyny M. P.	Lubomira
12 В. Н.8. М. Прокла, Илар.	25 N.	8 po S. *Kunegundy, Jakóba Ap.*	Sławosz
13 П. Ар. Гавр. и Стефана.	26 P.	*Anny Matki N. M. P.*	Mirosława
14 В. Ап. Акилы. Онисима	27 W.	Natalii M., Pantaleona M.	Wszebor
15 С. *Св. равн. Влад.*	28 Ś.	Innocentego i Wiktora P. p.	Swiętomir
16 Ч. С. м. Аеиногена.	29 C.	Marty, Olawa Kr.	Cierpisława
17 П. В. мч. Марины	30 P.	Julitty, Donatylii Mm.	Ludomir
18 С. Мч. Эмиліана.	31 S.	Ignacego Loj., Heleny M.	Zdobysław

Ubyło dnia m. 18 | minut 29 | godzina 1 minut 8

LIPIEC ma dni 31.		Data odpowiednia nowego stylu.	Dzień	Wschód i zach. sł. i księż. podług nowego stylu.							
ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko-Katolickiego starego stylu.				Wschód słońca.		Zachód słońca.		Wschód księż.		Zachód księż.	
				G.	M	G	M.	G.	M	G.	M.
1 Ś.	Teodoryka K.	14 Lipca	1	3	49	8	18	p7	58	r2	38
2 C.	*Nawiedzenie N M. P.*	15 —	2	3	49	8	18	9	0	3	24
3 P.	Anatoliusza B B.	16 —	3	3	50	8	17	9	49	4	25
4 S.	Józefa Kalasantego.	17 —	4	3	51	8	17	10	27	5	39
5 N.	**7 po Św.** *N.Kr.J.Chr.* Anton.	18 —	5	3	51	8	17	10	55	7	2
6 P.	Izajasza Pr. Dominiki P. M	19 —	6	3	52	8	16	11	17	8	26
7 W.	Cyryla i Metodego Bb , Ww.	20 —	7	3	53	8	16	11	37	9	51
8 Ś.	Elżbiety Kr. Wd.	21 —	8	3	54	8	15	11	54	11	15
9 C.	Weroniki P., Zenona M.	22 —	9	3	55	8	14	—	—	p0	36
10 P.	7 braci męcz. synów Felicyty.	23 —	10	3	56	8	13	r0	12	1	58
11 S.	Pelagii M., Piusa I.	24 —	11	3	57	8	12	0	32	3	20
12 N.	**8 po Ś.** *Jana z Duk.*	25 —	12	3	58	8	11	0	54	4	41
13 P.	Małgorzaty P. M.	26 —	13	3	59	8	10	1	22	5	58
14 W.	Bonawentury B. W. D. K.	27 —	14	4	1	8	9	1	59	7	6
15 Ś.	Rozes. Apost. Henryka C.	28 —	15	4	2	8	8	2	45	8	4
16 C.	*N. M. P. Szkaplerznej.*	29 —	16	4	3	8	7	3	42	8	48
17 P.	Aleksego W.	30 —	17	4	4	8	6	4	48	9	21
18 S.	Szymona z Lipnicy W.	31 —	18	4	5	8	5	5	59	9	48
19 N.	**9poSw.** Wincentego a Paulo W.	1 Sierpn.	19	4	7	8	5	7	10	10	8
20 P.	Czesława W.	2 —	20	4	8	8	4	8	20	10	25
21 W.	Praksedy P., Wiktora M.	3 —	21	4	9	8	2	9	29	10	39
22 Ś.	♔ Maryi Magd., Platona	4 —	22	4	10	8	1	10	35	10	53
23 C.	Apolinarego B. M.	5 —	23	4	11	7	59	11	43	11	7
24 P.	Krystyny P. M.	6 —	24	4	13	7	58	p0	51	11	12
25 S	Jakóba Apostoł., Krzysztofa	7 —	25	4	15	7	57	2	1	11	41
26 N.	**10poS.** *Anny Matki, Kunegundy*	8 —	26	4	16	7	55	3	11	—	—
27 P.	Natalji, Pantaleona. [*N.M.P.*	9 —	27	4	17	7	53	4	27	r0	3
28 W.	Innocentego P., Wiktora P.	10 —	28	4	19	7	52	5	39	0	32
29 Ś.	Marty P., Olawa Kr. M.	11 —	29	4	21	7	51	6	45	1	13
30 C.	♔ Julitty i Donatylli M. m.	12 —	30	4	22	7	50	7	40	2	7
31 P.	Ignacego Lojoli W., Heleny	13 —	31	4	23	7	48	8	23	3	17

SIERPIEŃ.

Dług. dnia G. M
15 29
15 25
15 22
15 19
15 16
15 12
15 9
15 6
15 2
14 59
14 55
14 54
14 48

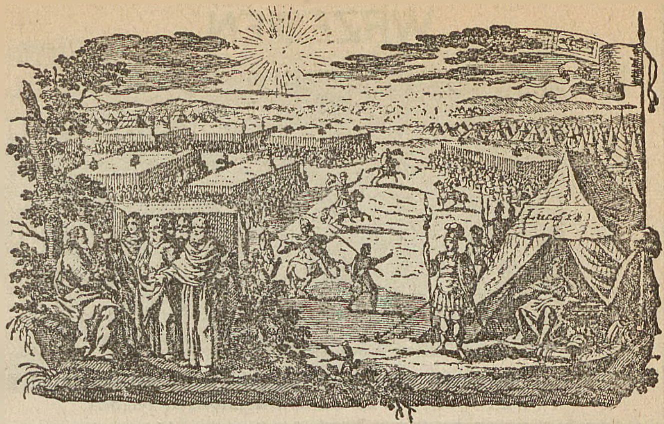

14 41
14 41
14 37
14 33
14 30
14 26
14 22
14 18
14 14
14 10
14 7
14 3
13 59
13 55
13 51
13 48
13 44
13 40

Od 1 do 7 pogoda, od 8 do 15 deszcz, od 15 do 23 wiatry, od 23 do końca miesiąca pogoda.

АВГУСТЪ 31 дней. ИМЕНА СВЯТЫХЪ Православной Церкви.	SIERPIEŃ ma dni 31. ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko - Katolickiego.		Sierpień. IMIONA Słowiańskie.
19 В. *Іюль* Н.9. П.Макрины	1 N.	9 po S. *Piotra Ap. w Okowach*	Bolisław
20 П. Св. прр. Иліи.	2 P.	*N. M. P. Anielskiej*, Stefana	Swiatosława
21 В. Пр. Симеона, Іоанна	3 W.	Znal. rel. ś. Szczepana M.	Letosław
22 С. ♔ Маріи Магдалины	4 Ś.	♔ Dominika W.	Ostromir bł.
23 Ч. М. Трофима.	5 C.	*N. M. P. Śnieżnej*,	Stanisław ś.
24 П. М. Христины,	6 P.	*Przemienienie Pańskie.*	Chlebosław
25 С. С. Анны, Олимп	7 S.	Kajetana W., Donata.	Olech ś. ☾
26 В. Н.10 Ермолая, Мойсея	8 N.	10 po S. Cyryaka i Larga M.m.	Niezamysł
27 П. Панталеймона, Ник.	9 P.	Romana, Rust. Mm.	Borys
28 В. Прохора, Никанора.	10 W.	Wawrzyńca M., Bogdana W.	Wawrzyniec
29 С. Мч. Өеодотіи.	11 S.	Zuzanny i Dygny P.	Włodzimira
30 Ч. ♔ Св. Ап. Силы.	12 C.	♔ Klary P., Hilaryi M.	Sława bł.
31 П. Св. Евдокима,	13 P.	Hipolita i Kassyana Mm.	Rosław
1 С. *Августъ. Пр. др. Кр.*	14 S.	†† Euzebjusza K. W. Anast	Dobrowój
2 В. Н. 11. Пер. мощ. Стеф.	15 N.	11 po S. Wniebowzięcie N. M. P.	Jacław św. ●
3 П. Пр. Исаакія	16 P.	Rocha W.	Domorad
4 В. 7-ми Отроковъ.	17 W.	Mirona M., Julianny i Pawła.	Miron św.
5 С. Мч. Евстигнія.	18 Ś.	Firmina B. W., Agapita M.	Bronisława
6 Ч. Преображеніе Гос.	19 C.	Maryana, Rufina W. W	Bolesław
7 П. Дометія, Марина.	20 P.	Bernarda Op. i Samuela.	Sobiesław
8 С. Св. Емиліана.	21 S.	Joanny Fremiot Wd.	Kazimira
9 В. Н.12. Ап. Матөея, Алек.	22 N.	12 po S. *Jacka W.*, Symforyana	Radomił
10 П. М. Лаврентія, Агап.	23 P.	Filipa Beniciusza W.	Cichomił ☽
11 В. П. Өеодора, Максима	24 W.	Bartłomieja Ap.	Cieszymir
12 С. Мч. Фотія, Рамфила	25 S.	Ludwika Króla.	Namysław
13 Ч. П. Максима исп.	26 C.	Zefiryna M., Ireneusza.	Włastimira
14 П. Пер. м. Өеодосія.	27 P.	*Prz. r. ś. Kazimierza.*	Przedzisław
15 С. Усп. Пр. Богородицы	28 S.	Augustyna B. W. D. K.	Wyszomir
16 В. Н.13. *П.Н. Обр. Іисуса*	29 N.	13 po S. *Poc. N. M. P. Ścięc. głow*	Racibor bł.
17 П. Мч. Мирона.	30 P.	Róży Lim. P. [*ś. J. Chrz.*	Szczęsny ś. ○
18 В. Мч. Флора, Лавра.	31 W.	Rajmunda W., Paulina B.	Świętosław

Ubyło g. 1 m. 44 — g. 2 m. 2 — g. 2 m. 21 — g. 2 m. 59

SIERPIEŃ ma dni 31.		Data odpowiednia nowego stylu.	Dzień.	Wschód i zach. sł. i księż. podług nowego stylu.							
ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko-Katolickiego starego stylu.				Wschód słońca. G.	M	Zachód słońca. G	M.	Wschód księż. G.	M.	Zachód księż. G	M
1 S.	Piotra Ap. w Okow.	14 Sierp.	1	4	24	7	4[illegible]	p8	55	r4	36
2 N.	11 po S. *N. M. P. Anielskiej*,	15 —	2	4	25	7	45	9	21	6	4
3 P.	Znal. relik. ś. Szczep. [Stefana.	16 —	3	4	27	7	43	9	41	7	31
4 W	Dominika W.	17 —	4	4	29	7	42	10	0	8	58
5 Ś.	*N. M. P. Snieżnej.*	18 —	5	4	30	7	40	10	18	10	23
6 C.	*Przemienienie Pańskie.*	19 —	6	4	32	7	38	10	36	11	46
7 P.	Kajetana W., Donata.	20 —	7	4	34	7	36	10	58	p1	9
8 S.	Cyryaka i Larga M. M.	21 —	8	4	35	7	34	11	24	2	30
9 N.	12 po S. Romana M., Marceliana	22 —	9	4	36	7	32	11	57	3	48
10 P.	*Wawrzyńca M.*	23 —	10	4	38	7	30	—	—	4	58
11 W.	Zuzanny P. M. i Dygny P.	24 —	11	4	40	7	28	r0	40	5	59
12 Ś.	Klary P. i Hilaryi M.	25 —	12	4	42	7	26	1	34	6	46
13 C.	Hipolita i Kasvana M. M	26 —	13	4	44	7	25	2	37	7	23
14 P.	†† Euzebiusza M., Anastazyi.	27 —	14	4	45	7	23	3	46	7	51
15 S.	**Wniebowzięcie N. M. P.**	28 —	15	4	46	7	21	4	56	8	12
16 N.	13 po S. *Jacka W.* Rocha Wyzn.	29 —	16	4	48	7	19	6	6	8	31
17 P.	Pawła M., Julianny	30 —	17	4	49	7	17	7	16	8	46
18 W.	Firmina B. W., Agapita M.	31 —	18	4	51	7	15	8	24	9	0
19 Ś.	Marjana i Rufina W. w.	1 Wrześ.	19	4	52	7	13	9	31	9	13
20 C.	Bernarda Op	2 —	20	4	54	7	11	10	37	9	28
21 P.	Joanny Fremiot.	3 —	21	4	56	7	9	11	46	9	44
22 S.	Symforyana, Tymoteusza.	4 —	22	4	58	7	7	p0	57	10	4
23 N.	14 po S. Filipa Benicyusza W.	5 —	23	5	0	7	5	2	9	10	30
24 P.	Bartłomieja Ap.	6 —	24	5	2	7	3	3	21	11	4
25 W.	Ludwika Króla.	7 —	25	5	3	7	1	4	28	11	49
26 Ś.	Ireneusza i Zefiryna M. m.	8 —	26	5	4	6	59	5	28	—	—
27 C.	*Prz. r. św. Kazimierza.*	9 —	27	5	5	6	57	6	15	r0	51
28 P.	Augustyna B. W. D. K.	10 —	28	5	7	6	55	6	52	2	7
29 S.	*Ścięcie gł. ś. Jana.* Sabiny.	11 —	29	5	9	6	53	7	20	3	32
30 N.	15 po S. *Poc. N. M P.* Joachima	12 —	30	5	10	6	50	7	44	5	2
31 P.	Rajmunda, Paulina W.	13 —	31	5	12	6	48	8	3	6	31

WRZESIEŃ

Dług. dnia G. M.
13 36
13 32
13 28
13 24
13 20
13 16
13 13
13 8
13 4
13 1
12 56
12 52
12 48

Od 1 do 6 wiatr, od 6 do 14 pogoda, od 14 do 21 deszcz, od 21 do 28 wiatr, od 28 do końca miesiąca pogoda.

12 44
12 38
12 36
12 32
12 28
12 24
12 20
12 17
12 12
12 9
12 5
12 0
11 56
11 52
11 48
11 44
11 40

СЕНТЯБРЬ 30 дней. ИМЕНА СВЯТЫХЪ Православной Церкви.	WRZESIEŃ ma dni 30.		ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko - Katolickiego.	Wrzesień. IMIONA Słowiańskie.	
19 С. *Авгус.* М. Андрея	1	S.	Idziego Op.	Wzierżysław	
20 Ч. Пр. Самуила	2	C.	Stefana Kr.	Czcibóg	
21 П. Өаддея, м. Вассы.	3	P.	Bronisławy P.	Przesława ś.	
22 С. Мч. Агаөоника.	4	S.	Rozalii P.	Rościsława	
23 В. **Н. 14.** Пр. Евтихія.	5	N.	**14poS** *Joachima*, Wawrzyńca	Włodzisł	
24 П. *П. м. С Петр. м.*	6	P.	Zacharyasza Pr.	Drogowit	☽
25 В. А. Варөоломея.	7	W.	†† Jana M., Reginy P. M	Domosława	
26 С. М. Адріана.	8	Ś.	**Narodzenie N. M. P.**	Radosława	
27 Ч. П Пимена.	9	C.	Sergiusza P. W. Gorgoniusza	Sobiebór	
28 П. Пр. Моүсея.	10	P.	Mikołaja z Tol. W.	Władybój	
29 С. **Усѣк. г. Іоанна Пр.**	11	S.	Prota i Jacka M. M.	Iścisław	
30 В. **Н.15.** *Пер.м.Алек.Нев.*	12	N.	**15 po S.** *Imien. N M. P.* Gwi-	Radzimir	
31 П. *Пол. Пояса Пр.*	13	P.	Eugenii P. [dona W., Hieron.	Chronisław	
1 В. *Сент.* Симеона.	14	W.	*Podwyższenie Krzyża ś.*	Ziemomysł	🌕
2 С. Мч. Маманта.	15	Ś	†† Nikodema K. M.	Budzimił	
3 Ч. Пр. Өеоктиста	16	C	Eufemii P. M.	Sędzisław	
4 П. Св. Вавила	17	P.	†† Stygm. ś. Fran iszka.	Drogosław	
5 С. Пр. Захарія, Елис.	18	S	†† Ireny M., Zofii M.	Dobrowit	
6 В. **Н. 16** Ч. Арх. Михаила	19	N.	**16poS.** *N.M.P. bol., Ser.N.M.*	Krzepimir	
7 П. Мч. Созонта	20	P.	Eustachiusza [Januaryusza	Myślisław	
8 В. **Рож. Пр. Богород.**	21	W.	*Mateusza Ap.*	Bożydar	☾
9 С. Св. Іоакима	22	Ś.	Tomasza B. W.	Zielimir	
10 Ч. Мч. Минодоры.	23	C.	Tekli P. M.	Bogosława	
11 П. П. Өеодоры,	24	P.	*N. M. P. od wyk. niewol.*	Homir	
12 С. Мч. Автонома	25	S.	Firmina B. W.	Świętopełk	
13 В. **Н.17.** *Об.Хр.Вос.въ Іер.*	26	N.	**17 po S.** *Ładysł. z Gieln.* Cyp-	Ładysław b.	
14 П. **Возд. ч. Кр. Госп**	27	P.	Kozmy [ryana i Justyny M.	Damian	
15 В. Мч. Никиты.	28	W.	Wacława Kr. M.	Wacław ś.	🌑
16 С. В. мч. Евфимія,	29	Ś.	*Michała Archanioła.*	Dadzibóg	
17 Ч. М. Софіи, Вѣры.	30	C.	Heronima B. W. D. K.	Imisław	

Ub. d. g. 4 m. 3. | g. 4 m. 33 | godzin 5 minut 3.

WRZESIEŃ ma dni 30.

ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko-Katolickiego starego stylu		Data odpowiednia nowego stylu.	Dzień.	Wschód i zach. sł. i księż. podług nowego stylu.							
				Wschód słońca		Zachód słońca.		Zachód księż.		Wschód księż.	
				G.	M	G	M	G	M.	G.	M.
1 W.	Idziego Op., Konstantego B	14 Wrześ.	1	5	13	6	46	r8	22	r7	59
2 Ś.	Stefana Kr.	15 —	2	5	15	6	43	8	40	9	27
3 C.	Bronisławy P.	16 —	3	5	17	6	41	9	1	10	52
4 P.	Rozalii P.	17 —	4	5	18	6	39	9	27	p0	17
5 S.	Wawrzyńca i Justynian. B.W.	18 —	5	5	20	6	37	9	57	1	38
6 N.	**16 po Św.** Zacharjasza Pror.	19 —	6	5	21	6	34	10	37	2	52
7 P.	†† Jana M., Reginy	20 —	7	5	22	6	32	11	27	3	56
8 W.	**Narodzenie N. M. P.**	21 —	8	5	24	6	30	—	—	4	47
9 Ś.	Sergiusza P. W.	22 —	9	5	26	6	28	r0	28	5	27
10 C.	Mikołaja z Tolent. W.	23 —	10	5	28	6	26	1	35	5	56
11 P.	Prota i Jacka.	24 —	11	5	30	6	23	2	45	6	17
12 S.	Gwidona W., Heronida M.	25 —	12	5	32	6	20	3	56	6	37
13 N.	**17poS.** *Im. N. M. P.* Eugenii P.	26	13	5	33	6	17	5	5	6	52
14 P.	*Podwyż. ś. Krzyża.*	27 —	14	5	34	6	15	6	13	7	6
15 W.	Nikodema K. W.	28 —	15	5	36	6	13	7	21	7	21
16 Ś.	†† Eufemii P. M.	29 —	16	5	37	6	11	8	28	7	34
17 C.	Stygnytów św., Francisz.	30 —	17	5	39	6	9	9	36	7	49
18 P.	†† Józefa W., Ireny.	1 Paźdz.	18	5	41	6	7	10	45	8	7
19 S.	†† Januar. B. M., Konstancji	2 —	19	5	42	6	5	11	56	8	29
20 N.	**18 po S.** *N.M.P.Bol.*, Eustach.	3 —	20	5	43	6	3	1	8	8	58
21 P.	*Mateusza Ap*	4 —	21	5	44	6	0	2	16	9	39
22 W.	Tomasza B. W. Maurycego.	5 —	22	5	46	5	58	3	17	10	32
23 S.	Tekli P. M.	6 —	23	5	48	5	56	4	8	11	40
24 C.	*N. M. P. od wyk. niew.*	7 —	24	5	50	5	54	4	48	—	—
25 P.	Firmina B W.	8 —	25	5	51	5	51	5	19	r0	59
26 S.	Cypryana M.. Justyny P. M.	9 —	26	5	53	5	48	5	42	2	28
27 N.	**19 po S.** *Ładys. z Giel.* Kozmy.	10 —	27	5	55	5	46	6	4	3	54
28 P.	Wacława K Cz. M. [Damiana	11 —	28	5	57	5	44	6	24	5	25
29 W.	Michała Archanioła.	12 —	29	5	58	5	42	6	42	6	53
30 Ś.	Hieronima K. W. D. K.	13 —	30	5	59	5	40	7	1	8	24

PAZDZIERNIK.

Dług. dnia G. M.		
11 36		10 41
11 32		10 39
11 28		10 36
11 24		10 32
11 20		10 28
11 16		10 25
11 11		10 21
11 8		10 16
11 60		10 12
11 54		10 8
11 52		10 4
10 54		10 1
10 50		9 57
		9 53
		9 45
		9 41
		9 48
		9 39

Z początku pochmurno od 5 do 13 wiatr, od 13 do 21 chłód, od 21 do 28 pogoda, następnie od 28 do końca miesiąca deszcz.

ОКТЯБРЬ 31 дней. ИМЕНА СВЯТЫХЪ Православной Церкви	PAZDZIERNIK ma dni 31.	SWIĘTA KOSCIOŁA Rzymsko Katolickiego	Październik. IMIONA Słowiańskie	
18 П. *Сентябрь.* Евменія.	1 P.	Remigiusza B. W.	Stanisław	Ub. g. 5 m. 44
19 С. Трофима и Дорым	2 S	Aniołów Stróżów.	Stanimir	
20 В Н. 18. В. мч. Евстафія.	3 N.	18 po S. *N. M. P. Róż.* Kandyda	Wiemian	
21 П. Кодрата, Дим.	4 P.	Franciszka Serafickiego	Zasław b.	
22 В. Св. м. Фоки, Іоныя.	5 W.	Placyda M.	Bratysław ☽	
23 С. *Зач. с. Іоанна П..*	6 Ś.	Brunona W.	Bronisław	
24 Ч. П. Пер. м. Өеклы.	7 C.	Marka, Justyny.	Rosława	
25 П М. Пафнутія,	8 P.	Pelagii, Birgitty Wd.	Wisława	
26 С. Св. ап. и ев. Іоанна Б.	9 S	Dyonizego B. M.	Domogost	
27 В. Н. 19 М. Каллистрата	10 N.	19 po S. *Winc. Kadł.* Franciszka	Tomił	g. 6 m. 22
28 П. Прп. Харитона	11 P.	Placydy, Zenajdy [Borg.	Dobromiła	
29 В. Пр.Киріака, Өеофан	12 W.	Maksymiliana B. W.	Grzmisław	
30 С. Св. Григорія.	13 Ś.	Edwarda Kr. W.	Ziemisław 🌕	
1 Ч. *Октяб.* П. П. Богор	14 C.	Kaliksta, Ewarysta.	Dzierżymir	
2 П. Св. Киприана.	15 P.	Jadwigi Wd.	Drogosława	
3 С. С. м. Діонисія.	16 S.	Martyniana i Saturnina.	Radzisław	
4 В. Н. 20. Св. м. Іерое́ея	17 N.	20 po S Wiktora, Małgorzaty	Zytisława	g. 6 m. 42
5 П. ♔ М. Іоны, Алекзя	18 P.	♔ *Łukasza Ew.*, Justa M.	Bratumił	
6 В Св. Ап. Өомы.	19 W	Piotra z Alkantary.	Ziemowit bł	
7 С. Сергія, Вакха.	20 Ś.	Ireny, Marty i Sauli P. p M m.	Budzisława	
8 Ч. Пр. Пелагіи.	21 C.	Urszuli P M. Hilarjona Op.	Daromiła ☾	
9 П. *С. ап. Якова.*	22 P.	Korduli P. M. i Alodji P. M	Przybysław	
10 С. М. Евлампія,	23 S	Seweryna B. W., Romana	Włastimir	
11 В. Н. 21 С. Ап. Филиппа	24 N.	21 po S. *Jana Kant., Rajała A.*	Simisław	g. 7 m. 2.
12 П. Космы, Прова	25 P.	Kryspina i Kryspiniana M. m.	Samomysł	
13 В. Мч. Карпа, Флорен.	26 W.	Ewarysta P. M.	Lutosław 🌑	
14 С. Назарія.	27 Ś.	Sabiny P. M.	Witomił	
15 Ч. П. Евфимія.	28 C.	*Szymona i Tadeusza Ap.*	Władybóg	
16 П. Пр. Лонгина с.	29 P.	Narcyza B., Euzebii.	Dalemil	
17 С. ♔ С. Пр. Осія.	30 S.	†† ♔ Germana i Serapiona	Przemysław	
18 П. Н.22. *Ап.иЕванг..Луки.*	31 N.	22 po S. Symfroniusza, Lucylli	Godzimir	

PAŹDZIERNIK ma dni 31. ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko-Katolickiego starego stylu.			Data odpowiednia nowego stylu.	Dzień.	Wschód i zach. sł. i księż. podług nowego stylu.							
					Wschód słońca		Zachód słońca		Wschód księż.		Zachód księż.	
					G	M.	G.	M	G.	M.	G.	M.
1	C.	Remigiusza B. W.	14 Paźdz.	1	6	0	5	37	p7	25	r9	53
2	P.	Aniołów Stróżów.	15 —	2	6	2	5	35	7	55	11	20
3	S.	Kandyda i Ewalda M. m.	16 —	3	6	3	5	33	8	32	p0	40
4	N.	**20 po S.** *N. M. P. Roż.*, Fanci-	17 —	4	6	5	5	31	9	18	1	50
5	P.	♕ Placydy M. [szka Seraf. W.	18 —	5	6	7	5	29	10	19	2	47
6	W.	Brunona W.	19 —	6	6	9	5	27	11	24	3	29
7	Ś.	Marka P. W., Justyny P. M.	20 —	7	6	11	5	24	—	—	4	1
8	C.	Pelagii, Birgitty Wd.	21 —	8	6	12	5	21	r0	34	4	26
9	P.	Dyonizego B. M.	22 —	9	6	14	5	19	1	45	4	45
10	S.	Franciszka Borg.	23 —	10	6	16	5	17	2	55	5	1
11	N.	**21 po S.** *Winc. Kadł.*, Placydy	24 —	11	6	18	5	14	4	4	5	15
12	P.	Maksymiliana B. W.	25 —	12	6	20	5	12	5	11	5	28
13	W.	Edwarda Kr. W.	26 —	13	6	21	5	10	6	19	5	41
14	Ś.	Kaliksta P. M., Ewarysta	27 —	14	6	23	5	9	7	27	5	55
15	C.	Jadwigi Wd., Teresy P.	28 —	15	6	24	5	7	8	37	6	13
16	P.	Martyniana, Saturnina.	29 —	16	6	26	5	5	9	48	6	33
17	S.	♕ Wiktora M., Małgorzaty Al	30 —	17	6	28	5	2	10	58	6	59
18	N.	**22 po S.** *Łukasza Ew.*, Justa M.	31 —	18	6	29	4	59	p0	7	7	35
19	P.	Piotra z Alkantary W.	1 Listop.	19	6	31	4	57	1	10	8	23
20	W.	Ireny, Marty, Sauli Pp. Mm.	2 —	20	6	33	4	55	2	5	9	23
21	Ś.	♕ Urszuli P. M., Hilarjona Op	3 —	21	6	35	4	53	2	47	10	35
22	C.	Korduli i Alodyi Pp. Mm.	4 —	22	6	37	4	51	3	21	11	57
23	P.	Seweryna i Romana B. t. Ww.	5 —	23	6	38	4	49	3	46	—	—
24	S.	Rafała Ar.	6 —	24	6	40	4	47	4	7	r1	22
25	N.	**23 po S.** *Jana Kan.*, Kryspina	7 —	25	6	42	4	46	4	26	2	50
26	P.	Ewarysta. [i Kryspiniana Mm.	8 —	26	6	43	4	44	4	43	4	18
27	W.	Sabiny P. M.	9 —	27	6	45	4	42	5	3	5	48
28	Ś.	*Szymona i Tadeusza Apost.*	10 —	28	6	46	4	40	5	23	7	18
29	C.	Narcyza B. W.	11 —	29	6	48	4	38	5	50	8	49
30	P.	Germana i Serapiona.	12 —	30	6	50	4	36	6	24	10	16
31	Ś.	† Symfroniusza, Lucylli.	13 —	31	6	52	4	34	7	8	11	34

LISTOPAD.

Dług. dnia G. M.
9 34
9 31
9 27
9 23
9 19
9 16
9 13
9 9
9 5
9 2
8 58
8 55
8 52

Do 4 pogoda; od 4 do 12 śnieg i deszcz, od 12 do 19 wiatr, od 19 do 26 zimno, od 26 do dokońca miesiąca śnieg.

8 48
8 45
8 42
8 39
8 36
8 33
8 30
8 27
8 24
8 21
8 18
8 15
8 12
8 9
8 6
7 59
7 57

НОЯБРЬ 30 дней. ИМЕНА СВЯТЫХЪ Православной Церкви.	LISTOPAD ma dni 30.		ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko - Katolickiego.	Listopad. IMIONA Słowiańskie.
19 П. *Окт.* Пр. Іоиля	1	P.	**Wszyst. Swiętych.**	Wracisław
20 В. М. Артемія.	2	W.	*Dzień Zad.*, Jerzego B. W.	Witimir
21 С. Иларіона.	3	Ś.	Huberta B. W.	Chwalisław
22 Ч. **К. Ик. Бож. Матери.**	4	C.	Karola Boromeusza.	Mściwój ☽
23 П. *Ап. Іакова бр. Гос.*	5	P.	Zacharyasza i Elżbiety.	Sławomir b.
24 С. Мч. Аревы, Аеан.	6	S.	Leonarda W., Feliksa.	Wszewład
25 В **Н. 23.** Маркіана, Март.	7	N.	**23 po S.** *Op. N. M. P.*, Nikandra	Zytomir
26 П. Мч. Димитрія	8	P.	Godfryda [M., Karyny M.	Sędziwoj
27 В. Мч. Нестора, Маркя.	9	W.	Teodora i Oresta Mm	Bogodar
28 С. Мч. Терентія.	10	Ś.	Andrzeja z Awelinu W.	Ludomir
29 Ч. П. Анастасіи.	11	C.	Marcina B. W.	Spitosław
30 П. Св. М. Зиновія.	12	P.	5-iu br. Męcz. Marcina P. M.	Nowosław 🌕
31 С. Ап. Стахія.	13	S.	Dydaka W., Zebiny M.	Wszerad
1 В. **Н.24.** *Ноябрь.* С. Космы	14	N.	**24 po S.** *Stan. Kost.* Jukunda	Wodzimir
2 П. М. Акиндина	15	P.	Leopolda W.	Przebysław
3 В. Мч. Акепсима.	16	W.	Edmunda B W.	Radomir
4 С. Пр. Іоанникія.	17	S.	Grzegorza cudotw. B. W.	Zbisław
5 Ч. М. Галактіона	18	C.	Odona P.	Stanisław Kos.
6 П. Пр. Павла исп.	19	P.	Elżbiety K. W.	Drogomira ☾
7 С. М. Іерона, Лазаря.	20	S	Feliksa Walezjusza W.	Sędzimir
8 В. **Н.25.** *Соборъарх. Мих.*	21	N.	**25 po S.** *Ofiarowanie N. M. P.*	Sędzisław
9 П. М. Онисифора	22	P.	Cecylii P. M., Mar.	Wyszemiła
10 В. Ап. Олимпа, Родіона	23	W.	Klemensa P. M., Felicytaty.	Miłów
11 С. Мч. Мины	24	Ś.	Jana od Krzyża W.	Jarosław
12 Ч. Іоанна мил.	25	C.	Katarzyny P. M., Erazma	Chwalimira
13 П. *С. Іоанна Злат.*	26	P.	Piotra P. M., Konrada.	Lechosław 🌑
14 С. *Филиппа Ап.*	27	S.	Wirgiliusza B. W.	Tomir
15 В. **Н.26.** М. Гурія, Симона	28	N.	**1 Adw.** Mansteta B. M., Rufa M.	Gościrad
16 П. *Ап. Матеея.*	29	P.	Saturnina i Filemona M.	Przemyśl
17 В. С в. Григорія.	30	W.	Andrzeja Apost., Justyny P.	Ludosław

Lb. dn. g. 7 m. 9 | g. 7 m. 24 | g. 7 m. 50 | g. 8 m. 40

LISTOPAD ma dni 30. ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko-Katolickiego starego stylu.		Data odpowiednia nowego stylu.	Dzień.	Wschód i zach. sł. i księż. podług nowego stylu. Wschód słońca. G.	M.	Zachód słońca. G.	M.	Wschód księż. G.	M.	Zachód księż. G.	M.
1 N.	**24 po S. Wszystkich Swiętych**	14 Listop.	1	6	54	4	32	p8	5	p0	38
2 P.	*Dzień Zaduszny*, Jerzego B W.	15 —	2	6	56	4	30	9	10	1	28
3 W.	Huberta B. W., Sylwii	16 —	3	6	57	4	28	10	11	2	6
4 S.	Karola Boromeusza	17 —	4	6	59	4	27	11	32	2	32
5 C.	Zacharjasza i Elżbiety.	18 —	5	7	1	4	25	—	—	2	52
6 P.	Leonarda w., Feliksa.	19 —	6	7	2	4	24	r0	43	3	10
7 S.	Nikandra i Karyny M.	20 —	7	7	4	4	22	1	33	3	24
8 N.	**25 po S.** *Op. N. M.P.* Godfryda	21 —	8	7	6	4	21	3	1	3	37
9 P.	Teodora i Oresta M. M.	22 —	9	7	7	4	19	4	9	3	50
10 W.	Andrzeja z Awelinu W.	23 —	10	7	9	4	18	5	16	4	3
11 Ś	Marcina B. W.	24 —	11	7	11	4	16	6	26	4	19
12 C.	Marcina P. M., 5-ciu braci m.	25 —	12	7	13	4	14	7	37	4	38
13 P.	Zebiny, Dydaka w.	26 —	13	7	15	4	13	8	49	5	3
14 S.	Serapiona M. i Jakunda.	27 —	14	7	16	4	11	9	59	5	35
15 N.	**26 po S** *Stan. Kostki.* Leopolda	28 —	15	7	18	4	10	11	6	6	19
16 P	Edmunda B W.	29 —	16	7	20	4	8	p0	2	7	15
17 W.	Grzegorza Cud. B. W.	30 —	17	7	22	4	6	0	48	8	23
18 Ś.	Odona P., Salomei,	1 Grudnia	18	7	24	4	5	1	23	9	40
19 C.	Elżbiety Kr. Wd.	2 —	19	7	25	4	4	1	51	11	2
20 P.	Feliksa Walezyusza.	3 —	20	7	27	4	3	2	12	—	—
21 S.	*Ofiarowanie N. M. P.* Alber.	4 —	21	7	28	4	2	2	30	·0	25
22 N.	**27 po S.** Cecylii P. M.	5 —	22	7	30	4	1	2	48	1	50
23 P.	Klemensa P. M., Felicyty.	6 —	23	7	31	4	0	3	5	3	15
24 W.	Jana od Krzyża W.	7 —	24	7	33	3	58	3	24	4	43
25 S.	Katarzyny P. M.	8 —	25	7	34	3	58	3	47	6	11
26 C.	Piotra P. M., Konrada B. W.	9 —	26	7	36	3	57	4	17	9	41
27 P.	Wirgiliusza B. W.	10 —	27	7	38	3	56	4	55	9	5
28 S.	Mansweta B. M.	11 —	28	7	39	3	55	5	47	10	19
29 N.	**I Adwent.** Saturnina, Filemona	12 —	29	7	40	3	54	6	49	11	18
30 S.	*Andrzeja Apostoła*, Justyny	13 —	30	7	41	3	54	8	1	p0	2

GRUDZIEŃ.

Dług. dnia G. M.
7 59
7 57
7 55
7 53
7 52
7 50
7 49
7 48
7 47
7 45
7 44
7 43
7 42

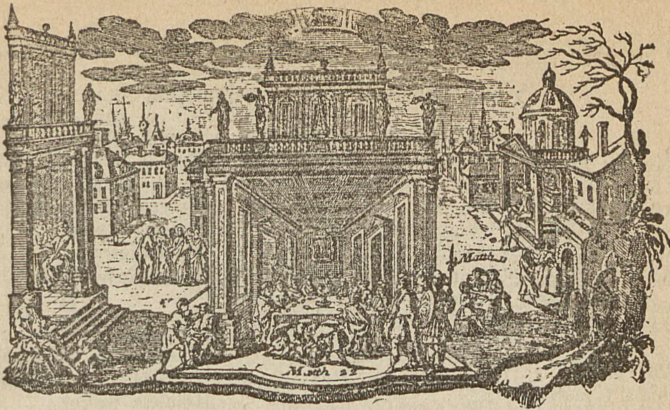

Oo 1 do 4 mróz, od 4 do 12 śnieg, od 12 do 18 mróz, od 18 do 26 śnieg, od 26 do końca miesiąca mróz.

7 41
7 41
7 40
7 38
7 38
7 38
7 38
7 38
7 38
7 38
7 38
7 39
7 39
7 40
7 41
7 42
7 43
7 44

ДЕКАБРЬ 31 дней. ИМЕНА СВЯТЫХЪ Православной Церкви.	GRUDZIEŃ ma dni 31.		ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko - Katolickiego.	Grudzień. IMIONA Słowiańskie.
18 С. *Нояб.* Мч. Платона	1	Ś.	†† Eligiusza B. W.	Samosława
19 Ч. П. Варлаама.	2	C.	Bibianny P. M.	Sulisław
20 П. Пр. Григорія	3	P.	†† Franciszka Ksawerego W.	Wiślimir
21 С. Вв. во хрм. Богородицы	4	S.	†† Barbary P. M., Piotra	Lubomiła
22 В. Н. 27. Ап. Филимона.	5	N.	2 Adw. Sabby Opata i Niceta.	Spitosław
23 П. К. Александра	6	P.	Mikołaja B., Leoncji.	Jarogniew
24 В. мч. Екатерины	7	W.	†† Ambrożego B. W. D. K	Ludomyśl
25 С. м. Климента.	8	Ś.	†† Niepokal. Pocz. N. M. P.	Boguwola
26 Ч. Пр. Алипія.	9	C.	Leokadyi, Waleryi.	Wyszosław
27 П. М. Іакова,	10	P.	†† *N. M. P. Loretańskiej.*	Radzisława
28 С. Пр. Стефана.	11	S	†† Damazego P. W., Sabina.	Wojmira
29 В. Н 28 Мч. Парамона.	12	N.	3 Adw. Aleksandra M.	Wolidara
30 П. *Ап. Андрея перв.*	13	P.	Łucyi P. M., Otylii P.	Władysław
1 В. *Декаб.* Наума.	14	W.	Dyoskora i Herona MM.	Sławibor
2 С. Пр. Аввакума.	15	Ś.	†† Waleryana i Ireneusza.	Wolimir
3 Ч. Пр. Софоніи.	16	C.	Euzebjusza B. M.	Zdzisława
4 П. Вмч. Варвары.	17	P.	†† Łazarza B., Olimpii.	Żyrosław
5 С. *П. Саввы осв.*	18	S.	†† *Ocz. N M. P.*, Gracjana	Wszemir
6 В. Н.29. Св. Николая Чуд.	19	N.	4 Adw. Daryusz., Nemezjusz.	Mścigniew
7 П. Св. Амвросія	20	P.	Teofila i Zenona Mm.	Bogumiła
8 В. Ап. Сосеена.	21	W.	*Tomasza Apost.*	Tomisław b.
9 С. *Зачат. св. Анны.*	22	Ś.	†† Zenona Żołn., Herona M.	Drogomir
10 Ч. Мч. Мины.	23	C.	Wiktoryi M. P.	Sławomira
11 П. Пр. Данила и Луки	24	P.	†† *Wigilia.* Irminy, Metrob.	Godysława
12 С. С. Спиридона.	25	S.	**Narodzenie Chrystusa Pana.**	Grzmisława
13 В. Н. С. Пр. М. Евстратія	26	N.	N. po N. Chr. P. Szczepana 1 M.	Wróciwoj
14 П. Мч. Өирса, Филимона	27	P.	*Jana Ap. Ewang.*	Radomyśl
15 В. М. Елеөерія.	28	W.	*Młodzianków Mm.*	Godzisław
16 С. Пр. Аггея.	29	Ś.	Tomasza B. Kantuar. M.	Gosław bł.
17 Ч. П. Даніила.	30	C.	Eugeniusza B. W.	Ludomir
18 П. Севастіана Мч.	31	P.	Sylwestra, Melanii matr.	Lasota

Ub. g. 9 m. 0 | g. 9 m 3 | Stanowisko | Przybyło m 5

GRUDZIEŃ ma dni 31		ŚWIĘTA KOŚCIOŁA Rzymsko-Katolickiego starego stylu.	Data dopowiednia no wego stylu.		Dzień.	Wschód słońca G.	M	Zachod słońca G.	M	Wschod księż. G.	M.	Zachód księż. G.	M.
1	W.	Eligjusza B. W. Natalii.	14	Grudnia	1	7	43	3	54	r 9	15	p 0	34
2	Ś.	†† Bibianny P. M.	15	—	2	7	45	3	53	10	28	0	58
3	C.	Franciszka Ksaw.	16	—	3	7	46	3	53	11	38	1	16
4	P.	†† Barbary P., Piotra Chryz.	17	—	4	7	47	3	5[illegible]	—	—	1	31
5	S.	†† Sabby Opata, Niceta.	18	—	5	7	49	3	52	r 0	47	1	43
6	N.	♕ **2 Adw.** Mikołaja B. W.	19	—	6	7	50	3	51	1	55	1	58
7	P.	†† Ambrożego B. W. D. K.	20	—	7	7	52	3	51	3	2	2	11
8	W.	**Niepokalan. Pocz. N. M. P.**	21	—	8	7	53	3	51	4	12	2	25
9	S.	†† Leokadji PM. Waleryi	22	—	9	7	54	3	50	5	22	2	43
10	C.	*N. M. P. Loretańskiej.*	23	—	10	7	55	3	50	6	34	3	5
11	P.	†† Damazego P.W. Sabina B.	24	—	11	7	56	3	50	7	49	3	35
12	S.	†† Aleksandra M.	25	—	12	7	57	3	50	8	57	4	12
13	N.	**3 Ad.** Łucyi P. M.	26	—	13	7	58	3	50	9	57	5	8
14	P.	Dyoskora, Herona M. m.	27	—	14	7	59	3	50	10	48	6	13
15	W.	Waleryana, Ireneusza Mm.	28	—	15	8	0	3	50	11	27	7	29
16	S.	†† Euzebjusza B. M.	29	—	16	8	1	3	50	11	55	8	50
17	C.	Łazarza B., Olimpii. Wd.	30	—	17	8	2	3	50	p 0	19	10	12
18	P.	†† *Ocz.N.M.P.*, Gracjana B.	31	—	18	8	3	3	51	0	37	11	34
19	S.	†† Daryusza M., Nemezjusza.	1	St. 1910	19	8	3	3	51	0	33	—	—
20	N.	**4 Ad.** Teofila i Zenona	2	—	20	8	4	3	51	1	11	r 0	57
21	P.	*Tomasza Apostoła.*	3	—	21	8	5	3	52	1	28	2	21
22	W.	Herona M., Zenona M.	4	—	22	8	5	3	52	1	49	3	45
23	S.	†† Wiktoryi P.	5	—	23	8	6	3	53	2	13	5	12
24	C.	†† *Wigilja.* Irminy P.	6	—	24	8	6	3	53	2	47	6	37
25	P.	**Narodzenie Chrystusa**	7	—	25	8	6	3	53	3	31	7	56
26	S.	**Szczepana 1 M.**	8	—	26	8	7	3	54	4	29	9	2
27	N.	**N. po Nar.** *Jana Apostola*	9	—	27	8	7	3	55	5	37	9	54
28	P.	*Młodzianków M.*	0	—	28	8	7	3	56	6	52	10	32
29	W.	Tomasza B., Kontuar.	11	—	29	8	7	3	57	8	7	10	59
30	Ś.	Eugeniusza B. W.	12	—	30	8	7	3	57	9	21	11	20
31	C.	Sylwestra P. W.	13	—	31	8	7	3	58	10	18	—	—

Wschód i zach. sł. i księż. podług nowego stylu

Wykaz alfabetyczny Świętych i Świąt.

z wyrażeniem dnia i miesiąca.

A.

Abdona męcz. 30 Lipca.
Adama 24 Grudnia.
Adelaidy 10 grudnia
Adolfa bisk. 17 czerwca.
Adrjana męcz. 8 września.
Agapita męcz. 18 sierpnia.
Agatona pap. 10 stycznia.
Agaty panny m. 5 lutego.
Agnieszki p. m. 21 stycz.
Agrypiny 23 czerwca.
Albina biskupa 1 marca.
Albiny p. 16 grudnia.
Aleksandra b. m. 27 lut.
Aleksandrapap. i m. 3 maja.
Aleksandram. 12 grudnia.
Aleksego wyzn. 17 lipca.
Alfonsa Liguori 2 sierpnia.
Alfreda 3 lipca.
Alodji p. m. 21 paździer.
Alojzego Gonzagi 21 czer.
Amalji panny 2 marca.
Amelji księżnej 10 lipca.
Ambrożego bisk. 7 grudnia.
Anastazego m. 22 stycz.
Anastazego pap. 27 lutego.
Anastazego w. 29 marca.
Anastazego b. w. 17 sierpn.
Anastazji p. 28 lutego.
Anastazji Rzym. 26 paźd.
Anatolji męcz. 9 lipca.
Anoliusza bisk. 3 lipca.
Andrzeja bisk. 4 lutego.
Andrzeja z Krety 7 paźd.
Andrzeja pust. 10 listopada.
Andrzeja Ap. 30 listopada.
Angeli 30 marca.
Anny Matki NMP. 26 lipca
Aniołów Stróżów 2 paźd.
Angsgarego bisk. 4 lutego.
Antoniego opata 17 stycz.
Antoniego Pad. 13 czerw.
Antonina bisk. 10 maja.
Antoniny 1 marca.
Anzelma 21 kwietnia.
Apolinarego bisk. 23 lipca.
Apolonji p. m. 9 lutego.
Apoloniusza m. 18 kwietnia.
Arkadyusza m. 21 stycz.
Arseniusza bisk. 19 lipca.
Artura bisk. 6 paźd.
Atanazego bisk. 2 maja.
Augusta wyz. 3 sierpnia.
Augustyna biskupa apostoła.
Anglii 28 maja.
Augustyna bisk. 28 sierp.
Aurelii panny 25 września
Awita męcz. 12 stycznia.

B.

Balbiny panny 31 marca.
Barlaama 27 listopada.
Barbary panny 4 grudnia.
Barnaby apost. 11 czerw.
Bartłomieja ap. 24 sierp.
Bazylego bisk. 14 czerw.
Beaty panny 8 marca.
Bedy kapłana 27 maja.
Benedykta op. 21 marca.
Benigny p 19 sierpnia.
Benona bisk. 16 czerwca.
Bernarda op. 20 sierpnia.
Bernarda Seneńs. 20 maja.
Bibianny panny 2 grudnia.
Błażeja bisk. 3 lutego.
Bogumiła 10 czerwca.
Bonawentury bisk. 14 lip.
Bonifacego m. 14 maja.
Bonifacego b. 5 czerwca.
Bonifacego bisk. Florentyńskiego 30 maja.
Bony panny 24 kwietnia.
Boże Ciało 10 czerwca.
Bronisławy 3 września.
Brunona wyzn. 6 paźd.
Brygidy panny 1 lutego.
Brygidy wdowy 8 paźd.

C.

Cecylji p. m. 22 listopada.
Celestyna 6 kwietnia.
Celsa męcz. 28 lipca.
Cezarego bisk. 27 sierp.
Cypryana b. 16 września.
Cypryana m. 26 września.
Cyrylla Aleksandryjsk. b. w. D. K. 9 lutego.
Cyrylla Jerozolimskiego b. w. D. K. 18 marca.
Cyrylla bisk. 5 lipca.
Cyrylla dyak. 29 marca.
Cyryaka kapł. 16 marca.
Cyryaka męcz. 8 sierpnia
Czesława wyzn. 20 lipca.
Czterdziestu m. 10 marca.
Czterech koronat. 8 listop.

D.

Damazego pap. 11 grudn.
Damiana m. 27 września
Daniela m. 3 stycznia.
Daniela proroka 21 lipca.
Dawida króla 30 grudnia.
Delfiny 26 listopada.
Dezyderyusza b. 23 maja
Domicelli panny 7 maja.
Dominika wyz. 4 sierp.
Dominiki pan. 6 lipca.
Donata męcz. 17 lutego.
Donata bisk. 7 sierpnia.
Doroteusza m. 18 marca.
Doroty panny 6 lutego.
Dydaka wyz. 13 listopada.
Dygny 11 sierpnia.
Dyonizego b. 8 kwietnia.
Dyonizego męcz. 9 paźd.
Dzień zaduszny 2 listop.

E.

Edmunda b. 16 listopada.
Edyty królewny 15 grudnia
Edwarda króla 13 paździer
Eleonory panny 21 lutego.
Eliasza pror. 20 lipca.
Eligiusza bisk. 1 grudnia.
Elizeusza pror. 2 paźd.
Elżbiety wdowy 8 lipca.
Elżbiety p. 5 listopada.
Elżbiety król. 19 listop.
Emeryka króla 5 listop.
Emiliana bisk. 11 wrześn.
Emilianny p. 5 stycznia.
Emilii 30 czerwca.
Engelberta 7 listopada.
Epifaniusza b. 7 kwietnia.
Erazma bisk. 3 czerwca.
Estery król. 18 listopada.
Eucheryusza b. 20 lutego.
Eudoxyusza m. 2 wrześn.

Eufemii p. 16 września.
Eufrozyny m. 3 września.
Eufrozyny p. 16 marca.
Eugenii p. m. 24 grudnia.
Eugenjusza m. 14 sierpnia.
Eugenjusza 30 grudnia.
Eulalji panny 2 lutego.
Eustachjusza m. 20 września.
Euzebji p. męcz. 29 paździer.
Euzebjusza b. m. 16 grud.
Ewarysta pap. 26 paździer.
Ewy 24 grudnia.
Ezechjasza króla 30 paźdz.
Ezechiela pror. 10 kwietnia.

F.

Fabiana 20 Stycznia.
Faustyna męcz. 15 lutego.
Fausty wd. 19 grudnia.
Felicyana b. 24 stycznia.
Felicyana męcz. 9 czerwca.
Feliksa kapucyna 18 maja.
Feliksa z Noli 14 stycznia.
Feliksa męcz. 30 sierpnia.
Feliksa Walezyusza 20 listop.
Ferdynanda kr. 30 maja.
Filipa apostoła 1 maja.
Filipa Nereusza 26 maja.
Filipa Benicyusza 23 sierp.
Filomeny p. m. 5 lipca.
Flawiana męcz. 28 lutego.
Flawii panny 5 październ.
Florentyna bisk. 16 paźdz.
Florentyna męcz. 4 maja.
Floryana męcz. 4 maja.
Fortunata męcz. 27 lutego.
Franciszka Borg. 10 paźdz.
Franciszka Salez. 29 stycznia.
Franciszka a Paulo 2 kwiet
Franciszka Seraf. 4 paźdz.
Franciszka Ks. w. 3 grud.
Franciszki wd. 9 marca.
Fryderyka opata 5 marca.
Fulgencyusza bisk. 1 stycz.

G.

Gabryela Arch. 18 marca.
Gaudencyi panny 30 sierp.
Gaudentego b. 12 lutego.
Gawła opata 16 październ.
Gedeona sędz. 18 czerwca.
Genowefy panny 3 stycznia.
Gerarda b. 24 wrzesnia.
Germana b. 28maja i 18 grud.
Gertrudy panny 17 marca.
Gerwazego 19 czerwca.
Gofreda i Bogumiła 13 stycz.
Gotfryda bisk. 8 listopada.
Gracjana bisk. 18 grudnia.
Grobu Chrystusa 3 maja.
Grzegorza bisk. 4 stycznia.
Grzegorza pap. 12 marca.
Grzegorza Nazyanz. 9 maja
Grzegorza Cudotw. 18 listop.
Gustawa 2 sierpnia.
Gwidona wyz. 12 wrześn.

H.

Heleny cesarz. 2 marca.
Heleny królowej 22 maja.
Heliodora 3 lipca.
Henryka cesarza 15 lipca.
Henryka 19 stycznia.
Hermenegilda m. 13 kwietn.
Hermogenesa 19 kwietnia.
Hiacynty p. 30 stycznia.
Higina papieża 11 stycznia.
Hilarego 14 stycznia.
Hieronima D. K. 30 wrześn.
Hipolita 13 sierpnia
Honoraty panny 11 stycznia.
Huberta biskupa 3 listopad.
Hugona biskupa 1 kwietnia.

I.

Idy panny 13 kwietnia.
Idziego opata 1 września.
Ignacego biskupa 1 lutego.
Ignacego Lojoli w. 31 lipca
Ildefonsa 23 stycznia.
Imienia Jezus 17 stycznia.
Imienia Marji 12 września.
Innocentego pap. 28 lipca.
Ireneusza Smyrn. 25 marca.
Ireneusza m. 28 czerwca.
Ireny panny 20 październ.
Iwona wyznawcy 19 maja.
Izabelipanny 15 marca.
Izabeli król. 3 września.
Izajasza pror. 6 lipca.
Izydora biskupa 4 kwietnia.
Izydora Oracza 10 maja.

J.

Jacka wyznawcy 22 sierpnia.
Jadwigi wdowy 15 paździer.
Jakóba apostoła 1 maja.
Jakóba apostoła 25 lipca.
Jakóba patryar. 21 kwietnia.
Jakóba z Nizybu 15 lipca.
Jakóba pust. 17 lutego.
Jana jałmużnika 22 styczn.
Jana Chryzostoma 27 stycz.
Jana Franciszka 16 czerwca.
Jana z Matty w. 8 lutego.
Jana Bożego 8 marca.
Jana w Oleju 6 maja.
Jana Nepomuc. 16 maja.
Jana pap. 27 maja.
Jana Chrzciciela 24 czerwca.
Jana męcz. 26 czerwca.
Jana Gwalberta 12 lipca.
Jana Kantego 24 paździer.
Jana z Dukli 11 lipca.
Jana Kapistrana wyz. 23 paź
Jana od Krz. 24 list. i 14 grud
Jana Ewangel. 27 grudnia.
Januaryusza biskupa m. 19 września.
Jerzego męcz. 23 kwietnia.
Joachim. Ojc. N.M.P. 29 sier.
Joanny wdowy 24 maja.
Joanny Fremiot 21 sierpnia
Jordana wyzn. 13 lutego.
Jowity męcz. 15 lutego
Józefa Oblubieńca N. M. P 19 marca.
Józefa Kalas. w. 4 lipca.
Józefa z Kopertynu 18 wrześ.
Judy Tadeusza ap. 28 paźdz
Judyty wd. 19 listopada.
Juljana męcz. 27 stycznia.
Juljana męcz. 13 lutego.
Juljanny panny 16 lutego.
Julii panny męcz. 22 maja
Juliusza pap. 12 kwietnia.
Julity p. męcz. 30 lipca.
Justa biskupa 2 września.
Justyna filozof. m. 14 kwietn.
Justyna męcz. 16 czerwca.
Justyniana b. 5 września.
Justyny p. męcz. 7 paźdz.
Juwencyusza m. 1 czerwca

K.

Kaja męcz. 22 kwietnia.
Kajetana wyzn. 7 sierpnia.
Kalixta pap. 14 października
Kamilla wyzn. 18 lipca.
Kandyda męcz. 3 paździer.
Kanuta króla 19 stycznia
Karola W. ces. 28 stycznia
Karola Boromeusza 4 listop
Karoliny 5 lipca.
Kassjana męcz. 13 sierpnia.
Kasyldy 15 kwietnia.
Katarzyny Szwedz. 23 marca.
Katarzyny Seneń. 30 kwietn.
Katarzyny p m. 25 listopad.
Kat. ś. Piotra w Rz. 18 stycz.

Katedry św. Piotra w Antyochii 22 lutego.
Kazimierza królew. 4 marca.
Kiliana bisk. 8 lipca.
Klary panny 12 sierpnia.
Kleta papieża 26 kwietnia.
Klemensa bisk. m. 13 lutego.
Klemensa Hofbauera 15 marc.
Klemensa pap. 23 listopada.
Kleofasa męcz. 25 września.
Klotyldy król. 3 czerwca.
Kolety panny 6 Marca.
Konstancji p. m. 18 lutego.
Konstantyna w. 11 marca.
Konrada wyznaw 19 lutego.
Konrada bisk. 26 listopada.
Korduli panny 22 październ.
Korneli męcz. 31 marca.
Koźmy męcz. 27 września.
Kryspina i Kryspianina 25 paź.
Krystyny panny 24 lipca.
Krzysztofa męcz. 25 lipca.
Kunegundy cesarz. 3 marca.
Kunegundy Król. 25 lipca.
Kwiryna męcz. 30 marca.

L.

Lamberta 16 kwietnia.
Larga męcz. 2 sierpnia
Leandra b. w. 28 lutego.
Leokadyi panny 9 grudnia.
Leona I pap. 11 kwietnia.
Leona XI pap. 28 czerwca
Leonarda wyzn. 6 listopada.
Leonilli p. męcz. 17 stycznia.
Leontyny panny 15 marca.
Leopolda margr. 15 listopada.
Longina męcz. 15 marca.
Lucyana męcz. 7 stycznia.
Lucyny panny 30 czerwca
Lucyny męcz. 17 październ.
Ludgardy p. m. 16 czerwca
Ludgerda bisk. 26 marca.
Ludomira 3 października.
Ludwika wyzn. 12 lutego.
Ludwika kr. sycyl. 19 sierp.
Ludwika króla 25 sierpnia.
Ludwiki panny 15 kwietnia.

Ł.

Ładysława z Gieln. 26 wrześ.
Łazarza bisk. 17 grudnia.
Łucyi panny 13 grudnia.
Łukasza Ewangel. 18 pazdz.

M.

Macieja apost. 24 lutego.
Magdaleny 27 maja i 22 lipca.
Makarego opata 2 stycznia.
Makryny m. 21 lipca.
Małgorzaty kr. węg. 13 lipca.
Małgorzaty królow. Szkockiej 10 czerwca.
Małgorzaty p. m. 13 lipca.
Mamerta bisk. 11 maja.
Mansfeta bisk. 28 listopada.
Marcella pap. 16 stycznia.
Marceli wdowy 31 stycznia.
Marcelina m. 18 czerwca.
Marcelina pap. 26 kwietnia.
Marcina bisk. 11 listopada.
Marcina pap. 12 listopada.
Marcyana męcz. 17 czerwca.
Marcyanny p. m. 9 Stycznia.
Marka Ewang. 25 kwietnia.
Marka męcz. 24 marca.
Marka z Rzym. m. 18 czerw.
Marty panny 29 lipca.
Marty męcz. 19 stycznia.
Martyniana 2 lipca.
Martyny panny 30 Stycznia.
Maryi Egipcjanki 10 kwietn.
Maryi z Engii 23 czerwca.
Maryi Kleofy 9 kwietnia.
Maryi Magd. we Fl. 31 maja.
Maryi Magd. w Jer. 22 lipca.
Maryusza 19 stycznia.
Mateusza apost. 21 września.
Matyldy król 14 marca.
Mauryliusza 13 września.
Maurycego 22 września.
Maksymiljana b. 12 paźdz.
Maxymina bisk. 8 czerwca.
Medarda bisk. 8 czerwca.
Melanii p. m. 18 lutego.
Metodego 5 lipca.
Michała arch. 29 września.
Mikołaja z Tolent. 10 wrześn.
Mikołaja bisk. 6 grudnia.
Mirona męcz. 17 sierpnia.
Młodzianków 28 grudnia.
Modesty panny 15 czerwca.
Moniki wdowy 4 maja.

N.

Narcyza bisk. 29 października.
Narodzenie Chr. 25 grudnia.
Narodzenie N M P. 8 września.
Nawrócenie ś. Pawła 25 stycz.
Nazaryusza b. 12 czerwca
N. M. P. Anielskiej 2 sierpn.
N.M.P. Bolesnej 19 września.
N. M. P. od wykup. niewol. 24 września.
N.M.P. Loretańskiej 10 grud.
N.M.P. Łaskawej 9 maja.
N.M.P. Różańcowej 3 paźdz.
N.M.P. Śnieżnej 5 sierpnia.
N.M.P. Szkaplerznej 16 lipca
Nawiedzenie N. M. P. 2 lipca
Natalii panny 27 lipca.
Nemezyusza męcz. 19 grudn.
Nicefora biskupa 13 marca
Niepokalane Poczęcie N. M. P. 8 grudnia.
Nikodema męcz. 15 wrześn.
Norberta biskupa 6 czerwca.

O.

Oczyszczenie N.M.P. 2 lutego.
Ofiarowanie N. M. P. 21 list.
Oktawjana męcz. 22 marca.
Olimpii 17 grudnia.
Onufrego pust. 12 czerwca
Opieki ś. Józ. 9 maja
Opieki N.M.P. 7 listopada.
Opata biskupa 4 czerwca.
Ottona biskupa 24 lipca.
Ottona męcz. 16 stycznia.
Otylli p. męcz. 13 grudnia.

P.

Pafnucego m. 19 kwietnia.
Pankracego 12 maja.
Pantaleona m. 27 lipca.
Paschalisa 17 maja.
Paschazego b. 22 lutego.
Patrycyi m. 13 marca.
Paulina bisk. 22 czerwca.
Pauliny wd. 26 stycznia.
Pawła bisk. 22 marca.
Pawła męcz. 26 czerwca.
Pawła I pustel. 15 stycznia.
Pelagii panny 11 lipca.
Pelagii pokutnicy 12 paźdz.
Perpetui męcz. 7 marca.
Petroneli 31 maja.
Pięć blizn ś. Franc. 17 wrześ.
Piotra Chryzologa 5 grudnia
Potra egzorcysty 2 kwietnia.
Potra Nolaski 31 stycznia.
Piotra męcz. 29 kwietnia.
Piotra Celestyna 19 maja.
Piotra z Werony m. 20 kwiet.
Piotra i Pawła 29 czerwca.
Piotra w okowach 1 sierpnia.
Piotra z Alkantary 19 paźdz.
Piotra papieza 5 maja.
Placyda męcz. 5 paździer.
Podwyższenie św. Krzyża 14 września

Placydy panny 11 paździer.
Polikarpa b. m. 26 stycznia.
Popielec 24 lutego
Praxedy panny 2 lipca.
Prokopa męcz. 4 lipca.
Prokula męcz. 1 czerwca.
Prospera bisk. 25 czerwca.
Prota męcz. 11 września.
Protazego 19 czerwca.
Pryma męcz. 9 czerwca.
Pryski panny 18 stycznia.
Przemienienie Pań. 6 sierpnia.
Przeniesienie rel. ś. Kazimierza 27 sierpnia.
Przeniesienie rel. ś. Wojciecha 20 października.
Pulcherii męcz. 7 lipca.
Pulcherii panny 16 września

Rafała archan. 24 październ.
Rajmunda 28 stycznia.
Rajmunda kard. 31 sierpnia
Reginy panny 7 września.
Remigjusza bisk. 1 paźdz.
Roberta opata 7 czerwca.
Rocha wyzn. 16 sierpnia.
Romana opata 29 lutego.
Romana męczennika 9 sierp.
Romany panny 23 lutego.
Romualda op. 7 lutego.
Rozalii panny 4 września.
Rozesłanie apost. 15 lipca.
Róży Lim. panny 30 sierpnia
Rudolfa 17 kwietnia.
Rufy męcz. 28 listopada.
Rufina wyzn. 19 sierpnia.
Rufiny panny 31 sierpnia.
Ruberta biskupa 27 marca.
Ryszarda bisk. 3 kwietnia.

S.

Sabby opata 5 grudnia.
Sabina wyzn. 11 lipca.
Sabiny panny 29 sierpnia.
Salezego męcz. 12 sierpnia.
Salomei panny 17 listop.
Salwina 17 marca.
Saturnina męcz. 29 listop.
Saturniny p. m. 4 marca.
Scholastyki p. 10 lutego.
Ścięcie św. Jana Chrzciciela 29 Sierpnia.
Serapiona wyz. m. 14 list.
Serca P. Jezusa 18 czerwca.
Sergiusza męcz 24 lutego.
Serwacego bisk. 13 maja.
Serwiljana m. 20 kwietnia.
Seweryna opata 8 stycznia.
Siedmiu braci śpiąc. 10 lipca.
Sebastyana 20 stycznia.
Senneny męcz. 30 lipca.
Sotera pap. 22 kwietnia.
Spirydiona bisk. 14 grudnia.
Stanisława B. 8 maja.
Stanisława Kostki 14 listop.
Stefana kr. węg. 2 września.
Sulpicjusza m. 20 kwietnia.
Sygfryda b. m. 25 lutego.
Sylweryusza 20 czerwca.
Sylwestra pap. 31 grudnia.
Sylwiana bisk. 17 lutego.
Symforyana m. 22 sierpnia.
Synezyusza m. 12 grudnia.
Syxta pap. 28 marca.
Szczepana I-go m. 26 grudnia
Szczepana pap. 2 sierpnia.
Szymona z Lipn. 18 lipca.
Szymona apost. 28 paździer.
Szymona z Edesy 5 lipca.

T.

Tadeusza apost. 28 paździer.
Tarsylii panny 24 grudnia.
Tekli panny 23 września.
Telesfora pap. m. 5 stycznia.
Teobalda pust. 1 lipca.
Teodora męcz. 1 listopada.
Teodora zakonnika 7 styczn.
Teodory męcz. 1 kwietnia.
Teodory pokut. 11 września
Teodozyi p. m. 29 maja.
Teodozjusza wyz. 11 stycznia.
Teodoryka 1 lipca.
Teofila bisk. 27 kwietnia.
Teofila męcz. 20 grudnia.
Teofila 6 lutego.
Teressy panny 15 październ.
Tomasza z Akwinu 7 marca.
Tomasza z Willanowa 18 wrz.
Tomasza apost. 21 grudnia.
Tomasza Kantuaryjs. 29 grud.
Trójcy św. 6 czerwca
Trzech Króli 6 stycznia.
Tyburcyusza 14 kwietnia.
Tymoteusza b. m. 24 stycznia.
Tytusa bisk. 4 stycznia.

U

Ubalda bisk. 16 maja.
Urbana 25 maja.
Urszuli panny 21 październ.

W.

Wacława króla 28 września.
Walentego kapł. m. 14 lutego.
Walerego bisk. 12 grudnia.
Walerego m. 12 września.
Walerji męcz. 5 czerwca.
Walerji panny 9 grudnia.
Walerjana męcz. 14 marca.
Wawrzyńca m. 10 sierpnia.
Wenantego m. 18 maja.
Wenefrydy p. 3 listopada.
Weroniki panny 13 stycznia.
Wielkanoc 11 kwietnia.
Wiktora 1 września.
Wiktora b. m. 2 listopada.
Wiktorji panny 23 grudnia
Wiktoryna męcz. 6 marca.
Wiktoryna b. 5 września.
Wilhelma arcyb. 10 stycznia.
Wilhelma opata 6 kwietnia.
Wilhelma księcia 28 maja.
Wilbalda bisk. 7 lipca.
Wilibranda b. 7 listopada.
Wincentego b. 20 marca.
Wincentego m. 22 stycznia.
Wincentego Fer. w. 5 kwiet.
Wincentego à Paulo 19 lipca.
Wincentego Kadł. 11 paździe.
Wita 15 czerwca.
Witalisa męcz. 28 kwietnia.
Władysława kr. 27 czerwca.
Wniebowstąpienie Pańskie. 20 Maja.
Wniebowzięcie N. M. P. 15 sierpnia.
Wojciecha b. m. 23 kwietn.
Wolfganga bisk. 31 paźdz.
Wszystkich św. 1 listopada.

Z.

Zacharyasza pror. 6 wrześn.
Zacharyasza pap. 5 listopada.
Zaślubienie N.M.P. 23 styczn.
Zefiryna pap. 26 sierpnia.
Zenobii panny 30 październ.
Zenobiusza 30 października.
Zenona żołnierza 22 grudn.
Zesłanie Ducha św. 30 maja.
Znalezienie ś. Krzyża 3 maja.
Zofii z trzema córkami 15 maja.
Zuzanny p. m. 11 sierpnia.
Zwiastowanie N.M.P. 25 mar.
Zygmunta króla 2 maja.
Zyty panny 27 kwietnia.

EWANGELIE NA WSZYSTKIE NIEDZIELE I ŚWIĘTA UROCZYSTE

w roku 1909.

Na Nowy Rok, u Łukasza świętego w rozdziale 2. *O obrzezaniu Chrystusa Pana.*
Na Niedz. po N. Roku, u św. Mateusza w r. 2. *O powrocie Św. Rodz. do Egiptu.*
— Trzech Króli, u Mateusza św. w rozdziale 2. *O Świętych Trzech Królach.*

Na Niedzielę 1 po Trzech Królach, u Łuk. św. w rozdz. 2. *O Chrystusie w 12 latach.*
— Niedzielę 2 po Trzech Królach, u Jana ś. w. r. 2. *O godach w Kanie Galilejskiej.*

Na Niedz. 3 po Trzech Królach u św. Mateusza w r. 8. *O trędowatym i setniku.*
— Niedz. 4 po Trzech Królach u św. Mat. w roz. 1. *O łódce tonącej na wzburzonem morzu.*

Na Oczyszczenie Najświętszej Maryi Panny, u Łuk. św. w rozdz. 2. *O przyniesieniu Chrysusa do Kościoła Jerozolimskiego.*
Na Niedz. Starozapustną, u Mat. św. w rozdziale 20. *O robotnikach w winnicy.*

Na Niedz. Mięsopustną, u Łuk. św. w rozdziale 8. *O nasieniu i roli.*
— Niedz. Zapustną, u Łuk. św. w rozdziale 18. *Jezus przepowiada swą mękę.*
Na Popielec, u Mat. św. w roz. 6. *O poście.*
— Niedz. Wstępną, u Mat. św. w rozdziale 4. *O djable który kusił Jezusa.*

Na Niedz. Suchą, u Mat. św. w rozdz. 7. *O przemienieniu się Jezusowem.*
— Niedzielę Głuchą, u Łuk. św. w rozdziale 11. *O wyrzucaniu czartów.*
Na Niedz. Środopostną, u Jana św. w roz. 6. *O nakarmieniu 5,000 ludzi.*

Na Zwiastowanie N. Marji P., u Łuk. św. w roz. 1. *O poselstwie Anioła Gabryela do Najświętszej Maryi Panny.*
— Niedz. Białą, u Jana św. w rozdz. 8. *O żydach chcących Jezusa ukamienować.*

Na Niedz. Kwietnią, u Mat. św. w roz. 26. *O wjeździe Chrystusa do Jerozolimy.*
— Wielki Czwartek, u Jana św. w rozdz. 13. *O wieczerzy Pańskiej i umywaniu nóg Apostołom przez Jezusa.*

Na Wielki Piątek, Passya według Jana ś. w roz. 18 i 19-ym, czyli opisanie Męki Jezusa Chrystusa.

Na Wielką Sobotę, u Mat. św. w roz. 28. *O niewiastach przy grobie Chrystusa.*
— Niedz. Wielkanocną, u Marka ś. w r. 16. *O Zmartwychwstaniu Chrystusa Pana.*
Na Poniedziałek Wielkanocny, u Łukasza ś. w roz. 16. *O dwóch uczniach Chrystusowych idących do Emaus.*

Na Niedz. Przewodnią, u Jana św. w roz. 20. *O pokazaniu się Chrystusa uczniom.*
— Niedz. 2 po Wielkiejnocy, u Jana św. w roz. 10. *O Chrystusie dobrym pasterzu.*
Na Niedz. 3 po Wiel., u Jana św. w roz. 16. *O odejściu Chrystusa Pana do Ojca.*
Na Św. Stanisława, u Łukasza ś. w roz. 10. *O Chrystusie dobrym pasterzu.*
— Niedz. 4 po Wiel., u Jana św. w roz. 14. *O przyczynie odejścia Chrystusa.*

Na Niedz. 5 po Wiel., u Jana św. w roz. 16. *O skutkach prośby w imię Jezusa.*
— Wniebowstąpienie Pańskie, u Marka ś. w rozdz. 16. *O Wniebowstąpieniu Chrystusa Pana.*
Na Niedz. 6 po Wiel., u Jana św. w roz. 15. *O przyjściu pociechy Ducha Św.*
Na Zesłanie Ducha Świętego, u Jana św. w rozdz. 14. *O Zesłaniu Ducha Św.*

Na Poniedziałek Św., u Jana św. w rozdz. 3. *O rozmowie Chrystusa z Nikodemem.*
— Trójcę Świętą, u Mat. św. w roz. 28. *O mocy danej Chrystusowi.*
Na Boże Ciało, u Jana św. w rozdziale 6. *O Sakramencie Ciała i Krwi Chrystusa.*
— Niedz. 2 po Świątkach, u Łuk. ś w r. 14. *O wezwaniu na wielką wieczerzę.*
Na Niedz. 3 po Świątkach, u Łuk. ś. w roz. 15. *O zgubionej owcy i groszu.*
— Niedz. 4 po Świątkach, u Łuk. św. w roz. 5. *O obfitym Piotra połowie ryb.*

Na Świętych Piotra i Pawła, u Mateusza św. w roz. 10. *O władzy danej ś. Piotrowi.*
Na Niedz. 5 po Świątkach, u Mat. św. w rozdz 5. *O sprawiedliwości i pojednaniu się z bratem.*
Na Niedz. 6. po Świątkach, u Marka św. w rozdz. 8. *O nakarmieniu 4,000 ludzi.*
— Niedz. 7 po Świątkach, u Mateusza św. w rozdz. 8. *O fałszywych prorokach*

Na Niedz. 8 po Świątkach. u Łuk. św. w roz. 16. *O niesprawiedliwym szafarzu.*
— Niedz. 9 po Świątkach, u Łukasza św. w rozdz. 19. *O zburzeniu Jerozolimy.*
— Niedz. 10 po Św., u Łuk. św. w roz. 18. *O faryzeuszu i celniku.*
Na Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny, u Łuk. św. w rozdziale 10. *Mowa Chrystusa Pana do Marty.*
— Niedz. 12 po Sw., u Łuk. św. w roz. 10. *O miłosiernym Samarytaninie*
Na Niedz. 13 po Sw., u Łuk. św. w roz. 17. *O uzdrowieniu dziesięciu trędowatych.*
Na Niedz 14 do Sw.. u Mat. św. w roz. 6. *O niemożności służenia Bogu i mamonie.*
— Narodzenie N. M. P., u Mat. ś. w roz. 1. *Księgi rodzaju Jezusa Chrystusa.*
Na Niedz. 15 po Sw., u Łuk. św. w roz 7. *O wskrzeszeniu Syna wdowy.*
— Niedz. 16 po Sw., u Łuk. św. w roz. 14. *O uzdrowieniu opuchłego.*
Na Niedz. 17 po Sw., u Mat. św. w roz. 22 *O miłości Boga i bliźniego.*
— Niedz. 18 po Św. u Mat. św. w roz. 9. *O uzdrowieniu paralityka.*
Na Niedz. 19 po Sw., u Mat. św. w roz. 22. *O wezwaniu na gody weselne.*
— Niedz. 20 po Sw., u Jana św. w roz. 4. *O chorym synu królewskim.*
— Niedz. 21 po Sw., u Mat. św. w roz. 18. *O dłużniku i złośliwym słudze.*
Na Niedz. 22 po Sw.. u Mat. św. w roz. 22. *O oddawaniu czynszowej monety.*
Na Wszystkich Świętych, u. Mat. św. w r. 5. *O tych którzy są błogosławieni.*
Na Dzień Zaduszny, u Jana św. w rozdz. 5. *O wskrzeszeniu umarłych.*
— Niedz. 23 po Sw., u Mat. św. w roz. 9. *O wskrzeszeniu córki księcia.*
Na Niedz. 24 po Św. u Mat. św. w rozd. 13 *O siejbiarzu i rozmaitem nasieniu.*
— Niedz. 25 po Św. u Mateusza w roz. 13. *O kąkolu znajdującym się wśród pszenicy.*
Na Niedz. 1 Adwentu, u Łuk. św. w roz. 21. *O znakach na niebie i ziemi.*
— Niedz. 2 Adwentu, u Mat. św. w roz. 11. *O poselstwie Jana do Chrystusa.*
Na Niepokalane Poczęcie Najświętszej Maryi Panny, u Łuk. św. w roz. 1. *O pozdrowieniu Anielskiem.*
— Niedz. 3 Adwentu, u Jana św. w roz. 1. *O poselstwie żydów do Jana.*
Na Niedz. 4 Adwentu, u Łuk. św. w roz. 3. *O Janie opowiadającym chrzest.*
— Boże Narodzenie, u Łuk. św. w roz. 2. *O narodzeniu Chrystusa Pana.*
— Sw. Szczepana, u Mat. św. w roz. 23. *O posyłaniu proroków i kamienowaniu tychże.*
Na Młodzianków, u Mateusza św. w rozdz. 2. *O ucieczce do Egiptu i rzezi dziatek w Betleem.*

TABLICA ŚWIĄT RUCHOMYCH.

Rok Pański	Litera Niedziel.	Popielec	Wielkanoc	Wniebowstąpien. Pańskie	Zielone Świątki	Boże Ciało.	Niedziela I Adwentu	Niedz. po Zielony Świątk.
1909	c	24 Lut.	11 Kw.	20 Maja	30 Maja	10 Czer.	28 List.	25
1910	b.	9 Lut.	27 Mar.	5 Maja	15 Maja	26 Maja	27 List.	27
1911	A.	1 Mar.	16 Kw.	25 Maja	4 Czer.	15 Czer.	30 Listop.	26
1912	g f.	21 Lut.	7 Kw.	15 Maja	26 Maja	6 Czer.	1 Grud.	26
1913	e	5 Lut.	23 Mar	1 Maja	11 Maja	22 Maja	30 Listop.	27
1914	d.	25 Lut.	12 Kw.	20 Maja	31 Maja	1 Czer.	29 Listop.	25
1915	e.	17 Lut.	4 Kw.	12 Maja	23 Maja	3 Czer.	28 Listop.	26
1916	b. A.	8 Marc.	23 Kw.	10 Czer.	11 Czer.	22 Czer.	3 Grudn.	23
1917	g	21 Lut.	8 Kw.	17 Maja	22 Maja	7 Czer.	2 Grudn.	26

DNIE GALOWE DWORSKIE,

które należy obchodzić przez nabożeństwo i uwolnienie uczniów od lekcyj.

Styczeń. Dnia 25 Grudnia (6 Stycznia), Rocznica oswobodzenia Kościoła i Państwa Ruskiego od najścia Francuzów a z nimi 20 narodowości.

Dnia 1 (14) Stycznia. Nowy Rok.

Maj. 23 Kwietnia (6 Maja), Imieniny Jej Cesarskiej Mości Najjaśniejszej Pani **Aleksandry Teodorówny**.

Dnia 6 (19) Rocznica Urodzin Jego Cesarskiej Mości Najjaśniejszego Pana **Mikołaja II Aleksandrowicza**.

Dnia 14 (27) Rocznica Św. Koronacyi Ich Cesarskich Mości: Najjaśniejszego Pana **Mikołaja II Aleksandrowicza** Najjaśniejszej Pani **Aleksandry Teodorówny**.

Czerwiec. 25 Maja (7 Czerwca). Urodziny Jej Cesarskiej Mości Najjaśniejszej Pani **Aleksandry Teodorówny**.

Sierpień. Dnia 22 Lipca (4 Sierpnia) Imieniny Jej Cesarskiej Mości Najaśniejszej Pani Wdowy **Maryi Teodorówny**.

Dnia 30 lipca (12 sierpnia) Rocznica urodzin Jego Cesarskiej Wysokości Cesarzewicza Następcy Tronu i Wielkiego Księcia **Aleksego Mikołajewicza**.

Wrzesień. Dnia 30 Sierpnia (12 Września), Uroczystość ś. **Aleksandra Newskiego**.

Październik. Dnia 5 (18) Rocznica Imienin Jego Cesarskiej Wysokości Następcy Tronu i Wielkiego Księcia **Aleksego Mikołajewicza**.

Dnia 17 (30) Pamiątka cudownego ocalenia od nieszczęśliwego wypadku Ich Cesarskich Mości Najjaśniejszego Pana **Aleksandra III** i **Jego Najdostojniejszej Rodziny**.

Listopad. 21 Października (3 Listopada) Wstąpienie na Tron Jego Cesarskiej Mości Najjaśniejszego Pana **Mikołaja II Aleksandrowicza**.

Dnia 14 (27) Rocznica Urodzin Jej Cesarskiej Mości Najjaśniejszej Pani **Maryi Teodorówny**.

Grudzień. 6 (19) Imieniny Jego Cesarskiej Mości Najjaśniejszego Pana **Mikołaja II-go Aleksandrowicza**.

DOM CESARSKO-ROSYJSKI.

JEGO CESARSKA MOŚĆ, Najjaśniejszy Pan **Mikołaj II Aleksandrowicz**, Cesarz i Samowładca Wszech-Rossyi, urodzony dnia 6 (18) Maja 1868 roku. Imieniny w dniu 6 (19) Grudnia.

Najdostojniejsza Matka Najjaśniejszego Pana.

JEJ CESARSKA MOŚĆ, Najjaśniejsza Pani **Marya Teodorówna**, urodzona 14 (26) Listopada 1847 roku. Imieniny w dniu 22 Lipca (4 Sierpnia). Była w stanie zamężnym z Cesarzem **Aleksandrem III**; spoczął w Bogu 20 Października (1 Listopada) 1894 r.

Najdostojniejsza Małżonka Najjaśniejszego Pana.

JEJ CESARSKA MOŚĆ Najjaśniejsza Pani **Aleksandra Teodorówna**, urodzona w dniu 25 Maja (6 Czerwca) 1872 roku. Imieniny 23 Kwietnia (6 Maja). W stanie zamężnym od 14 (26) Listopada 1894 roku.

Najdostojniejszy Syn Najjaśniejszych Państwa.

Jego Cesarska Wysokość Cesarzewicz Następca Tronu i Wielki Książe **Aleksy Mikołajewicz**, ur. 30 lipca (12 sierpnia) 1904 r. Imieniny 5 (18 października.

Najdostojniejsze Córki Najjaśniejszych Państwa.

Jej Cesarska Wysokość, Wielka Księżna **Olga Mikołajówna** urodzona w dniu 3 (15) Listopada 1895 roku. Imieniny 11 (24) Lipca.

Jej Cesarska Wysokość, Wielka Księżna Tatjana Mikołajówna, urodzona w dniu 29 Maja (10 Czerwca) 1897 roku. Imieniny 12 (24) Stycznia. I Wielka Księżna Marja Mikołajówna, urodzona 14 (26 Czerwca) 1899 r. Imieniny dnia 22 Lipca (4 Sierpnia).—Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżna Anastazja Mikołajówna, urodz. 5 (18) Czerwca 1901 r. Imieniny 22 Grudnia (4 Stycznia)

Najdostojniejszy Brat Najjaśniejszego Pana.

Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książe Michał Aleksandrowicz, urodzony w d. 22 Listopada (5 Grudnia) 1878 r. Imieniny w d. 22 Listopada 5 Grudnia).

Najdostojniejsze Siostry Najjaśniejszego Pana.

Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżna Ksienia Aleksandrówna (patrz niżej).

Jej Cesarska Wysokość, Wielka Księżna Olga Aleksandrówna, urodzona w dn. 1 (13) Czerwca 1882 r. Imieniny w dniu 11 (24) Lipca. Zaślubiona Jego Wysokości Wielkiemu Księciu Piotrowi Aleksandrowiczowi Oldenburskiemu.

Najdostojniejsi Stryjowie i Ciotki Najjaśniejszego Pana.

Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książe Włodzimierz Aleksandrowicz, urodzony w d. 10 (22) Kwietnia 1847 r. Imieniny w d. 15 (28 Lipca). Małżonka Jego, Jej Cesarska Wysokość, Wielka Księżna Marya Pawłówna, urodzona w d. 2 (14) Maja 1854 r. Imieniny d. 22 Lipca (4 Sierpnia). Ich dzieci: Ich Cesarskie Wysokości: Wielki Książe Cyryl Włodzimierzowicz, urodzony w d. 30 Wrześ (12 Październ.) 1876 r. Imieniny w d. 11 (24) Maja. Wielki Książe Borys Włodzimierzowicz, urodzony d. 12 (24) Listopada 1877 r. Imieniny 2 (15) Maja. Wielki Książe Andrzej Włodzimierzowicz, urodzony dnia 2 (14) Maja 1879 r. Imieniny 30 Listopada (13 Grudnia). Wielka Księżna Helena Włodzimierzówna, urodzona w dniu 17 (29) Stycznia 1882 roku. Imieniny 21 Maja (3 Czerwca).

Jego Cesarska Wysokość Wielki Książe Aleksy Aleksandrowicz, urodzony w d. 2 (14) Stycz. 1850 r. Imieniny 20 Maja (2 Czerwca).

Jej Cesarska Wysokość, Wielka Księżna Elżbieta Teodorówna, urodzona w dniu 20 Października (1 Listopada) 1864 r. Imieniny 5 (18) Września. Była zaślubiona Jego Cesarskiej Wysokości, Wielkiemu Księciu Sergiuszowi Aleksandrowiczowi.

Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książę Paweł Aleksandrowicz, urodzony w dniu 21 Września (3 Października) 1860 r. Imieniny w d. 29 Czerwca (12 Lipca). Był żonaty z Jej Cesarską Wysokością, Wielką Księżną Aleksandrą Jerzówną († w d. 12 (24) Września 1891 r.). Dzieci Jego: Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książę Dymitr Pawłowicz, urodzony w d. 6 (18) Września 1891 r. Imieniny w d. 21 Września (4 Października). Jej Cesarska Wysokość, Wielka Księżna Marya Pawłówna, urodz. d. 6 (18) Kwietnia 1890 roku. Imieniny 22 Lipca (4 Sierpnia).

Jej Cesarska Wysokość, Wielka Księżna Marya Aleksandrówna, urodz. w dniu 5 (17) Października 1853 roku. Imieniny 22 Lipca (4 Sierpnia). Zamężna z Jego Królewską Wysokością Księciem Alfredem-Ernestem-Albertem Wielkobrytańskim Księciem Saksen-Koburg-Gotskim.

Jej Cesarska Wysokość, Wielka Księżna *Aleksandra Józefówna,* urodz. d. 26 Czerwca (8 Lipca) 1830 r. Imieniny 23 Kwietnia (6 Maja). Była zaślubiona Jego Cesarskiej Wysokości, Wielkiemu Księciu Konstantemu Mikołajewiczowi († d. 13 (25) Stycznia 1892 roku). Jej dzieci:

Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książe *Mikołaj Konstantynowicz,* urodzony dnia 2 (14) Lutego 1850 roku. Imieniny w dniu 6 (19) Grudnia.

Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książe *Konstanty Konstantynowicz*

urodz. d. 10 (22) Sierpnia 1858 r. Imieniny 21 Maja (3 Czerwca). Małżonka Jego, Jej Cesarska Wysokość. Wielka Księżna *Elżbieta Maurycówna*, urodz. d. 13 (25) Stycznia 1865 r. Imieniny 5 (18) Wrzesnia). I c h d z i e c i: Ich Wysokości: Książe *Jan Konstantynowicz*, urodz. 23 Czerwca (5 Lipca) 1886 r. Imieniny d. 24 Czerwca (7 Lipca); Książe *Gabryel Konstantynowicz*, urodzony d. 3 (15) Lipca 1887 r. Imieniny d. 13 (26) Lipca; Książe *Konstanty Konstantynowicz*, urodz. d. 20 Grudnia 1890 r. (1 Stycznia 1891 r.), Imieniny dnia 21 Maja (3 Czerwca); Książe *Oleg Konstantynowicz*, urodz. dnia 15 (27) Listopada 1892 r. Imieniny 20 Września (3 Października). Książe *Igor Konstantynowicz*, urodzony 29 Maja (10 Czerwca) 1894 r. Imieniny 5 (18) Czerwca. Księżna *Tatjana Konstantynówna*, urodz. d. 11 (23) Stycznia 1890 r. Imieniny d. 12 (24) Stycznia.

Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książe *Dymitr Konstantynowicz*, urodzony d. 1 (13) Czerwca 1860 r. Imieniny d. 21 Września (4 Października).

Jej Królewska Mość, Królowa Hellenów *Olga Konstantynówna*, urodzona d. 22 Sierpnia (3 Września) 1851 r. Imieniny 11 (24) Lipca, małżonka Jego Królewskiej Mości Króla Hellenów Jerzego I-go.

Jej Cesarska Wysokość, Wielka Księżna *Wiara Konstantynówna*, urodzona w dniu 4 (16) Lutego 1854 roku. Imieniny 17 (30) Września, była poślubiona Jego Królewskiej Wysokości Księciu Wilhelmowi-Eugeniuszowi Wirtembergskiemu.

Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książe *Mikołaj Mikołajewicz*, urodz. dnia 6 (18) Listopada 1856 r. Imieniny 27 Lipca (9 Sierpnia).

Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książe *Piotr Mikołajewicz*, urodzony dnia 10 (22) Stycznia 1864 r. Imieniny 29 Czerwca (12 Lipca). Małżonka Jego, Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżna *Milica Mikołajówna*, urodzona dnia 14 (26) Lipca 1866 r. Imieniny 19 Lipca (1) Sierpnia, I c h D z i e c i: Jego Wysokość Wielki Książe *Roman Piotrowicz* urodzony 5 (18) października 1896 r. Imieniny 18 Lipca (1 Sierpnia). Jej Wysokość *Nadzieja Piotrówna* urodzona 3 (16) Marca 1898 r. Imieniny 17 (30) Września. Jej Wysokość, Księżna *Maryna Piotrówna*, urodzona d. 28 Lutego (12 Marca) 1892 r. Imieniny 28 Lutego (12 Marca).

Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książe *Michał Mikołajewicz*, urodz: dnia 13 (25) Października 1832 r. Imieniny 8 (21) Listopada. Był poślubiony z Jej Cesarską Wysokością, Wielką Księżną Olgą Teodorówną († d. 31 Marca (12 Kwietnia) 1891 r.). J e g o d z i e c i:

Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książe *Mikołaj Michałowicz*, urodz. dnia 14 (26) Kwietnia 1859 r. Imieniny d. 6 (19) Grudnia.

Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książe *Michał Michałowicz*, urodzony dnia 4 (16) Października 1861 r. Imieniny d. 8 (21) Listopada.

Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książe *Jerzy Michałowicz*, urodzony dnia 11 (23) Sierpnia 1863 r. Imieniny 26 Listopada (9 Grudnia). Małżonka Jego: Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżna *Marya Jerzówoa*, urodz. d. 20 Lutego (2 Marca) 1876 r. Imieniny dnia 22 Lipca (4 Sierpnia). I c h c ó r k i: Jej Wysokość, Księżniczka *Nina Jerzówwa*, urodzona 7 (20) Czerwca 1901 r. Jej Wysokość Księżniczka *Ksienia Jerzówna* ur. 9 (22) Sierpnia 1903 r.

Jego Cesarska Wysokość, Wielki Xiąże *Aleksander Michałowicz*, urodz. dnia 1 (13) Kwietnia 1866 r. Imieniny d. 30 Sierpnia (12 Wrzesnia), Małżonka Jego: Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżna *Ksienia Aleksandrówna*, urodzona 25 Marca (6 Kwietnia) 1875. Imieniny 24 Stycznia (5 Lutego). Ich dzieci Ich Wysokosc Książe *Andrzej Alexandrowicz*, ur. d. 12 (24 Stycznia) 1897 r. Imieniny 30 Listopada (13 Grudnia). Jego Wysokość Książe *Teodor Aleksandrowicz*, urodz. 11 (24) Grudnia 1898 r. Imieniny 16 (29) Maja. Jego Wysokość Książe *Nikita Aleksandrowicz*, urodz. 5 (17) Stycznia 1900. Imieniny 24

Czerwca (7 Lipca). Jego Wysokość Książę *Dymitr Aleksandrowicz*, urodz. 2 (15) sierpnia 1901. Imieniny 24 października (8 listopada). Jej Wysokość Księżna *Irena Aleksandrówna*, urodz. 3 (15) Lipca 1895 Imieniny 5 (18 Maja).

Jego Cesarska Wysokość, Wielki Książe *Sergiusz Michałowicz*, urodz. dnia 16 (28) Września 1869 r. Imieniny d. 25 Września (8 Października).

Jej Cesarska Wysokość. Wielka Księżna *Anastazya Michałówna*, urodz. dnia 16 (28) Lipca 1860 r. Imieniny d. 22 Grudnia (3 Stycznia). Poślubiona Jego Królewskiej Wysokości, Wielkiemu Księciu Meklemburg-Szweryńskiemu, Fryderykowi-Franciszkowi.

ŚWIĘTA ŻYDOWSKIE.

Styczeń. Dnia 2, 9, 16, 23, 30 Szabasy; d. 22 Rozchodesz, czyli 1-szy dzień miesiąca Szwat.

Luty. Dnia 6, 13, 20, 27 Szabasy; d. 20 i 21 Rozchodesz, czyli 1-sze dni m-ca Adar.

Marzec. Dnia 6, 13, 20, 21 Szabasy; d. 5 Post Estery; d. 6 i 7 Purym (zapusty). d. 22 Rozchodesz, czyli 1-szy dzień m-ca Nisan.

Kwiecień. Dnia 3, 10, 17, 24 Szabasy; d. 5 i 6 Pesach (Wielkanoc). d. 7, 8, 9 i 10 wolne święta; d. 11 i 12 ostatnie dni świąt wielkanocnych (uroczyste) d. 20, 21 Rozchodesz czyli 1-szy dzień m-ca Ijar.

Maj. Dnia 1, 8, 15, 22, 29 Szabasy; d. 4 Pesach szeni: d. 8 Lagbeomer (dzień radosny); d. 20 Rozchodesz czyli 1-szy dzień miesiąca Sywan. d. 25 i 26 Szewnos (Zielone Świątki).

Czerwiec. Dnia 5, 12, 19, 26 Szabasy; d. 18, 19 Rozchodesz czyli 1-sze dni m-ca Thamus.

Lipiec. Dnia 3, 10, 17, 24 i 31 Szabasy; d. 16, Szywe-usor-Betamuz (post na pamiątkę oblężenia Jerozolimy). d. 18 Rozchodesz czyli 1-szy dzień m-ca Ab. d. 26 Tysze-beaw (post na pamiątkę zburzenia Jerozolimy).

Sierpień. Dnia 7, 14, 21, 28 Szabasy; d. 16, 17 Rozchodesz czyli 1-szy dzień m-ca Elul.

Wrzesień. Dnia 4, 11, 18, 25 Szabasy; d. 15 Rozchodesz czyli 1-szy dzień m-ca Tiszry; d. 16 Roz-haszana (Nowy Rok 5670 od stworzenia świata), d. 17 drugi dzień Nowego roku (uroczysty); d. 19 post Gedali; d. 25 Jom-Kipur (Sądny dzień); d. 25 i 30 Sukos (uroczyste święto).

Październik. Dnia 2, 9, 16, 23, 30 Szabasy; d. 1, 2, 3, 4 wolne święta szałasów: d. 5, Hoszana-Raba (święto palm wolne); d. 6 Szemini-Aceres (uroczyste); d. 7 Szymchat Tora (ostatni uroczysty dzień kuczek); d. 14 i 15 Rozchodesz czyli pierwsze dni m-ca Cheszwan.

Listopad. Dnia 6, 13, 20, 27 Szabasy; d. 13 i 14 Rozchodesz czyli 1-szy dzień m-ca Kislew.

Grudzień. Dnia 4, 11, 18, 25 Szabasy; od d. 8 do 15 Chanuka (dni radosne na pamiątkę zwycięstwa Machabeuszów); d. 13 i 14 Rozchodesz czyli 1-szy dzień m-ca Tewes. d. 23 Asura b. Tebet (post oblężenia Jerozolimy).

Dalszy ciąg Żywotów.

Styczeń.

Wzory kobiet polskich w tegorocznym chcę zamieścić „Świcie“. Bo i w świecie kobiecym coś popsuło się bardzo.

Kobieta tyle zawsze u nas przedstawiająca wdzięcznej wstydliwości jakże dziś częstokroć wyuzdania brudnego, publicznego przedstawia smutne okazy!.. Kobieta tak budująca w Polsce swą wiarą i przywiązaniem do Kościoła—jakże dziś spadła nizko w brudnej niewiarze, i nieraz łączy się z apostołami bezrządu moralnego i religijnego. Znikły typy polskich matron, polskich dziewic — natomiast rozrastają się typy wyuzdanych ladacznic i bluźnierczyń!.. Już same uczciwsze kobiety, wytrwalsze w wierze i moralności, wstydzą się za swe rówiennice — już się często pluje na upadek kobiet, który oby już znalazł granice swoje i oby odwrót się od tego upadku rozpoczął!

Niech się do tego wspomnienie przezacnych i świątobliwych niewiast polskich przyczyni. Niechże te skromne wspomnienia przyczynią się ku zawstydzeniu błądzących, a umocnieniu mężnych naśladowczyń ojczystych wzorów.

Adelajda. Siostra Mieczysława I, najpierwsze wśród przezacnych dawnych polek miejsce zająć winna. Czego Mieczysław, biorąc w małżeństwo Dąbrówkę dokonał, toż i jego siostra Adelajda uczyniła. Nakłoniła prędko swe ucho i serce na słodką naukę Jezusa. Razem z bratem, jednego dnia, w Gnieznie, chrzest święty przyjęła, i odrazu się stała wzorem pobożności i czystości. Później tego samego dokonała na Węgrzech, co Dąbrówka w Polsce.

Bo oto wyszła za księcia Węgierskiego Gejzę, i tego wraz z ludem Chrystusowi pozyskała. Tę troskę pobożną, i to jej poświęcenie Bóg wynagrodził, dawszy jej syna, który potem w poczet świętych zaliczonym został. Już o tem szczęściu pierw cudownie przez św. Szczepana objawionem miała. Raz bowiem w niezwykłem widzeniu okazał się jej ten pierwszy męczennik, i tak jej zapowiedział:

— Porodzisz syna, który najpierw ziemską, a potem wieczną i nieśmiertelną otrzyma koronę—i daj mu na chrzcie imię moje [1]).

[1]) Szczepan—to imię właściwie jest Stefan—i takie jest imię 1 męczennika. U nas przyjęło się w miejsce Stefana imię Szczepan. Syn Adelajdy był święty Stefan.

Spełniło się wszystko. Stefan, syn Adelajdy, gdy po śmierci ojca na Węgrzech panował, pierwszy, i to za życia swej matki koronę królewską od papieża odebrał—a potem, po zgonie, w poczet świętych zaliczonym został.

Chwała stąd Adelajdzie. Ona go do tej świętości prowadziła, ona go wiary i cnoty nauczyła — ona powiodła do nieba. Wielce to była gorliwa o wiarę katoliczka, kościołów moc nabudowała, dla obu narodów: polskiego i węgierskiego, była wzorem wszelkiej doskonałości — przeto też przez lud wierny jako święta głoszoną była. Pochowaną została na Węgrzech, obok męża swego.

Uroczystości i obchody.—*Dnia 1 Stycznia.* Pamiątka krwawego obrzezania Pana Jezusa i nadania Mu tego słodkiego imienia.

Od tego dnia rok się społeczny rozpoczyna, więc też dzień ten nazywa się: Nowy Rok.

Nabożeństwa zwykłe. Suma z kazaniem bez procesyi, po południu nieszpory.

Chociaż w obecnym roku ten dzień oktawy Bożego Narodzenia wypada w piątek, a samo święto zwalnia od postu—w Nowy rok jednak nie ma tego zwolnienia, chybaby ze szczególnej dyspensy Ojca św. to zwolnienie nastąpiło.

Dnia 6 stycznia. *Uroczystość Trzech Króli.* Nabożeństwo rozpoczyna się od poświęcenia mirry, kadzidła i złota, na pamiątkę darów Trzech Króli, złożonych Dzieciątku Bożemu. Zatem następuje procesya na pamiątkę ich drogi—w końcu suma—po południu nieszpory.

W czasie całej oktawy Trzech Króli, tylko przy pogrzebie, gdy ciało jest złożone w kościele, żałobną mszę odprawić można. Z innych pobudek mszy żałobnych dopiero po oktawie prosić można.

Cały miesiąc styczeń przeznaczony na uczczenie dzieciątka Jezus i Przenajświętszej Rodziny.

Każdego, żądnego wiadomości o odpustach, jakie się gdzie w styczniu odprawiają, odsyłamy do kalendarza „Świt“ z roku 1905.

Niedziele. Dnia 3 stycznia. *Niedziela po Nowym Roku.* Nazywa się vacat (próżna), bo nie ma osobnej Ewangelii i jest tylko przeciągnięciem świąt Bożego Narodzenia.

Dnia 10 stycznia. *Niedziela 1 po Trzech Królach.* Dobry katolik powininien co niedziela być (oprócz Mszy św.) na kazaniu—lub gdy nie może, odczytać i zastosować do siebie Ewangelię. Rozmyślanie, choć krótkie, na temat ewangelii jest niezbędne.

Ewangelia tej niedzieli opowiada o zgubieniu i znalezieniu 12 letniego Jezusa. Szczególniej rodzice do troski o swe dzieci zachęcić się winni.

Dnia 17 stycznia. *Niedziela 2 po Trzech Królach.* Na tę nie-

dzielę naznaczona jest uroczystość Imienia Jezus. Rozmyślać o cudownych łaskach Jezusa i Maryi niezbędnych dla nowożeńców.

Dnia 24 stycznia. *Niedziela 3 po trzech Królach.* Na tę niedzielę wypada uroczystość Przenajświętszej Rodziny. Z Ewangelii korzystne rozmyślanie dla sług i chlebodawców, jak jedni i drudzy obowiązki względem siebie spełniać powinni.

Dnia 31 stycznia. *Niedziela 4 po Trzech Królach.* Rozmyślać o ufności w Bogu i modlitwie.

Posty. Zwykłe w piątki i soboty. Zazwyczaj i w wielu miejscach na soboty jest dyspensa—zastąpić więc wstrzemięźliwość sobotnią jakim dobrym uczynkiem.

Gdzie nie ma dyspensy na soboty, a kto potrzebuje być zwolnionym od wstrzemięźliwości sobotniej — prosić o nie powinien najbliższej duchownej władzy (proboszcza).

Wspomnienia. Dnia 5 stycznia 1460 książe Janusz Mazowiecki przemienił kościół św. Jana w Warszawie z parafialnego w Kollegiatę—zaś d. 12 marca 1817 papież Pius VII podniósł go do godności kościoła metropolitalnego.

Dnia 7 stycznia 1648 r. Jan Kazimierz obrany królem, jadąc na koronacyę wstąpił na Jasną Górę, Matce Boskiej oddać siebie i swoje rządy w opiekę.

Dnia 16 stycznia 1844 r. piorun uderzył w wieżę Jasnogórską. Ogień się wszczął, który jednak jakby na skutek jakiejś nadziemskiej siły ugasł.

Dnia 27 stycznia 1905 r. początek pierwszego powszechnego bezrobocia—na którego skutki długo naród narzekać musi.

Dnia 19 stycznia 1649 otwarcie poczty w Warszawie. Jak to tam dawniej bez poczty się obywano... Pantoflana poczta zastąpić musiała tę dobrą instytucyę.

Myśli, zdania i przysłowia.

Kto sam sobie pomaga, temu i Bóg dopomoże.

—0—

Tysiąc razy pytają się ludzie: co inni na to powiedzą—
Ale ani razu, co Bóg na to powie?

—0—

Lepszy szeląg z intraty, chociaż jest miedziany.
Niźli pieniądz złoty, ale pożyczany. *(Sat. Krasicki).*
(Prawda!—gubi się, kto za pożyczkę żyje, a tembardziej hula).

—0—

Jeżeli masz pieniądze, to choć cię nie znają,
Zaraz wielmożnym panem wszyscy nazywają.

—0—

Mnie wszędzie smutno było pomiędzy obcymi,
Ach! bo nam nie zastąpi nic ojczystej ziemi!

—0—

Wszędzie można ojczyźnie zostać pożytecznym,
Równie pod wiejską strzechą, jak w mieście stołecznym.
(Kamiński).

—0—

Bóg tylko tego człowieka opuszcza, który Go pierwszy opuścił.
(Ś. Augustyn).

—0—

Zaprzeczać istnienia Boga jest rzeczą tak śmieszną, jak gdyby we dnie ktoś dowodził, że jest noc ciemna. *(Wojn..)*

—0—

Przedniejsza mądrość, kto się boi Boga—
Ta do rozumu i do sławy droga. *(Kochanowski).*

—0—

Kiedy nam ludzie dokuczą niesprawiedliwością, najlepszą pociechą udać się do sprawiedliwego Boga! *(Tańska).*

—0—

Długo Bóg grozi, sto razy On błyśnie,
Sto razy zagrzmi, nim raz piorun ciśnie!

—0—

Myśl o Bogu, a Bóg będzie myślał o tobie.

—0—

Rok nowy pogodny — zbiór będzie dorodny
Gdy nowy rok mglisty — jeść będą zboża glisty.

—0—

Dzień ś. Agnieszki—wypędza pliszki.

—0—

Jeśli Ś-ta Agnieszka wypuści skowronka z pod kamyszka,
To już długo na ziemi zima nie pomieszka.

—0—

Idzie Styczeń—dla życzeń.

—0—

Po zapustach post.
(To znaczy, że hulanki i używanie zawsze biedę sprowadzają).

—0—

Dawniej polacy mieli głowy golone—a teraz kieszenie.
(Naturalnie przez zbytki, a stąd przez lichwy, szczególniej żydowskie).

—0—

Z nowym rokiem pozdrowienie
Wszystkiej braci z polskiej ziemi
I tym, którym grozi wywłaszczenie,
I tym, co boleśnie cierpią z niemi.

Pozdrowienie: szczęść wam Boże!
Pozdrowienie: pociesz Panie!

Pozdrowienie wierny ludu
Co trwasz w ojców twoich wierze,
Co się chronisz zdrady, brudu,
Co chcesz służyć Bogu szczerze

Niech wam Pan w pracy pomoże!
Niech z wami zawsze zostanie!

Luty.

Katarzyna Maciejowska. Była to córka możnych panów w Polsce Stanisława Kasztelana Sandomierskiego i Anny Czuryłówny kasztelanki Przemyślskiej. Wychowanie w niej matki niezmiernie uwydatnione zostało i najpiękniejsze zrodziło owoce w duszy Katarzyny. Poślubioną została Jędrzejowi Wapowskiemu, który srogi w obyczajach, przez swą małżonkę dużo się naprawił. Jego to o swej żonie było częste zdanie:

—Nie żonę, ale anioła mam w domu.

Niezmiernie cierpliwą była Katarzyna. Zabrał jej Pan Bóg dziatki. Męża jej Samuel Zborowski zabił—ona z poddaniem się woli bożej to zniosła, powtarzając:

—Pan dał, Pan wziął, jako się podobało—niech imię Jego będzie błogosławione.

Wdowieństwo Bogu zaofiarowała, żyjąc jak najskromniej i pobożnie. Co tylko miała świetnego, na ozdoby kościołów oddała. Do kościoła, choć taka pani, zawsze pieszo chodziła. Codziennie ubogich lub kapłanów u swego stołu przyjmowała. Stare sługi we dworze chowała. Szczególniej o sierotach nie zapominała, dla których była matką, zbierała je, chowała, czyściła, leczyła i do Boga wiodła... Chorych nawiedzała i do przyjęcia Sakramentów świętych skłaniała. Wszystkie te czyny miłosierne cudami Bóg uzacniał. Żadnej nigdy styczności z heretykami nie miała. O moralność swych poddanych zabiegała—nie wolno tam było kart, pijaństw, niewłaściwych zabaw. Nie mogła znosić poważnień—pogniewanych wszelkimi środkami godziła. Raz umierał w domu jej dziad stary, który nie chciał odpuścić winy swej synowej. Pobożna pani ubrała się w szaty tej synowej, do nóg mu upadła i dotąd prosiła, aż dziad darował wszystko. Żydówki, tatarki pochrzczone chowała i w wierze utwierdzała. Dwór jej raczej do klasztoru niż do pańskiego domu był podobny. Pościła nadzwyczaj surowo, często o samym suchym chlebie. Starodawny zwyczaj środowego postu ściśle zachowywała. Sypiała na deskach—w chorobie na słomie. Umierając syna zobowiązała, aby nowy kościół i to jak najpiękniejszy wybudował. Klejnoty na monstrancyę ofiarowała. U króla Stefana Batorego w wielkiem była poszanowaniu. Umarła, jak święta. Nawet przed zgonem widzeniem nadziemskiem Maryi, św. Magdaleny i innych świętych się ucieszyła. Rzeczy jej po śmierci jak relikwie rozbierano. Syn Stanisław Wapowski pochował ją uroczyście w kościele Dynowskim. Takie to święte, bogobojne, zacne miała Polska niewiasty i takiemi szczycić się może. Cóż wobec takich znaczą obrzydłe krzykaczki, co zamiast zbudowania, i słowem i postępowaniem zgorszenie szerzą wśród polskiego ludu.

Uroczystości i obchody. Dnia 2 lutego. *Oczyszczenie N. M. Panny* (Matki Boskiej Gromnicznej). Pamiątka ofiarowania Pana Jezusa

w Kościele i Oczyszczenia M. Boskiej. Święcą się woskowe świece zwane Gromnicami, i trzyma się je zapalone na procesyi podczas Ewangelii (we mszy)—i w czasie Kanonu (to jest od „Sanctus“ aż do Komunii Kapłana). Używa się tych gromnic przy przybyciu kapłana z Wiatykiem św. do chorego, nawet podczas kolendy kapłańskiej. Używa się też w czasie burzy, przeciw gromom, stąd i gromnic nazwa. Gromnice zawieszają się wraz z palmą nad obrazami Matki Boskiej.

Dnia 5 lutego. *Św. Agaty.* Świętowania nie ma. Przynosi się do poświęcenia chleb, sól, i wodę. Chleb spożywa się przed obiadem. Wody i soli używa się z wiarą w czasie pożaru.

Dnia 11 lutego obchodzi się pamiątka objawienia Matki Boskiej w Lourdes.

Dnia 21, 22, 29. W wielu bardzo kościołach, i po wielu parafiach odprawia się 40 godzinne nabożeństwo. Odpust zupełny dla wyspowiadanych, komunikujących i adorujących N. Sakrament właściwemi modłami. Adoracya wedle możności trwać winna około godziny. Zaczyna się nabożeństwo wystawieniem N. Sakramentu rano w niedzielę i procesyą... Modły adorujących szczególniej na rozmyślaniu zasadzać się winny. Kończy się we wtorek znowu procesyą i „Te Deum“ — wreszcie zaczynają śpiewać po skończeniu jaką pieśń postną np. „Jezu Chryste“ lub „Rozmyślajmy dziś“.

Dnia 24 lutego. *Popielec.* Święta nie ma. Obchód tylko wielce poważny w Kościele. Poświęca się popiół i nim kapłani posypują głowy pobożnych. Następnie procesya i suma. Ceremonii tej na niedzielę odkładać nie wolno. Popiół przyrządza się z palm zeszłorocznych.

Do popiołu klękać należy, i głowę z chust i ozdób odsłonić. Wielce są grzeszne różne nadużycia popielcowe, jak zawieszanie klocków, jak obsypywanie po za kościołem popiołem, i tym podobne nadużycia.

Niedziele. Dnia 7 lutego. *Starozapustna.* Początek dawnego postu. W kościele już w części postne oznaki, jak kolor fioletowy, opuszcza się „Gloria“—na końcu zamiast „Ite missa est“, „Benedicamus Domino“. W rozmyślaniu Ewangelii, trzeba wziąć zachętę do nawrócenia się i pracy na niebo—bo każdej godziny Bóg wzywa nas do tej pracy... i każdej godziny, póki człowiek żyje, nawrócić się może. A nie usłuchawszy wezwania bożego można nagle zejść ze świata i stracić zbawienie.

Dnia 14 lutego. *Niedziela mięsopustna.* (Sześdziesiątnica). Również już postny wygląd w kościele. W rozmyślaniu należy zastanowić się, jak uniknąć tego, by nie były dla nas bezpożytecznemi nauki i kazania.

Dnia 21 lutego. *Niedziela zapustna.* (Pięćdziesiątnica). Gdzie nie ma 40 godzinnego nabożeństwa, tam się odprawia nabożeństwo, jak w niedziele poprzednie.

Dnia 28 lutego. *Niedziela wstępna.* (I postu). Wszędzie oznaki pokutne—organy nie grają. Rozważając Ewangelię, zachęcić się do gorliwego odbycia postu.

Posty. Dnia 1 lutego (poniedziałek) wigilia do uroczystości Matki Boskiej Gromnicznej—post zwyczajowy, rzec można nasz narodowy, ścisły.

Dnia 24 lutego. *Popielec.* Post wielki rozpoczyna się od północy. Dzień ten pobożni ludzie najściślej, równie jak wielki piątek poszczą. Od tego dnia do samej niedzieli, t. j. do 27 lutego post ścisły, na który nie ma dyspensy i te 4 dni od popielca do 1 niedzieli, każdy pościć rzetelnie powinien. Tylko obłożnie chorzy są wyjęci — bo ich niejako sama choroba usprawiedliwia.

Wspomnienia. Dnia 8 lutego 1813 r. zmarł Tadeusz Czacki, uczony i działacz społeczny w Polsce.

Dnia 18 lutego 1795 roku nastąpł zakaz grzebania umarłych po kościołach. Pierw bowiem albo pod kościołami, albo obok kościołów chowano nieboszczyków.

Dnia 15 lutego 1386 r. Władysław Jagełło przyjmuje chrzest św. a zaraz potem 18 lutego poślubia królewnę polską Jadwigę.

Dnia 16 lutego 1665 r. umarł wielki rycerz, zwycięzca Szwedów Jan Czarnecki—któremu tak kraj zawdzięcza swe ocalenie od tych wrogów, jak Kordeckiemu Częstochowa.

Dnia 19 lutego 1473 urodził się wielki astronom Mikołaj Kopernik, którego niemcy niemcem ogłosić chcieli, choć był rzeczywiście polakiem. Takich wielkich ludzi nawydawała polska nasza ziemia.

Dnia 22 lutego 1844 r. Założenie szkoły sztuk pięknych w Warszawie.

Dnia 25 lutego 1582 r. wprowadzony został kalendarz Gregoryański, którego się trzymamy. Kalendarz stary, którego się trzymają w Rosyi, nazywa się Juliański.

Myśli zdania i przysłowia.

Ach! żałowałem może z tysiąc razy,—Że mi się mówić za wiele zachciało;
Lecz w życiu nigdym jeszcze nieżałował—Jeżelim kiedy powiedział zamało.

—0—

Rozum prostego chłopka jest nieoceniony,
Gdy nauką półmędrka nie jest wykrzywiony.

—0—

Marna zaleta z języka obcego - Lecz wstyd i hańba nie umieć swojego.

—0—

Dopóki wiara kwitła, szanowano prawa.
Była wolność z porządkiem. i z dostatkiem sława.

(Mickiewicz Pan Tadeusz).

—0—

Niema człowieka, któryby w nie niewierzył — a jeżeli jest taki, to nie jest człowiekiem.

—0—

Kto źle waży, i źle mierzy — ten w Pana Boga nie wierzy.

—0—

Czas, grosz, zdrowie, kto traci — gorzko za to zapłaci.

—0—

Jeżeli Maciej lodów nie roztopi, będą jeszcze chuchali w zimne ręce chłopi — a jak ciepło na Macieja, to już wiosny nadzieja.

—0—

Na Gromniczną, zwyczajnie jedna dusza zmarznąć musi.
(Galicyjskie uprzedzenie).

—0—

Post i trzeźwość to zabawa.—Popiół z chlebem, to potrawa
(Nie wymaga się tak surowego postu, by popiół z chlebem jadać—post jednak możebny, powinnością jest naszą ścisłą).

—0—

Zima nie przynosi nic pożytku—ale bez niej niema zbioru Sierpień.

—0—

Kto Boga odstąpi—temu czart rady nie skąpi.
(Co szczególniej w zapusty jest widoczne).

—0—

Oj! te zapusty, zapusty
Jak one wiele kosztują,
Po nich zawsze mieszek pusty,
One i zdrowie rujnują.
Ostatki! ostatki, czemuż tylko w zbytku,
Czemu nie u Stóp Pańskich w boskim wy przybytku?
Czemu je się i pije, skacze i nadyma,
Choć na to wszystko funduszu się niema?
Lepiej ty wyjdziesz, gdy zapomnisz zgrai,
A i mąż bez szału prędzej się narai!
Lepiej gdy zapusty przepędzisz w kościele,
Przez co ściągniesz na się błogosławieństw wiele!

Marzec.

Zofia Kostczanka, z domu Odrowążówna, dwa razy była za mężem, raz z hr. Tarnowskim, z którym bezbotomnie żyli—potem z Janem Kostką, wojewodą Sandomirskim. Pierw jednak król Polski Zygmunt August chciał ją pojąć w małżeństwo, w czem sama się jednak zręcznie wymówiła. Mimo obowiązków małżeńskich praktyk pobożności nigdy nie zaniedbywała, a nawet każdego tygodnia przystępowała do Stołu Pańskiego. Usługiwała po szpitalach, ofiary wielkie na kościoły czyniła. Umartwień sobie wiele zadawała, ukrywając takowe. Dziateczki po Kostce wielce pobożnie wychowała, tak, że córki jej na służbę bożą się poświęciły. Szczególniejszą była macochą dla pasierbicy. Zachorowała też

pasierbica na zaraźliwą chorobę. Wszystko ją opuściło. Macocha tylko najczulszą ją otoczyła opieką. Ale też sama się zaraziła, z czego i życia dokonała. Doskonały to wzór i dla matek i dla macoch chrześcijańskich.

Uroczystości i obchody. Dnia 22 marca. *Zwiastowanie N. M. P.* Nabożeństwo zwykłe. Ponieważ wypada to święto w Wielkim poście (ale nie w Wielkim tygodniu), więc też nieszpory łączą się z sumą, a popołudniu w czasie zwykłych nieszpór odbywa się nabożeństwo dopełniające (kompleta).

Dnia 19 marca. *Św. Józefa.* Dziś niema świętowania oprócz dyecyzyi Kujawsko-Kaliskiej, i gdzie jest odpust i wtedy nabożeństwo tak się odprawia, jak w Zwiastowanie. Opinia, że św. Józef post znosi, że można w ten dzień śluby zawierać, tańczyć, jest fałszywą. Tylko dyspensa dla słusznych przyczyn, jak w inne dnie Wielkiego postu może do tych zwolnień upoważniać.

W tym miesiącu pomniejsze święta:

Dnia 2 marca. *Ś. Heleny*, tej samej, co Krzyż Chrystusa Pana odnalazła.

Dnia 4 marca. *Św. Kazimierza*, królewicza polskiego, który w młodziutkim wieku dosłużył się nieba.

Dnia 18 marca. *Św. Gabryela archanioła*, tego posłańca niebios, który zwiastował Pannie Maryi macierzyństwo boskie — oraz (według podania) i Jej zaśnięcie.

Dnia 17 marca. *Józefa z Arymatei*, tego samego, co Pana Jezusa pogrzebem się zajął i takowego dokonał.

Niedziele. Dnia 7 marca. *Niedziela 2 postu* (Sucha) nazwana od Suchych dni, jakie po niej następują. Rozważać z Ewangelii o Przemienieniu Pańskiem, jak należy nam się moralnie przemienić, aby zasłużyć przemienienie klęsk i nieszczęść, które nas trapią.

Dnia 14 marca. *Niedziela 3 postu.* Głuchą nazwana od treści Ewangelii. Rozważać głuchotę moralną tych, co słów bożych słuchać nie chcą.

Dnia 21 marca. *Niedziela 4 postu* (Środopostna), bo wypada gdy się post przepołowi. Rozważając Ewangelię o nakarmieniu 5 tysięcy ludzi kilku bochenkami chleba i paru rybkami, rozmyślać o karmieniu w obecnym czasie milionów wiernych, cudownie, Najsłodszem Ciałem i Krwią Jezusa.

Dnia 28 marca. *Niedziela 5 postu.* Nazywa się niedzielą Męki Pańskiej (Pasionis), a nazywa się i białą. Większa żałoba w kościele. Krzyże są pozasłaniane fioletowemi zasłonami, aby to przypominało, jak Pan Jezus zniknął z pośród żydów, gdy go chcieli ukamienować, bo jeszcze nie przyszła godzina jego męki.

Posty. Od poniedziałku (1 marca) stały post aż do Wielkanocy. W niedzielę tylko wstrzemięźliwość. Uzyskać można dyspensę dla słusznych przyczyn na niedziele, poniedziałki, wtorki i czwartki. Prosić o tę dyspensę należy właściwego proboszcza. Zastąpić post trzeba dobrymi uczynkami.

Dni 3, 5 i 7 wypadają kwartalne, Suche dni.

Wspomnienia. Dnia 16 marca 1673 r. umarł sławny obrońca Częstochowy, ks. Augustyn Kordecki w Wieruszewie.

Dnia 8 marca 1223 r. umarł biskup Krakowski i kronikarz polski, ostatecznie cysters w Jędrzejewie błog. Wincenty Kadłubek.

Dnia 7 marca 966 r. Rok ten i dzień jest pamiątką zaprowadzenia chrześcijaństwa w Polsce.

Dnia 18 marca 1596 r. Stolica Polski z Krakowa przeniesioną została do Warszawy.

Dnia 19 marca 1729 r. Benedykt XIII w poczet świętych policzył św. Jana Nepomucena. Jest to męczennik za sekret spowiedzi, który nie chciał i nie mógł powiedzieć królowi, z czego się przed nim królowa spowiadała.

Dnia 19 marca 1686 r. wprowadzono OO. Reformatów do Miedniewic, gdzie przebywali aż do kasaty.

Dnia 25 marca 1634 r. Kordecki przyjął habit pauliński i przybrał imię klasztorne Augustyna.

Zdania, myśli i przysłowia.

Nie szpeci skrucha nawet bohatera! — Wyznanie błędu nie hańbi nikogo.

—0—

Czemu ubodzy zdrowi, a bogaci chorzy?
Bo ubogich praca leczy, bogatych doktorzy.

(Kochowski-fraszki).

—0—

Jeżeli tak dalej pójdzie z wiedzą i nauką, to ludzie tak się staną mądrzy że nie będą umieć — mówić pacierza. *(Afor.).*

—0—

Człowiek nadęty nauką i mądrością podobny jest do chłopczyka, który usiadłszy na kupie śniegu, cieszy się z wywyższenia swego. Wtem zaświeci słońce, śnieg stopnieje, a chłopiec wpada w błoto. *(Z mądrości chińskiej).*

—0—

Przedniejsza mądrość, kto się boi Boga,
Ta do rozumu i do sławy droga. *(Kochanowski).*

—0—

Kto w Bogu zaufał, ten się ludzi bać nie potrzebuje.

—0—

Dziwnie Opatrzność boska swoich wiernych broni,
Gdy zechce, pajęczyną, jak murem zasłoni. *(Kochowski).*

—0—

Jak na Ś. Józef bocian przyleci — to resztę śniegu z pól zamiecie.

—o—

Po Ś-tej Matce, kiep ten, co chodzi w czapce.

—o—

Na Ś-go Benedykta—kwocze kura i indyka—a gęś z jajem się pomyka. A kaczka także? A jakże!

—o—

Ś. Józek czasem trawy, a czasem śniegu przywiezie wózek.

—o—

Ś. Józef kiwnie brodą:—Pójdzie mróz razem z wodą.

—o—

Nadszedł Marzec —niejeden się na wieki spać położy starzec. A staruszka? Też żąda niejedna z czterech desek łóżka.

—o—

W Marcu kto siać nie zaczyna,—Dobra swego zapomina.

—o—

Bywało — nieśli ziarno do kościoła
I tam było poświęcone
Z życzeniem, by potem cała stodoła
Zbożem była wypełniona.

Siej więc siewco — Bóg pomoże
Rosą i słońcem użyźni,
Przeżegnaj pierw rolę, zboże
Siewców nam trzeba w ojczyźnie.

Siewców ze złotem ziarnem oświaty,
Siewców z promieńmi jasnymi wiary,
Z którymi jasność wpłynie do chaty,
Z którymi zbóż też będą obszary.

O szczęść Boże! o szczęść Boże!
Niech ci Pan Bóg dopomoże.

Kwiecień.

Bł. Grzymisława. Jaki to wpływ wielki mają rodzice, przedewszystkiem matki na dalszą moralność dziatek, jest nam dowodem bł. Grzymisława, która dwoje swych dzieci najpiękniej i najświęciej wychowała. Była to żona Leszka Białego, księcia polskiego, a córką Jarosława księcia Ruskiego. Była wielce nabożna, a wiarę świętą katolicką miłowała niezmiernie; że prawie zwać by ją należało apostołką w Polsce. Któż nie zna świętych imion jej dzieci? Bolesław Wstydliwy, jej syn, to ów świątobliwy małżonek św. Kunegundy, co wraz z nią dziewictwo święte w małżeństwie zachował. Salomea, jej córka w rzędzie świętych patronek polskich się liczy. I któż to sprawił? Bł. Grzymisława prześlicznem wychowaniem swych dzieci.

A i wdowieństwo swoje uzacniła cnotami miłości, poświęcenia dla bliźnich i surowości życia dla siebie. Bolesław syn, na jej prośbę klasztor w Zawichoście wystawił tak dla zakonników jako i zakonnic w tej miejscowości. Do klasztoru panieńskiego sama wstąpiła i 26 lat zakonnych wylaną na dobre czyny przebyła. Rzeź tatarska, jaka dotknęła te

klasztory, stała się już po śmierci Grzymisławy. Pogrzebiona jest w Zawichoście.

Uroczystości i obchody Dnia 11 kwietnia. *Wielkanoc.* Pamiątka Zmartwychwstania Pańskiego. Zawsze wypada w niedzielę, stąd ten dzień *Wielką niedzielą* się nazywa. Nabożeństwo pamiątkowe Zmartwychwstania odprawia się i uwydatnia w odbywanej u nas Rezurekcyi, która się odprawia albo rano (gdzie jeden kościół) albo z wieczora. Na Rezurekcyę się jeszcze nie dzwoni, należy więc co do czasu zastosować się do zapowiedzenia proboszcza. Dzwony dopiero dzwonią w czasie tej uroczystej, trzykrotnej procesyi.

Jeśli rano się odprawia procesya i rezurekcya, to zarazem potem i jutrznia, i suma.

Cały okres czasu od Wielkanocy do Ś. Trójcy nazywa się *czasem wielkanocnym.*

Dnia 12 kwietnia. *Poniedziałek Wielkanocny.* Drugi dzień świąt. Nabożeństwo zwykłe. Gdzie niegdzie odbywa się procesya do jakiej kapliczki (np. na cmentarzu), co ma przypominać podróż Pana Jezusa z Łukaszem i Kleofasem do Emaus.

Nadużycia śmigusowe, w pogaństwie początek swój mające grzeszne są i pełne niesforności—przeciw którym powstawać należy.

Dnia 13 kwietnia. *Wtorek Wielkanocny.* Święto dowolne przy większych gospodarstwach ludzie nie świętują. Nabożeństwo jak w tamte dni, za parafian.

Dnia 8 kwietnia. *Wielki Czwartek.* Dawniej w ten dzień świętowano. Dziś nabożeństwo uroczyste w kościele. Msza tylko jedna—inni kapłani do komunii przystępują. Na Gloria dzwonią. Tylko do „Gloria“ organy grają. Dzwonki zastępują klekotki. Po sumie procesya do ustronnej kaplicy strojnie przybranej, którą zwykle lud piwnicą nazywa. Tam się przenoszą dwie pokonsekrowane hostye, jedna na Wielki Piątek, druga do grobu. W Wielki Piątek bowiem konsekracyi nie ma.

Do komunii św. przystępować można tylko do nabożeństwa. Wraz z kapłanem wszyscy komunikować winni. Odtąd komunikować nie można, aż w Wielką niedzielę. Można i w Wielką sobotę, ale gdzie są do przechowywania N. Sakramentu osobne kaplice. Z grobu wyjmować Komunię świętą nie wypada—przytem i kapłani zaprzątnięci innemi sprawami.

Po przeniesieniu N. Sakramentu do piwnicy, jeszcze się odbywają następne obrzędy: obnażenie ołtarzy, a w dużych kościołach, umywanie nóg 12 starcom, oraz poświęcenie Olejów św. niezbędnych do odbywania świętych Sakramentów.

Dnia 9 kwietnia. *Wielki Piątek.* I ten dzień nie jest świętem, ale każdy stara się być w kościele, jeśli nie rano, to wieczorem. Nabo-

żeństwo ranne niezmiernie rzewne. Modlitwa cicha, podczas której kapłan krzyżem leży, pasya (Ew. św. Jana), modły za kościół, Ojca św., za duchowieństwo, za katechumenów, za błądzących, za żydów, odstępców i pogan, ceremonia uczczenia drzewa Krzyża św., (bez obówia), procesya z piwnicy do ołtarza, liturgia, nieszpory, w końcu procesya z monstrancyą owiniętą białą krepą, z N. Sakramentem do grobu. Na zachodzie słońca odbywa się pasya.

W Wielki Piątek Komunię św. można tylko udzielać niebezpiecznie chorym, jako Wiatyk św.

Szkoda, że gosposie nasze więcej się w ten dzień zajmują pieczywem i innemi przygotowaniami na święta niźli chwałą bożą! Bywają też w Wielki Piątek różne zwyczaje, z których jedne z wiary, inne z przesądu wypływają.

Dnia 10 kwietnia. *Wielka Sobota.* W kościele nabożeństwa następne. Nazewnątrz peświęcenie ognia, wprowadzenie go do kościoła, przed którą to ceremonią wszystko światło w kościele się gasi. Następnie po oznaczonych modłach poświęcenie wody do Chrztu św., litania do Wszystkich świętych, podczas której kapłan krzyżem leży, wreszcie Msza św. o mocy Zmartwychwstania Pańskiego. Na tej mszy, na „Gloria" dzwonią, przed Ewangelią śpiewa się alleluja, przed końcem mszy nieszpory—a nabożeństwo, tak msza, jak i nieszpory kończą się razem słowami: ite missa est alleluja, alleluja.

Wielka Sobota jest królową Wszystkich wilii — post ścisły aż do Wielkiej niedzieli zachowanym być winien.

Poświęcają się w domach pokarmy wielkanocne.

Nabożeństw żałobnych, nawet przy ciele w 3 ostatnie dni i w Wielką niedzielę odprawiać nie wolno.

Gdy wypadnie pogrzeb w ostatnie 3 dni Wielkiego tygodnia wprost z domu na cmentarz iść trzeba odmawiając właściwe modlitwy, albo je zastąpiwszy różańcem.

Dnia 25 kwietnia. *S. Marka Ewangelisty.* Procesya się odprawia, albo osobno, albo łącznie z Sumą, stosownie do rozrządzania pasterza.

Święta mniejsze bez świętowania:

Dnia 2 kwietnia. *Siedmiu boleści Matki Boskiej.* Wypada zawsze w piątek przed kwietnią niedzielą.

Dnia 23 kwietnia. *Św. Wojciecha*, patrona naszego, arcybiskupa Gnieźnieńskiego, który był zamordowany przez pogan prusaków, i którego święte szczątki wykupione od nich przez Bolesława Wielkiego—w Gnieźnie złożone zostały i tam do dziś spoczywają, cześć od polaków odbierając.

Niedziele. Dnia 4 kwietnia. *Niedziela palmowa.* Nabożeństwo odbywa się tak: poświęcają się palmy, jakie ludzie w rękach trzymać mają. Niektórzy z rąk kapłana je odbierają. Następnie odbywa się proce-

sya, na której stacya przy zamkniętych drzwiach, a druga na środku kościoła.

W czasie mszy św. czyta się długa Ewangelia opisująca Mękę Pańską według św. Mateusza.

Dnia 11 kwietnia. *Niedziela Wielkanocna.*

Dnia 18 kwietnia. *Niedziela 1 po Wielkanocy* (przewodnia). Na procesyi po krótkich wierszykach po łacinie śpiewanych, wszyscy ludzie śpiewają: „przez Twoje święte Zmartwychpowstanie". Z Ewangelii rozmyślać należy o spowiedzi, którą Pan Jezus w dzień zjawienia się między apostołami, ustanowił. Rozmyślać też należy i o chwilowem niedowiarstwie Tomasza, umacniając się w wierze i powtarzając z Tomaszem: „Pan mój i Bóg mój".

Dnia 25 kwietnia. *Niedziela 2 po Wielkanocy.* Obchodzi się tej niedzieli uczczenie grobu Chrystusa—a nadto w tym roku wypadł dzień św. Marka.

Z Ewangelii poznać i rozważać należy, którzy to są dobrzy pasterze, jakich nam słuchać trzeba.

Cały kwiecień poświęcony czci Zmartwychwstania Zbawiciela, oraz uwielbienia Ran Chrystusowych.

Posty. Od 4 do 10 wielkotygodniowy post, na który zyskana dyspensa nie służy. W Wielki Piątek i w Wielką Sobotę ludzie pobożni bardzo surowo poszczą, a często w Wielki piątek wcale się bez pokarmów obywają.

Wspomnienia. Dnia 1 kwietnia 1667 r. król Jan Kazimierz w katedrze Lwowskiej uczynił ślub wzywania Maryi jako Królowej Korony Polskiej.

Dnia 11 kwietnia 1079 r. Bolesław śmiały zabija na Skałce w Krakowie, biskupa tamecznego św. Stanisława.

Dnia 22 kwietnia 907 r. prusacy zamordowali apostoła polski, arcybiskupa Gnieźnieńskiego, św. Wojciecha.

Myśli, zdania, i przysłowia.

— Nie prawdziwa nauka, nie rzeczywista krytyka, nie głębocy badacze i geniusze są nieprzyjacioły wiary. Tacy, jak Nefton, Kepler, Kopernik, Mickiewicz i inni podobni byli nie tylko wielkiej duszy, ale i wielkiej wiary. Ale przeciw Chrystusowi powstają głowy ciasne, umysły poziome wydęte ogromną, a głupią pychą. Więc nie nauka, ale zarozumiałość, namiętności i powierzchowność — to wrogi wiary. *(Ks. Niedziałkowski O chrześ. zasad.)*

—o—

Kto nie sieje, nie orze, niech się nie spodziewa
Żniw z roli — ni owocu, kto nie szczepi drzewa.

—o—

Gdy nie zasiejem za dobrej chwili,
Przez całą zimę będziem pościli. *(Naruszewicz).*

Miej beczkę złota—a próżnuj mospanie: — Złoto uleci a bieda zostanie.

—o—

Leniwego modlitwa Boga nie ubłaga;
Pracujących On tylko wezwany wspomaga.

—o—

Na S-ty Jerzy—każdy już oziminę oblicza i mierzy.

—o—

Z pustej stodoły nie wyleci, jeno wróbel albo sowa.
(Takie puste stodoły są zazwyczaj w Kwietniu i dalej—bo to przednówek).

—o—

Nauka bez cnoty—miecz w ręku szalonego (To jest święta prawda!)

—o—

Żyj ojczyźnie, przyjaciołom,—Oddadzą cześć twym popiołom.

—o—

Żali się ptaszek, że nie jest rybką,
Żali się rybka, że nie jest ptaszkiem.
Takim i człowiek żali się głosem
W swych skargach nudnych a długich:
Widzi on szczęście, lecz dziwnym losem.
Nigdy u siebie, zawsze u drugich.

—o—

Na Św. Marka sieje się ostatnia jarka;
Ale tatarka wczesna jeszcze na św Marka.

—o—

Przez Twe Święte Zmartwychwstanie
Daj nam kary darowanie,
Daj Ojczyźnie pocieszenie
Krajowi uspokojenie.
Alleluja - alleluja.

M a j.

Barbara królowa. Córka to magnata, wojewody Siedmiogrodzkiego, Stefana Zapoli, która bardzo bogobojnie i pięknie wychowaną była przez rodziców swoich. Wszystkich zachwycała swojemi cnoty. Monarchowie Europejscy dobijali się o jej rękę. Poślubił ją król polski Zygmunt I, z którym żyła w cudownie pięknej zgodzie i miłości. A na tronie praktyk religijnych nie zaniedbywała. Nad wyraz była pobożną. Czcił tę jej pobożność kochający ją małżonek. Wyprawiał się na wojnę i to o wiele z mocniejszym nieprzyjacielem. Żonie, jej modlitwom swą nierówną walkę polecił. Barbara pokutą i modlitwą ustawiczną wyjednała mu zwycięztwo. I nie czemu też Zygmunt przypisał ten szczęśliwy koniec wojny tylko wstawiennictwu do Boga swojej drogiej małżonki. Nie długo mu jednak żyła. Po trzech latach z górą pożycia zabrał mu ją Pan Bóg. Zygmunt w smutku i żałości utulić się nie mógł. Na jej pamiątkę, i na jej grób wystawił przy katedrze wspaniałą kaplicę, ozdobioną blachą złocistą—którą po dziś dzień zwiedzający Katedrę Wawelską z podziwem i ciekawością oglądają. Tam swą żonę pogrzebł Zygmunt z płaczem i boleścią serca.

Uroczystości i obchody. Dnia 8 maja. *Św. Stanisława Biskupa* i męczennika. Wypada w sobotę—post zostaje, chyba gdyby ze strony władzy duchownej dyspensa nastąpiła. Nabożeństwo zwykłe.

Dnia 29 maja. *Wniebowstąpienie Pańskie.* Nabożeństwo uprzedza procesya ze stacyami.

Dnia 30 maja. *Zesłanie Ducha Św.* (Zielone świątki).

Przed sumą procesya, na której 1 stacya na środku kościoła i śpiewa się wtedy „Veni Creator"—2 przy ołtarzu. W niektórych kościołach przez 3 dni Zielonych Świątek odbywa się 40 godzinne nabożeństwo, podobnie jak gdzieindziej w ostatki. Tak jest w Kolegiacie Łowickiej, w Tomaszowie Rawskim, Łodzi, Nowem-mieście (u kapucynów) i inne Te same przywileje i ten sam obchód, jak w ostatki.

Dnia 31 maja. *Poniedziałek świąteczny.* Drugi dzień Zielonych Świątek Nabożeństwo zwykłe.

Przez cały miesiąc Maj odprawiają się *nabożeństwa majowe*. Rano lub wieczorem. W kościele (z wystawieniem N. S.) lub w domu przed obrazami Matki Boskiej, albo też i przy figurach przydrożnych. Odprawia się tak: czyta się wspólnie lub śpiewa litanię i „pod Twoję obronę", czyta się rozmyślanie i kończy się to wszystko pieśniami do Matki Boskiej.

Święta mniejsze. Dnia 1 maja. *Ś. Filipa i Jakóba* apostołów — święto zniesione. Msza za parafian.

Dnia 4 maja. *Znalezienie św. Krzyża.* Czego dokonała św. Helena, a Pan Bóg prawdziwość krzyża Chrystusowego stwierdził cudami. Z krzyża tego nietylko znaczne relikwie są w Rzymie, Jerozolimie—ale rzec można, cały świat obdzielony jest tą drogą pamiątką po Chrystusie; zda się, że go nie ubywa wcale. Te relikwie krzyża są wystawione ku publicznej czci, szczególniej w uroczystości św. Krzyża i w piątki wielkiego postu.

Dnia 4 maja. *Św. Floryana*, męczennika, którego zwłoki pozyskała Polska od papieża Lucyana, i które spoczywają w Krakowie — a nadto jest kościół wystawiony osobno tamże na cześć tego świętego. Św. Floryan jest patronem od ognia, bo widywano go zalewającego ogień w czasie groźnego pożaru. Stąd Kraków uroczyście dzień jego obchodzi Św. Floryan jest patronem narodu polskiego. Straże ogniowe po większej części Ś. Floryana za swego opiekuna sobie obierają.

Niedziele. Dnia 2 maja. *Niedziela 3 po Wielkanocy.* Na tę niedzielę wypada zawsze uroczystość Opieki św. Józefa. Ewangelia zapowiada odejście Chrystusa i zesłanie Ducha Św. Rozmyślać, by zawsze zasługiwać sobie dary Ducha św.

Dnia 9 maja. *Niedziela 4 po Wielkanocy.* Ewangelia również głosi odejście Chrystusa.

Dnia 16 maja. *Niedziela 5 po Wielkanocy.* Tegoż dnia wypada św. Jana Nepomucena. Nazywa się błagalną (Rogationum). Z Ewangelii zachęcić się do modlitwy o wszystko, nawet o rzeczy ziemskie, o zdrowie i urodzaje ziemskie. Po tej niedzieli nastają dni krzyżowe.

Dnia 23 maja. *Niedziela 6 po Wielkanocy.* Wypada w czasie oktawy Wniebowstąpienia Pańskiego.

Dnia 30 maja. *Niedziela Zielonych świątek.*

Posty. Dnia 17, 18, 19 maja. *Krzyżowe dni.* Nie jest to ścisły post, ale tylko wstrzemięźliwość od mięsa. W te dni odbywa się procesya ze śpiewem litanii do Wszystkich świętych i modłami o urodzaje ziemskie. Procesye odbywają się do innych kościołów lub kaplic, albo do krzyżów przydrożnych. Świętowania nie ma.

Dnia 29 maja. *Wigilia do Zielonych świątek.* Dzień podobny do wielkiej soboty. Podobne ceremonie, nabożeństwo i post podobny.

Wspomnienia. 4 maja 1505 r. umarł św. Ładysław z Gielniowa, patron Warszawy i całego narodu polskiego. Był to bernardyn z reformy św. Jana Kapistrana, długo mieszkał w Warszawie, tam wiele nauczających kazań prawił. Raz nawet wśród rzewnych uniesień wpadł w zachwyt i zawisł w powietrzu. Ciało jego spoczywa w Warszawie, w kościele św. Anny, w osobnej kaplicy.

Dnia 22 maja 1691 z. przybyli do Warszawy oo. Trynitarze. Cel zakonu był wykup niewolników chrześcijańskich z Saraceńskiej niewoli. W Warszawie istnieli do 1864 roku, poczem się rozeszli po parafiach i tamże powymierali. Tak np. ks. Wypychowski najmłodszy trynitarz, umarł jako proboszcz w Umieniu.

Dnia 23 maja 1871 r papież Pius IX wydał dekret wprowadzający nabożeństwo do Matki Boskiej Nieustającej Pomocy i naznaczył na obchód tej uroczystości niedzielę ostatnią przed św. Janem.

Dnia 25 maja 992 r. zgon Mieczysława I w Poznaniu.

Dnia 29 maja 1480 r. umarł Jan Długosz, dziejopisarz polski, nauczyciel synów Królewskich.

Myśli, zdania i przysłowia.

By ogród polał człowiek, długo wodę nosi —
Bóg chmurę jedną poszle, i kraj cały zrosi. *(Krasiński).*

—o—

Dzieci rady mej słuchajcie, ojcowski rząd zachowajcie,
Święto niechaj świętem będzie, tak bywało przedtem wszędzie.
Święta przedtem ludzie czcili, a przedsię wszystko zrobili,
A ziemia hojnie rodziła, bo pobożność Bogu miła. *(Kochanowski).*

—o—

Komu w drogę, temu czas — a więc bracia żegnam was!
Kiedy odjeżdżasz, bywaj zdrów — o nas między ludźmi dobrze mów!
(Przysłowia dawne).

Kto to kupuje, czego mu nie trzeba,
Nie będzie miał potem za co kupić chleba!

—0—

Grzeczność nigdy nie zaszkodzi — ona nam przyjaciół rodzi.

—0—

Jeśliś biednego obdarzył, nie gardź dumnie jego podziękowaniem. Życzy on ci stokrotnie błogosławieństwa i nagrody od Boga. Zaiste, że więcej ci daje, niż ty Jemu dałeś.

—0—

Kto w dni Maika — zabija słowika,
Aniołów w niebie zasmuci — bo słowik dla Maryi nuci!

—0—

Jeśli deszcz w nocy Filipa Jakóba,—Na dobry urodzaj dość pewna rachuba.

—0—

Znalezienie świętego Krzyża—chleb się przybliża

—0—

Czasem w zimne Maja ranki—Trudno napotkać cacanki.

—0—

Deszczyk majowy, to jak łzy dziecięce,
Porosił, popłakał—i nie płacze więcej.

—0—

Maj, to maj, jak raj.—Pełno kwiecia, zieloności,—Pełno woni i śpiewności.

—0—

Hejże żwawo! mamy dłonie,
Robotnice, na zagonie
Gromadami siąść, gromadami siąść!
Pielmy żwawo te chwaściska,
Te kąkole i ościska.

Precz wam z naszych pól!
Niech nam rosną bujne plony
Niech zielenią się zagony,
Przez nasz trud i ból!.

(*Ksawera*).

—0—

Kwiatki rosną już dla Maryi,
Z nich wianki dla Niej uwija
Dziatwa nasza, a my kornie
Modlić się będziem pokornie.

Bo to maj, bo to maj,
Cześć tej Pani świętej daj!

Ona wzamian za te dary,
Za inne w maju ofiary
I za pieśni, i za kwiaty
Wniesie nam pokój do chaty.

Bo to maj, bo to maj,
Cześć tej Pani świętej daj!

Czerwiec.

Elżbieta Boguszówna. Była córką Jana, kasztelana Zawichostskiego, który był jednak złym przykładem dla córki, należał bowiem do brzydkiej, aryańskiej sekty. Elżbieta mimo to jak najpiękniej w wierze świętej i cnotach się gruntowała. Dużo miała przykrości, zanim katoliczką została. Ojciec bowiem do aryanizmu ją ciągnął... nieraz bił srogo, gdy się do wiary katolickiej rwała. Dopięła jednak celu. Dostała się na dwór królewski i tam tajemnie przed ojcem katoliczką została. Ozdobą stała

się tej wiary naszej świętej. Wydana za mąż za Zygmunta Gonzagę, Margrabiego Myszkowskiego, wkrótce owdowiała i przez trzydzieści kilka lat najpiękniej w wdowieństwie żyła. Tak była pobożną, iż gdy usłyszała nawet w nocy w Paulińskim Pińczowskim kościele dzwonek, biegła do swojej kaplicy i po parę godzin się modliła. Pokutne prowadziła życie i cała się na dobre uczynki wylała. Różne fundacye i to ważne i znaczne, tak w Pińczowie, jako i w Krakowskim Paulińskim na Skałce klasztorze poczyniła. W szczodrobliwości swej nie zapomniała i o Jasnogórskim i Świętokrzyzkim Benedyktyńskim kościołach. Życie zacne, miłosierne, pobożne, ofiarne, szczęśliwą zakończyła śmiercią.

Uroczystości i obchody. Dnia 10 czerwca. *Boże Ciało.* Uroczystość poświęcona czci N. Sakramentu. Największą chwilą jest procesya z N. Sakramentem po ulicach i placach miast i wiosek naszych. Stąd dobrzy katolicy stroją swe okna dywanami i kwiatami, obrazami i światłem, przed domami wysypują piaskiem i tatarakiem.—Procesye odbywają się tak:

Zawsze pierwsza (w samo Boże Ciało), albo z biskupiego lub pierwszego, parafialnego kościoła. Na tę procesyę z innych kościołów bractwa z chorągwiami i światłem gromadzić się winny. Jeśli ma być w Boże Ciało jeszcze w jakim kościele procesya to po nieszporach.

Jeśli jeszcze więcej kościołów jest w parafii, to w nich odbywają się procesye w niedzielę i w ostatni czwartek po nieszporach.

Przez całą oktawę odprawiają się sumy i nieszpory z wystawieniem N. Sakramentu. Po ostatnich nieszporach święcą się wianki.

Msze żałobne przez całą oktawę odprawiać się nie mogą z wyjątkiem pogrzebu, jeśli okoliczności pozwolą.

Dnia 29 czerwca. *Św. Piotra i Pawła.* Święto uroczyste. Nabożeństwo zwykłe.

Święta mniejsze. Dnia 1 czerwca. *Wtorek świąteczny.* Święta nie ma, ale msza św. odprawia się za parafian.

Dnia 13 czerwca. *Serca Jezusowego.* Uroczystość wielka, ale bez świętowania. Papież Leon XIII podniósł to święto do największych i polecił Sercu Jezusowemu cały świat chrześcijański.

Dnia 24 czerwca. *Narodzenie św. Jana*, tego, który był posłannikiem Chrystusa i który potem na żądanie nędznej tanecznicy przez Heroda w więzieniu ścięty został.

Niedziele. Dnia 6 czerwca. *Niedziela 1 po świątkach.* Tej niedzieli wypada uroczystość Trójcy Przenajświętszej. O tej więc Tajemnicy niezgłębionej, o karach bożych, jakie spotykają bluźnierców, uwłaczających tej tajemnicy rozważać należy i zachęcić się do głębokiej czci Boga w Trójcy Jedynego. Zewnętrznemi oznakami tej czci są: znak krzyża św. lub też słowa uwielbienia:

„Chwała Ojcu i Synowi i Duchowi świętemu“.

Dnia 13 czerwca. *Niedziela 2 po świątkach.* W tym roku w tę niedzielę wypadła uroczystość św. Antoniego, patrona naszego, szczególniejszejszego opiekuna naszego mienia. Stąd pokrzywdzeni przez złodziei, do niego się o wynalezieniu rzeczy skradzionych uciekają. W wielkej jest czci w narodzie naszym. Nawet są miejsca w kraju cudowne tego patrona, jak w Łagewnikach pod Zgierzem, gdzie spoczywają zwłoki bł. Rafała Chylińskiego.

Wypada ta niedziela w czasie oktawy Bożego Ciała. Bywają procesye, jak w Boże Ciało, nie w parafialnych kościołach.

W rozmyślaniu zachęcać się do jak najgorętszej czci Najświętszego Sakramentu.

Dnia 20 czerwca. *Niedziela 3 po świątkach.* Na tę niedzielę jako wypadającą przed św. Janem wypada uroczystość Matki Boskiej Nieustającej Pomocy.

Z Ewangelii opisującej poszukiwanie zgubionej owieczki rozmyślać i zastanowić się nad dobrocią i miłosierdziem bożem nad grzesznikami.

Dnia 27 czerwca. *Niedziela 4 po świątkach.* Tejże niedzieli Ewangelia o postępku niesprawiedliwego włodarza — rozmyślać trzeba o zamiłowaniu sprawiedliwości i rzetelności.

Klasztorne uroczystości, które się w poklasztornych kościołach odprawiają:

1. Nawiedzenie Maryi — w kościele PP. Wizytek.
2. Św. Józefa Kalasantego, założyciela o o. pijarów — w kościołach do tegoż zakonu należących.
3. Matki Boskiej Szkaplerznej. Ponieważ Karmelici tę szatę Maryi odebrali — więc też w ich kościołach uroczystość się odprawia, nowi czciciele do szkaplerza karmelitańskiego się wpisują — i przez całą oktawę ta się uroczystość prowadzi... Tam, gdzie nie ma karmelitów, zapisują w ich kościołach kapłani świeccy, do tego przez właściwą władzę upoważnieni. Gdy zginie komu szkaplerz, można nabyć inny, i takowy już każdy kapłan poświęcić może.

Posty. Dni 2, 4 i 5 wypadają kwartalne suche dni.

Dnia 28 czerwca. *Wigilia* do uroczystości śś. Piotra i Pawła.

Wspomnienia. Dnia 18 czerwca 1826 r. odbyło się poświęcenie kościoła św. Aleksandra w Warszawie, przy którym istnieje parafia tegoż nazwiska.

Dnia 20 czerwca 1815 r. ogłoszone zostało Królestwo Polskie.

Dnia 22 czerwca 1828 r. odbył się pogrzeb Kościuszki w Krakowie.

Dnia 3 czerwca 1411 r. założono kamień węgielny pod kościół Panny Maryi na Nowem-mieście w Warszawie. Mieści się przy nim parafia.

Zdania, myśli i przysłowia.

Łatwiej jest zawsze popsuć, niż naprawić;
Nie burz starego, póki nowego nie możesz postawić. (*Przypowieść*).

—0—

Dukat, to nie kwitek—miodek, to napitek:
Bigos, to potrawa—kulig, to zabawa.
Kiedy spić się, to jak bela—gdy poić, to przyjaciela.
(Cała ta reguła nie dobra i nie powinna mieć miejsca między nami).
Gdy pomagać, to sowicie—kiedy bić to należycie! (I ta reguła nie dobra.)
Gdy kto w biedzie, to zaradzić—gdy dać słowo, to nie zdradzić.
Kiedy gardzić, to podłością—kiedy mówić, to z szczerością.
Gdy się bratać, to z równymi—gdy mieć litość—nad biednymi!
Kiedy cierpieć, to wytrwale—kiedy kochać, to już stale!
z „*Reguł staropolskich.*"

—0—

A wstawajże, kiedy wstają—zajadajże, co ci dają.
Strzeż się tego, czego bronią—a uważaj, na co dzwonią. (*Pol*).

—0—

Nie wart ten imienia nosić poczciwego,
Kto nie dotrzymuje przyrzeczenia swego. (*Karpiński*).

—0—

Dla każdej rzeczy miejsce przeznaczyć należy,
Uważaj, czy rzecz każda na swem miejscu leży. (*Karpiński*).

—0—

Jeszcze to nie zasługa, że bujasz po niebie,
Jeśli świat chcesz przerabiać, to zacznij od siebie. (*Krasiński*).

—0—

Starych szanować, młodych uczyć, mądrych słuchać, a głupich znosić należy. (*Przysłowie*).

—0—

Kto na świętego Antoniego sieje tatarkę,
Sto miarek zbiera za miarkę. (daj Boże!)

—0—

Na świętego Jana Nepomucena—wiadoma już zboża cena.

—0—

Na Święty Duch—w wodę buch!

—0—

Kiedy deszcz o świętym Janie—połowa orzechów na ziemi zostanie.

—0—

Ołtarz zdobi kościół—człowieka miłosierdzie.

—0—

Jesień tego nie wywieje, czego wiosna nie zasieje.

—0—

Otóż to i pierwsze żniwa,
Cięcie traw się rozpoczyna!
Wznoszą się stogi sianka pachnącego,
I inne trawy dla dobytku twego!

Kosiarze nie stoją—łączki się nie boją,
Lecz żwawo koszę—brzęk kos roznoszą.
Choć słońce grzeje—grzejąc promienieje,
Chętnie się kosi—sianko do kop znosi:

Choć potem zlany—kosiarz kochany
Wiwija kosą—w skwarze, czy z rosą.

Takie to są pierwsze żniwa — Cięcie
[traw się rozpoczyna,
To siano żęcie—sprzętów poczęcie.

Lipiec.

Katarzyna Sobieska, siostra rodzona króla Jana Sobieskiego, a córka Jakóba, kasztelana Krakowskiego i jego małżonki Teofili.

Nie wspominam cnót małżeńskich tej matrony polskiej. Dwa razy była za mężem: z Dominikiem ks. Ostrogskim i z Michałem ks. Radziwiłłem. Z obydwoma żyła w jak najprzykładniejszej jedności i przywiązaniu.

Ale co ją przedewszystkiem odznaczało?

Oto niezwykła pobożność i gruntowna wiara. Ciało trapiła umartwieniami. W Wielki Piątek boso obchodziła kościoły. A już o wierze rozprawiać nie lubiła. Wierzyła mocno, gruntownie we wszystkie artykuły wiary, a na gawędy niepotrzebne odpowiadała:

— Wierzę, że Bóg jest—a tajemnice Jego nad mój rozum są wyższe.

Mimo to, umiała tak mądrze objaśniać nieświadomym artykuły wiary, że ją sam brat, król Jan dobrym teologiem nazywał.

Wielce bolała, że jako kobieta niezdolną była stać się misyonarką. Za to o lud swój i jego oświatę niezmiernie była dbałą. Zakonnikom dała uposażenie, aby w jej majętnościach uczyli poddanych, co do zbawienia jest potrzebne. Nie podsuwała im głupich piśmideł i książek — nie uczyła modnego postępu, ale doskonalić ich w prawdziwej mądrości i umiejętnościach polecała.

Ogromne ofiary dawała, to na klasztor w Biały, to w Nieświeżu, w Łomży, w Sierpcu, to w Kamieńcu Podolskim. Nie było nędzy, jaką by się nie zaopiekowała. Nie lubiła tracić pieniędzy na podróżowania— bo jej zawsze było potrzeba na dobre czyny. Raz tylko podróżowała i to do Rzymu, ale z pobożności. Po drodze wstąpiła do Loretto. Papież Innocenty XI mile ją wtedy przyjął, któremu znaną była z czynów i nawet osobiście z Polski, gdzie kiedyś jako kardynał był nuncyuszem. Lubiła też powtarzać następne zdanie:

— Dobra Francya, chwalebna Hiszpania, wesołe Włochy, bogate Niemcy—ale mnie najmilsza jest Polska.

Wiele też powaśnionych pogodziła. Do śmierci przygotowała się jak najpiękniej. Pochowano ją w kościele Nieświeżskim. Wiele cudnego wzoru w tym świątobliwym żywocie dla niewiast naszych.

Uroczystości i obchody. Uroczystości w Lipcu nie ma.

Święta mniejsze. Dnia 2 lipca. *Nawiedzenie N. M. P.* Lud nazywa dzień ten świętem M Boskiej Jagodnej. Tytuł zgromadzenia zakonnego Wizytek, przez św. Franciszka Salezego założonego. Na ten dzień liczne kompanie schodzą się do Częstochowy.

Dnia 26 lipca. *Św. Anny.* Matki Najświętszej Panny Maryi.—Do świąt zniesionych się liczy. Msza za parafian.

Niedziele. Dnia 4 lipca. *Niedziela 5 po Świątkach.* W tę niedzielę uwielbia się Krew Najświętszą Zbawiciela. Przedmiot z Ewangelii do rozmyślania, że ani modlitwa, ani ofiara, ani dobre uczynki wartości nie mają, jeśli się z ludźmi w nienawiści żyje. Zachęta do przebaczenia uraz i pojednania.

Dnia 11 lipca. *Niedziela 6 po Świątkach.* Tej niedzieli wypada Błogosławionego Jana z Dukli, pierwszorzędnego patrona polskiego. Z powodu opisu Ewangelicznego cudownego nakarmienia 5 tysięcy ludzi, do rozmyślania przedmiot o Opatrzności Bożej.

Dnia 18 lipca. *Niedziela 7 po Świątkach.* Ewangelia tej niedzieli przestrzega, by się strzedz usilnie fałszywych proroków, jakimi są dziś różni bezbożnicy, ich pisma, książki, namowy. Trzymać się mocno wiary świętej i Kościoła bożego.

Dnia 25 lipca. *Niedziela 8 po Świątkach.* Tejże niedzieli wypada święto bł. Kunegundy, małżonki czystej Bolesława Wstydliwego. Polskę obdarzyła wielu dobrodziejstwami, a szczególniej kopalniami soli. Po śmierci męża zamieszkała w klasztorze, który sama zbudowała w Sączu, gdzie lat 13 najświęciej żyła, nawet cudami życie swe z łaski Bożej uzacniła. Jest to pierwszorzędna patronka narodu polskiego. Ciało jej w Sączu (w Starym Sączu) spoczywa czcią wielką otoczone narodu polskiego. Na tę niedzielę wypada w tym roku św. Jakóba.

Przy rozmyślaniu szczęśliwego połowu Piotra, zastanowić się nad tem, iż wtedy tylko możemy być pewni pożądanego owocu z naszej pracy, przedsiewzięcia, nauki, jeśli Bóg będzie z nami i Bóg temu błogosławić będzie.

4. Dnia 19 lipca. *Św. Wincentego a Paulo*, patryarchy i założyciela księży Misyonarzy i Sióstr Miłosierdzia—w kościołach, które były lub są pod tychże Ojców lub Sióstr zarządem odprawia się uroczystość albo 19 lipca, albo w niedzielę. Św. Ignacego Lojoli (31 lipca) założyciela byłego zakonu, będącego kiedyś u nas także o. o. Jezuitów — w ich dawnych kościołach ta się uroczystość odprawia.

Postów szczególnych, osobnych w lipcu nie ma.

Wspomnienia. Dnia 5 lipca 1399 nastąpiła śmierć królowej Jadwigi, świątobliwej małżonki Władysława Jagełły.

Dnia 15 lipca 1410 r. Władysław Jagełło zadaje wielką klęskę Krzyżakom (t. j. prusakom) pod Grunwaldem. Wdzięczny naród obchodzi

tego dnia nabożeństwem dziękczynnem tę rocznicę i odbywa się szczególniej po dużych kościołach; jak katedrach i kolegiatach procesya z dziękczynnem „Te Deum". Do dziś dnia się to przechowało.

Dnia 20 lipca 1903 r. umarł wielki papież Leon XIII, po którym w właściwym czasie obrany został dzisiejszy Ojciec św. Pius X.

Dnia 23 lipca 1683 r. założono kamień węgielny pod budowę kościoła Przemienienia Pańskiego. Pracowali przy nim aż do kasaty o. o. kapucyni. Dziś ten kościół jest parafialnym. Parafia nazywa się parafią Przemienienia Pańskiego. Wiele z właściwości klasztornych pozmieniano — choć nabożeństwa klasztorne, jak dawniej się odbywają.

Zdania, myśli i przysłowia.

Piękny przykład cuda działa. (*Jachowicz*).

—0—

Takto zły przykład, gdy się zdarzy komu,
Z łatwością się rozkorzeni;
Raz tylko djabła wpuść do twego domu,
A raj ci w piekło zamieni. (*Morawski*).

—0—

Rozpacz, wstyd i choroba, także mieszek pusty,
To są cztery pożytki zbytku i rozpusty.

—0—

Póki w szczęśliwych pozostajesz rzędzie,
Grono przyjaciół otaczać cię będzie,
Ale gdy gwiazda szczęścia twego zajdzie,
Nikt się nie znajdzie.

—0—

Częstokroć samą wiarą ozdrowieje chory:
Wiara morza wzrusza i przestawia góry.

—0—

Skoro zdrowym być pragniesz, a lekarz daleki,
Ruch, wesołość, dyeta—zastąpią ci leki. (*Karpiński*).

—0—

Nie ten żył długo, kto wiek przeżył długi,
Lecz kto życie wielkiemi ozdobił zasługi.
Nie ten żył długo, kto liczne miał lata,
Lecz ten, kto zrobił wiele dobrego dla świata. (*Naruszewicz*).

—0—

W dzień św. Małgorzaty—pierwsze gruszki do chaty.

—0—

I ptaki teraz tak zmądrzały, że poznają, co chłop, a co snop!

—0—

Marya Magdalena kiedy bardzo płacze,—To smucić się będą oracze:
A kiedy tylko trochę kwili,—To się tem wszystkiem przymili.

—0—

Na Maryę Magdalenę pogoda. pszczółek wygoda. A jak słota—to lichota.

—0—

W kościele bądź pobożny, a pokorny w szkole,
W polu bitny—w grze wesół—zabawny przy stole.

—o—

W naszych polach, łąkach, rosną liczne kwiatki,
Z nich wieniec uwijmy dla szkaplerznej Matki.
Cnoty nasze są milsze dla tej Świętej Matki,
Niźli najbarwniejsze, z pól, z ogrodów kwiatki!
Cnoty więc nasze złączmy, i razem z kwiatami
Złożmy u Jej stóp, prosząc: przyczyń się za nami!

Sierpień.

Bł. Bronisława. Ileż to świętych i błogosławionych ziemia polska wydała. Nie ma zakątka kraju, gdzieby jakiego bohatera wiary i świętości zwłoki nie spoczywały. A już Kraków na każdym kroku relikwiami świętych rodaków i rodaczek naszych ubogacony. Tylko chodzić od kościoła do kościoła i przy tych się relikwiach modlić. Do takich błogosławionych należy i św. Bronisława, której szczątki na Zwierzyńcu pod Krakowem spoczywają. Tam ona swoje życie w pokucie i bogobojności spędziła w zakonie Norbertanek. Bardzo tam młodo wstąpiła. Z rodu pochodziła Prandotów, który nie mało przymnożył niebu mieszkańców. Wiele panienek za sobą do klasztoru pociągła. Przy swych umartwieniach często się cieszyła niebieskiemi pociechami i objawieniami. W dzień zejścia św. Jacka, który był jej krewnym, w zachwyceniu ujrzała tryumf, z jakim go Matka Najświętsza do nieba prowadziła. 40 lat bł. Bronisława w zakonie przeżyła. Umarła po wielkiem, gorliwem do śmierci przygotowaniu. Ciało jej uczcić można w tymże kościele na Zwierzyńcu. Święto św. Bronisławy obchodzi się 19 sierpnia. Pamiętać o tem należy, że im więcej naród nasz wydawał świętych, tem mu się lepiej działo i tem obfitszych doznawał błogosławieństw bożych.

Uroczystości i obchody. Dnia 14 sierpnia. *Wniebowzięcie Matki Boskiej* (nazwane świętem Matki Boskiej Zielnej). Pamiątka chwili, gdy Marya wraz z ciałem przez aniołów do nieba wziętą została. Przed sumą odbywa się poświęcenie pęków ziół, jako oznaka wdzięczności za sprzątnięte zboże. Są w tych pękach kłosy zboża, słoneczniki, marchew, rzemieniec, lipina, orzechy, rajskie jabłuszka i inne. Wypadło to święto w obecnym roku w niedzielę—cały obchód dotyczeć będzie tej uroczystości.

Święta mniejsze. Dnia 2 sierpnia. *Matki Boskiej Anielskiej.* W klasztorach św. Franciszka ma nazwę Porcynkuli. Odpust w ich kościołach dostępuje się z każdem nawiedzeniem świątyni połączonem z modlitwami właściwemi.

Dnia 5 sierpnia. *Matki Boskiej Śnieżnej*. Pamiątka cudu dokonanego w Rzymie, gdy dla okazania woli Pana Boga, wzgórze wśród skwarnego lata śniegiem pokryte zostało. Tam stoi jedna z najwspanialszych świątyń na cześć Maryi poświęconych.

Dnia 6 sierpnia. *Przemienienie Pańskie*. Pamiątka tego wielkiego cudu Jezusa, dokonanego na górze Tabor. U nas ludzie przywykli do tego, że choć do południa świętują. — Wiele jest bardzo odpustów, z których pobożni korzystają.

Dnia 10 sierpnia. *Św. Wawrzyńca*, wielkiego męczennika na kratach żelaznych rozpalonych pieczonego, którego dzień do świąt zniesionych się liczy, a nawet msza św. za parafian się odprawia.

Niedziele Dnia 1 sierpnia. *Niedziela 9 po Świątkach*. Tegoż dnia wypadło święto św. Piotra w okowach. Pomyśleć o tem, jak to Herod dla przypodobania się żydom kazał uwięzić Piotra, aby go po świętach stracić — jak to wierni gorliwie modlili się za Najwyższym pasterzem, jak ich Bóg wysłuchał, zesłał anioła, który Piotra mimo straży i zamków z więzienia wyprowadził cudownie i od śmierci wówczas zachował. Zawsze wierni za swymi pasterzami zanosić modły do Boga powinni i oddawać im cześć, jaka im się należy.

Dnia 8 sierpnia. *Niedziela 10 po Świątkach*. Z modlitwy pysznego faryzeusza, a pokornego celnika uczyć się trzeba modlitwy uniżonej, pokornej, takiej, którąby się Bogu podobała.

Dnia 15 sierpnia. *Niedziela 11 po Świątkach*. W tym roku w tę niedzielę wypada uroczystość Wniebowzięcia N. M. Panny. O tej więc uroczystości i nabożeństwie, i Ewangelia, i kazanie, i całe rozmyślanie być powinno.

Dnia 22 sierpnia. *Niedziela 13 po Świątkach*. — Wypada w tę niedzielę święto św. Jacka wyznawcy, założyciela w Polsce Dominikanów i Różańca św. oraz pierwszorzędnego patrona polskiego.

Dnia 29 sierpnia. *Niedziela 13 po Świątkach*. Wypada w tę niedzielę, jako w niedzielę po św. Augustynie uroczystość *Pocieszenia Matki Boskiej*. Obchodzi się głównie w kościołach Augustyańskich. Wpisują się ludzie w bractwo Pocieszenia Maryi, oraz w pasek św. Augustyna i św. Moniki. Tejże niedzieli przypadł dzień ścięcia głowy św. Jana. Ta pamiątka jest tytułem katedralnego w Warszawie kościoła.

Posty. Dnia 14 sierpnia. Wigilia do uroczystości Wniebowzięcia Maryi. W tym roku wypadła w Sobotę.

Wspomnienia. Dnia 2 sierpnia 1773 r. umarł Stanisław Konarski, reformator wychowania w Polsce. Był to pijar uczony i zasłużony dla kraju. Pijarów w Polsce od kasaty nie ma. Gdzie niegdzie jeszcze po parafiach się kołaczą. Trudnili się szkolnictwem i w tem ich cel, ich patryarcha św. Józef Kalasanty założył.

Dnia 7 sierpnia 1691 r. pierwsi kapucyni przybyli do Polski... Stąd rozszerzyli się i mieli liczne inne klasztory, jak: w Lubartowie, Lublinie, Łomży, Zakroczymiu, Nowem-mieście (w Rawskiem). Zostało się tylko zgromadzenie w Nowem mieście. Obecnie dwóch: Rafał i Franciszek obsiedli w Warszawie i urządziwszy kaplicę, jakby nową siedzibę dla siebie stworzyli.

Dnia 3 sierpnia 1903 r. wybrany został na papieża dzisiejszy Ojciec św. Pius X, który był znany pierw jako Józef Sarto... Polaków kocha bardzo.

Dnia 15 sierpnia 1900 r. wielki pożar zniszczył Jasnogórską wieżę, co wielki żal i płacz w narodzie, ale zarazem i wielką ofiarność wywołało.

Dnia 15 sierpnia 1906 r. odbyło się poświęcenie nowej Jasnogórskiej wieży w obec biskupów z kraju pod przewodnictwem Arcybiskupa Popiela i wobec wysłańca Ojca św. Nadzwyczaj świetna to była uroczystość. Niepoliczone masy narodu uczestniczyły w tej uroczystości.

Dnia 22 sierpnia 1583 r. umarł Jan Kochanowski, ojciec poetów polskich, którego prześliczną pieśń: „Kto się w opiekę“ dotychczas naród z rzewnością śpiewa.

Dnia 29 sierpnia 1906 r. (co wypadło w środę po św. Bartłomieju) wprowadzoną została na Jasnej górze nowa uroczystość, z upoważnienia Ojca św.: Matki Boskiej Częstochowskiej. Znowu ludu były masy — a przewodniczył nabożeństwu biskup płocki JE. Wnukowski.

Myśli, zdania i przysłowia.

Niech nie stoi pług, ni radło: — Nam pracować wciąż wypadło.

—0—

Niech praca po ziarnku dokłada do ziarnka—Niech mierzy, i liczy, i waży.
A kiedy porządna uzbiera się miarka,—Niech miłość tą miarką szafarzy.
(*Pol*).

—0—

Przysłowie mówi: jaki pan i słudzy tacy:
Gospodarz ma dać przykład do cnoty i pracy. (*Karpiński*).

—0—

Różne są na apetyt doktorskie koncepta,
Lecz zdaniem moim praca najlepsza recepta. (*Kamiński*).

—0—

Boże! z Twoich rąk żyjemy — Choć naszemi pracujemy.
Z Ciebie plenność miewa rola, — My zbieramy z Twego pola.
A najmilsza Ci się zdała, — Pracującej ręki chwała. (*Karpiński*).

—0—

Miej beczkę złota, a próżnuj mospanie:—Złoto uleci, a bieda zostanie.

—0—

Na Przemienienie — wielkie pocieszenie.

—0—

Na Święty Roch — do stodoły groch!

—o—

Na Ś-ty Bartłomiej czajka uciecze—I już chłop zboża nie usiecze.

—o—

S. Bartłomiej wiele rzeczy umie:—bąki dusi, muchy tłumi.

—o—

Jeśli na Bernarda ziemia twarda—to będzie zima harda:
A jak miękka—to lekka.

—o—

Święty Jacek z pierogami jedzie.
[Tak mówią lekkomyślni w różnych stronach kraju, gdy grzmi].

—o—

Gdy nad nami ciągłe cienie,
Gwiazdki szczęścia gdy nie świecą,
Proś! ach! proś o przemienienie,
Niech prośby twe w niebo wzlecą!

Proś dla kraju przemienienie
I dla świętej naszej wiary,"
Smutek niech się w radość zmieni,
Boć cierni u nas bez miary.

Proś przemienienia dla siebie,
Boś prawie każdy spłakany,
Byś, nim zyskasz przemienienie w niebie,
Tu cię pocieszył Jezus kochany.

Wrzesień.

Świątobliwe Judyty. Dwie były sławne i znane pod imieniem Judyty niewiasty w Polsce. Pierwsza, to żona króla Bolesława Chrobrego, dzielna dobra, pobożna, rozumna. Wiarę świętą nad życie kochała. Córka to Gejzy króla Węgierskiego. Dla Bolesława była ułagodzeniem jego chmurnej, lub nawet mściwej popędliwości. Umiała doskonale tak pokierować rzeczy, że nawet swe, dość wielkie błędy, jej małżonek bez zawstydzenia naprawiał. Oto przykład. Zbroiło paru młodzieńców z dobrego rodu pochodzących i przez Bolesława pochopnie na śmierć skazani zostali. Judycie żal się zrobiło i młodego wieku tych ludzi, i straty dobrego imienia w zacnych rodzinach, i wreszcie też swym rozumem pojęła, że nie było w nich tyle winy, ile im kary dostać się miało. Postanowiła ich ratować... schroniła ich przed wykonawcami wyroku swego męża i czekała chwili, aż ocalić będzie ich mogła. Bolesław sądził, że chłopcy grzeszni już są straceni. Słysząc stąd i zowąd zdania potępiające jego wyrok—żałował tego, i gdyby mógł naprawić błąd swój, wszystko by poświęcił. Wtedy na twarz upadłszy Judyta i przepraszając męża za swą śmiałość, oświadczyła mu, że winowajców ukryła, pragnąc ich od śmierci ocalić... Rozradował się niezmiernie Bolesław, żonę czemprędzej podniósł z ziemi, uściskał, a młodzianom swobodę powrócił. Takie to dobre i pełne łaskawości były nasze królowe. Nie długo żyła Judyta. Żałość po jej zgonie w całym narodzie była wielka. Pochowana w Gnieznie.

Druga Judyta nie mniej pobożna, łaskawa i miłosierna, była małżonką króla Władysława Hermana. Ona to poczyniła wiele fundacyi

już to na kościół katedralny w Krakowie, już to na klasztor w Tyńcu. Zbudowała w Krakowie kościołek św. Idziego, pod samym zamkiem. Ten kościołek, to akt wdzięczności, że za przyczyną tego świętego, długo bezpotomna, porodziła królowi syna Bolesława. A przytem już taki ślub uczyniła. Umarła prawie jak święta, i za świętą ją lud głosił. Pochowana w Katedrze krakowskiej na Wawelu.

Uroczystości i obchody. Dnia 8 września. *Narodzenie N. M. P.* Nazwane jest świętem Matki Boskiej Siewnej. Nabożeństwo zwykłe.

Święta mniejsze. Dnia 14 września. *Podwyższenie św. Krzyża.* Pamiątka odebrania od persów drzewa krzyża św., po walnej bitwie, stoczonej przez chrześcian Jerozolimskich. Sam król zwycięzca niósł to święte drzewo na dawne miejsce, ale ubrany po królewsku, jakąś siłą był powstrzymany, dopiero gdy wziął na się biedne ubranie, zdjął koronę, i boso poniósł te święte relikwie do Jerozolimy.

Dnia 21 września. *Św. Mateusza* apostoła. Święto zniesione. Msza za parafian.

Dnia 29 września. *Św. Michała Archanioła.*

Niedziele. Dnia 4 września, *Niedziela 14 po Świątkach.* Wypada święto św. Joachima. Msza więc o św. Joachimie. Ewangelia czyta się z niedzieli. Ewangelia ta jasno nas poucza, że dwom panom razem służyć nie można, jak to ludzie mówią: Bogu złożyć na ofiarę świeczkę i dyabłu ogarek“. Wybrać koniecznie należy.

Dnia 12 września. *Niedziela 15 po Świątkach.* Wypada zawsze w tę niedzielę po Matce Boskiej, Imienia Maryi. a które to święto ustanowione zostało na pamiątkę zwycięztwa Jana Sobieskiego pod Wiedniem nad turkami. Dowód to opieki Maryi. Dobroć też bożą podsuwa nam do rozmyślania i Ewangelia tej niedzieli, opowiadająca o wskrzeszeniu syna wdowy z Naim. Wszędzie miłosierdzie boże nas otacza, byleśmy mu ufać potrafili i na nie zasługiwali.

Dnia 19 września. *Niedziela 16 po Świątkach.* Wypada wtedy i Matki Boskiej Bolesnej i Niepokalanego Serca Maryi. Ewangelia zachęca do cnoty pokory, zwłaszcza przy owem wezwaniu do ostatnie miejsce zajmujących: „przyjacielu posiądź się wyżej“.

Dnia 26 września. *Niedziela 17 po świątkach.* Na tę niedzielę wypada święto bł. Ładysława z Gielniowa, patrona Warszawy i całego narodu polskiego. Z Ewangelii tej niedzieli rozmyślać o cnotach nam koniecznych miłości Boga i bliźniego.

Posty. Dnia 7 września. *Wigilia* do uroczystości Matki Boskiej.

Dnia 15, 17, 18, suche dni kwartalne.

Wspomnienia. Dnia 8 września 1716 roku odbyło się ukoronowanie obrazu Jasnogórskiego Maryi, dopełnione przez biskupa Chełmskiego ks. Krzysztofa Szembek, koronami przysłanemi z Rzymu przez papieża Klemensa XI. Za 7 lat będzie się obchodzić dwuchsetletnia rocznica tej koronacyi.

Dnia 8 września 1877 r. odbyła się koronacya cudownego obrazu w Starej wsi, w Galicyi. Uczestniczyli w tej uroczystości wszyscy Galicyjscy biskupi. Obrzędu koronacyjnego dopełnił wysłannik papieski biskup Jakobini. 100 tysięcy narodu było wtedy w Starej Wsi. Taki był pobożny nastrój ludu polskiego, że poseł Ojca św. doniósł o tem Piusowi IX, na co tenże tak wzruszające do Polski przysłał pismo:

„Niech Bóg błogosławi temu krajowi, niech błogosławi jego pasterzom, niech błogosławi duchowieństwu i ludowi, niech skrzepia jego wiarę, ustala zgodę, siły umacnia wśród trudności, pomnaża dary serc i łaski święte".

Dnia 12 września 1683 r. po modłach uprzednich na Jasnej górze Jan III Sobieski pobił Turków pod Wiedniem — i na tę pamiątkę przez papieża Inocentego XI święto Imienia Maryi wprowadzone zostało zaraz w następnym 1684 roku.

Dnia 14 września 1788 r. poświęcono pomnik Jana III w Warszawie, który jest w Łazienkach.

Dnia 14 września 1862 r. umarł polski poeta Kondratowicz, który w swych poezyach podpisywał się przydomkiem: Syrokomla.

Dnia 20 września 997 r. święte zwłoki św. Wojciecha zamordowanego przez Prusaków, odkupione przez Bolesława Chrobrego, złożone zostały w kościele Panny Maryi w Gnieznie.

Dnia 23 września 1643 r. Jan Kazimierz wstępuje w Lorecie do zakonu Jezuitów. Wiadomo bowiem, że Jan Kazimierz nim był powołany na króla, był już zakonnikiem, nawet przez Innocentego X kardynałem mianowany. Później uwolniony od stanu duchownego przez Stolicę Apostolską, zasiadł na tronie polskim. Umarł 16 grudnia 1672 roku.

Dnia 27 września 1612 r. umarł wielki kaznodzieja polski, nazywany także prorokiem polskim, ks. Piotr Skarga Pawęzki. Był Jezuitą, wielkie miał znaczenie i na dworze królewskim i między magnatami polskimi. Ciało jego spoczywa w kościele św. Piotra i Pawła w Krakowie.

Dnia 27 września 1660 r. umarł wielki patryarcha synów i córek Miłosierdzia, św. Wincenty a Paulo. Jemu to zawdzięcza Kościół owych misyonarzy, których zadaniem krzewić wiarę i moralność pomiędzy ludem, te siostry miłosierdzia, które się w zupełności poświęcają dla ulgi cierpiącej ludzkości. Jemu to zawdzięcza się szpitale, domy podrzutków i na każdem polu miłosierdzia był to mistrz, przewodnik i założyciel tych, co dla dobra ludzkości poświęcić się pragnęli. Był to francuz w biednym stanie urodzony. Najpierw był pastuszkiem, a potem i króle i pany jego głosu słuchali. Był i w niewoli u turków. — Zarządzał zgromadzeniem Sióstr Wizytek przez św. Salezego założonych. Przeżył wśród olbrzymiej pracy i poświęcenia lat 85. Umarł w Paryżu, w domu św. Łazarza, który jest głównym dla wszystkich synów i córek św. Wincentego.

Dnia 28 września. 1755 r. odbyła się konsekracya kościoła w Miedniewicach. Dokonał jej Adam Ignacy Komorowski, arcybiskup Gnieźnieński, po swojem prawie cudownem uzdrowieniu, gdy się oddał opiece Przenajświętszej Rodziny.

Zdania, myśli i przysłowia.

Ksiądz wita na świat, w życiu człowieka wspomaga,
Zbroi na śmierć, i nieba za umarłym błaga.

—0—

Bo odkąd Chrystus, choć z Królów pochodził,
Między bydlęty w stajni się urodził.
Odtąd już wszystkie stany porównał i pogodził.
(*Mickiewicz Pan Tadeusz*).

—0—

Kto biedy nie zaznał—ten nie umie szczęścia ocenić.

—0—

Kto nie skosztował złego, nie umie ocenić dobrego. (*Przysłowia*).

—0—

Szczęśliwy, kto z równymi o granicę siedzi:
Zły głód, wojna, powietrze — gorsi źli sąsiedzi. (*Krasicki*).

—0—

Błogosławione to święte uczucie,
Co szuka szczęścia po grzechu w pokucie (*Hołowiński*)

—0—

Materyaliści są niekonsekwentni twierdząc, że człowiek nie ma duszy, bo jej w ciele znaleść nie mogli, a silnie zapewniają, że człowiek ma rozum, i to nie mały, choć go także żadnym zmysłem, ani chemicznym środkiem wyszukać nie można. (*Ks. Niedziałkowksi*).

—0—

Kto gniew zwycięża—zwycięża największego wroga. (*Seneka*).

—0—

Gdy nie zasiejem za dobrej chwili,
Przez całą zimę będziem pościli. (*Naruszewicz*).

—0—

Cnotę niechaj ogrzeją uczucia gorętsze:
Prawa ludzkie są święte, ale Boskie świętsze. (*Krasiński*)

—0—

O świętym Michale—wolno paść zuchwale.

—0—

Przyszedł święty Michał- -będzie ludzi za piec wpychał.

—0—

Ś. Mateusz chmiel z tyczek odziera—I też miód z ulów podbiera

—0—

Najświętszej Panny cuda—im nie wierzyć—rzecz jest chuda (zła).

—0—

Grzmot w Ś-go Michała—Żywność ludzka—boska chwała.

—0—

Lichy to gospodarz, co na ś-ty Michał
Szuka dopiero konia, by mu kopy spychał.

—o—

Święty Michał kapustę do beczki wpychał.

—o—

Co to za wesele, co go tylko dwa dni?
Gdyby było tydzień, toby było ładniej.

(Niestety! i po tygodniu po wsiach odprawiają wesela. I w piątki je nawet ciągną, wprawdzie poprzestając na trunku i śledziu. Ale jakież to marnotrawstwo czasu i grosza!)

—o—

Hej uchwyćmy pługi w dłonie,
Na ojczystym dziś zagonie,
Czas nam, czas siać!
Skrapiajmy go własnym potem,
Zasiewajmy ziarnem złotem,
Na to nas dziś stać.

Światła, ciepła, ile trzeba,
Ześlijże nam Boże z nieba!
Ażeby nam plonowało
Po sto korcy z mędla dało,
Wtedy wniesiem plon
W ojczysty nasz dom! (*Ksawera*).

Październik.

Ewa Cyndlówna. Wzór to niezwykły poświęcenia się dla bliźnich Ewa była córką bogatego kupca w Jarosławiu, urodziwa, miła, a przytem pobożna nadzwyczaj. Oto nastała wtedy na Polskę klęska straszna morowego powietrza. Sroższa to była choroba, od powtarzającej się dziś często cholery. Nie było zazwyczaj komu ratować nieszczęśliwych, nawet grzebać umarłych. Tylko chrześciańska miłość wyrodziła poświęcenie się istot gorętszego serca na tę ofiarę, które też zazwyczaj na niechybną się śmierć oddawały. Do takich należała Ewa Cyndlówna, 14 letnia panienka, którą z początku wstrzymywali rodzice od spełnienia tego zamiaru, ale na naleganie świątobliwej córki ulegli i Ewusię na taką ofiarę oddali. Przybrało sobie dziewczę towarzyszkę starą Agnieszkę, i z nią dalejże do boju z morowem powietrzem. Ani dnia, ani nocy odtąd spokojnej nie miały. Te dwie dziewice już około północy wstawały i przyrządzały posiłek dla chorych—rano karmiły ich, lekarstwa im dawały, owijały, ratowały. Gdy jaka matka umarła od zarazy, Ewa z swą towarzyszką za matki dla pozostałych po nich sierot były, powijały, piastowały, karmiły i opiekowały się niemi serdecznie. Kilka miesięcy te usługi bohaterskie sprawiały, nie zważając na to, co się z niemi stanie.

Dziwowano się temu bohaterstwu słabej dziewczyny. Panie na jej ręce posyłały lekarstwa i żywność dla nieszczęśliwych, ale się nareszcie skupiło i na nich. Długo ich Pan Bóg bronił od zarazy, aż w końcu i one uległy tej klęsce i wnet Cyndlówna z wielkim płaczem narodu przeniosła się na tamten świat. Szczęśliwa! wiarą i poświęceniem swojem dostała się do nieba. Sama to objawiła braciszkowi swemu, którą, gdy zapytał tenże, gdzie jest? odpowiedziała:

—Między świętymi aniołami!

Podobne zjawienie miała i jej matka.

W wiele lat znaleziono ciało Cynglówny nieskażone i nie zepsute. Za świętą ją głoszono naokoło i zapewne taką została. Tak też zeszła ze świata i towarzyszka Ewy Agnieszka.

Czyby to dziś owe mędrkujące, zepsute panny zdobyły się na podobną z siebie dla bliźnich ofiarę? Gadać, bluźnić, popisywać się głupstwami — oto do czego zdatne są dziś nasze wyemancypowane panny. Kto Boga nie kocha, ten i do niczego szlachetnego i pięknego zdolnym nie jest.

Uroczystości w październiku większych nie ma.

Mniejsze, bez świętowania są:

Dnia 2 października. *Aniołów stróżów.* Razem się czci wszystkich świętych aniołów, którzy około zbawienia ludzkiego posługę czynią. Każdy człowiek ma swego anioła stróża, który go strzeże, broni i do żywota ludzkiego prowadzi.

Dnia 4 października. *Św. Franciszka Serafickiego*, patryarchy licznych zakonów. Dotąd istnieją u nas zakony jego, jako kapucynów w Nowem mieście—Reformatów w Włocławku, Franciszkanów w Łagiewnikach, Felicyanek w Prasnyszu.—Wielce uroczyście obchodzą te zakony pamiątkę swego patryarchy—a w wilię surowo poszczą.

Dnia 28 października. *Św. Szymona i Tadeusza.*—apostołów — msza jak w święta zniesione odprawia się za parafian.

Niedziele. Dnia 3 października. *Niedziela 18 po Świątkach.* Na tę niedzielę zawsze, jako pierwszą w październiku wypada uroczystość Matki Boskiej Różańcowej. Całe nabożeństwo o Matce Boskiej. Odpustów nadzwyczaj dużo.—Wpisują się do Różańca. W niektórych kościołach procesya jak w Boże Ciało nazewnątrz, z Ewangeliami. Różaniec powinno się z sobą nosić—poświęcają się przy wpisie. — Później każdy kapłan upoważniony poświęcić może, jeżeli się nowy nabędzie.

Przez cały miesiąc październik z polecenia Ojca św. Leona XIII odprawia się Różaniec w kościele z wystawieniem N. Sakramentu na mszy św. Ksiądz odprawia Mszę św., a ludzie jedną cząstkę Różańca odmawiają, dodając do tego „Pod Twoję obronę“ i modlitwę do św. Józefa. Odprawia się ten Różaniec albo przez miesiąc październik, jeśli tak biskupi rozrządzą—albo przez 33 dni, to jest do drugiego listopada włącznie, na pamiątkę 33 lat życia Jezusa.

Dnia 10 października. *Niedziela 19 po Świątkach.* Na tę niedzielę wypada święto patrona naszego *Św. Wincentego Kadłubka*, który był najpierw kapłanem świeckim, nawet proboszczem, następnie biskupem Krakowskim. W końcu z tej godności za upoważnieniem Ojca św. zrezygnował, i pieszo, boso, udał się do klasztoru Cystersów w Jędrzejowie (w kieleckiem) i tam został zakonnikiem. Pisał kroniki narodu naszego.

W tym roku na tę niedzielę, jako dnia 10 października wypada obchód pamiątki zwycięztwa pod Chocimem -- wskutek którego odbywa się *po dziś dzień* procesya z hymnem dziękczynnym „Te Deum".

Dnia 17 października. *Niedziela 20 po Świątkach.* Ewangelia przypomina wydarzenie o chorym synu królewskim, którego Pan Jezus cudownie uzdrowił. Do ufności w Bogu i silnej wiary zachęcać się należy.

Dnia 24 października. *Niedziela 21 po Świątkach.* Wypada św. Jana Kantego, ziomka naszego, mistrza na Wszechnicy Jagellońskiej, który był nadzwyczaj pobożny, miłosierny i prawdomówny. Znany jest wypadek, jak zapewniwszy zbójów, że im wszystko oddał, znalazł później pieniążek, i szukał tych, których zapewnił, że nic nie ma, aż im osłupionym ten pieniążek oddał.

Śliczna zachęta do zamiłowania prawdy. Tejże niedzieli wypada św. Rafała Archanioła.

Dnia 31 października. *Niedziela 22 po Świątkach.* Z Ewangelii rozmyślać wypada o przebaczeniu uraz i miłosierdziu dla bliźnich.

Posty. Dnia 30 października. *Wigilia* do Wszystkich świętych. Chociaż samo święto się obchodzi w poniedziałek, ale wilie nie odprawiają się w niedziele. Więc też uprzedza się, i post wigilijny odprawia się w sobotę.

Wspomnienia. Dnia 16 października 1817 r. umarł Kościuszko.

Dnia 19 października 1823 utopił się książe Józef Poniatowski pod Lipskiem.

Dnia 22 pazdziernika 1817 r. otwarty został Instytut Głuchoniemych w Warszawie. Stoi on na placu 3 Krzyży naprzeciw kościoła św. Aleksandra. Założycielem i głównym działaczem w sprawie nieszczęśliwych głuchoniemych był ks. Jakób Falkowski. Nieocenione usługi oddaje społeczeństwu ten instytut. W ostatnich czasach najdłużej, bo prawie całe życie kapłańskie pracował przy tym instytucie i poświęcał się dla tych nieszczęśliwych, ś. p. ks. prałat Jagodzinski.

Myśli, zdania i przysłowia.

Szkoła bez religii robi z ludzi djabłów. (*Wellington*).

—0—

Gdy nowocześni uczeni szydzą z Kościoła katolickiego, to tak wygląda, jakby mala lampka drwiła ze słońca. (*Aforyzmy*),

—0—

Religia tylko dla tych ludzi jest straszną, którzy jej nie znają.

—0—

Łatwiej jest miasto w powietrzu wybudować, niż państwo założyć bez religii. (*Plutarch*).

—0—

Nie może mieć Boga za ojca ten, kto niema Kościoła za matkę. (*Ś. Cypryan*).

—0—

Miasta i narody, które najbardziej były religijne, zawsze były najsilniejsze i najdłużej trwały.

Bo i królestwa wielkie upadają — kiedy o wiarę i Boga nie dbają.

—o—

Bóg jest ucieczką i obroną naszą,
Póki On z nami, bramy piekła pękną,
Ani ogniste smoki nas ustraszą,
Ani ulękną. (*Nowacki Ks. Marek*).

—o—

Kto chce wszechmoc i wielkie dzieła Stwórcy poznać, temu dość kwiatka, lub małego robaczka. (*Dzieduszycki.*)

—o—

Po Ś. Franciszku pasą na owsisku.

—o—

Kto z różańcem w ręku podróż swą odbywa,
Temu cała droga nie jest uciążliwa.

—o—

Dziewczę, co różaniec, ale szczerze, kocha,
Ta nie będzie nigdy postępować płocho.

—o—

Sążniste mówi pacierze—a dobro cudze gwałtownie bierze.

(Taki, odmawiając różaniec lub koronkę, nie ma przed Bogiem wartości...)

—o—

Równie prawdą jak fałszem można przejść świat cały—ale prawdą można i powrócić, a fałszem już nie.

[Co mamy jasno na św. Janie Kantym, którego prawdomówność nawet u zbójów poszanowanie znalazła i szczęliwie, prawdę mówiąc, zpośród nich powrócił do domu.

—o—

Jedno dziesięć poetów, a drugie młynarzów, trzecie myśliwców—mówią, że pół kopy łgarzów.

[Że myśliwi kłamią—o tem wiadomo, ale dla czego i poetów i młynarzy, przysłowie nazywa kłamcami—nie umiem wytłomaczyć].

Listopad.

Adelajda Domicella. To córka królewska. Ojciec jej Kazimierz II król polski. Ale i na dworze królewskim rozwijał się ten piękny kwiat dziewictwa i pobożności. W panieństwie pozostać na zawsze Bogu się zaofiarowała. Pobożną była nadzwyczaj, a przytem miłosierną i dobroczynną. Wtedy to św. Jacek i Czesław, polacy, pierwsi uczniowie św. Dominika, wprowadzali do Polski zakon Dominikański i nabożeństwo Różańcowe. Adelajda im, z pomocą brata Leszka Białego, klasztor w Sandomierzu wystawiła, który się potem stał tyle sławnym męczeństwem Sadoka i jego braci. Tam też zamieszkała, zamiast w królewskim pałacu Sumienie swe oddała pod zarząd tych świątobliwych Ojców. W sandomierskim tym, przez siebie pobudowanym kościele, pochowaną została — a grób jej na środku tamże jest umieszczony. Przy tym grobowcu Adelajdy nieraz i cuda boże stwierdzały jej świątobliwość.

Uroczystości i obchody. Dnia 1 listopada. *Wszystkich świętych.* Suma, jak zwykle. Zmienne jest tylko nabożeństwo nieszporne. Nieszpory podwójne—jedne uroczyste na cześć wszystkich świętych — drugie żałobne, za dusze zmarłych. Po żałobnych nieszporach odbywa się procesya, albo około kościoła, albo bywa bardzo często na cmentarz grzebalny, ze stacyami. Na pierwszej stacyi modły za zmarłych biskupów i kapłanów, na drugiej za rodziców, na trzeciej za rodzeństwa i przyjaciół, na czwartej, za parafian tam spoczywających, przy katafalku, piąta z modłami za wszystkich ratunku potrzebujących. Kończy całe to nabożeństwo antyfona „Salve Regina“ lub polska pieśń: „Witaj Królowa“.

Po wielkich miastach, lub nawet innych miejscowościach wieczorem zapalają światło nad grobami, jakie zainteresowani kładą i niemi stroją też groby. Jest to pamięć o umarłych—pięknie, jeśli jest z modlitwą złączona.

Dnia 2 listopada. *Dzień zaduszny*, to jest dzień poświęcony wspomnieniu i wspomożeniu dusz w czyśću zostających. Dzień to powszedni—świętowania nie ma. Nabożeństwo zaczyna się od wilii, które się w ten dzień śpiewają całkowicie? Potem suma, a po sumie procesya jak dnia poprzedniego. Głoszą się przytem wypominki. To jest lud składa drobne ofiarki, a kapłani wygłaszają imiona ich zmarłych i polecają je modłom pobożnych.

Dla ubóstwa znoszą ludzie ofiary w naturze, jak chleby, sery, mięsiwa, i takowem biednych obdarzają, prosząc ich, o modlitwę za swoich zmarłych.

Oświecanie cmentarzy odbywają tak, jak dnia poprzedniego.

Pomniejsze święta. Dnia 22 listopada. *Ś. Cecylii*, męczennicy, patronki muzyki. Dla tego też gdzie są pozaprowadzane muzyczne lub śpiewacze chóry, proszą o nabożeństwo dla siebie, na którym wykonywają różne utwory.

Dnia 25 listopada. *Św. Katarzyny*, panny i męczennicy—która swym rozumem pokonała 50 najsławniejszych w państwie mędrców, którzy też chrześcianami zostali i jako męczennicy zeszli ze świata.

Dnia 30 listopada. *Św. Andrzeja apostoła.* Msza za parafian.

Niedziele. Dnia 7 listopada. *Niedziela 23 po Świątkach.* W tę niedzielę wypada Opieki N. Maryi Panny. Z Ewangelii o uzdrowienie dzieweczki rozmyślać wypada, potrzeba silnej wiary i ufności, która także cuda wyprosić może.

Dnia 14 listopada. *Niedziela 24 po Świątkach.* Wypada uroczystość św. Stanisława Kostki, patrona polskiego. Tu się urodził — ale umarł w Rzymie. Był to młodzieniaszek polski, który za swą pobożność wiele wycierpieć musiał, zwłaszcza od brata Pawła, który był okrutnym nawet dla niego, zwłaszcza w Wiedniu, gdy tam na nauce się znajdowali. Nawet go ojciec prześladował z początku, gdy chciał

przeszkodzić wstąpieniu jego do zakonu. W zakonie Jezuitów był wzorem dla wszystkich skromności, cierpliwości i niezwykłej pobożności. Umarł w Rzymie. Prawdziwie był on:

mały młodzieniaszek—a wielki święty!

Ewangelia na tę niedzielę bierze się nie kolejna, ale 6 po Trzech Królach—albowiem wtedy wszystkie 6 nie wyszły.

Dnia 21 listopada. *Niedziela 25 po Świątkach.* — Bierze się Ewangelia i msza z niedzieli 24, bo ta zawsze jest ostatnią przed adwentem—a głosi nam Sąd ostateczny. Wypadło święto N. M. Panny.

Dnia 28 listopada. *Niedziela 1 adwentu.* Od tej niedzieli rozpoczyna się rok kościelny. Ta niedziela jest pierwszym dniem adwentu, i posty dopiero po tej niedzieli się rezpoczynają.., a roraty, gdzie się odprawiają, w tę się niedzielę pierwszy raz odbywają. Roraty te odprawiają się na cześć Matki Boskiej, i Ją też oznacza ta świeca jedna więcej, na środku stojąca. I dla tego też w kolorze jasnym, białym się odprawia. Suma zaś ma wygląd pokutny i wszędzie dominuje kolor fioletowy. Nadto na roratach są śpiewy z organami, a na sumie organy milczą. Bywa w wielu miejscach, że przed roratami śpiewa lud godzinki o Niepokalanem Poczęciu N. M. Panny.

Ponieważ Ewangelia tej niedzieli znów głosi sąd ostateczny, stąd kaznodzieje za przedmiot swych adwentowych kazań obierają sobie rzeczy ostateczne. Te rzeczy ostateczne być winny w Adwencie przedmiotem rozmyślania i wiernych.

Postów w listopadzie, prócz zwykłych nie ma.

Wspomnienia. Dnia 1 listopada 1893 r. umarł malarz Matejko, sławny, wielce utalentowany, a przytem wielce przywiązany do Kościoła katolickiego i Ojczyzny swojej. Cudne są jego freski i malowidła Kościoła Panny Maryi w Krakowie. Chojnym był prawdziwie po królewsku. Jeden nieoceniony obraz, odnoszący się do historyi naszej ofiarował dla narodu, i mieści się w muzeum w Krakowie—drugi ofiarował do zbiorów arcydzieł w Watykanie Ojcu św.

Dnia 10 listopada 1003 zamordowani zostali za Bolesława Chrobrego święci pustelnicy Kazimierscy.

Dnia 10 listopada 1444 r. zginął w bitwie pod Warną młodziutki król Władysław Warneńczyk.

Dnia 4 listopada 1370 r. umarł król Kazimierz Wielki, królem chłopków nazwany. Miłe to wspomnienie o tem, jak ten król podawał do chrztu syna ubogiego wieśniaka i wziął go potem na wychowanie. Tym wychowańcem królewskim był Kazimierz Trzaska, słynny kaznodzieja, kanonik poznański.

Dnia 11 listopada 1673 r. słynne zwycięztwo pod Chocimem.

Dnia 15 listopada 1651 r. sprowadzono księży misyonarzy do Warszawy. Jest to zgromadzenie, założone przez św. Wincentego a Pa-

ulo. Celem ich było nie tylko nauczanie prostaczków i misye—ale także przygotowywanie młodych lewitów na sługi Oltarza. U nas zajmowali się seminaryami w Warszawie (u św. Krzyża), w Płocku, Włocławku, Lublinie—byli i w Tykocinie. U św. Krzyża w ostatnich czasach było około 30 księży, tyleż kleryków, którzy się na dwie kategorye dzielili, i około 10 braci. Do braci należała część gospodarcza domu. Od roku 1864 wszyscy misyonarze przewiezieni zostali do Łowicza — skąd biskupi powoływali ich do pomocy świeckiemu duchowieństwu.—Dziś zgromadzenia nie ma wcale. Gdzie niegdzie jeszcze, jak to mówią kołaczą się niedobitki. Większa część wymarła. W Archidyecezyi Warszawskiej na posadach czynni są jeszcze: ks. Sobolewski u Dzieciątka Jezus, — ks. Ignacy Wypyski w Ozórkowie,—ks. Mystkowski Piotr w Zaborowie,—ks. Izydor Rugenius w Łękach,—ks. Łukasz Janczak, prefekt—emeryt. Nie więcej jeśli nie mniej, jest w innych dyecyzyach. Kościół św. Krzyża, na Krakowskiem przedmieściu, jak za Misyonarzy, tak i dziś jest parafialnym—a proboszczem tej parafii jest JE. ks. biskup sufragan Warszawski.

Dnia 16 listopada 1600 r. urodził się w Iwanowicach, sławny obrońca Częstochowy, ks. Augustyn Kordecki.

Dnia 26 listopada 1855 r. umarł w Konstantynopolu poeta polski Adam Mickiewicz. Ciało jego dziś spoczywa w Krakowie. Pomniki ważniejsze są: w Warszawie naprzeciw kościoła karmelitów, w Krakowie, naprzeciw Sukiennic, we Lwowie i w wielu innych miejscach.

Myśli, zdania, i przysłowia.

Módlmy się wszyscy — pacierz zbliża ludzi do nieba i do Boga.
(*Kraszewski*).

Modlitwa jest codziennym pokarmem duszy, oddechem i znakiem życia duszy.
(*Fr. Salezy*).

—o—

Jedno „Ojcze nasz“ zmówione pobożnie i gorąco więcej znaczy, niż wiele pacierzy odmówionych prędko. (*Ś. Chryzostom*).

—o—

Czyli to cesarz, szlachcic, czyli kupiec,
Czy to jest magnat, czyli prosty chłopek,
Czy to filozof, czy bez mózgu głupiec,
Zarówno ich śmierć w jeden zwiąże snopek.
(*Drużbacka*).

—o—

Szczęśliwy, kto w zgodzie z bliźnimi umiera,
Którego modła braci po zagrobem wspiera.

—o—

Jak Ś-ty Marcin na białym lub pstrym koniu przyjedzie to lekką, albo mierną — a jak na czarnym, tęgą zimę przywiedzie.

—o—

Na Ś-ty Jędrzej — baba do przędzy.

W Listopadzie grzmi,—Rolnik wiosnę śni.

—0—

Gęś na Marcina po wodzie,—Wół na Wielkanoc po lodzie.

—0—

Liście padają, drogi uścielają,—Wiatr je ścina—dla Marcina.

—0—

Śmierć z kosą tam nie idzie, gdzie proszą,—idzie, gdzie się boją.

—0—

Podły to ptak, co własne gniazdo kala!

(A jakto często swoi swoich obmawiają i czernią! Dzieci na rodziców, bracia na braci, siostry na siostry przed obcymi wygadują i ich czernią. To kalanie własnego gniazda. Taki prawdziwie podły— a krócej: kiep!).

—0—

Módlcie się, módlcie, bracia rodacy
Za tych. co z wami się rozłączyli.
Którzy spoczęli po ziemskiej pracy—
By już spokoju w niebie zażyli!
Módlcie się! módlcie sieroty łzawe.
Duszyczce ojca, matki, pomóżcie,
By im niebiosa były łaskawe,
Dar serca w modłach rzewnie im [złóżcie!
Módlcie się bracia za swoich braci,
O swych też przodkach dziś pamiętajcie,
A i zasługi przez to niech nikt nie traci,
Dawne stosunki z niemi wznawiajcie.
Dobry Jezu! a nasz Panie
Daj im w niebie spoczywanie!

Grudzień.

Bł. Benedykta Norbertanka. — Wiadomo, iż niemoralność wskutek braku silnej wiary, szerzy się bardzo na polskiej ziemi. Brudu i nieskromności wiele. Bezwstyd się wzmaga. Wiele dziewic shańbionych. Lecz, jakże się one z występku tłomaczą? Po największej części, że nie mogły się oprzeć, nie mogły dać rady napastnikowi. Tymczasem nieprawda! one zawsze są pełne winy. Nie strzegą się, nie uciekają od pokus, nie bronią się w ich natarczywości. Wszystkiego takim dziewczętom w obronie swej niewinności użyć można. Nawet życia pozbawiwszy napastnika, usprawiedliwioną być może.

Ale oto, patrzmy na świątobliwą Benedyktę, szlachcianeczkę polską, która się na służbę Bogu ofiarowała w zakonie Norbertanek. Na klasztor ich Krzeszowski napadł nikczemny okrutnik, litwin zepsuty i zabobonny, przytem jeszcze poganin, który uwiózł Benedyktę, chcąc ją koniecznie do swych chuci nakłonić. Czegóż to biedne dziewczę nie czyniło w obronie świętej cnoty swojej! Płakała, prosiła; wreszcie wpadła na taki pomysł:

— Nauczę cię sekretu, że ci na wojnie żadne żelazo wrogo szkodzić nie będzie, jeśli mnie wolną puścisz!

Zaciekawiony, a zabobonny napastnik żąda odkrycia tego sekretu.

— Gdy będziesz miał jaką kostkę z głowy mojej, wszędzie będziesz bezpiecznym.

Zbój porwał miecz i odrazu głowe jej uciął.

Zginęła świątobliwa dziewica—ale swe dziewictwo ocaliła.

Męczennicą została dla tej świętej cnoty. Pochowana w Krzeszowie Litewskim.

Ale też i zbój bezwstydny jej nie uszedł kary bożej. Zginął z ręki innej—a przed śmiercią skruszony, nawrócony, sam zeznał i opowiedział o wszystkiem, co z Benedyktą uczynił!

Brońcie się, brońcie dziewczęta od ochydy rozpustnej! Raczej wszystko ponieść, nawet umrzeć, niż być splamioną! Raczej życie stracić niż Boga.

Uroczystości i obchody. Dnia 8 grudnia. *Niepokalane poczęcie N. M. P.* Uroczystość od pół wieku wyniesiona do pierwszorzędnych. Nabożeństwo zwykłe. Żałoba pokutna ustępuje z świątyni.—kolor wszędzie biały. Zresztą nabożeństwo zwykłe.

Dnia 25 grudnia. *Boże Narodzenie.* Uroczystość wielka, radosna. O pół nocy odbywa się pasterka, poprzedzona jutrznią. Obecnie Ojciec św. upoważnił liczne zgromadzenia i zakony, że tam i wszystkie 3 msze święte w nocy odprawić mogą. Przed południem suma. Ma każda z tych mszy osobną u ludzi nazwę. Pierwsza nazywa się Pasterką, albo mszą anielską—druga mszą pasterską, lub aurorą—trzecia mszą wielką (sumą). Ponieważ to święto w obecnym roku wypada w sobotę, postu wcale nie ma.—W wielu miejscowościach przygotowują i stroją jasełka, to jest wyobrażenia szopki i osób, nawet zwierząt przy narodzinach pańskich wspominanych.

Dnia 26 grudnia *Św. Szczepana,* (właściwie Stefana), 1 męczennika. Jest to drugi dzień Bożego Narodzenia. Nabożeństwo zwykłe. Po sumie poświęca się owies, jaki wierni z sobą przynoszą — a potem dają z wiarą swemu inwentarzowi.

Dnia 27 grudnia. *Św. Jana Ewangelisty.* Trzeci dzień świąt, ale dowolny. W kościele święci się wino i takowego wierni używają z kielicha z tą ufnością, że trucizny szkodzić im nie będą.

Święta mniejsze. Dnia 4 grudnia. *Św. Barbary,* patronki dobrej śmierci.

Dnia 10 grudnia. *Matki Boskiej Loretańskiej.* — Nazwa ta od miejscowości, w jakiej się domek Maryi znajduje. Do Loreto bowiem aniołowie przenieśli ten domek, w którym anioł Gabryel powitał i pozdrowił Maryę, i cud Jej boskiego Wcielenia zwiastował.

Dnia 21 grudnia. *Św. Tomasza* apostoła.—Święto zniesione. Msza za parafian.

Dnia 28 grudnia. *Młodzianków.* Wspomnienie tej męczeńskiej dziatwy, która z rąk morderczych, na rozkaz okrutnego Heroda, zginę-

ła. Jest to 4 dzień świąt, ale się nie świętuje, tylko msza się za parafian odprawia.

Dnia 31 grudnia. *Św. Sylwestra.* To nie święto, ale zakończenie roku. Msza za parafian. Wiele kościołów obchodzi to zakończenie bardzo uroczyście.—Prawdziwa to wdzięczność Bogu za dobrodziejstwa w roku odebrane.

Cały miesiąc Grudzień na cześć Niepokalanej Maryi poświęcony.

Niedziele. Dnia 5 grudnia. *Niedziela 2 Adwentu.*

Dnia 12 grudnia. *Niedziela 3 Adwentu.*

Dnia 19 grudnia. *Niedziela 4 Adwentu.*

Wszystkie one przygotowują do godnego obchodu świąt Bożego Narodzenia. Dla tego wspomnieliśmy, że pożytecznie jest w te niedziele rozważać 4 rzeczy ostateczne.

Dnia 26 grudnia. *Niedziela po Bozem Narodzeniu.* Na tę niedzielę wypada 2 dzień świąt św. Szczepana. Cały obchód odnosi się do św. Szczepana.

Posty. Dnia 7 grudnia. *Wigilia do Niepokalanego Poczęcia.*

Przez cały adwent—w środy, piątki post ścisły, soboty wstrzemięźliwość od mięsa.

Dni 15, 17, 18 suche dni kwartalne.

Dnia 24 grudnia. *Wigilia do Bożego Narodzenia,* przechowuje się zwyczaj najściślejszego postu. Cały dzień się nie je—dopiero o gwiaździe pożywa się wspólnie wieczerza postna, która też wilią się nazywa. W kościele prócz Rorat, które się jeszcze odprawiają, nic wybitniejszego nie ma. Najwięcej zwyczajów na ten dzień pamiątkowy w domach. — I tak: podział opłatkiem, choinki, i podarki dla dziatwy i dla służby. Wieczerze o świetle. Stół nakryty na sianie. Jest przytem i przesądów na ten dzień sporo.

Wspomnienia. Dnia 8 grudnia 1266 r. odbyła się kanonizacya ś. Jadwigi, żony Henryka Brodatego. Obchodzi się jej święto 16 października. Jest to inna księżna polska, nie ta, która była żoną Władysława Jagełły. I o tej także podnoszą się głosy, by była w poczet błogosławionych zaliczoną.

Dnia 7 grudniu 1279 r. umarł Bolesław Wstydliwy czysty małżonek, wielkiej patronki naszej, św. Kunegundy.

Dnia 24 grudnia 1798 r. urodził się Adam Mickiewicz późniejszy wielki poeta polski.

Dnia 27 grudnia 1655 r. Szwedzi odstępują od oblężenia Częstochowy. Szwedami dowodził Mülier, jenerał.

Polaków garstką dowodził Kordecki i Zamoyski.—Jeszcze w Boże Narodzenie szturmowali Jasną Górę Szwedzi. — W św. Jan widząc bezskuteczny upór, a nadto cudowną pomoc Maryi odstąpili i udali się dalej skąd znowu pędzeni byli przez Czarneckiego, aż z kraju ustąpić musieli.

Myśli, zdania, i przysłowia.

Niechaj ten raczej na świecie nie żyje,
Kto tylko na nim darmo je i pije. (*Naruszewicz*).

—0—

Chociaż to życie idzie po grudzie,
Jak mi Bóg miły, nieźli są ludzie;
Ten temu swat, ten temu brat
A już dobremu, to każdy rad. (*Pol*).

—0—

Ucz się pilnie — będziesz rozumny:
Pracuj i oszczędzaj — będziesz bogaty:
Bądź wstrzemięźliwy — będziesz zdrowy:
Bądź sprawiedliwy, a nie ustraszy cię niebo, ni ziemia.
(*Brodziński*).

—0—

Czyń każdy w swojem kółku, co każe duch boży, —A całość sama się złoży.

—0—

Wiele już bied na świecie, lecz najgorsza bieda
Jest ta, co się zaczyna pożyczką u żyda.

—0—

Dobrze to nasze dawne przysłowie powiada:
Kto pod kim dołki kopie, sam w nie często wpada.

—0—

Swięta ma być twoja mowa—gdyś przyrzekł, dotrzymaj słowa. (*Jachowicz*).

—0—

Na S-go Mikołaja porzuć wóz—do sani załóż!

—0—

Jeśli na polu czarno, gdy się Chrystus rodzi — to będzie biało na łanie, kiedy Chrystus zmartwychwstanie.

A jeśli w gody zielono — to na Wielkanoc śniegu będzie na kolano.

—0—

Na święty Jędrzej—Baby do przędzy!

—0—

Na świętą Barbarkę—włóż sanki na barkę!

—0—

Jeśli w pierwszy tydzień (po Bożem Narodzeniu) dopiekało — będzie zima długo biała.

—0—

Jaki kto z ojcem, taki i z ojczyzną.

—0—

Bogu wszystko sprawić snadnie — Bez Boga włos z głowy nie spadnie.

—0—

Gdy już znowu rok kończymy,
A nie wiemy, co tam... dalej...
Dobrze, gdy się policzymy,
Czyśmy się wstecz nie zostali?...
Czy cnót, czy zbrodni przybyło,
Czy postęp w dobrem, czy też w zdro-
[żności?

Czy nam coś w doli ciężkiej ulżyło
Czy skry zabłysły szczęścia i radości?
Dzięki Ci Boże, za wszystkie twe dary
Z wdzięcznych serc naszych dziś wszy
[scy składamy.
Przebacz nam winy i należne kary,
Pozostań Panie na rok nowy z nami!

MODLITWA POLKI
DO MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ.

Boga Rodzico Dziewico, do stóp Twych prośbę zanoszę,
Dla ziemi naszej o cudowną pomoc proszę.
Wszak Tyś nas wszystkich umiłowała,
Żeś na Jasnej Górze tron sobie obrała,
I to miejsce święte wsławiłaś cudami:
Ratuj nas o Maryo, zlituj się nad nami!
Dziś bezbożnicy cudów zaprzeczają,
Boga i nieśmiertelnej duszy nie uznają,
I chcą lud wierny zmienić na zwierzęta:
Od takich mistrzów broń nas Panno święta!
Dawniej królowie, wszystkie stany razem!
Ścieląc się krzyżem przed świętym obrazem,
Królową swoją Matko Cię obrali,
W Twoją opiekę cały kraj oddali!
Rycerstwo polskie w uzbrojonym stroju,
Gdy szło z pohaństwem do krwawego boju,
Boga-Rodzico, Dziewico, śpiewali.
Twojej potężnej pomocy wzywali;
To też pogańskie hufce zwyciężali
I chrześcijański oręż swój wsławiali.
Polskie niewiasty, jak perły w koronie
Świeciły cnoty w chatach i na tronie ·
Jako wzorowe, chrześcijańskie matki,
Jakże przecudnie chowały swe dziatki,
Już od maleństwa rączki im składały,
Boga i Matkę Bożą wielbić nauczały.
I razem z niemi przed ołtarzem Pana
Zginały kornie głowy i kolana:
Tu Boskiej dla nich pomocy wzywały,
Matce Bożej w obronę świętą oddawały,
A jeśli je w naukę wyższą oddawano,
To kapłanom, jak Długosz, światłym powierzano:
To też wychowano Świętych Kościołowi
I sławnych mężów na chlubę krajowi.
Do was się też zwracamy chrześcijańskie matki,
W bojaźni bożej chowajcie swe dziatki,
Do świątyń bożych z niemi uczęszczajcie,
Wzór im cnót wszelakich najpierw z siebie dajcie.
Ogniska domowego niech polki pilnują,
Na kulturach i wiecach niech nie sejmikują:
Bo sejmy w kraju i Polski obrona
Była zawsze mężom światłym powierzona.
A polskie nasze, czcigodne matrony,
To matki świętych, a mężów korony.
Wolne myśli, kultury, u nas nie istniały,
Dobre matki na zbrodnie swych synów niedały.
Matko Najświętsza! nie odmawiaj cudu,
Uproś wiarę silną dla naszego ludu.

J. J.

CO DALEJ ROBIĆ?

Błagają, utyskują dziś wszyscy. Bo też rzeczywiście źle jest na naszej Poisklej ziemi.

Niedość, że odstępcy uwiedli część narodu, i od świętej katolickiej wiary odsunęli—nie dość, że liczni, przeklęci fałszywi prorocy studzą w narodzie ostatnie iskry religii świętej — ale stąd nawyradzało się tyle zbrodni, przestępstw, niemoralności, o jakiej się przodkom naszym ani nie śniło. Czy słyszeli ojcowie nasi o tylu mordach i zabójstwach, jakie krwią bratnią obryzgują sumienia niegodziwych zbrodniarzy? Czy się bali przodkowie nasi tak bardzo złodziejskich sprawek, napadów i grabieży? Kto dziś pewny swego mienia? Kto spać może spokojnie, bez obawy o swoją własność? Kradzieże te są wyrafinowane, czelne, śmiałe i bezprzestanne. Czy nasza Polska plamiła się tylu występkami, co dzisiaj?

Słuszne więc biadania, łzy i utyskiwania Źle jest bardzo. Niestety! jakaż różnica od innych dzielnic polskich! Biedniejsza Galicya, od naszej ziemi, — a czemuż tam wychodząc z domu, mieszkań nawet nie zamykają? nawet cudzego owocu z drzewa nie strząsną? Czemu prowincya Poznańska, prócz ogólnego zjednoczenia i braterstwa, o żadnych krzywdach wzajemnych ani myśli? Tylko nasza biedna Polska tak splamiona, zdemoralizowana, zepsuta... prawie zgubiona?

Co robić na to zło ogólne? Jak bronić resztek uczciwości i szlachetności narodu od ostatecznej zaguby i hańby? jak pracować nad powrotem zbłąkanych do stanu normalnego i uczciwego? Otóż nad tem zastanówmy się w pogawędce naszej.

1.

Przedewszystkiem zanik wiary w narodzie jest najgłówniejszą przyczyną wszystkich zbrodni, przestępstw, wszystkiego złego. Mistrze zbrodni pierw rugowali wiarę z serc ludu. Mieli swoich wysłańców, rozmaitych Niemojewskich, Malinowskich i innych, co lali przez swe zbrodnicze pisma niewiarę w serca ciemnych prostaków. Pozbawieni religii, występni na oślep potem mordowali, grabili, bezcześcili wszystko, co święte i uczciwe. Wszelkie zasady moralności gwałcili. Wiarę rugowali z serc wiernych i mężczyźni i niewiasty nawet, owe wyrodne polskich matron następczynie Kobieta, gdy straci wiarę, gorsza jest od najzacieklejszego niedowiarka. Niedawno córka do matki umierającej dopuścić nie chciała kapłana i gwałt ten uczyniwszy tyranką najsroższą stała się dla tej, co ją zrodziła i wychowała. Gdy jej

perswazye krewni w tym względzie czynili — z domu ich wypędziła. Dokonała stara matka żywota bez pociech religii! Co też nie wyrabiają rozwydrzone niewiasty i nie wygadują przeciw Bogu, religii, moralności. Toć to inne kobiety zawstydzone uciekały od takich rodaczek. Smutne to i bolesne bardzo.

Rugowali z serc wiarę tak zwani inteligenci, sądząc i głosząc, że tem postęp i oświatę szerzą—rugowali i prostacy nawet.

Zdołał jeden z postępowych apostołów pewnego miasteczka na swą stronę nawrócić pewnego chłopa. Prosty ten chłop ogłupiały niewiarę tak samo szerzy, jak rozszalałe kobiety. Gdy ów chłop dostał od inteligenta książkę bezbożną, sam potem ją szerzył i apostołował, gdzie mu się dało.

— Co wy tam gadacie o księdzu i kościele? po co chodzić do kościoła? A bo to są jakie posty, a bo to potrzebne jakie nabożeństwa?

Poczciwi wieśniacy z tej wsi ze zgrozą słuchali i odpychali tę grzeszną mowę współmieszkańca swego... żalili się na niego to przed proboszczem, to przed innymi uczciwymi ludźmi—ale on kpinkowato odpowiadał:

— Ja się tam waszego księdza, ani nikogo nie boję!

Gdy razu jednego zajechał przed niego pewien pan załatwić jakiś interes, ten mu zaraz bluźnierstwa zaczął prawić:

— Czytał pan tę książkę? Ona dobrze powiada, że Boga nie ma. Aż go przybyły zgromił, sfukał, i nawet niezałatwiwszy interesu odjechał. Bo każdy uczciwy rad stronić od bezbożnika.

Otóż więc to najpierwsza, najgwałtowniejsza w narodzie potrzeba—powrót do świętej ojców wiary.

W tym względzie wszyscy pracować i słowem i przykładem powinni. Kto kocha swój naród, kto kocha swą skołataną ojczyznę, na tem polu pracować winien. Strofujmy, zachęcajmy, budujmy własnym uczciwym wzorem!

Będzie lepiej! jeśli powrócimy wszyscy do wiary świętej. Bóg prędzej pobłogosławi i ciosy straszne usunie!

Oto najpilniejszą sprawę podsuwam uwadze drogich czytelników moich.

2.

W tym celu należy się starać, usilnie się starać, aby szkoły w duchu chrześcijańskim prowadzone były. Smutnem to jest wspomnieniem, że ostatecznie szkoły, i to tak zwane „polskie“, od zasad wiary się uchylały. Szkoły nie tylko nie gruntowały tego, co mogło być podstawą prawdziwie moralnego i społecznego życia—ale nadto wprost działały na niekorzyść religii świętej. Nie potrzeba na to przytaczać dowodów, prawie każda szkoła do-

starczyć ich może. Starać się więc, aby nauczyciele po bożemu dzieło nauczania prowadzili. Nie wycieczki bezreligijne, nie półsłówka bezbożne z ust mistrzów dzieci, wychodzić winny. Do Boga, do kościoła wieść je słowem i przykładem należy. Jakto pięknie uczynili mieszkańcy pewnej okolicy, którzy zbiorowo wybrali się do zarządu szkoły, żądając, aby w duchu religijnym takową prowadzono—w przeciwnym razie deklarując dzieci odebrać z takowej. Jak to pięknie, gdy na wiecu rodzicielskim pewnej szkoły, gospodarz jeden, wśród rozmaitych zdań, wyrzekł śmiało do całego zgromadzenia:

— A ja żądam dla mojego syna religii i kościoła!

Nawet nasze elementarne szkółki należy więcej po bożemu prowadzić. Od nauczycieli to zależy. Szkoła wpajać winna w dzieci zasady moralności i cnoty. To drugi kościół. Rodzice i kościół rozpoczynają—szkoła dokończyć winna.

Jakie to piękne zaświadczenie dał szkołom, w jakich się ćwiczył późniejszy założyciel ordynacyi Zamojskiej, pan wielce zacny i świątobliwy, Jan Zamojski. Pierwiastkowo nie był on nawet katolikiem, ale gdy przeszedł nauki w krakowskiej uczelni i innych szkołach po za granicami kraju, został katolikiem, gorliwym katolikiem, z czego się cieszył i chwalił nieraz:

— Gdym szukał łaciny, znalazłem zbawienie!

Oto zacne szkoły. Nie tylko go w łacinie i innych naukach ćwiczyły, ale nadto urobiły na tak zacnego i świątobliwego męża, iż sam się cieszył, iż w nich znalazł zbawienie.

Dziś może dbają po niektórych szkołach o postęp w matematyce, naukach przyrodzonych, językach,—ale o duszę żaden mistrz dzieci się nie troszczy. Czy ta dusza żyje życiem wiary, czy goreje ogniem miłości Boga i bliźniego—to ich nie obchodzi. Owszem woleliby, ażeby ich wychowańcy i wychowanice obojętne były w tym względzie, i razem z nimi kroczyły, szybko ku przepaści, w jakiej się zawsze ginie! Zwracam więc uwagę na ten przedmiot przedewszystkiem tych, co dziatki swe do jakichkolwiek szkół posyłają. To wasze skarby od Boga wam dane — czemuż je skarbami Bogu oddać nie chcecie! O szkołę chrześcijańską dla nich troszcie się jak najusilniej. Ze złej szkoły, bywa, uczniowie do więzień się dostają. Z dobrej, chrześcijańskiej szkoły dzieci na zacnych mężów wyrastają.

3.

Na rodziców i przełożonych wkłada się najściślejszy obowiązek czujności nad dziatwą i domownikami swemi. Oziębłymi w tym względzie być nie można.

Dziś nie ma troski żadnej o to, co dzieci robią, czem się zajmują, gdzie są, jak się zachowują, z kim zawierają stosunki. To także źródło wszystkiego złego w dzieciach i młodzieży. Biada takim rodzicom i przełożonym, przez których niedbalstwo i obojętność dzieci dochodzą do występków i zbrodni. Na nich najpierw hańba stąd spływa. Oni też najsurowszy rachunek zdać muszą z zaniedbania swego. A jednak, gdzie oko rodzicielskie czuwa, tam się złe wśród dzieci nie zagnieździ. Gdzie majster lub inny przełożony swą czeladkę strzeże, tam się występki szerzyć nie będą. Niedozór tylko takowe wywołuje.

Był u nas niedbały majster, co sam po szynkach przebywał, a czeladź jego robiła w warsztacie, co jej się tylko podobało. Któżby uwierzył, że wszyscy tam co do jednego, kaźni ulegli. Jednego po drugim odstawiano do więzień. Dwóch czeladzi i trzech terminatorów kajdankami brzęczeli. Kto winien? Niedbały i nieczujny majster. Czuwajcie więc rodzice i zwierzchnicy lepiej jak dotąd nad swemi dziećmi i młodzieżą. Już dość tego złego. Przeszkadzajcie mu bacznością swoją. Nie zaciągajcie srogiej odpowiedzialności za niedbalstwo swoje. Tym sposobem dopomożecie do poprawy tylu złego, jakie się rozlało po naszej Polskiej ziemi.

4.

Aby przeszkodzić złemu, jakie się dziś rozlało po kraju, należy wszystkiemi siłami przeszkadzać czytelnictwu złemu i gorszącemu. Książek i pism namnożyło się bez liczby. Młodzież i prawie dzieci czytają to co złe, chciwie i namiętnie. Autorowi niegodziwi za zadanie sobie poczytują temi broszurami i pismami psuć moralnie i duchowo maluczkich.

Wstrętne są dziś w narodzie nazwiska tych pismaków niecnych, co tyle ogłupili głów niedowarzonych. Biada im! przekleństwo narodu na zawsze towarzyszyć im będzie. Chaniebne ich postępowanie i wpływy ze zgrozą wśród narodu wspominać się nie przestanie. Służalcy masonów i żydów robią wszystko, co tylko marnem pismem złego uczynić można. Żadna trucizna z apteki tyle nie szkodzi ciału, co trucizna złych książek i pism czyni duszom niedorostków.

Brońcie więc wszyscy uczciwi ludzie od tej plagi nasz naród—wytrącajcie z rąk niegodziwe piśmidła. Brońcie od tych zbójów moralnych, co nie pałkami, ale swemi marnemi a zabójczemi bismami morderstw duchowych się dopuszczają.

Niech w domu twoim nie postoi zła książka lub pismo—nie bierz w ręce tych brzydactw — nie dawaj nikomu, i wytrąć je

z rąk niedorostków. Polska nie trucizną, ale zdrowym pokarmem karmić się winna.

A i od złych towarzystw, i zawierania złych stosunków strzeżcie tych, co od was zależą. Źli towarzysze to zguba dla młodzieży. Nie posunąłby się nie jeden do zbrodni, gdyby go koleżka do tego nie popchnął. Wpływy złych towarzyszów są również szkodliwe i zgubne dla młodzieży, jak czytelnictwo niegodziwe.

5.

Wszyscy pracujmy nad odrodzeniem moralnem kraju. W domach, na ulichach, w towarzystwach, wszędzie niech się ujawni ta praca. Szlachetne imię polskie niech pozostanie nadal szlachetnem i nieskalanem, oraz odznaką takiegoż ducha narodu. Polak musi być i uczciwym, i szlachetnym, i dobrym katolikiem.

I tak polacy gdzieindziej się zachowują. Wypadło piszącemu być po za granicami królestwa. Jakiż tam widział spokój, cichość, poszanowanie cudzej własności, religijność, świętość. U nas się tak popsuło wszystko od lat paru przez przeklętą propagandę żydowskich służalców i piekła zwolenników. Wzajemną pracą, zabiegami, usilnością cofnąć tę brudną i mętną wodę winniśmy.

Kochajmy naszą Ojczyznę, troszcząc się gorliwie dla niej o te cnoty, które ją w przeszłości tak pięknie zdobiły. Dobrym chęciom Bóg dopomoże! *G.*

CUDA ŚW. JANA KANTEGO.

Spiżarnia Matki Boskiej.

Odwiedzał Kanty chore i strapione,
Obdzielał głodne, nagie przyodziewał,
Leczył cierpiące, cieszył obciążone,
A razem z dziatwą święte pieśni śpiewał.
Ledwo że ranek ziemię uweseli,
A rząd garnuszków stoi już przy celi:
Boć to Jan Kanty był spiżarnią żaczków
I żywicielem tych szkolnych robaczków.
I mawiał ciesząc: „Chłopaczkowie moi,
„Znajcie, że świat ten na sierotach stoi:
„Pacierz i szkoła, a Matka podeprze,
„I wyjdzie jeszcze chudzina na lepsze".
Lecz przyszły lata ciężkie dla narodu,
Bo niedoboru, przednowku i głodu...
I nędza w nizkie zawitała progi...
I co z żądności było lub z zapasu,
Wszystko to zabrał żaczek lub ubogi;
I począł Kanty trapić się od czasu,
Bo już i żaczków nie było czem dzielić,
A cóż dopiero, rzeszę uweselić?
Raz, gdy garnuszek próżny w ręku trzymał,
Osłabł i usiadł, i w końcu zadrzymał:
Tak się zatrapił nędzą biednych ludzi.
Coś mu się marzy—niby ktoś go budzi,—
I sam nie wiedział, czy to sen, czy jawa?
Lecz głos anielski taką radę dawa:
„Tackę maleńką weź od świętej Anny
„I proś na światło do Najświętszej Panny.
„Pierwszego człeka, co spotkasz w ulicy;
„A będzie światło dla Bogarodzicy.

„A potem pójdziesz, kędy w Krzyżu siedzą
„Za straganami pobożne mączarki,
„I po pieniążku dodasz za ich wiedzą
„Do każdej lampki, do każdej ofiarki
„I będziesz prosił, aby z dobrej woli
„Każda z nich dała i po szczypcie kaszy,
„Po ziarnku grochu i po grudce soli,
„I na ofiarę dasz to Pani naszej:
„A Ona dar ten w Swej łasce rozmnoży,
„I pójdzie tobie, a i biednym sporzej“.
Ocknął się Kanty i za tem natchnieniem
Puścił się z tacką po ulicy cieniem:
Aż znany kupiec doktora powita,
Więc i o drogę i tackę zapyta.
Kanty powiada, że na światło zbiera
Do Matki Boskiej, co nędzę podpiera.
„Właśniem szedł za tem i dziwnie się składa,
Uradowany kupiec mu powiada —
„Flisacy moi wrócili od morza,
„I targ był dobry, i Bóg strzegł przygody;
„To gdy nademną taka łaska Boża,
„Przyjmcie ofiarę, co wyrwana z wody,
„Gdy Matka Boska i Święta Barbara
„O nas niegodnych tak się wiernie stara“.
Więc i na światło dał naprzód trzy sztuki,
A potem jeszcze znacznie dodał więcej,
Jak to mawiano: „na żaki i druki“;
I podziękował Kanty najgoręcej,
I było z czego dodać do ofiarek,
Kiedy już w Krzyżu stanął u mączarek.
Tu wiernej rzeszy otoczony kołem,
Zmówił litanię z niewiastami społem
I błogosławił, a potem po trochu
Prosił to kaszy, to soli, to grochu.
Więc było wielkie niewiast zadziwienie,
Że Doktór Święty, co w tak wielkiej cenie
Jest w całem mieście, po jałmużnie chodzi!
I płacząc, rzekły niewiasty trwożliwie:
„Po szczypcie dawać, to coś nieżyczliwie,
„To dla nas krzywda i to się nie godzi“.
Lecz Kanty, biorąc po szczypçie dziękował,
I razem wszystko złożył w małej czarze.
„Stragany chlebne, to boże ołtarze“
Mówił i słowy bardzo umiłował.
Ale, gdy odszedł, niewiasty w też ściegi
Za sługą Bożym poszły na przebiegi:
Bo rozżalone powtarzały sobie:
„Znać służba padła na nas już w tej dobie,
„I Bóg widocznie na próbę nas stawia,
Gdy jałmużnika takiego wyprawia!“
Więc się puściły... i patrzą, co czyni.
A Kanty prosto poszedł do kapliczki
I wkoło czarki pozapalał świeczki.
A potem ukląkł i rzekł: „Gospodyni
„Szafarni Bożej! bierz od nas niegodnych
„A chleb i łaskę rozmnóż dla Twych [głodnych“.
Jakoż nie brakło już od tego czasu
Chleba ni soli w tej spiżarni Bożej,
A Kanty czerpał dla głodnych z zapasu,
Co niby cudem co nocy się mnoży;
Aż Bóg nareszcie przednowek zagodził,
Bo i na polach i sadach obrodził.
I lata biegły i rosła nić złota
W cichem zakryciu świętego żywota.

Rozbity Dzban z Mlekiem.

Najwyższe sprawy Bożego Kościoła
I wielkie sprawy polskiego narodu
Popierał Kanty jako mąż zawodu,
Bo tam i tutaj należał do czoła:
Lecz służby serca dla maluczkich chował,
Bo przed wszystkiemi one umiłował.
Biegła dziewczyna, gdzieś z przedmieścia [sługa,
Na sprzedaż z mlekiem, ale tak się zdarzy,
Że nieszczęśliwie dzban się w ręce zważy ..
I stłukł się padłszy, i spłynęła struga
Mleka po bruku. Tedy od żałości
Biedna dziewczyna płaczem się zaniosła:
A ciżba ludzi dokoła niej rosła,
I jako zwykli czynić ludzie prości,
Ten jej wymyśla, a ów upomina,
Ow się lituje... A biedna dziewczyna
W żałości serca załamała dłonie:
„A cóż ja pocznę, cóż ja biedna zrobię!
„Gospodarz srogi, i gdzież ja się schronię?
„I jakąż teraz radę dam ja sobie?
„Ani co sprzedać, ani kupić za co.
„Oj! źle za taką służbę mi zapłacą—
„Skrzywdzą i jeszcze wytrącą z zasługi!“...
I osłupiała i patrzy gdzie strugi
Spłynęły mleka, w żalu zadumana.
Wtem nadszedł Kanty i do niej powiada:
„Zbierz te skorupy!“ Padła na kolana...
I dzban w jej rękach sam się cudem składa.
„Patrzże niewiasto, że Bóg wielki z tobą;

„To dłużej w żalu nie narabiaj sobą!“
Potem po ludziach spojrzał w koło siebie:
„O! krzywda sługi wielką krzywdą w niebie!
„I upominam, nie krzywdźcie służebnych!
„Bo Bóg odmówi wam rzeczy potrzebnych,
„I w nędzy ducha sami zostaniecie.
„A ty chodź ze mną opłakane dziecię“.
I w trwodze Bożej szła dziewczyna za nim,
A że był ludu prostego kochaniem,
Więc cała rzesza zdziwiona wypadkiem,
Szła tuż za nimi z bardzo wielkim statkiem,
Czekając tego, co się zdarzyć miało,
I po za miastem doszli do Rudawy,
A Kanty kazał dzban napełnić cało,
I Bogu zlecał nędzę ludzkiej sprawy
I cud się zdarzył śród ludu nad rzeką,
Bo gdy w modlitwie rzewnej się rozczulił
I dzban ów z wodą do swych ust przytulił,
Tedy się woda przemieniła w mleko.
I rzekł Jan Kanty: „Ludziom małej wiary
„Powiedzcie o tem, że Bóg dobre sługi
„W opiece chowa: i bierzcie stąd miary,
„A niech się kaja i jeden i drugi“.
To rzekłszy ludziom, otulił się togą,
I znów do szkoły wrócił krótszą drogą.
I lata biegły i rosła nić złota
W cichem zakryciu świętego żywota.

Spostrzeżenia Panienki z Warszawy, na odpuście św. Rocha na Górce [1]) pod Nowem Miastem.

Kapliczka Św. Rocha na wzgorzu wystawiona,
Na około zaś różnemi drzewy otoczona,
Dnia 16 sierpnia ładnie, wyglądała,
Wewnątrz ją całą zieleń ozdabiała.
Przed kaplicą ambona stoi murowana,
Ta była wtedy także zielenią przybrana.
Kramarze, co tu zdaleka przybyli,
Na drodze swoje kramy gęsto rozłożyli.
Koło jednego kramu dziewczę małe stało,
Na pierścionki łakomie ciągle spoglądało.
A tu, jakby umyślnie kramarz głośno woła:
Chodźcie! sprzedam wam obraz archanioła,
Mam także w kramie szkaplerze, koronki,
Dla dzieci sprzedaję ładne pierścionki.
Mała Maryś nie mogąc przemódz chciwej chęci,
Prosi o pieniądze - pierścionek ją nęci.
Matka wysłuchuje — pieniądze wyjmuje
I swojej Marychnie pierścionek kupuje...
Przyjemnie spoglądać na tych ludzi roje,
Z których wszyscy ubrani w narodowe stroje.
W czasie summy panowało ogólne skupienie.
A z chóru dobywało się tak rzewne pienie,
Że każden zdawał się być tu ukojonym,
Przy tem też w swej duszy uspokojonymi.
Po nieszporach wszyscy do domu wracali,
Z myślą wesołą! Lepszemi się stali!!!

H. S.

[1]) Górka, gdzie stoi kaplica Św. Rocha, należy do wsi i parafii Łęgonice (pod Nowem Miastem, w powiecie Rawskim). Pamiętna tem, że tu po przegranej bitwie z Lubomirskim nieszczęśliwy król Jan Kazimierz stanął obozem i tu Lubomirski ze swymi zwolennikami, króla przeprosił i z nim się pogodził, co działo się 31 Lipca 1666 roku Wystawiono tam kaplicę Św, Rocha. Dziś stoi murowana, gorliwie pielęgnowana. I tu się na Św. Rocha wielki odpust odprawia, na który z różnych stron dziesiątki tysięcy wiernego ludu się gromadzi.

GAGATKI I KOPCIUSZEK.

(Powiastka).

1.

Był sobie przed laty mularz Drożyński w miasteczku. Od rana do wieczora nie było go w domu — ciągle był na robocie, budował, bielił, łatał... i tylko niedziela lub święto sprowadzały go do domu. Ta niedziela przechodziła rozmaicie, trochę w kościele—a jakże! Drożyński nawet komenderował w domu bożym jako starszy bracki. A potem grzanka, hulanka, lub niekiedy obfite snu użycie.

Miał Drożyński córkę jedyną. Matka jej już nie żyła. Córka ta była wszystkiem w domu, i swobodnie wszystkiem rządziła. Ojciec jej nie dbał o nią zupełnie. Więc nic nie robiła — tylko ojcu na sobotę wieczerzę, a w niedzielę śniadanie i obiad przyrządziła, zmieniła mu bieliznę—i basta! Potem żyła swobodnie, ciągle z młodzieżą, ciągle w marzeniu o wydaniu się zamąż, ciągle w wyszukiwaniu nowych strojów i zbytkownego ubrania.

Nie ojciec jej szukał męża, ona go sama znalazła.

Było kilku kandydatów do jej ręki—ale na nic! Ten niezdarny, ten niepokaźny, ten za mały, ten biedny.

Zjawił się Kowacz—nie chciała go. Różne ciotki ją namówiły, że wyszła. Chociaż szewc—ale i gospodarz na roli. Chociaż nie zbyt pokaźna, ale niczego,—można z nim pomówić. Więc się skleiło wesele. Leonia Drożyńska Kowaczową została. Do kościoła przyjechali karetą, jaką sobie od żyda wynajęli, choć było tylko dwa staja drogi. Parada wielka... fumy duże... ktoś z przejezdnych myślał, że to ślub z pałacu.

Próżność wniosła w dom męża Leonia. Nie robiła nic, jeno kumoszki odwiedzała i chwaliła się ze swej ofiary, iż wyszła za szewca!

Nawet w domu siedzieć nie lubiła, gardziła mężem. Często go opuszczała, a udawała się do dalszego rodzeństwa, które wyżej było postawione. Najczęściej przebywała u Lasków, a pan Lasko był rządcą w sąsiednim majątku. Więc też z panią rządcynią jeździła dwukonną bryczką do kościoła, w odwiedziny podobnych rządców i ekonomów lub też nawet nauczycieli. Z panią nauczycielową się zaprzyjaźniła, była z nią ty a ty.

Domu nie cierpiała. Gdy była w domu, ani terminatorzy na czas mieli posiłek, ani żadna czynność gospodyni, jak należy,

spełnioną była. A gdy się czasem pan Grzegorz Kowacz odezwał, hardo odpowiadała:

— Cóżem to znalazła u ciebie? Szewcową zostałam? O! laboga! jaka mi wyniosłość i wygoda!

— Ale masz, co jeść, pić, w co się ubrać!

—Zapewne! Wszyscy tylko „ciągniskórą“ nazywają, potrzebne mi to!

Wspomniało się tylko o tych gawędach pani Kowacz, aby pokazać, jak pusto miała w głowie, jak przewrotne miała pojęcia.

Tak też i dzieci swe wychowała. Dał im Pan Bóg troje. Pierwsze na świat przyszło w dzień św. Mateusza, ale to za brzydkie imię.

Eugeniusz—chłopcu będzie! rzekła chora jeszcze matka.

— Ha! niech będzie i Eugeniusz!.. przystał małżonek.

Genio był malutki .. rósł, i nareszcie urósł.

Miał dwa wzory przed oczyma, matki próżnej, pysznej, pretensyonalnej—ojca pobożnego, choć z niektóremi przywarami, i dosyć przykładnego. Obiema się przejmował, od matki się uczył, jak o marności ziemskie się troszczyć, jak sobie dogadzać, jak piąć się w górę—od ojca, jak klękać do paciorka, jak do kościoła się garnąć, jak do spowiedzi uczęszczać, i t. d.

Gdy był chłopięciem, ojciec zawsze wołał: pójdź Geniu do pacierza! I klękli oba, oba na dwa kolana, i ręce złożyli pobożnie, i oczy w krzyż święty wlepili i zmówili pacierz, i różne modlitwy. Gdy nadszedł odpust, oba z ojcem szli do spowiedzi. Nawet tak się Eugeniusz zaprawił, że co tydzień lub dwa do Sakramentu pokuty przystępował. Pod tym względem matka o niego nie dbała. O to tylko się troszczyła, aby go ładnie ubrać, modnie wystroić, i uczyć światowości. Co by ona dała, żeby go mogła do jakich szkół posyłać, na urzędnika wystrychnąć.

— Nie szewcem — nie stolarzem, ale urzędnikiem widzieć bym go chciała!

Podała się sposobność. W szkółce elementarnej nauczył się Genio ładnie pisać... W urzędzie potrzebowano takiego małokosztownego pisarza... Wzięli go... podobało się jego pismo. Zaraz mu dano pensyę. Był najpierw trzech, a potem pięciorublowym pisarzem, i krzesło obok swego pryncypała, referenta w biórze, pana Dobrocza.

Ten Dobrocz był znowu wzorem dla Genia, ale takim, co popsuł wszystkie uczciwe zabiegi ojcowe.

Pan referent Dobrocz bluźnił, bluźnił często, a bluźnił nic się ze słowem nie licząc. A najpierwszy Genio nasłuchać się musiał bluźnierstw jego. Ciągle wyszydzał Dobrocz przeżegnania

jego przed pracą, jego spowiedzi, jeszcze w sercu tlejące nieco religijne uczucia.

— Co ci po spowiedzi? ksiądz większy grzesznik od ciebie!

— Cóż ci w kościele dadzą? czy ci pensyę podwyższą? chyba wyłudzą ostatnią kopiejkę z twojej kieszeni..

I tak kołatała się w duszy chłopca walka z uczuciami dawnemi, a zasadami nowemi od swego zwierzchnika wysłuchanemi.

Miękł... najpierw nauczył się papierosy palić, wstępować z drugimi do cukierni, z pompą kiedyniekiedy za ostatnie dziesiątki fundować. Do kościoła coraz rzadziej i coraz mniej uczęszczał—ano i za czem wszedł na 15 rubli pensyi, już był bezbożnikiem.

Wpływy takich niedowiarków, jakim był Dobrocz doniosły miały owoc. Chłopca zepsuły zupełnie. Ani Boga, ani ojca, ani księdza już uszanować nie potrafił. Za to postęp niepomierny czynił w hulankach, pijatykach, bluźnierstwach. Odstąpił Boga prawie zupełnie. Jeszcze tam cichaczem pacierz bezmyślny zmówił—ale po za tem nic!

Przytem potrzebować zaczął dużo—bo i pryncypała fetować musiał, aby go protegował—i dla siebie jużbez zbytku obejść się nie pot afił! Skąd brać? Ha! pokątne datki się pobocznie przyjmowałor i coraz bardziej nasz Genio za łapóweczkami gonić zaczął. ,

— Co dasz, to ci zrobię! Daj rubelka, będziesz miał na jutro gotowe! Ładnie napiszę, jeśli ładnie zapłacisz! Boli gardło, śpiewać darmo!

Na korzyść Genia, to jednak powiedzieć trzeba, że gdy wziął, — to zrobił—jak obiecał, tak spełnił. I dla tego mu tych łapóweczek nie żałowano. Ano, przez kilka lat trochę grosza sobie uciułał. Zmiarkował to mistrz jego — raz taką wszczął ze swym uczniem gawędę:

— Wiesz Geniu, trzeba pomyśleć o przyszłości... Urzędnikiem nie będziesz, bo nie masz kwalifikacyi A jednak mógłbyś być pożytecznym. Zawakowało pisarstwo gminne... trzeba trochę grosza—to się i zrobi, a przy swych talentach będziesz miał kawałek chleba.

— Dobrze by to było. Człowiek wchodzi w lata—a tu ani rusz dalej... ugnęło się na tej mieliznie.

— Ile masz pieniędzy, którebyś na to mógł poświęcić? bo to trzeba i temu, i temu—a przytem funda dosyć kosztuje.

— Mogę mieć dwieście rubli.

— A więc dobrze! Powierz mi je... ja działać będę i wkrótce ci doniosę o skutkach zabiegów naszych.

Dał chłopak dwieście rubli i nie widział ich więcej. Ale zapewnił Genia mistrz, że choćby się teraz nie udało, to napewno przy drugim wakansie, który się również szykuje, posadę dostanie.

— Bo to widzisz, temu trzeba dać, z tym wypić, temu pożyczyć—ale się to później opłaci!

I rzeczywiście w pół roku był znowu nowy wakans.

Dobrocz do ucznia znowu się odzywa:

— Teraz Geniu, już jakbyśmy mieli posadę—na wszystkie strony zapobiegłem.

— Musisz też od siebie naczelnika poprosić—bo jak on nie przystanie, to na nic zabiegi nasze... A dużo masz jeszcze pieniędzy?.. Możebyś mógł wysupłać jeszcze ze sto rubli—bo to widzisz nie jednego funda nie zadowolni, trzeba i w rękę włożyć.

Genio wyjął sto rubli i Dobroczowi oddał.

— Trzeba ci wiedzieć, że za tę posadę dałby niejeden ze 300 rubli.

— Żeby tylko choć była!

— Będzie! na pewno będzie! A teraz ubierz się porządnie, wygładź czuprynę, i dalej do naczelnika!

Powiedz mu, że musisz ojca i matkę utrzymywać, a inaczej niedasz rady. Naczelnik ma serce miękkie, da się ułowić na rzewne słowo. Tylko śmiało!..

I pokazało się, że ta osobista prośba wszystko zrobiła. Naczelnik wysłuchał, okazał współczucie, przyznał słuszność prośby i kazał Geniowi iść do roboty.

Nie długo odebrał zamianowanie na pisarza gminnego.

A pan mistrz, czy pomógł w tym interesie? Tyle tylko, że z kolegami około 200 robli przechulał. Reszta pozostała w jego kieszeni. Genio grosza nie ujrzał już ze swej pracy. Ale się ciągle pan Dobrocz chlubił, że Geniowi posadę wyrobił.

Tak bywa!

2.

Jest więc Genio pisarzem gminnym w gminie Kobyla-Wola... i rządzi.

Przepraszam, nie on, ale wójt rządzi. Tak być powinno, ale tak nie było, bo wójt we wszystkiem na pisarzu polegał. Mamusia Genia czemprędzej do Kobylej Woli zjechała, z szewcem mężem dłużej siedzieć nie chciała. Został się Grzegorz z najmłodszą córką, która, co prawda, najwięcej upośledzona w rodzinie, najczulej z ojcem wychodziła.

Tu już pani Grzegorzowa rządziła wszystkiem—nawet chło-

pami, choć się ich trochę bała, bo słyszała, że czasem chłopi wypędzają pisarzów...

Genio najpierw zaczął się bawić w panka. Gdzie szulerka, gdzie pijatyka—nie obeszło się tam bez kobylańskiego pisarza. Umiał on sobie radzić, gdy się czasem uskąpiło. Ale z początku się bał, wolał pożyczyć... i dalej z różnymi inteligentami hulał, suto, po pańsku.

Mamusia też sobie pozwalała bardzo. Najpierw garderobę zmieniła, by do pisarzowej, nie do szewcowej podobną była.

Ale nie długo to trwało. Genio się ożenił, a jego matka już tylko ze strachem zawiesiła się przy nim, nie wiedząc, co z nią synowa uczyni.

Jeszcze przed ślubem był Genio u spowiedzi—od ślubu już go oko ludzkie przy konfesyonale nie widziało...

Urodził się mu synek. Nie chciał go ochrzcić. Kobietom dopiero uległ, wiedząc, że nie poradzi. Pojechał więc do kościoła... Dziecię ochrzczono i dano mu imię „Wielisław“ słowiańskie, bo już i Genio było za mało.

Wiódł życie Kowacz zupełnie postępowe. W piątki sobie polędwicę smarzyć polecał, szydząc z postów i ustaw Kościoła.

Mamusia mu przyrządzała na post mięsne smakołyki. Żona odmówiła tej usługi... Kto się trafił w domu, gorszył się tą lekkomyślnością pana pisarza i jego mamy.

Raz weszła w dom Kowacza odwiedzić przyjaciółkę panią Kowaczową, nauczycielowa. Zastaje ją przy kominie jak smaży befsztyk dla syna.

— Co pani robi? a przecież to dziś wielki post! Mięso będziecie jedli?

— Cóż robić! Mój Genio bez mięsa obejść się nie może!

— Jakto! Dawno to na barszczyku i razowcu przestawać musiał? Skąd takie wydelikatnienie?

— Ja mu i w wielkim tygodniu mięso przyrządzać będę!..

— Ho! ho! pamiętajcie pani, że wam na Wielkanoc kawałka chleba brakować będzie! Nie ma tu co robić. I wyszła, i więcej już w domu Kowaczów nie postała.

Genio w niedzielę i święta, jeśli nie jechał na hulankę do miasta i na karty z różnymi inteligentami, to chodził na polowanie, lub rybołówstwo. Do kościoła? Co mu potem! Już się dosyć nachodził. Ale i ludzi psuł wzywając ich, aby mu w niedzielę przychodzili do naganki. Ludziska jednak odciąć się potrafili, tłómacząc się kościołem.

— Ciemne to jeszcze!

A skoro ciemne—trzeba ich oświecać. Społecznikiem stał się pan pisarz w gminie. Różne prawił chłopom androny o rzeczach, których sam nie rozumiał. Podsuwał im pisemka najgorsze, prawdziwie trujące, aby się zabijali duchowo i psuli moralnie.

Ha! oświecał, kulturę zaprowadzał wśród ludu!

— Czytajcie chłopcy, uważcie, jak tam piszą, to nie tak, jak was księża nauczają!

Co prawda, lubili go gminiacy—do tego zapił, temu rękę podał, tego posadził na krześle, i wszystkim niby dogadzać zamierzył. I dogadzał im, ale tak zgrabnie i postępowo, że wnet kiesa pisarska się zapełniła Ludzie dawali na ślepo. Co pisarz zażądał, to mu dawano. Palcem nie ruszył darmo. Szerzył postęp także nie darmo. Za wiele było tych postępowo-kulturalnych sprawek...

— Ciągnąć co się da! korzystać z każdej okazyi!

— Ręka rękę przecież umywać winna, noga nogę wspierać!

Jurzyć lud przeciw Kościołowi, odwodzić od moralności i wiary, a przytem ssać z tego ludu jak najwięcej, bogacić się—takiej zasady trzymał się pan Eugeniusz, bo był inteligentnym człowiekiem.

Ale wszystko się przebiera i kończy. Najpierw postępowanie Genia przed Bogiem się przebrało. Bóg najpierw sąd z nim uczynić postanowił.

Na skutek złego życia cały organizm pana Eugeniusza się zmarnował i w samej sile wieku legł on pod cięciem strasznej choroby. Sparaliżowało go. Ani ręką, ani nogą ruszyć nie mógł. Mowa się zamknęła. Tylko ponury i ciężki jęk wydobywał się z piersi. Oczy się czasem rozwarły, ale tak strasznie, tak przenikliwie, że trwogą się serca napełniły patrzących. Co chciał nieszczęśliwy? nikt zmiarkować nie mógł.

Co ci jest? Żadnej odpowiedzi.

Trwało to tydzień, za tygodniem miesiąc cały. W tym czasie przywołano księdza, ten włożył Olej święty na nieprzytomnego, który nie rozumiał, co się koło niego działo. Wciskano i gromnicę w ręce nieboraka, której utrzymać nie mógł. Czekano zgonu.

Aż oto po miesiącu coś niewyraźnie mówić zaczął chory. Dosłyszano:

— Milciu! Milciu!.. (Emilia było imię małżonki jego) Przyskoczyła doń czuła żona... ale znów nic... cisza, piersi grają, wzdymają się... bezsilność trwa, władza z całego ciała ustępuje...

— Milciu! Milciu! księdza!

Z radością pospieszono po kapłana. Czemprędzej przybył.

Wszedł do ciemnej komnaty chorego, ścisnął go za rękę, i słyszy przeraźliwy, ochrypły, silny jednak głos jego:

— Głupi byłem!

I znów po chwili jeszcze silniej zawołał chory:

— Głupi byłem! Boga! Boga! spowiedzi!

Ciężka to była spowiedź! Słowo wydobywało się z ust chorego z nadzwyczajną trudnością. Ale się wyspowiadał... snać rzewnie, ze skruchą. Zaraz też i Komunię św. choć z wielkim mozołem przyjął.

Po spowiedzi weszło paru przychylniejszych wieśniaków, co za jego postępem szli na oślep.

— Chłopcy! nie wierzcie moim grzesznym gadaniom! wierzcie księdzu! Boga się trzymajcie! wiarę świętą kochajcie!

I po tym wysiłku, zaraz zaniemówił, i w parę godzin skonał.

Opowiadający wam czytelnicy tę smutną historyę był na pogrzebie owego inteligenta, co się dał uwieść głupim prądom, i marnie zszedł ze świata, hołdując swobodzie myśli i czynów.

Ach! jak dobrze, że na dnie serca pozostały ślady wzoru ojcowskiego i wspomnienie pobożności dziecięcej. Oby mu Bóg przebaczył wszystkie jego winy!

3.

Po Geniu Kowacze mieli córkę Rozalię.

Nie prawda! Danoć wprawdzie podczas ciężkiej choroby matki na chrzcie świętym dziecku to imię—ale Kowaczowa ścierpieć nie mogła tak pospolitego imienia dla swego dziecka, więc ją nazywała, i wszystkim nazywać kazała: Różą.

Otóż więc była sobie panna Róża w miasteczku. Wszystkie wady matki przejmowała. Była próżną, pracować nie lubiła, jeno się stroić, spacerować, bawić! A jakże! Nauczyła się trochę szyć bieliznę, i do głównej szwaczki chodziła na parę godzin pracy.

— Do szycia idę! odpowiadała pytającym.

Do szycia szła. Tam musiała odrobić wszystko dobrze, bo ją pilnowała właścicielka zakładu.

Brała za to aż 30 kopiejek na dzień — a że jeść dostawała w domu, więc cały ten zarobek obracała na stroje. Najmodniejszy kapelusz, najzgrabniejszy bucik, bluzka, stroić musiały pannę Różę. Chodziła z pompą, sztywna, modnie. Chciała wszystkim wpadać w oczy... no, i przez to zamąż się wydać... Ale wybór był trudny... grymasów wiele!

— Niemogłabym żyć z niedołęgą i brzydalem!

— Nie chcę mieć nędzy w domu!

— Alboż mi źle, jak dotąd, chodzę pięknie, ubieram się modnie, głodu nie zaznam... a i głowę komu zawrócić potrafię, i chłopców mi się bałamucić udaje!

— Jeśli iść za mąż, to za mądrego, zasobnego, ładnego, zgrabnego, żeby się można pochwalić przecież kawałkiem urodnego chłopca!

Oto były rozliczne maksymy wybrednej panny Róży!

Zaszła w latka. Jakiego chciała, nie trafił się jej wcale. Nie było przytem o co się dobijać—bo i malutki mająteczek rozproszył się na różne biedy, i matula sporo na próżność utraciła. Panna Róża już trzydziestki dochodziła.

— Trzeba brać, kto się nawinie! pomyślała nieraz.

Nawinął się... znowu szewc... przedewszystkiem brzydki i nie rozmowny.

— Nie chcę! rzekła wyniośle.

— Ale jak się inny nie trafi? Starą panną zostanę!

Pracować już nie mogę. Igiełki już nie utrzymam... ślepnę... tak mi się przynajmniej zdaje. Trzeba brać, co się trafia!

I przystała na pana Izydora, szewca z sąsiedniego miasteczka. Ożenił się. W mieście rodzinnem szewctwo Izydor rozwijać zaczął. Ale mu nie szło. Był słabowity, kwękający, nieradny, szewc marny. Partanina tylko szła licho! Musiała jeszcze szyciem dorabiać na życie pani Róża. Dziesięć lat żyli z sobą Izydorowie. Nie było tam wprawdzie niezgody, ale zawsze jakąś niechęć i niezadowolenie tłoczyły serce Róży.

Nareszcie pan Izydor wziął—i umarł. Dwoje dzieci biednej małżonce bez chleba zostawiając.

Oto państwo, pycha, wyniosłość panny do czego doszły! Do nędzy! Izydorowa sama już zarabiać niemogła — ojciec nie żył— Genio brat nie żył... matka dogorywała—cóż pocznie teraz pani Róża? Rozpacz ją ogarnia. Marzy o pozbyciu się życia — ale co się z dziećmi stanie? U dalszej więc rodziny żebrze i prosi zlitowania i pomocy. Prawie żebraczką została. Nie nauczyła się pracy, skromności, oszczędności—została marną poteraczką. Rodzina i znajomi, jak mogli, tak jej podsuwali możebne roboty. poddali nieraz i kęs chleba, i od marnej głodowej śmierci bronili.

Dopiero szlachetne czyny względem niej w siostrze najmłodszej, podziwiać nam wypadnie. Ale o tem poniżej. Taki był los wypieszczonej, pysznej córki pani Kowaczowej.

4.

Nareszcie ostatnią córką u Kowaczów była ich Jagusia.

Tej niecierpiała Kowaczowa.

Przyszła na świat z brodawką na policzku—więc wstręt odrazu do niej się w sercu matki rodzi.

— Brzydka! nie chcę o niej wiedzieć!

Już nawet na imię nie zważała, jakie dziecku nadano.

Popychadłem i kopciuszkiem była Jagusia w domu.

Nie dla niej stroik, piękniejszy ubiór—niby jaki podrzutek w domu, niby jakie obce, tylko przytulone dziecko.

Do wszelkiej roboty ją gnano... popychano... zmuszano... Dobrego słowa, szczególniej matka jej nie dała. Uprzedziła się do niej.

Dziewczyna jednak nie była takim brzydalem, jakim ją matka czyniła. Spojrzenie miłe, wesołe—twarzyczka wdzięczna, figurka zgrabna, cała osoba dziewczęcia bardzo miła — tylko dla matki była brzydką niezdarą.

Bywa tak często. Jedno z dzieci jak najbardziej upośledzone przez rodziców zostaje. Nie kochają go, nie jest im miłe... poterają. i nawet krzywdzą.

O ojcu Jagusi tego powiedzieć nie można. Ten owszem dziewczę serdeczną miłością otaczał. Tylko matka tak jej nie cierpiała.

Dwie więc partye wyrodziły się w rodzinie Kowaczów—jedną tworzyła matka z Geniem i Różą — drugą ojciec z Jagusią... Obie inaczej patrzyły na świat. w swoją przyszłość, w swoje losy. Partyę matki, i jej marzenia znamy już po trochu. Teraz na ojca i jego ukochaną Jagusię popatrzmy nieco.

Gdy dziewczę u wszystkich członków rodziny tylko jako kopciuszek uważanem było—ojciec ją kochał niezmiernie, uczył, prowadził, i z sobą wiódł do pracy i cnoty.

To też Jagusia nawykła do wszystkiego dobrego... w domu wszystko zrobiła, ojca nakarmiła, obszyła, oprała—nawet Róży, gdy ta jako wymuszona, niby księżna jaka szła używać swobody i szyku, jeszcze pantofelek oczyściła, z kurzu otrząsła, i obsługi inne spełniła.

Nieraz bywało Jagusia jak piesek się łasi—matula krzyknie:

— Precz szewcówno! Precz brzydalu! nie zbliżaj się do mnie.

Do kościoła Jagusia nie miała żadnego kapelusza. Chusteczka na głowie, skromna, gładka sukienka i stara książka do nabożeństwa, to cały jej skarb i bogactwo.

W domu Jagusia była sługą, wyrobnicą, maszyną do pracy. Ona w polu, ona przy kominie, przy balii, w oborze, w dziedzińcu... wszędzie! Ona gotowała, karmiła trzódkę... doiła krówkę, prała, pełła, sprzątała, szyła! Gdy się guzik mamie lub Róży ur-

wał—Jagusia zaraz przyszyć go musiała. Gdy się trzewik zabłocił—Jagusia go czyściła. Gdy się kłaść mieli na spoczynek, wszystkim posłania ścieliła. Jeszcze przy tem dostało jej się od mamy:

— Jageśto niedołęgo posłała? Że też taka pokraka na świat się narodziła!

Tymczasem dobrze było posłane, dobrze wszystko uszykowane i zrobione.

Ale Jaguś cierpiała wszystko chętnie—tylko się czasem przed tatulem pożaliła i łezki swe ojcu ukazała.

— Cierp wszystko moje dziecko! Pan Jezus cię pocieszy!

I pocieszył ją Pan Jezus.

Jak złe, tak i dobre błyszczy na wszystkie strony.

Ludziska nieraz dziwowali się głupocie, próżności, dumie pierwszej połowy tej rodziny—ale też nieraz podziwiali cierpliwość, pobożność pracowitość Jagusi.

— To mi anioł dobroci! to będzie kiedyś żona dobra! Szczęśliwy, kto ją dostanie!

Jakoś brodawka nie odstręczała młodzieży od Jagusi. Zerkano na nią... myślano o niej... i nie jeden młodzian postanowienia w sobie urabiał. Ale nim to wszystko ziszczonem zostało, z Kowaczem zawiązał gawędę o Jagusię najpokaźniejszy i najbogatszy obywatel z miasta, Zalemba.

— Mam syna—trzeba go żenić—będzie miał obfity kęs chleba—wszystko mu zapisuję i oddaję. Ale potrzeba, aby miał żonę dobrą, rozumną i uczciwą. Nie widzę w całem mieście odpowiedniejszej nad waszą córkę młodszą.

— Aleć sąsiedzie, wyście bogaci, ona biedna i prawie bez żadnego wiana.

— Za to ma cnoty, które za wszystkie wiana wystarczą.

Chcą wydać za mego chłopaka swoją dziewoję Latalscy, ależ to próżna, próżniak i zepsuta pannica, nie gniewajcie się, podobna do waszej panny Róży. Daliby z radością i Cybulscy swą Bronkę, ale ta ani mnie, ani synowi się nie podoba. Tylko waszej Jagusi pragniemy, bo kto ją posiędzie, ten skarb posiądzie!

— Ja się boję tej nierówności majątków.

— Nie bój się sąsiedzie! Gdy będą nasze dzieci szczęśliwe, to nam wystarczy. A mój Wosio koniecznie o twą Jagusię starać się myśli. Zresztą już ja za niego się tobie najpierw oświadczam, niech on sam z panną pomówi. A i przyszło do małżeństwa. Wojciech Zalemba poślubił Jagusię Kowacz, owego kopciuszka, ową poteraczkę domową. I rozwinął się dom pana Wojciecha po bożemu. Młoda Zalembowa duszą była ogniska domowego. Gospodarowali świetnie, prawdziwie postępowo. Rodzice mieli spo-

kój i wszelkie wygody. Co było umówione, wszystko było punktualnie oddane. Szczęście zakwitło tam prawdziwe.

Pani Wojciechowa nie tylko w domu stała się narzędziem bożem błogosławieństwa niebios—ale nadto dla swej rodziny była ona istną opatrznością bożą. Poterano ją, a ona im wszystkim teraz dobrze czyniła. Wzgardzona Jagusia dla całej rodziny dobrodziejką się stała. Najpierw ojca przytuliła i pielęgnowała w długiej jego chorobie. Stary bowiem Kowacz ciężko zaniemógł, i gdyby nie ukochana córka zmarłby gdzie dawno w boleściach. Jagusia go pielęgnowała i aż do zgonu dlań prawdziwą była siostrą miłosierdzia. Do śmierci go przysposobiła, pochowała pięknie na co wszystko mąż ją miłujący najchętniej przystawał.

Ale i matkę nie opuściła. Ta nieszczęśliwa, próżna kobieta niezmiernie upokorzeń wiele znosić musiała. U Genia, tegoż żona nie lubiła jej, i ciągle jej dokuczała. Synowa za kopciuszka jej płaciła. Nareszcie ze śmiercią Henia nie miała się gdzie podziać Kowaczowa... Pracować nie umiała. Oprzeć się o kogo nie było. Wszystko ją opuściło. Jagusia ją przyjęła, znowu ze zgodą małżonka i pielęgnowała najczulej.

Nie wspominała jej nigdy złego z nią obchodzenia. Nie jak kopciuszkiem, albo jakby najbardziej umiłowaną córką była dla nienawidzącej ją matki. I znowu pogrzebła pięknie — bo i matka wkrótce zeszła ze świata.

Nareszcie i Róża doznała dobrego serca od tej, którą prześladowała i poniewierała. Widzieliśmy, że doszła do nędzy. Sieroty jej nieraz kawałka chleba nie widziały. Familia nieco wspierała—ale cóż to znaczy na troje, którzy wszyscy do pracy niezdatni byli? I tu kopciuszek szlachetnie się znalazł. Chociaż ona litowała się i wspierała swą siostrę, to jednak było niedostateczne... bo i ubioru brakło... i trzewiczka żadne nie miało... przez niektóre dni tylko szklaneczka herbaty z chlebem, lub tak zwany kapłon, to jest woda z solą i chlebem, były posiłkiem wdowy i sierot.

Zapłakała nad tą dolą siostry poczciwa pani Wojciechowa, aż ją sam jej małżonek razu jednego zagadnął:

— Czego płaczesz Jagusiu? Ja wiem, co ci dolega! Ciebie o Różę i jej sieroty serce boli. Nad ich losem łzy ronisz!

— Jakże nie mam płakać, kiedy siostra moja w takiej biedzie żyje?

— Pamiętasz Jagusiu, jak cię ona zawsze gnębiła?

— Nic nie pamiętam! Dawnom przebaczyła! Ja tylko nieszczęśliwą, i to swą siostrę widzę; a poradzić jej nie mogę!

— Poradzisz moja droga! ja ci dopomogę. Twoje dobre ser-

ce musi być przecież zaspokojone. Jakimże ja byłbym mężem, żebym temu sercu strapionemu nie pomógł!

— Więc cóż zrobić? Trochę jarzywa, lub inna danina biedy nie usunie. Na wszystko im trzeba, a tu nie ma! Och! biednaż ta Róża! Co się to z gagatkiem stało.

I rzewnie płakać Jagusia zaczęła. Kropliste jej łzy były niby perły, któremi ciężką dolę od siostry odsunąć chciała... Ale cóż tamtej biedaczce z łez siostrzanych przyjdzie? Więc też pan Wojciech mówi dalej do żony:

— Nie płacz Jagusiu! ja już dawno obmyślam, jakby wyrwać z niedoli twą siostrę, a ciebie od bólu i żałości osłonić. Słuchaj więc—dla dziewczynki jużem znalazł miejsce, gdzie będzie miała i serce, i opiekę, i wychowa się na uczciwą kobietę. Widywać ją matka będzie mogła—a więc jej krzywda nie będzie. Dla chłopca obmyśliłem termin uczciwy, bo już zdolny do pracy. Wszystkiego tam go nauczą, pracy, cnoty, uczciwości. Samą zaś wdowę umieszczę w pewnym handlu, gdzie i sposób do życia, i spokój, i dobre utrzymanie mieć będzie!

— Drogi Wosiu! jakiś ty dobry, jaki szlachetny! Niech ci Pan Jezus za moją biedną siostrę nagrodzi!

I po tej tkliwej a uczciwej rozmowie, wziął się Zalemba natychmiast do wykonania swych planów. Wszystko mu się udało. Róża tę, którą dawniej gardziła, teraz po rękach całowała. Wojciechom do nóg padała, składając dzięki za taką pomoc i serce w jej nieradności.

Że ta rodzina nie zmarniała, w nędzy do upadku nie zeszła, i że zwolna stanęła na nogach—winna to była Kopciuszkowi, i zacnemu je małżonkowi.

Ratuj Panie polskie rodziny od wad, jakie w niniejszem opowiadaniu z prawdziwych zdarzeń wysnute zostały.

Daj Boże postęp w narodzie, ale ku wszystkiemu zacnemu i prawdziwie bożemu. Daj Panie nam takie matki, coby nie w próżności i zbytkach, ale w pracy i skromności, w wierze i religijności wychowały swe córy.

Dodam tu jeszcze, że Wojciechowie żyją, ciesząc się szacunkiem ludzi, czułością i przywiązaniem dziatek, jakiemi ich Pan ubłogosławił. I starzy Zalembowie, rodzice ich, także jeszcze wiodą swój wiek sędziwy, ale w spokoju, zadowolnieniu, przy wielkim szacunku od dzieci i wnuków — błogosławiąc i modląc się za tęż dobrą rodzinę swoją. *M. G.*

OJCU ŚWIĘTEMU
(w roku Jubileuszowym skreślony).

Ze wszystkich ziemi stron, ze wschodu i zachodu
Z lądów i mórz, z półkuli obu świata,
Narodów płynie tłum do odwiecznego grodu,
I jeden okrzyk czci z milionów piersi wzlata.
    I wielki okrzyk ten, czcią i miłością brzmiący,
    Do starca płynie stóp, mocarza nad mocarze,
    Co Piotrów zasiadł tron, nieziemskim blaskiem lśniący,
    Wśród duchów trzyma rząd, hołd ludów biorąc w darze.
I z ziemi polskiej też, tej wielkiej świętych matki,
Gdzie każda ziemi piędź krwią bohaterską zlana,
Gdzie każda prochu garść relikwią jest nazwana
Do Ojca świętych stóp, garną się kornie dziatki.
    Krew z krwi, kość z kości tych rycerzy pełnych męztwa
    Co krucyaty bój przez wieki wiedli całe!
    Ofiarą własnej krwi dobiwszy się zwycięztwa,
    Wśród pogan nieśli Krzyż, Chrystusa głosząc chwałę.
Krew z krwi, kość z kości tych, co z piersi własnych szaniec
Chrześciańskiemu światu tworzyli niezwalczony,
Pośród tureckich hord, śmiertelny wiodąc taniec,
W swe piersi brali miecz, w pierś wiary wymierzony.
    Lecz dzisiaj w ziemi tej zcichły radosne głosy.
    I ucichł wieczór szczęk, zwycięzkie znikły boje,
    I tylko jęka płacz, wzbija się pod niebiosy,
    I tylko łez i krwi toczą się dzisiaj zdroje.
Uboga ziemia ta, na dar Ci Ojcze święty,
Ni złota, ani srebra dzisiaj nie może nieść,
Tylko uczucia żar, wśród bólów tu poczęty,
Miłości naszej kwiat, serc naszych korną cześć.
    Tylko wytrwania moc i wierność niezwalczona
    Dla wiary ojców swych, co w duszach silnie tkwi,
    Choć ją nam bezbożność siłą chce wydrzeć z łona,
    To dziś, jak drogi dar. lud polski daje Ci!
O przyjm go, przyjm, przygarnij go miłośnie,
W ojcowskie ręce weź, błogosław dar ubogi,
Niech wiara w serca nam silnym krzemieniem wrośnie,
Niech świętych rad swych blask, rozjaśnia nasze drogi.
    Wyciągnij Twe ręce na nasze polskie łany,
    Na naszych borów cień, na zieleń naszych pól,
    Na szary kmieci tłum, gorącym potem zlany,
    Na radość naszych serc, i na serc naszych ból.
Błogosław prace nasze, ciała i ducha trud,
I modlitw łzy gorące i rzewny modlitw śpiew,
I nasze polskie dzieci, ten pszyszłych wieków siew,
By z nich w przyszłości wyrósł wielki Chrystusa lud! *(Ksawera)*.

ROK 1908.

Wzorem lat poprzednich nieco piękna z roku upłynionego rozpatrzmy, abyśmy się przekonali, że:

„Nie wszystko u nas źle się tylko dzieje.
Że jeszcze będzie lepiej, nie tracim nadziei“.

Rozpatrzmy najpierw:

1.

Uroczystości i obchody.

1. Dominującą tegoroczną uroczystością był jubileusz naszego Ojca św., Piusa X. Cały ten rok był rokiem jubileuszowym. Składano Ojcu św. życzenia, odbywały się z całego świata pielgrzymki do Rzymu, obdarowywano Najczcigodniejszego Jubilata świetnymi podarkami, jak np. pielgrzymka z Wenecyi, gdzie jako kardynał Sarto Ojciec św. był przed papieztwem patryarchą, odprawiano na intencyę Jego Świątobliwości nabożeństwa — aż w dniu 18 września sam Ojciec św. celebrował z wielką uroczystością w 50 letnią rocznicę swego kapłaństwa nabożeństwo jubileuszowe. I nasza, choć szczupła pielgrzymka, stanęła z temi życzeniami od narodu polskiego. Na

Jego Świątobliwość, Ojciec Święty Pius X.

czele był JE. ks. biskup Ruszkiewicz, sufragan Warszawski z gronem kilku kapłanów, jak Niewiarowskiego, Brzeziewicza z Warszawy, Marcinkowskiego i Gniazdowskiego z prowincyi, oraz kilku świeckich osób. Była i pielgrzymka z Poznańskiego. Zawsze Ojciec św. z największą życzliwością i współczuciem oraz miłością do polskich się pielgrzymów odzywał. Przyjaciel to nasz prawdziwy. Niechaj w długie jeszcze lata żyje, i tak mądrze, jak dotąd, rządzi Kościołem katolickim — niech imię Jego włączone zostanie do liczby najsławniejszych papieży.

2. Niemniej ważną uroczystością był u nas jubileusz 25 lecie od objęcia przez JE. Arcybiskupa Popiela stolicy metropolitalnej Warszawskiej. Rocznica właściwie wypadała dnia 10 czerwca, i wtedy miała się odbyć ta niezwykła uroczystość, ale niestety! choroba i to dość ciężka Jubilata zmusiła do odłożenia tego obchodu, który się odbył dopiero 20 września, i to w bardzo uproszczonych rozmiarach. JE. Ksiądz Arcypasterz już 3 obchodzi jubileusz, 50 lecia kapłaństwa, 25 lecia biskupstwa, a obecnie pasterstwa w Archidyecezyi Warszawskiej. Po nabożeństwie w katedrze, jakie na intencyę Najczcigodniejszego Jubilata odprawił dotychczasowy Biskup Płocki, nominat metropolita Mohilewski JE. ks. Wnukowski — a kazanie wygłosił ks. Chełmicki kanonik metropolitalny — życzenia składali Biskupi i kapituły kraju. W imieniu duchowieństwa Warszawskiego i całej archidyecezyi kapituła Warszawska — wreszcie też różne deputacye katolickie, wraz z pięknym opatrzonym kilkudziesięciu tysiącami podpisów adresem.

J. Ekselen. Ks. Biskup Wnukowski.

3. Dnia 10 stycznia r. z. odbył swój jubileusz skromny a świątobliwy zakonnik Augustyański, a obecnie proboszcz parafii Puszcza, w dekanacie Grodziskim, ks. Józef Łagodziński. Złożono czcigodnemu jubilatowi podarki od konfratrów, a biskup Ruszkiewicz i dziekan Grodzicki nadesłali telegraficzne życzenia. Po sumie jubilat ściskał głowy duchowieństwu, rodzinie i parafianom.

4. Dnia 16 lutego r. z. obchodzoną była w Warszawie

w kościele św. Karola Boromeusza uroczystość Jubileuszowa ks. prałata Brzeskiego, już to z powodu 50 lecia jego kapłaństwa, już to dla 25 lat zarządu jego parafią św. Andrzeja. Ks. Brzeski to wychowanek b. akademii Warszawskiej. W seminaryum był u św. Krzyża. Pracował ciągle w Warszawie, to jako prefekt, to jako proboszcz dwóch kolejno parafii. Jest prałatem Jego Świątobliwości, a nadto pierwszym prałatem kapituły Łowickiej. Dajmu Boże długie jeszcze lata.

5. Przed rokiem odbył swój jubileusz kapłański ks. Ludwik Dąbrowski, prałat Jego Świątobliwości, proboszcz parafii Przemienienia Pańskiego. Złotą mszę odprawił ks. Ludwik nie w Warszawie, a w miejscu swem rodzinnem, to jest w Zgierzu, w tym samym kościele i przed tymże samym ołtarzem, przed którym przed 50 laty swoje prymicye odprawiał. Cała rodzina zebrana u stóp ołtarza, z rozrzewnieniem uczestniczyła w tym rzewnym obrzędzie.

Ale i w Warszawie otoczono ks. Dąbrowskiego oznakami uznania, czci i miłości. Najpierw koledzy i przyjaciele, następnie wszyscy byli Wikaryusze ks. prałata tak z Łodzi, jako i z Warszawy, stawili się ze swemi życzeniami i świetnemi podarkami. Kielicha bardzo pięknego pochodzącego od księży wikaryuszów, codziennie ks. prałat odtąd do Mszy św. używa.

Ks. Jubilat Dąbrowski zasłużył swem kapłańskiem życiem na to uznanie ogółu. Pochodzi ze Zgierza. Ojciec jego był obywatelem Zgierskim. Po skończeniu gimnazyum wstąpił do seminaryum św. Krzyża. Paru jeszcze seminaryjskich kolegów i przyjaciół stawiło się do grona życzenia składających. Jeden tylko z nich, który nawet zdążył złożyć swą składkę na podarek jubileuszowy, przed samym tym obchodem umarł, a był nim serdeczny i wytrwały przyjaciel ks. Ludwika, ks. prałat Wasilewski. Był ks. Dąbrowski wikaryuszem w Żychlinie, prefektem w Łęczycy i Łodzi, proboszczem w Tomaszowie Rawskim, a w końcu proboszczem i dziekanem w Łodzi. — Ztąd dopiero przeszedł do Warszawy. Wybudował dwa kościoły, w Tomaszowie i Łodzi, wielki kościół św. Krzyża.—Wszędzie był czynnym, działającym wiele i pożytecznym. Dziś jeszcze czerstwy i zdrów—i bodaj mu to zdrowie i siły do dalszej jeszcze pracy sprzyjało jak najdłużej.

6. Dnia 10 marca r. z. odbyła się w kościele pp. Sakramentek na Nowem mieście w Warszawie uroczystość Jubileuszowa p. Teofila Szletyckiego, który przez 50 lat obowiązki organisty przy tym kościele sprawował. Odbyło się uroczyste nabożeństwo na jego intencyę—i zewsząd życzenia odbierał ten skromny praco-

wnik w Kościele bożym. Ciekawym był bardzo chłopiec 14 letni, wnuczek jubilata, który na tę uroczystość wystąpił jak akompaniator pięknym śpiewom, na organie.

Szletycki urodził się 16 lutego 1858 r. Ma lat 70, a daj mu Boże jeszcze jak najwięcej. Kończył konsewatoryum muzyczne w Warszawie.

7. Dnia 24 czerwca r. z. obchodzono w Oleszowie (pow. kozieniecki) jubileusz 50 lecia kapłaństwa ks. proboszcza Maurycego Łyczewskiego. Uczestniczyło w obchodzie liczne duchowieństwo z dziekanem Kuropatwińskim na czele.

8. W sierpniu r. z. odbyła się uroczystość Jubileuszowa w Gostyninie, gdzie ks. Ignacy Łukaszewski dziekan i proboszcz miejscowy obchodził 50 lecie swego kapłaństwa. Na tę uroczystość przybył JE. ks. biskup sufragan Warszawski, liczne grono duchowieństwa, oraz tysiące ludu.

Ks. Łukaszewski pochodzi z miasta Koła, seminaryum kończył u św. Jana w Warszawie, był wikaryuszem w Zgierzu, sekretarzem kapituły Łowickiej, proboszczem w Sannikach, obecnie proboszczem i dziekanem w Gostyninie, a nadto został kanonikiem, a następnie prałatem Łowickim. Zasłużony to kapłan. Liczne życzenia w dniu Jubilacyi mu towarzyszyły i my tu także swe dołączamy:

Niech Bóg ci czcigodny Jubilacie, ks. Ignacy w długie jeszcze lata przedłuża życie twoje i darzy cię czerstwem zdrowiem.

9. We wrześniu r. z. poświęconą została kaplica, którą obsługują dwaj kapucyni z Nowego-miasta, jako pomocnicy proboszcza parafii św. Trójcy. Kaplicę tę przerobiono z budynku warsztatowego pewnego rzemieślnika, jaki od niego zakupiono.

W kaplicy tej dużo ludzi pomieścić się może. Na uroczystość poświęcenia przybył JE. biskup Ruszkiewicz, kilka kompanii z sąsiednich parafii, oraz dwaj kapucyni z Nowego miasta: o. Gwardyan i o. Benwenuty. O. Gwardyan wypowiedział serdeczne kazanie przy tej uroczystości. Kapłanami, którzy pozostali przy tej kaplicy są: o. Rafał i o. Franciszek, którzy z zapałem i miłością bożą oddali się tam pracy dla tego ubogiego ludu, otoczonego sidłami mankietniczemi. To też dyabeł nie śpi. Chciano przeszkodzić tej pracy. Parkan i budki polano naftą i podpalono. Dzięki Bogu, na tem się skończyło, że się zmarnował parkan i maleńkie wstępne budowle się spaliły. Bóg obroną tych, którzy chwale jego się poświęcają.

10. Poświęcono nowy kościół w Rejowcu, który ufundowali państwo Józefostwo Budny. Ma być tam urządzona parafia. Ce-

remonii dopełnił za upoważnieniem biskupa lubelskiego dziekan Chełmski, ks. Hartman.

Podobnie w osadzie Świerże (również powiat Chełmski) wystawiono kościół kosztem właścicielki tego majątku p. Orsetti. Kościół parafialny w Żalinie ma być zniesiony, a parafia ma być do Świerża przyłączoną.

11. Zbudowano nowy kościół i utworzono nową parafię w Dębem Wielkiem.

12. W Gościeradowie (w Lubelskiem) odbyło się uroczyste poświęcenie kamienia węgielnego pod nowy kościół. Aktu poświęcenia dopełnił ks. Woroniecki.

13. W Warszawie, w fabryce Jana Wróblewskiego obchodzono jubileusz majstra piekarskiego Henryka Nieder, który przez 25 lat w tej fabryce wypiekał pierniki. Tak właściciel jako i towarzysze Henryka zapragnęli uroczyście obchodzić taką chwilę. Zamówiono nabożeństwo na intencyę jubilata w kościele św. Ducha. Następnie w domu dokończyli tego przyjemnego obchodu. Współpracownicy wręczyli mu jubileuszowe podarki, a pan Wróblewski nagradzając uczciwą pracę Henryka udzielił mu 300 rubli gratyfikacyi. Oby wszędzie pracownicy i chlebodawcy takim węzłem jedności, zaufania i gorliwej pracy złączeni byli.

14. Nowa parafia powstała w Porębie, która jest częścią parafii Mrzygłód. Pierwszym proboszczem naznaczony tam ks. Fr. Pędzich, dotychczasowy wikaryusz Ciągowicki.

15. Z części parafii Sosnowiec, oraz z części parafii Zagorze utworzoną została nowa parafia w Nowym Sielcu.

16. Dnia 13 września r. z. odbyła się rzadka uroczystość w Przyrowie, miejscu, które powszechnie nawiedzają pielgrzymi Jasnogórscy, a gdzie jest cudowny obraz św. Anny. Oto przełożona zakonu Dominikanek tam istniejących Matka Magdalena Świerczyńska obchodziła 50 lecie swoich ślubów zakonnych. Jednocześnie z tym obchodem nastąpiło złożenie ślubów przez dwie nowicyuszki, mianowicie przez siostrę Kolumbę (z domu Leokadyę Kossowską), i siostrę Pię (z domu Zofię Kelasz). Sam biskup, JE. ks. Zdzitowiecki przybyły na tę uroczystość udzielił tak Jubilatce, jako też i nowym zakonnicom swego błogosławieństwa, przemówił do nich serdecznie, wreszcie celebrował sumę, w czasie której wygłosił bardzo piękne i tkliwe kazanie ks. Puacz, dziekan Częstochowski. Oby tak na czcigodną Jubilatkę, jako i nowe służebnice swoje zlewał Pan Jezus łaski i pociechy swoje.

17. W Ruskowie pod Łosicami (gub. Siedlecka) odbył się złoty ślub po latach 50 błogiego z sobą pożycia małżonków Andrzeja

i Maryanny Gawłowskich. On to wyrobnik, poprzednio owczarz przez 25 lat służący we dworze Ruskowskim. Ma lat 70 — ale jest jeszcze czerstwy. Obrząd dopełniony został po sumie w czasie odpustu Wniebowzięcia M. Boskiej. Jubilatów otaczali dwaj synowie i 10 wnucząt.

18. W Warszawie ma stanąć nowa świątynia ku upamiętnieniu jubileuszu ogłoszenia dogmatu Niepokalanego Poczęcia Maryi, na którą to budowę przeznaczono cały dochód z wystawy, wynoszący 10 tysięcy rubli, oraz kapitał z zapisu ś. p. Grądzkiego. Resztę mają dopełnić dobrowolne ofiary. Ma ona stanąć w okolicy przedmieścia Czystego i Ochoty. Kupiono na tę budowę szóstą część placów przy ulicy Grójeckiej, i zawiązany został komitet budowy pod przewodnictwem JE. ks. biskupa Ruszkiewicza.

Jakąż podziękę składać Ci mamy
O dobry Jezu za takie dary?
Serca Ci nasze Panie oddamy,
Bo Ty nas kochasz Jezu bez miary!

2.

Ofiarności i dobre czyny.

1. Rozpocznijmy ten punkt zeszłorocznych wspomnień od najwspanialszego daru i najpokaźniejszego zapisu ś. p. Julii Wieman, dodawszy do tego wzmiankę, że taż szlachetna pani była siostrą Czabana, co również wielkie zapisy poczynił na kościoły Warszawskie. Otóż ta Julia Wieman następne poczyniła zapisy:

1) 50 tysięcy rubli na Seminaryum nauczycielskie w Ursynowie.

2) 40 tysięcy na młodzież kształcącą się w kraju lub zagranicą.

3) Po 25 tysięcy: na kościół Zbawiciela—na szpitalik dziecięcy, na towarzystwo opieki nad ubogiemi matkami — na schroniska w Drewnicy lub Karolinie.

4) 15 tysięcy na ubogich alumnów w Seminaryum duchownem.

5) 12 tysięcy na towarzystwo osad rolnych — i przytułków noclegowych.

6) Po 10 tysięcy rubli na: sanatoryum suchotników — na przytułek dla rzemieślników i robotników fabrycznych—na schronienie nauczycielek—na kolonie letnie—na pogotowie ratunkowe.

7) 7 tysięcy rubli na towarzystwo pań św. Wincentego a Paulo.

8) Po 5 tysięcy: na zakład św. Józefa—na kościół św. Antoniego w Warszawie—na wydział kąpieli ludowych.

I jeszcze więcej jest jej mniejszych i większych zapisów, które umieszczą jej imię w liczbie największych dobrodziejek narodu. Dość, że 400 tysięcy rubli na dobre cele zaofiarowała. Zapłać jej Panie za to ślicznem niebem.

2. Fabryka Żyrardowska istnieje od lat 50. Główny właściciel tych fabryk Karol Dietrich mieszkający w Dreźnie ofiarował 110 tysięcy rubli na urządzenie wewnętrzne kościoła Żyrardowskiego, który on wybudował—a nadto 30 tysięcy rubli na przytułek starych robotników i na inne cele.

3. Zmarła w styczniu r. z. ś. p. Walerya Trzetrzewińska poczyniła zapisy na różne cele dobroczynne i społeczne w ilości 100 rubli — między którymi jest i ofiara na kościół w Mińsku Mazowieckim.

4. Ś. p. Teresa Brzezińska zapisała tysiąc rubli na kościół Zbawiciela—po 300 r. na: kościół św. Augustyna, na przytulisko przy ulicy Wilczej—na klasztor klarysek w Prasnyszu, Felicyanek w Krakowie — po 300 rubli na dwa zakłady paralityków w Warszawie.

5. Ś. p. Ludwik Górski zapisał 15 tysięcy na budowę kościoła w Siedlcach—10 tysięcy na Seminaryum duchowne w Warszawie, i tyleż na Seminaryum w Lublinie—a 20 tysięcy na inne zakłady dobroczynne.

6. Ks. prałat Szubartowicz Wawrzyniec w Sandomierzu hojny uczynił zapis, bo ofiarował 15 tysięcy rubli i 10 morgów gruntu na otworzenie instytucyi, która by pracowała nad podniesieniem rolnictwa i ogrodnictwa, jaka by urządzoną była gdzieś w pobliżu Sandomierza. Daj mu Boże długi jeszcze żywot.

7. Testamentem ks. Pijarskiego poczynione są następujące zapisy: na nieuleczalnych św. Stanisława 1000 rubli—na misye katolickie 500 r.—na zakład w Studzieńcu 200, na przytułki w Siedlcach i Sosnowcu 2 tysiące, na budowę kościoła w Kielcach tysiąc—na kościół przy Szpitalu św. Trójcy w Kaliszu tysiąc—na organy w Leśniewie tysiąc—na Siostry Miłosierdzia w Miechowie tysiąc—na budowę ołtarza św. Antoniego w Ulinie 200 rubli, — na ołtarz w kaplicy w Chlewiskach 200 r.—na kościół w Porębie 300 r.—na dom Emerytów w Kielcach 2 tysiące r., na przytułek w Olkuszu tysiąc r.—na dom starców 500 r.

8. Ś. p. Lucyan Kiedrzyński, b. kasyer Kaliskiej Dyrekcyi T. K. Z. tysiąc rubli ofiarował na Seminaryum w Włocławku.

9. Znaczne zapisy poczyniła na kościoły ś. p. Anastazya Lebiedowa, oraz na rożne zakłady dobroczynne. Znaczniejsze jej

ofiary są: na kościół Zbawiciela, kościół św. Piotra i Pawła, kościół Powązkowski, na zakład w Drewnicy — wogóle zapisy jej wynoszą 16 tysięcy rubli.

10. Gustaw hr. Przeździecki ofiarował majątek Józefów, Ustronie 20 włók wynoszący na dom schronienia Opieki Najświętszej Maryi Panny. Zadaniem tego zakładu jest poprawa obyczajów upadłych dziewcząt i kobiet. Myśl więc chwalebna i ofiara wspaniała, bo wynosi wartości około 12 tysięcy rubli.

11. Ks. Winc. Kuderko, o którego zgonie będzie we wzmiankach o zmarłych nie mógł mieć pieniędzy, szafując przez całe życie szczodrze na ubogich, sieroty, i kościoły — jednakże maleńki zasób na czarną godzinę zostawił. I tak nim rozporządził. Tysiąc rubli ofiarował na zakład w Derdach, przy którym ostatnie lata życia przepędził. Na kościół w Łukszach (powiat Władysławowski) w rodzinnych stronach r. 500,—na ubogich w czterech parafiach po 100 rubli, i na bractwo adoracyi również 100 rubli. Małe sumy, ale jakże wiele znaczące przed Bogiem. Ten, co całe życie dawał, więcej nie mógł po śmierci pozostawić.

12. Włościanin z Grabkowa na Kujawach, Franciszek Błaszczyk, ofiarował na organy dla kościoła w swojej parafii 1200 rubli. Według świadectwa ks. proboszcza Kacperkiewicza, nie jest to bogacz, ale człek pracy, który długo te pieniądze oszczędnością swą ciułał, i Panu Bogu złożył na ofiarę. Jakiż to wstyd dla parafii, które o swych kościołach wiedzieć nie chcą, grosza żałują, choć dużo pieniędzy na szynki, handle, procesy, używania wydają. Znane są takie parafie—palcami warto je wytykać, aby jeszcze większą hańbą okrywały się ich oblicza.

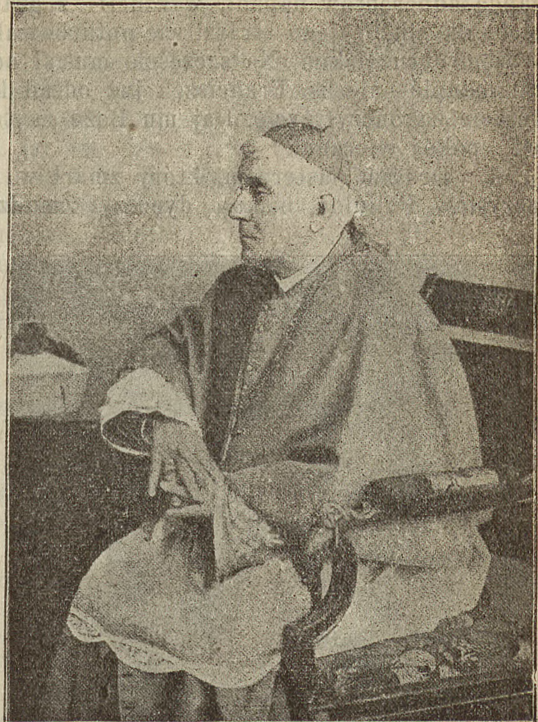
To cząstka tylko. Ile płynie corocznie ofiar i darów od osób, które chcą je mieć w ukryciu—ile nieznanych piszącemu, nie ogłaszanych po gazetach cichych.—Zawsze więc naród polski do dobroczynnych i litościwych zaliczyć się musi!

Ratuj bliźniego—Bóg cię poratuje
I nad twą się także biedą ulituje.
Troszcz się o kościoły—więcej niż o mienie,
Piękny kościół, to chluba parafian imienia.

ZMARLI.

1. Dwóch biskupów w tym roku ubiegłym zakończyło swój żywot. Pierwszym był ś. p. biskup Sandomierski, ks. Zwierowicz, którego zwłoki pogrzebano 9 stycznia r. z. Byłto pasterz niestrudzony, wytrwały i mężny, który trudne okoliczności przecho-

dził życia, walczył, cierpiał, i nareszcie po długiej chorobie zmarł. Świetny był pogrzeb jego w Sandomierzu. Czterech biskupów i administrator dyecezyi Sejneńskiej, uczestniczyło w tym smutnym obrzędzie. Celebrował JE. biskup Jaczewski z Lublina a mowy wygłosili biskup Wnukowski, prałat Ryx i ks. profesor Puławski.

S. p. Biskup Sandomierski, Ks. Zwierowicz.

2. Dnia 11 stycznia r. z. zszedł ze świata ś. p. ks. Wiktor Pawłowski, jeden prawie z ostatnich benedyktynów w Polsce. Pochodził z Łomży, tamże do szkół uczęszczał. W roku 1857 wstąpił do Benedyktynów w Pułtusku. Uczęszczał przez dwa lata do akademii Warszawskiej przed jej przeniesieniem. Po kasacie włączył się do kapłanów archidyecezyi Warszawskiej, sprawując najrozmaitsze obowiązki, to wikaryusza w Bąkowie, Szymanowie, proboszcza w Kołacinku, Chojnaty, Kazimierzu, wreszcie w Gecznie, gdzie przez lat 26 gorliwie pracował, broniąc swą parafię od naporu sąsiednich mankietników. Wiele dobrego w kościele i obok kościoła zrobił. Był kaznodzieją pożądanym. Jako człowiek należał do ludzi wesołych, miłych, gościnnych, przyjacielskich. Silny, zdrów przez całe życie. W ostatnich pięciu latach zapadał w chorobę sercową, z której nie wyszedł. Z Bogiem go jednał przed zgonem przyjaciel długoletni i serdeczny ks Wypyski, praboszcz Ozorkowski. I lud i kapłani żałują go bardzo.

3. W lutym r. z. umarł w Jeruzalu pod Skierniewicamiś.

p. ks. Franciszek Osiecki, długoletni proboszcz tamtejszy. Dostał wikaryusza, skrytego już mankietnika Suchońskiego, który go znieważywszy w kościele najochydniejszemi słowy, później z bandą adherentów napadł, wyrzucił z gratami podczas zimy z plebanii, służbę jego straszliwie poturbował, i ogłosił się proboszczem Jeruzalskim. Na szczęście musiał oddać kościół i z plebanii ustąpić—ale ks. Franciszek już odtąd kwękał, chorował, aż nareszcie zakończył życie. Daj mu Boże za te krzywdy, jakie poniósł, spokój wieczny.

4. Drugim pasterzem, który zmarł w upłynionym roku był Mieczysław Pallulon, biskup dyecezyi Żmudzkiej. Umarł dnia 15 maja w Kownie. Był to pasterz niestrudzony, który przez 25 lat w dyecezyi Żmudzkiej gorliwie spełniał obowiązki biskupa, Ojca i Opiekuna wiernego ludu. Na tę stolicę wstąpił 10-go lipca 1883 roku. Pochodził z biednego, włościańskiego stanu. Wzniósł się tak wysoko swą pracą, cnotami i talentami. 48 lat był kapłanem. Osierocił dyecezyę, która go z wielkim żalem żegnała. Cześć pamięci temu świątobliwemu i gorliwemu pasterzowi.

Ś. p. Biskup dyecezyi Żmudzkiej, Ks. Pallulon.

5. W końcu lutego r. z. na plebanię w Goryniu (pow. Radomski) napadli bandyci którzy, proboszcza tejże parafii ks. Piotra Papieskiego związawszy, 60 ran mu zadali, i mienie jego z tysiąca rubli złożone zabrali. Pastwili się nad nim jeszcze więcej, żądając oddania kościelnych pieniędzy. Wtedy mu ciało krajali, naftą polewali i podpalali, i dopiero zdo-

bywszy 1800 rubli kościelnych, zbiegli. Z tych ran ks. Papieski, w Radomiu umarł. Do czegoto zbrodnie dochodziły!

6. Dnia 27 marca r. z. zmarł w Derdach pod Warszawą u zakonnic dobrego pasterza ś. p. ks. Winceny Kuderko jeden z najświątobliwszych i najgorliwszych kapłanów Archidyecezyi Warszawskiej. Pochodził z gubernii Suwalskiej. Litwinem był z pochodzenia. Seminaryum kończył u św. Krzyża w Warszawie. Kapłanem był przez lat 48. Ale w tym czasie kapłańskiego żywota, ile się uwydatniło najpiękniejszych cnót, jakie duchownego ozdobić powinny. Skrupulatność w obowiązku, gorliwość w pracy, wytrwałość niewzruszona, świętość życia, oto co było harakterystyczną cechą kapłana, ś. p. ks. Wincentego. Snać i Pan Bóg przyjmował mile jego cnoty i modlitwy. Raz pamiętam, gdy był wikaryuszem w Bolimowie i zarządzał tą parafią w imieniu starca mieszkającego w Łowiczu ks. Tarnowskiego, odnawiał kościół. Przewróciło się rusztowanie w oczach ks. Kuderki. Na rusztowaniu się jeden człowiek znajdował. Śmierć mu niechybna groziła. Ks. Kuderko ukląkł, i jakąś (nie pamiętam jaką) modlitwę z całą gorącością ducha odmówił—a oto ono rusztowanie tak się opuściło, że nieszczęśliwy robotnik bez szwanku i cało wyszedł z tego niebezpieczeństwa. Wszędzie, gdzie był nieboszczyk czemś osobliwem się odznaczał. Naprzykład: żywe jasełka w Stanisławowie zapewne dotąd pamiętne. Muzykę wśród młodzieży zaprowadzał. Przebywał jako proboszcz w Stanisławowie 15 lat, stąd za bardzo świętą czynność musiał się wynieść do Pęcic, gdzie również 17 lat przebywał. Miło to wspomnieć, jak po jego zgonie obie parafie, Pęcicka i Stanisławowska sprzeczały się o posiadanie zwłok jego na swoich cmentarzach. Wiele bardzo robił ks. Wincenty w parafiach, zyskiwał miłość i ufność nieograniczoną. Sam trzymał się i zapatrywał na bardzo świątobliwych i bardzo pobożnych współbraci. Cześć jego świętej pamięci!

7. Jednocześnie, bo na pogrzebie ś. p. ks. Kuderki nastąpił nagły zgon jego przyjaciela, krewniaka i kolegi, ś. p. ks. Franciszka Marmo, proboszcza parafii Kobyłka pod Warszawą. Nie przypuszczał, że jadąc na pogrzeb swojego ukochanego współbrata niewróci już żywy do domu. Kochali się bardzo ci dwaj słudzy boży, bo i pokrewieństwo ich łączyło i razem byli w Seminaryum u św. Krzyża, i całe życie jednoczyło ich z sobą. Serce ks. Franciszka nie zniosło rozłąki z przyjacielem i bratem.

Ks. Marmo również należał do zasłużonych kapłanów. Slady jego pracy niepomiernej w Łaniętach pozostały i świadczyć długo jeszcze będą o działalności jego pasterskiej, co również widocz-

nem jest w Kobyłce. Oby tam razem w niebie z swym kochanym „Wicusiem“ cieszyli się przez wszystkie wieki.

8. W Kwietniu r. z. umarł ś. p. Ludwik Górski, człowiek pod każdym względem pożyteczny i znany.—Czy jako obywatel na roli, czy jako członek społeczeństwa naszego, zawsze tylko dobrze czynił. Urodził się 1818 r. w Końskich z ojca Franciszka generała byłych wojsk polskich. Uczył się w korpusie w Kaliszu i w gimnazyum w Warszawie. W roku 1844 zawarł związek małżeński z Pauliną hr. Krasińską, córką kasztelana. Wzorowo gospodarzył w Sterydni i Ceranowie. Był dobroczynnym działaczem społecznym, a przedewszystkiem prawdziwym chrześcijaninem katolikiem. Stąd i w Rzymie był znany i ceniony. Cześć publiczną parę razy od narodu odbierał. Pogrzebany w Ceranowie, gdzie kościół wystawił. O jego dobroczynnych zapisach jest wzmianka przy „Ofiarności“. Cześć pamięci jego.

9. W marcu r. z. umarł Mścisław Godlewski redaktor ostatecznie „Słowa“, a poprzednio „Niwy“, którą wraz z innymi towarzyszami doprowadził do tego, że się więcej chrześcijańską stała. Urodził się 1846 r. Był bardzo czynnym dla dobra społeczeństwa polskiego, pisał wiele. Piękne pozostawił po sobie imię.

10. Dnia 8 lipca r. z. umarł w Warszawie ś. p. Konrad Prószyński, jeden z najgorliwszych pracowników w sprawie oświaty ludu. On to wydawał jedną z najlepszych gazet ludowych pod nazwą „Gazeta Świąteczna“. On ułożył taki elementarz do nauki czytania, że ten na wielkiej wystawie w Londynie pierwszą nagrodę odebrał. On pisał różne inne książeczki dla ludu, wydawał kalendarz „Gość“, aż nareszcie wydał tablice poglądowe do nauki czytania i pisania. Podpisywał się na swych pracach „Promykiem“. Umarł nie w późnej starości—naród miał jeszcze nadzieję dalszych prac jego—urodził się bowiem 1851 roku, miał więc dopiero lat 57. Był dobrym chrześcijaninem, w chorobie parękroć razy przyjmował Sakramenta św. Pogrzeb odbył się świetnie. Pochowano go na Powązkach. Zewsząd współczucie rodzinie Prószyńskich okazywano i nabożeństwa zań odprawiano. „Gazetę Świąteczną“ po ojcu dalej prowadzi syn jego Tadeusz Prószyński, która oby tak dalej pożyteczną była i ciekawą dla ludu, jak dotąd.

Zasłużonemu pracownikowi na niwie ojczystej cześć rodaków niech długo towarzyszy, i pamięć o nim słodka pozostanie.

11. Zmarła po za granicami kraju (w Zakopanem), przeżywszy lat 73, gorliwa krzewicielka zasad katolickich, które widnieją ze wszystkich prac jej pisarskich. Najwięcej jej pism mieściło się w „Kronice Rodzinnej“. Wiele rzeczy przez nią tłó-

maczonych było. Tą pracowniczką zacną była ś. p. Feliksa Egerówna, ostatecznie bibliotekarka w Wilanowie. Życiem też religijnem przyświecała. Po uczciwej pracy niech jej Bóg da odpoczynek wieczny.

12. W sierpniu r. z. umarł w Nowym Sączu (w Galicyi) ś. p. ks. Stanisław Załęski, jeden z najuczeńszych, najpracowitszych i najbardziej wpływowych kapłanów polskich Należał do Towarzystwa Jezusowego. Na wszystkich polach duchownych pracował—i w piśmiennictwie, i w kaznodziejstwie, i w rekolekcyjnych zapasach z błędami—słowem żadnej niepominął gleby. Dzieła jego są uczone, historyczne lub też konferencyjne. Codziennie raniutko, odprawiwszy Mszę św., wychodził O. Stanisław na taras ogrodu i tam chwil kilka używając przechadzki, planował roboty pisarskie na dzień cały — które też i wykonywał. Nie z próżnemi zaiste rękoma jak się wyraża „Wiara", stanął przed swym Stwórcą i nagrodę Jezusa pozyskał.

13. W dniu 8 września r. z. umarła Alicja Nowińska, znana w Warszawie jako założycielka i długoletnia, gorliwa kierowniczka pierwszej w kraju szkoły malarskiej dla kobiet. Pochodziła z protestanckiej rodziny, przyjęła katolicyzm ze szczerego przekonania. Szczególniej odznaczała się niezwykłą cierpliwością w długiej i bardzo bolesnej chorobie.

14. Poniósł kraj stratę przez zgon pierwszego założyciela szkoły rzemiosł, ś. p. Jerzego Kühn.

15. W Paryżu umarł jeden z uczestników wojny z 1830 r., który przeżył lat 103. Nazywał się Józef Maryan Kownacki. Jako żołnierz służył w korpusie Dwernickiego, jako podoficer w legii litewsko żmudzkiej. W końcu życia był opuszczony. Towarzysze broni, przyjaciele bliżsi, dalsi, powymierali, a on żył prawie w niedostatku. Za spokój duszy starego weterana odprawił nabożeństwo rektor kościoła polskiego, powiadomiwszy wszystkich polaków o śmierci tego człowieka.

16. W mieście Kole wymierają ostatni starcy zakonni. W upłynionym roku zmarli: O. Felicyan Szortyka gwardyan w 80 roku życia i Pacyfik Samoraj, przeżywszy lat 70.

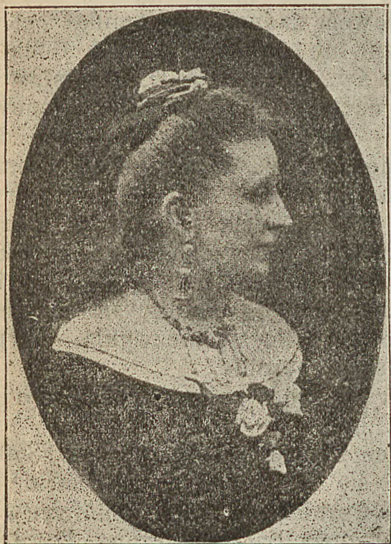
17. Umarł we Włocławku Szywiak, dożywszy lat 106. Lubił opowiadać dzieje, których był świadkiem. Przytomny był do końca.

18. W Ameryce umarła nasza rodaczka, która tam kiedyś emigrowała. Nazywała się Burakowa. Synowie jej i córy dawno poumierali. Przebywała u swych pra-prawnuków. Przeżyła lat 117.

19. We wsi Chwalborzyce (pod Dąbiem) umarła dnia 29 grudnia 1907 r. Elżbieta Pasterkówna, przeżywszy lat 108. Nigdy

nie chorowała. W końcu trochę ogłuchła. Widziała dobrze, że nawet mogła dobrze nitkę w igłę nawlec.—Na dzień przed śmiercią jeszcze pracowała. Z przyjemnością opowiadała dzieje przejścia armii Napoleona. W jej rodzinie wiele osób długo żyło — prawie wszyscy z rodziny żyli dłużej nad 90 lat.

20. W dniu 23 września r. z. w samo południe zagasła prawie najbardziej świetlana gwiazda na niebie poezyi polskiej. Znano ją wszędzie, gdzie tylko mowapolska rozbrzmiewa pod nazwą Deotymy. Była nią Jadwiga Łuszczeska, córka Wacława, urodzona 1840 roku. Po 63 roku towarzyszyła ojcu swemu na zesłanie, a powróciwszy do kraju, żyła z ludźmi, pisała wiele, improwizowała (z natchnienia, bez przygotowania) prześliczne utwory, i była duszą Warszawskiego literackiego świata. Wiele dzieł poetyckich po niej pozostało. A wszystkie były na gruncie chrześcijańskim. Używała niezrównanego talentu na chwałę Bogu i na pożytek moralny społeczeństwa swego. Cześć jej pamięci.

Ś. p. Jadwiga Łuszczewska (Deotyma).

21. Dnia 3 stycznia r. z. umarł we wsi Dubicy, ś. p. Maciej Dragan, który przez lat 32 to w Chersońskiej gubernii, to w Czelabińsku przebywał. Żył lat 75.

22. W kwietniu r. z. umarł w Brzeziu (pow. Piotrkowski) Nieśmiałek przeżywszy z górą lat 100. Był żołnierzem w byłem wojsku polskiem, wojował 1831 r.

23. We wrześniu r. z. umarł we Lwowie ś. p. Michał Stasionis, jubilat, misyonarz. Seminaryum kończył u św. Krzyża — a potem, po zniesieniu zgromadzenia misyonarstwu się poświęcił. Pierw spełniał obowiązki w kraju naznaczane. Później przebywał we Francyi; następnie udał się do Macedonii na misye, gdzie przez 14 lat gorliwie takowe prowadził. Ostatecznie osiadł we Lwowie i był kapelanem w klasztorze benedyktynek. Częstośmy

czytywali wiadomości przezeń do naszych pism, jak: Przeglądu Katolickiego o rzeczach katolickich zagranicznych podawane.

Z wspomnianych wzmianek o umarłych wnioskować możemy, jak wielkie szczerby śmierć w społeczeństwie naszem poczyniła, i jakie bolesne straty ludzi pożytecznych nasz kraj dotknęły.

Schylmy głowy przed wolą Bożą, starajmy się zapełnić te szczerby, a za tych, co nas opuścili i których stratę opłakujemy, westchnijmy do Boga:

„Wieczne odpocznienie racz im dać Panie
A światłość wiekuista niechaj im świeci na wieki".

ROZMAITOŚCI.

Dnia 1 lipca r. z. stał się cud wielki na Jasnej Górze. 5-letnia, Józefa Kastro, przybyła z matką Maryanną Kastro z kompanią parafii Piekuty (gub. Łomżyńska, pow. Mazowiecki), Była od półtora roku ślepą. Nagle zupełnie uzdrowioną została, gdy się znajdowała i modliła wraz z matką w kaplicy Matki Boskiej. O jej kalectwie długotrwałem zeznali: proboszcz, felczer, świadkowie, co i przysięgą stwierdzone zostało. Cud ten niczem zaprzeczonym być nie może.

Niebawem potem na Jasnej Górze nastąpił inny prawdziwy cud nawrócenia tak jawnego i nadzwyczajnego pewnej zagorzałej mankietnicy, którą poczytywano za jedną z głównych apostołek tej obrzydłej sekty. Nawrócenie to było wynikiem i pielgrzymki na jej intencyę odbytych przez jej opiekunów do Częstochowy. Nawrócenie było nagłym, cudownym faktem. To cudowne nawrócenie ze wszystkiemi szczegółami opisało pismo: Polak-Katolik.

We Włocławku odbyły się w r. z. obłóczyny w klasztorze Braci Mniejszych nowego kandydata do zakonu Franciszka Stopińskiego, któremu imię przy tej ceremonii nadano Ładysława z Gelniowa.

Takież obłóczyny odbyły się u Wizytek w Warszawie Wiktoryi Dobrzyńskiej.

Wiadomo, że cesarz Austryacki długo chorował. Po wyzdrowieniu ofiarował Ojcu św. jako dar dziękczynny milion lirów. Piękna ofiara. Nie jedna modła w Kościele katolickim wzno-

siła się za monarchę do nieba. Ten więc wdzięczność okazać pragnął, darząc przedstawiciela Kościoła takim wspaniałym darem.

W Hrubieszowskiem mieszka Franciszek Heciech liczący sobie lat 116, zdrów, silny, ma dobrą pamięć, codzień chodzi na Mszę świętą.

Córka jego Agnieszka liczy 94 lat, mniej jednak jest zdrową od ojca.

Zostało przez Najdostojniejszego Arcypasterza przedstawienie, aby w Łodzi urządzić 6 parafii przy kościołach, mianowicie przy dwóch dotychczasowych parafialnych, przy kościele św. Józefa (przy ulicy Ogrodowej), przy kościele św. Anny (przy ulicy Skierniewickiej) i przy kościele św. Stanisława Kostki (na placu Szpitalnym).

Naznaczeni zostali przez Ojca św. i nominowani do państwa Ruskiego i do Polski następni nowi biskupi. JE. biskup dotychczasowy Płocki Wnukowski, naznaczony Arcybiskupem, Metropolitą Mohilowskim, ks. prałat Nowowiejski, biskupem Płockim, ks. kanonik Jan Cieplak biskupem Sufraganem Mohilowskim i prałat Denisowicz biskupem tytularnym z miejscem zamieszkania jego w Petersburgu.

Dzięki niestrudzonym staraniom O. Generała na Jasnej Górze nastąpiło upoważnienie do powiększenia w dwójnasób liczby zakonników paulinów, do 50. Było to koniecznem. Smutno było słuchać, że pielgrzymi wracali z Jasnej Góry nie zaspokojeni w dusznych swych potrzebach. I nie dziwota, z tej niewielkiej liczby zakonników, jedni w zakrystyi spełniali służbę, inni sprowadzaniem i wyprowadzaniem kompanii byli zajęci, a inni niemocą lub wiekiem przyciśnięci—dość, że do pracy w konfesyonałach nadzwyczaj mała liczba była kapłanów. A tam trzebaby zwłaszcza niekiedy, setek sług bożych, by zdołali zebrane rzesze obsłużyć. Nowe więc upoważnienie z radością cały kraj przyjął i ucieszyli się wszyscy nadzieją pomyślniejszych rezultatów z pielgrzymek.

Niezwykłego człowieka chowano we Lwowie w marcu zeszłego roku. Był on uczestnikiem powstania z 63 roku. Znalazłszy się we Lwowie przytulony został przez Siostry Miłosierdzia. Tam pracował jako parobek, lub jako ogrodnik. Nikt nazwiska jego nie znał. Kazał się nazywać Szymkiem. Tymczasem

był to człowiek wysoce ukształcony, prowadził korespondencyę z różnymi członkami polskiej i zagranicznej arystokracyi. Być może, że się wykryje tajemnica z pamiętnika, który został w ręku biskupa Bandurskiego. Tenże biskup go pochował i uczcił pochwalną mową.

Gromadną pielgrzymkę do Jerozolimy przedsięwzięli niektórzy rodacy. Przewodniczył gospodarz Michał Siciński, który już raz tę pielgrzymkę odbył. Nawet z Warszawy miało się parę osób z nim wybrać. Wyruszyć mieli po nabożeństwie u św. Krzyża w dniu 8 marca r. z.

Pamięci s. p. ks. Jagodzińskiego zmarłego w marcu roku zaprzeszłego w Instytucie Głuchoniemych, gdzie ten kapłan pół wieku przepracował, wmurowano tablicę marmurową—przyczem nabożeństwo za jego duszę odprawił ks. Kuczyński.

Ważne bardzo obrady odbyły się organistów r. z. w Warszawie. Pomijając to, co nie warte wspomnienia, godzi się zanotować uchwałę, aby na swoją rękę organiści uczniów nie przyjmowali, jeno by wszyscy przez szkołę przechodzili i egzamin na ten obowiązek składali—i aby zreformować pismo „Śpiew Kościelny".

Obie uchwały były potrzebne. Pierwsza, aby nie było partaczy w tej służbie bożej. Słuszne to bardzo. Wszakże pewną furtkę dla dogodności organistów zostawić by należało. Czy jako przygotowanie do szkoły, czy jako wygładzenie szkolnych niedostatków lub z innych przyczyn, organiści nie powinni być pozbawieni w danym razie pomocy, gdy często sami są w niemożności spełnienia swego obowiązku. Taki uczeń nieraz wielką wyręką bywał dla swego mistrza. Co zaś do pisma, aby go zreformować doprawdy! dziwię się, jak można było je o takim kierunku w jakiem poprzednio prowadzonem było. Takie naprzykład artykuły p. Rezolutnego lub listy Paczosa są poprostu wstrętne. Ile tam było niechęci do obowiązku, nienawiści dla swych zwierzchników, złości niepotrzebnej, ile przytem absurdów!

Ja z mej strony jestem pewny, że jest dużo, większa część organistów, co pełni powołania wytrwale stojąc przy swoim obowiązku. Tych kompromitowali wyżej wspomnieni autorowie! Otóż gdy na takie i tym podobne niedorzeczności pozwalała redakcya, bardzo słusznie i uczciwie zrobiono, że na zeszłorocznym wiecu postanowiono zmienić kierunek tego, bądź co bądź pożytecznego

dla organistów pisma, i uczynić je nie tylko nauczycielem, ale nadto łącznikiem dwu zbliżonych do siebie stanów proboszczowskiego i organistowskiego.

Już 25 lat jak służy ludziom nieszczęśliwym dobrowolnie, Piotr Koc.—Mieszka nad Wisłą, czuwa przy moście, i gdy ujrzy topiącego się, bieży mu na ratunek i bardzo często od śmierci ocala. Ma pod ręką wiosło i łódź gotową na brzegu. Nie pyta w dzień, czy w nocy (jeśli go zbudzą) śpieszy na ratunek topielcom. Ma lat 49. Liczy tych, którym życie uratował, 2 tysiace, i starszych i dzieci. Zna się na środkach przyprowadzenia do życia takiego topielca—i jest pod tym względem bardzo przytomny, a i szczęśliwy.

Z pomiędzy straży ochotniczych, zasługuje na uwagę straż włościańska w Krzczonowie (pow. Lubelski). Zapisało się do niej 53 osób — zapewne przybędzie więcej. Wszyscy są włoscianie. Przewodniczy p. Wagner—a poświęcenie jej dopełnione w dniu 8 września r. z.

Śmieszne.

Pewien luteranin, pan na sporym majątku, chciał ludzi we wsi skłonić, żeby lutrami zostali. Każdemu włościaninowi obiecał za to 10 morgów ziemi. Chłopi słuchają, a jeden mądrzejszy tak się dowcipnie odzywa:

— Kto się chce ze mną pomieniać na konie, i za mojego daje mi swego, jeszcze mi dopłaca, to mój koń napewno jest lepszy, niż jego. Tak i nasza wiara lepszą być musi, kiedy pan chce nam dopłacać, abyśmy ją zamienili na waszą!

— Kumie, jeszcze jeden ostatni wypijcie!

— Boję się! niemogę, bo mi zawsze ostatni kieliszek zaszkodzi.

(Biedaczek! jakby to od ostatniego kieliszka, a nie od wielkiej liczby kieliszków zależało)!

Żartobliwe życzenia:

Ile liści na kapuście, ile bab na odpuście,
Ile kropel mieści morze, tyle szczęścia daj ci Boże!
albo:

Niech pan Jan nam długo żyje, dopóki mucha morza nie wypije. (Prawdziwie śmieszne!)

Tureckie przestrogi.

Jeżeliś szewcem, pilnujże kopyta.
Jeżeliś krawiec, kraj babom spódnice.
Gdy czytasz dzieło dobre i uczone,
To je pożeraj jak pies głodny mięso.
Lecz gdy ci głupia książka w ręce wpadnie,
To ją łap żywo, i zatkaj nią komin.

(Szczególniej ostatnią przestrogę gorliwie w czyn wprowadzać należy.

Śmieszne.

Żydzi w pewnem miasteczku chcieli uczcić swego rabina, i postanowili mu ofiarować beczkę wina, ale tak, że wypadło każdemu wlać butelkę jedną. Rabin probóje—a tu woda. Każdy bowiem sądząc, że tylko on tak dowcipny, wlał butelkę zamiast wina, wody. Tymczasem wszyscy tak uczynili.

Kiedym taką historyjkę wyczytał w pewnej książce, przyszło mi na pamięć, że i między chrześcijanami są tacy. Ileż to bowiem wśród ofiar w kościele znajduje się takich pieniędzy, których nikt nie weźmie. Da oszust na tackę, nikt go nie skontroluje, a jeszcze może reszty ze złej złotówki dostanie.

Dowcipne.

Zapytano dzieciaka uczącego się katechizmu, gdzie jest Bóg? Dowcipny dzieciak odpowiedział:

— Powiedzcie mi pierw, gdzie Pana Boga nie ma!

JARMARKI.

w Styczniu: *Berdyczów*, od 13 do 20.—*Birsk*, od 14 do 19.—*Charków*, 6 —*Griazowiec*, od 15 do 25—*Homel*, od 1 do 7.—*Jareńsk*, od 18 do 28 —*Kijów*, od 15 do 1 lutego.—*Lalsk*, od 18 do 23.—*Lebedjan* od 1, dwa tygodnie trwający.—*Maknrjew* (w Kostromskiej gubernii) od 14 do 23.—*Mezeń*, od 10 do 20 *Menzelińsk* od 1 do 11—*Niżnij-Nowgorod*, od 5 do 7.—*Ołonec* od 6 do 14.—*Oreł*, od 6 do 20 —*Rostow*, (nad Donem) od 30 przez 15 dni.—*Szunga*. 6.—*Ufa*, od 21 do 31.—*Welsk*, od 18 do 25.—*Wesegońsk*, od 16 przez 10 dni.

w Lutym: *Błagowieszczeńsk*, (Szenkurski powiat) od 25 lutego do 10 marca.—*Irbit*, od 1 lutego do 1 marca.—*Pskόw*, od 10 do 20.—*Romny*, w poście.—*Rostów*, od środy pierwszego tygodnia do soboty trzeciego tygodnia wielkiego postu.—*Symbirsk*, jeden tydzień wielkiego postu.—*Starokonstantynów*, w ostatnich dniach Syropostu.—*Szenkursk*, od 2 do 10.—*Totma*, od 10 do 20

w Marcu: *Berdyczów*, 28.—*Bielce*, 3.—*Kijów*, pierwszy tydzień wielkiego postu.—*Kotelnicz*, od 15 do 23.—*Krasnoborsk* od 15 do 23.—*Nikołajewsk*, w trzecim tygodniu wielkiego postu przez 6 dni—*Ostrów*, od 1 do 10.—*Petrozawodsk*, od 17 do 28.—*Pinega*, od 23 do 31.—*Symbirsk*, pierwszy i drugi tydzień wielkiego postu. —*Starokonstantynów*, od 17 do 25.—*Szunga*, (Ołoneckiej gubernii) 25.

w Kwietniu: *Borysów*, po poście 10 dni.—*Ekaterinosław*, 13 —*Konotob*, od 23 przez 7 dni.—*Nowomirgorod*, w piątym tygodniu wielkiego postu.—*Starokonstantynów*, w poniedziałek w pierwszym tygodniu postu.—*Sudża*, od 23 do 27.—*Wilno*, od 13 kwietnia do 15 maja.

w Maju: *Bałta*, 25, dziesięć dni trwający.—*Charków*, od 15 maja do 15 czerwca.—*Kijów*, 9.—*Kislar*, 1.—*Korsuń*, od 10 do 25.—*Lebedjan*, od 5 do 29.—*Romny*, na Wniebowstąpienie.—*Saratow* od 9 maja do 4 czerwca.—*Smoleńsk*, od Wniebowstąpienia (3 dni).—*Tyganrog*, od 9 maja do 1 czerwca.—*Taraszcza* gub. Kijow, od 1 do 6 maja.

w Czerwcu: *Berdyczew* od 12 dwa tygodnie trwający.—*Bieszenkowicze*, od 29 do 27 lipca.—*Charków*, na ś Trócę—*Dwinsk*, od 5 do 20.—*Ekaterynburg* od 26 do 29.—*Grodno*, od 25 do 25 lipca.—*Kijów*, od 15 do 1 lipca.—*Kostroma*, w Piątek w 9-m tygodniu po poście, 14 dni trwa.—*Kowno*, 29 dwa tygodnie trwa.—*Kursk*, w piątek w 9-m tygodniu po poście.—*Niżnij-Nowgorod* 24, dni 3 trwa (na konie).—*Symbirsk*, od 3 do 11 (na konie).—*Tuła*, w piątek w 10 tygodni po poście.

w Lipcu: *Kereńsk*, od 1 do 13 —*Niżnij-Nowgorod*, od 25 do 5 sierpnia.—*Orenburg*, przez całe lato.—*Połtawa*, od 10 cały miesiąc trwa.—*Pustozerska osada*, (Mezeński powiat), od 16 lipca do 23 sierpnia *Saratow*, od 6 do 9.—*Starokonstantynów*, d. 20. — *Tuła*, d. 8 —*Żytomierz* d. 8.

w Sierpniu: *Berdyczew* od 15 jeden tydzień trwa.—*Charków*, od 30 do 6 września.—*Nikołajewsk*, dnia 1 trwający dni 6.—*Nowomoskowsk*, od 1 do 9.—*Putyhorsk*, od 1 do 5.—*Starokonstantynów*, d 15.—*Szadryńsk*, od 29 do 4 września.—*Taraszcza*, od 15 do 22 sier.—*Worneż*, od 15 do 29.—*Żytomierz*, d. 14.

w Wrześniu: *Archangelsk*, d. 1.—*Bogulma* od 14 do 26.—*Jarańsk*, od 20 do 1 października.—*Lebedjan*, 10 cały miesic.—*Nowoczerkask*, d. 14.—*Ołoniec*, od 8 do 16.—*Rostow*, nad Donem) d 8.—*Starokonstantynów*, d. 8.

w Październiku: *Charków*, d. 1.—*Enotajewsk*, od 16 do 22.—*Kiszyniew*, od 26 do 26 listopada.—*Kozumenskoe sieło*, (pow Kemski), od 10 do 1 list.—*Taraszcza*, od 2 do 9 paźdz.—*Wytegra*, od 1 do 5.

w Listopadzie: *Berdycew*, d. 1 tydzień trwa.—*Ekaterynburg*, 24 —*Krasnoborsk*, od 28 do 4 grudnia.—*Kuźnieck*, (w Tomskiej guberni) od 8 do 21.—*Nowopyszlinskoe sieło*, (powiat Kamyszłowski), d. 14 dziesięć dni trwa —*Tuła*, od 8 do 22.—*Ustzysolsk*, od 16 do 2 grudnia.

w Grudniu: *Dwinsk*, od 25 do 15 stycznia.—*Iszym*, od 6 do 1 stycznia—*Kadynkow*, od 9 do 11.—*Nowgorod*,—od 20 do 24 —*Sarapuł*, od 15 do 25.—*Smoleńk*, od 6 do 6 stycznia.—*Ustiużna*, od 15 do 6 stycznia.—*Wytegra*, od 25 dziesięć dni trwający.

☞ W Semiatyczach 8 jarmarków: 6 Lutego—Agaty; 14 Marca—Benedykta; 8 Maja—Stanisława; 4 Czerwca—Mitrofana; 29 Czerwca — Piotra i Pawła; 1 Września—Szymona; 8 Listopada—Micała; 14 Paźdz.—Piatenka.

Gubernia Warszawska.

Powiat Warszawski. *Warszawa*, jarmarków 2 w maju w drugi poniedz. po ś. Filipie i Jakóbie, w listopadzie w poniedziałek po Wszystkich śś. Każdy trwa trzy tygodnie, z których pierwszy tydzień wstępny, drugi właściwy targowy, a trzeci tydzień wypłat się zowie. Jarmark na wełnę od dnia 15 czerwca przez dni 3. Kontrakty na ś. Jan Chrzc. Jarmark chmielny od 25 września dni 10. — *Nowy-Dwor*, jarmarków 6, we środy: po Nawróceniu świętego Pawła, po św. Józefie, po św. Serwacym, po św. Henryku, po św. Nikodemie, po św. Marcinie.—*Okuniew*, jarmarków 7, we wtorki: po Niedzieli Przewodniej i przed św. Mikołajem.— *Piaseczno*, jarmarków 6, w poniedziałki: po Niedzieli Starozapustnej, po Niedzieli Kwietniej, po św. Jakóbie, po św. Michale, po Wszystkich świętych, po ś. Łucyi.

Powiat Radzymiński. *Radzymin*, jarmarków 6, we wtorki: po ś. Dorocie, po ś. Joachimie, po św. Juwencyusza, po Wniebowzięciu N. P. M., po ś. Remigiuszu, po Niepokalanem Poczęciu N. P. Maryi.—*Jadów*, jarmarków 6, w poniedziałek po 3 Królach, w poniedziałek po ś Helenie, we środę po ś. Stanisławie, w poniedziałek po ś. Józefie Kal., po Nar. N. P. Maryi, po ś. Karolu Boromeuszu.

Powiat Nowomiński. *Nowo-Mińsk*, jarm. 4, na Narodzenie ś. Jana (24 czerw.) i na Narodzenie N. M. P. (8 września). Nadto w poniedziałki po Niedzieli Białej i przed Zielonemi Świątkami.— *Kałuszyn*, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po ś. Macieju, po Niedzieli Kwietniej, po ś Bartłomieju, przed ś. Szymonem Judą, przed ś Tomaszem Apost. — *Karczew*, jarmarków 6, w poniedziałki: po ś. Walentym, po Niedzieli Kwietniej, po ś. Trójcy, po ś. Bartłomieju, po Wszystkich Świętych, po ś. Łucyi.— *Kołbiel*, jarmarków 6, we środy: przed ś Karolem Wielkim, po ś. Wincentym Feraryuszu, po ś. Trójcy, po ś Michale, po ś. Marcinie, po Niepokalanem Poczęciu N. P. Maryi.—*Stennica*, jarmarków 6, w poniedz. po 3 Królach i po Niedzieli Kwietnej, we wtorek po ś. Stanisławie, w poniedziałek po Narodzeniu N. P. Maryi, po ś. Jadwidze, po Wszyst. Ś.Ś.—*Stanisławow*, jarm. 6, we wtorki: po 3 Królach, po Niedzieli Środopostnej, po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Mateuszu, po ś. Marcinie, po ś. Łucyi.

Powiat Grójecki. *Grójec*, jarmarków 6, we czwartki: po ś. Walentym, po ś. Marku, po ś Annie, przed ś. Idzim, po ś. Jadwidze, przed ś. Mikołajem.— *Czersk*, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, przed ś Janem Chrzcicielem, po ś. Jakóbie Ap. po ś. Michale, przed ś. Szymonem Judą, przed świętym Tomaszem Apostołem. — *Góra Kalwarya*, jarmark. 4, we środy: po 3 Król., po Wielkiej Nocy, po Zielonych Świątkach, po Bożem Ciele. — *Mogielnica*, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Król., po Niedz. Kwiet., po Zielon.Świąt., po Wniebowzięciu N. P. M., po ś. Franciszku Serafic., po ś. Elżbiecie.— *Tarczyn*, jarm. 6, w poniedziałki: przed Niedzielą Starozapustną, przed Niedzielą Kwietnią, przed dniem św. Jakóba, przed dniem św. Michała, przed dniem WW. Świętych i przed dniem św. Łucyi.— *Warka*, jarm. 6, we środy: po Oczyszczeniu N.P.M., po Niedzieli Środopost., po ś. Stanisławie, po ś. Tekli, po ś. Leonardzie, po Niepok. Pocz. N. P. M.

Powiat Grodziski. *Grodzisk*, jarmarków 5, w poniedziałek po Niedz. Zapust., we wtorek po ś. Wojciechu, w poniedziałki: po ś. Annie, po ś Marcinie i przed ś. Tomaszem Ap. — *Błonie*, jarmarków 6, we wtorki: po Oczyszcz. N. P. M., po Niedz. Kwiet., po ś. Trójcy, po ś. Augustynie, po ś. Łukaszu, po ś. Katarzynie. — *Mszczonów*, jarmarków 6, w poniedziałki: po Nawróceniu świętego Pawła, po świętym Marku, przed ś Janem Chrzcicielem, po ś. Bartłomieju, po ś Michale, po Niepok. Pocz. N. P. M.—*Nadarzyn*, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Król., po Niedz. Środop., po ś Annie, po Podwyższeniu ś Krzyża, po ś. Leonardzie, po ś. Łucyi.— *Wiskitki*, jarmarków 6, we wtorki: po ś. Józefie, po ś. Stanisławie, po Boż. Ciele, po Wniebowzięciu N. M. P., po śś. Kosmie i Damianie, po Wszystkich Świętych.

Powiat Skierniewicki. *Skierniewice*, jarmarków 6, we czwartki: po 3 Król., po Niedz. Środop., w środę przed ś. Filipem i Jak., we czwart. po ś. Jakóbie Ap., po ś. Franciszku Ser., po ś. Elżbiecie.

Powiat Łowicki. *Łowicz*, jarmarków 6, w poniedziałek po Niedz. Starozap., we wtorek po Niedzieli Kwietn., na ś. Jan Chrz. 3 dniowy, w poniedziałek po Wniebowz. N. P. M., na ś Mateusza ośmiodniowy, w poniedz. po ś Andrzeju.— *Bielawy*, jarmarków 5, we wtorki: po św. Józefie, przed ś. Filipem, po Nawiedz. N. P. M., przed ś. Szymon. Judą, przed ś. Tomaszem Ap. — *Bolimów*, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Król., po ś. Kazimierzu, po ś. Urbanie, po ś. Annie, po Narodzeniu N. P. M., po ś. Marcinie.—*Sobota*, jarmarków 6, we czwartek po 3 Król., w Wielki Czwartek, we czwartek po Ziel. Świąt., we środy: po ś. Wicie po ś. Bartłomieju, po Wszystkich Świętych.

Powiat Sochaczewski. *Sochaczew*, jarmarków 6, we wtorki: po ś. Prysce czyli po dniu 18 stycz., po Niedz. Kwiet., po ś. Wojciechu, po Ziel. Świąt., p ś. Maryi Magdal., po ś. Urszuli. — *Rów*, jarmarków 6, we czwartki: po ś. Walentym, po 40 Męczennikach, po ś. Bazylim, przed ś. Idzim, po ś. Jadwidze, przed ś. Tomaszem.

Powiat Gostyński. *Gostynin*, jarmarków 6, we wtorki: po ś. Weronice, po ś. Gertrudzie, po ś. Stanisławie, po ś. Jakóbie, po ś. Andrzeju, przed ś. Tomaszem Ap.— *Kiernozia*, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Król., po Oczyszczeniu N.P.M., po Zwiast. N. P. M., po ś. Małgorzacie, po Podwyższ. ś. Krzyża, po Niepok. Pocz. N. P. M.—*Osmolin*, jarmarków 6, we wtorki: po ś. Agnieszce, po ś. Kazimierzu, po ś. Jakóbie Ap., po ś. Stanisławie, po ś Kandydzie czyli po dniu 3 października, po ś. Marcinie.

Powiat Kucieński. *Kutno*, jarmarków 6, we czwartki: przed ś. Walentym, po Niedzieli Środopostnej, przed ś. Filipem i Jakóbem, na Zielone Świątki 10 dniowy od wtorku; we czwartki: po ś. Franciszku Seraf., po ś. Elżbiecie. — *Krośniewice*, jarmar. 6, w poniedziałek po Oczyszcz. N. P. M., we wtorki: po ś. Józefie, po ś. Antonim, po ś. Michale, po ś Marcinie, po Niedz. 3 Adw.—*Żychlin*, jarmark. 6, w poniedziałki: po 3 Król., po ś. Grzegorzu; we wtorek po ś. Wojciechu; w poniedziałki; po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Mateuszu, przed ś. Szymonem Judą.

Powiat Włocławski. *Włocławek*, jarmarków 6, we czwartki: po 3 Krolach, po św. Janie Bożym, we wtorek po ś. Stanisławie; we czwartki

po ś. Dominice, przed Narodzeniem N. P. M., po ś. Leonardzie. — *Brześć-Kujawski*, jarmarków 6, we wtorki: po Nowym Roku, po ś. Walentym, przed ś. Stanisławem Bisk., po św. Józefie Kalasantym, po ś. Stefanie, po Wszyst. Świętych. — *Chodecz*, jarmarków 6, w poniedziałek po Oczyszcz. N. P. M., we wtorek po ś. Józefie; w poniedz.: przed ś. Filipem Ap., po ś. Dominiku, po św. Jadwidze, przed ś. Tomaszem Ap. — *Kowal*, jarmarków 6, we środy: po ś. Wojciechu, przed ś. Janem Chrzcicielem, po ś. Jakóbie Ap., po Narodzeniu N. P. M., po ś. Urszuli, przed ś. Mikołajem. — *Lubień*, jarmarków 6, w poniedz. po 3 Królach, we wtorek po Niedz. Przewodn.; w poniedziałki: po ś. Trójcy, po ś. Bartłomieju, po Wszystkich ŚŚ., po ś. Łucyi. — *Lubraniec*, jarmarków 6, w poniedz. po ś. Błażeju, po Niedz. Kwiet., we wtorek po ś. Julii, w poniedziałki po ś. Aleksym, po ś. Procie i Emilianie, po ś. Leonardzie. — *Przedecz*, jarmarków 6, we wtorki: po ś. Walentym, po Niedz. Kwiet., po ś. Antonim, przed ś. Wawrzyńcem, po ś. Łukaszu, przed ś. Mikołajem.

Powiat Nieszawski. *Nieszawa*, jarmarków 6 we wtorki: po ś. Fabianie i Sebastyanie, po ś. Józefie, przed ś. Janem, po ś. Bartłomieju, po ś. Michale, po ś. Marcinie. — *Osięciny*, jarmarków 6, we środę po 3 Królach, w pierwszy wtorek kwietnia, w pierw. wtorek czerwca, w pierw. poniedziałek lipca, w trzeci poniedz. września, w trzeci poniedz. października. — *Piotrków*, jarmark. 6, w poniedz. po 3 Kr., po pierw. Niedz. postu, w piątek przed Niedz. Kwiet., w poniedziałek po Wniebowst. Pańsk., w poniedz. po ś. Jakóbie, po Wszystkich ŚŚ. — *Raciążek*, jarmarków 4, w poniedziałki: po ś. Trójcy, po N. P. M. Szkaplerznej, po Narodzeniu N. P. M., po Wszystkich Św. — *Radziejów*, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po Niedz. Kwiet., po ś. Trójcy, po Wniebowzięciu N. P. M., po ś. Jadwidze, po Niepok. Pocz. N. P. M. — *Służew*, jarmarków 6, we wtorki: po Oczyszcz. N. P. M., po ś. Józefie, po Zielonych Świąt., po ś. Annie, przed ś. Szymonem Judą, po ś. Łucyi.

Gubernia Kaliska.

Powiat Kaliski. *Kalisz*, jarmarków 6, w poniedziałek po Oczyszcz. N. P. M., w poniedziałek przed ś. Markiem, d. 28, 29 i 30-go maja 3-dniowy na wełnę, w poniedziałek po ś. Idzim, po ś. Jadwidze, po ś. Marcinie. — *Błaszki*, jarmark. 6, we wtorki: po Oczyszcz. N. P. M., po Przewodniej Niedz., po ś. Antonim, po ś. Rochu, po ś. Michale, po ś. Katarzynie. — *Chocz*, jarmarków 4, we wtorki: przed ś. Filipem i Jakóbem, po ś. Bartłomieju, po ś. Jadwidze, po ś. Marcinie. — *Iwanowice*, jarmarków 7, we wtorki: po 3 Królach, po ś. Kazimierzu, po ś. Trójcy, po ś. Jakóbie, po Przemienieniu Pańskiem, po Narodzeniu N. P. M., po ś. Katarzynie. — *Koźminek*, jarmarków 6, we środy: po ś. Agnieszce, po ś. Grzegorzu, po ś. Piotrze i Pawle, przed ś. Wawrzyńcem, po Narodzeniu N. P. M., przed Wszystkimi Św. — *Opatówek*, jarmarków 6, w czwartki: po ś. Dorocie, po ś. Piotrze i Pawle, po Narodz. N. P. M., po ś. Łukaszu, po Wszystkich Św., po Niepok. Pocz. N. P. M. — *Staw*, jarmarków 6, we wtorki: po ś. Macieju, po ś. Stanisławie, po ś. Jakóbie, przed ś. Idzim, po ś. Jadwidze, po Wszystkich Św. — *Stawiszyn*, jarmarków 6, w poniedz. po 3 Kr., po Niedz. Środopostnej, po Wniebowstąpieniu Pańskiem, po Nawiedz. N. P. M., po ś. Bartłomieju, po Niepokalanem Poczęciu N. P. M.

Powiat Słupecki. *Słupca*, jarmark. 6, w poniedziałki: po 3 Król., po Niedzieli Środop., przed Zielonemi Świątkami, po Wniebowzięciu N. P. M., po ś. Mateuszu, po ś. Katarzynie. — *Kazimierz*, jarmarków 6, w poniedz. po 3 Kr., we wtorki po ś. Józefie, po ś. Wojciechu, w poniedz. przed ś. Janem Chrzcicielem, po Wniebowzięciu N. P. M.; po ś. Marcinie. — *Kleczew*, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po Niedz. Kwietniej, po ś. Piotrze i Pawle, przed ś. Idzim, po ś. Łukaszu, po ś. Andrzeju Ap. — *Pyzdry*, jarmark. 6, we czwart. po 3 Król., po ś. Teofilu Bisk. (po dniu 5 marca), w środę po ś. Stanisławie, w czwart. po Nawiedz. N. P. M., po ś. Michale, po Wszystkich Święt. — *Skulsk*, jarmarków 3, w poniedz. po Oczyszczeniu N. P. M., przed ś. Janem Chrzcicielem, po Wsz. Świętych. — *Wilczyn*, jarmarków 6, w poniedziałek przed Niedz. Zapustną, we środę przed Wielkan., we środę przed Zielonemi Św., w poniedz. przed ś. Jakóbem, w poniedz. przed ś. Michałem, w środę przed Bożem Narodzeniem. — *Zagórów*, jarmarków 6, w drugą środę po dniu 13 stycznia, po 13 marca, po 13 maja, po 13 lipca, po 13 września, po 13 listopada. — *Grodziec* jarmarków 6, we wtorki: po 13 lutego, 13 kwietnia, 13 czerwca, 13 sierpnia, 13 października, 13 grudnia.

Powiat Koniński. *Konin*, jarmarków 6, we czwartki: przed Niedzielą Mięsopustną, przed Niedzielą Palmową, przed Wniebowstąpieniem Pańskiem, po ś. Bartłomieju, po ś. Łukaszu Ew., przed 4-tą Niedzielą Adwentu. — *Golina*, jarmark. 6, w poniedziałki: po Niedzieli Zapustnej, przed Wielkan., przed Zielonemi Świątk., przed ś. Wawrzyńcem, przed ś. Marcinem, przed Bożem Narodzeniem. — *Rychwał*, jarmarków 6, we wtorki: po Niedz. Starozapustnej, przed Wielkanocą, po ś. Trójcy, po ś. Bartłomieju, po Wszystkich Św., przed Bożem Narodz. — *Ślesin*, jarmarków 6, we czwartki: po ś. Walentym, po Niedz. Kwietnej przed ś. Filipem, po ś. Jakóbie Ap., po ś. Aniołach St. óżach, po Niepok. Pocz. N. P. M. — *Tuliszków*, jarmarków 6, we środy: przed Oczyszcz. N. P. M., przed Niedz. Środop., przed ś. Stanisławem, przed ś. Mateuszem, przed Wszystkimi Św., przed Niepok. Pocz. N. P. M. — *Władysławów*, jarmarków 6, we środy: przed ś. Józefem, po Wniebowst. Pańsk., przed ś. Piotrem i Pawłem, przed ś. Bartłomiejem, przed Wszystk. Świętymi, przed św. Barbarą. — *Kramsk*, jarmarków 6, w poniedziałki po pierwszym miesiąca: czerwca, lipca, sierpnia, września, pazdziernika i listopada.

Powiat Kolski. *Koło*, jarmarków 6, we wtorki: po Oczyszcz. N. P. M., po Niedz. Środop., po ś. Stanisławie, po Podwyższeniu ś. Krzyża, przed ś. Szymonem Judą, po ś. Katarzynie. — *Babiak*, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po ś. Janie Bożym, po ś. Zofii, po ś. Małgorzacie, po Narodzeniu N. P. M., po ś. Teodorze. — *Brdów*, jarmarków 6, w poniedz.: po ś. Pawle Pust., po ś. Kazimierzu, we wtorek po ś. Stanisławie, w poniedz. po Nawiedz. N. M. P., po ś. Michale, po ś. Marcinie. — *Brudzew*, jarmarków 6, w poniedziałki po dniach: 30 stycznia, po 27 marca, po 6 czerwca, po 4 września, po 30 października, po 18 grudnia. —

Dąbie, jarmarków 6, we wtorki: po ś. Grzegorzu, po ś. Stanisławie, po ś. Jakóbie Ap., po ś. Jadwidze, po ś. Marcinie, po ś. Łucyi. — *Grzegorzew*, jarmarków 6, we środy: po ś. Agnieszce, po ś. Józefie, po ś. Wojciechu, po ś. Małgorzacie, po ś. Jadwidze, przed ś. Barbarą. — *Izbica*, jarmarków 6, we środy: po 3 Królach, po ś. Kazimierzu, po ś. Stanisławie, po Nawiedzeniu N. P. M., po ś. Franciszku Borg., przed ś. Mikołajem. — *Kłodawa*, jarmarków 6 we wtorki: po 3 Król., po Niedz. Środop., po ś. Wojciechu, po ś. Jakóbie, przed ś. Idzim, po ś. Klemensie. — *Sompolno*, jarmarków 6, we środy: po Oczyszcz. N. P. M., po Niedz. Kwiet., po Zielonych Świąt., przed ś. Janem, po Podwyższeniu ś. Krzyża, przed Bożem Narodzeniem.

Powiat Łęczycki. *Łęczyca*, jarmarków 6, we wtorki: po ś. Franciszku a Paulo, po św. Aleksandrze Bisk. czyli po dniu 4 czerwca, po ś. Aleksym czyli po dniu 17 lipca, po ś. Jadwidze, po ś. Katarzynie, po Niepok. Pocz. N.P.M. — *Grabów*, jarmarków 6, we czwartki: po 3 Król., po Niedz. Środop., po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Michale, po Wszystk. Św., po Niepok. Poczęciu N. P. M. — *Ozorków*, jarmarków 6, w środy: po Oczyszcz. N. P. M., przed Wielkanocą, przed ś. Janem Chrz., przed Wniebowzięciem N. P. M., po ś. Michale, po ś. Andrzeju z Awel. — *Parzęczew*, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po Zwiast. N. P. M., przed ś. Janem Chrz. po Przem. Pańskiem, po ś. Michale, po Wszystkich Św. — *Piątek*, jarmarków 6, w poniedziałki: po ś. Agnieszce, po ś. Kazimierzu, po Niedz. Kwiet., po ś. Trójcy, po ś. Kozmie i Damianie, po ś. Andrzeju Ap. — *Poddębice*, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Król., po ś. Józefie, po ś. Stanisławie, po ś. Maryi Magdalenie, po ś. Tekli, po ś. Marcinie.

Powiat Turecki. *Turek*, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Król., po Niedz. Kwietniej, po Bożem Ciele, po Wniebowzięciu N.P.M., po ś. Łukaszu, po Niepok. Pocz. N. P. M. — *Dobra*, jarmarków 6, w poniedziałki: po ś. Walentym, po Niedzieli Przew., po ś. Trójcy, po ś. Mateuszu, po Wszystkich Świętych, przed ś. Tomaszem. — *Uniejów*, jarmarków 6, we wtorki: po ś. Macieju, po Niedzieli Przewodniej, po Zielonych Świąt., przed ś. Wawrzyncem, po ś. Michale, po ś. Andrzeju.

Powiat Sieradzki. *Sieradz*, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Król., po ś. Józefie, po ś. Stanisławie, po ś. Annie, po Wszystkich Świętych, po Niepok. Pocz. N. P. M. — *Burzenin*, jarmarków 6, w środy: po 3 Królach, po ś. Macieju, po Niedz. Kwiet., po ś. Maryi Magd., po ś. Bartłomieju, po ś. Łukaszu. — *Szadek*, jarmarków 6, we wtorki: po ś. Walentym, po Niedz. Kwiet., po Zielonych Świąt., po ś. Jakobie, przed ś. Szymonem Judą, przed ś. Tomaszem Ap. — *Zduńska Wola*, jarmarków 6, we wtorki: po Niedz. Środop., po ś. Wojciechu, po ś. Tekli, po ś. Janie Kapistr., po ś. Klemensie, przed ś. Wiktorya. — *Złoczów*, jarmarków 6, we czwartek po 3 Królach, we wtorek po ś. Zofii, po ś. Antonim, w czwartki: po Najśw. P. Szkapl., po Wniebowzięciu N. P. M., po WW. Świętych. — *Warta*, jarmarków 6, w czwartek po Nawr. ś. Pawła, przed Wielkanocą, we środę przed ś. Stanisławem, we czwartek po Nawiedz. N. P. M., po ś. Franciszku Seraf., po ś. Łucyi.

Powiat Wieluński. *Wieluń*, jarmarków 6, we wtorki: po ś. Agnieszce, po Niedz. Białej, po Zielonych Świątkach, po Nawiedzeniu N. P. M., po ś. Michale, przed ś. Barbarą. — *Bolesławiec*, jarmarków 6, w poniedziałki: po N. P. M. Gromnicznej, po Wielkanocy, po ś. Trójcy, po ś. Małgorzacie, po ś. Mateuszu, po ś. Łucyi. — *Działoszyn*, jarmarków 2, w czwartki: po 3 Królach i przed ś. Tomaszem Ap. — *Lututów*, jarmarków 6, we wtorki: przed ś. Franciszkiem Salez., po św. Józefie, po św. Urbanie, po ś. Annie, po ś. Mateuszu, po Niepok. Pocz. N. M. P. — *Praszka*, jarmarków 6, w poniedziałek po ś. Grzegorzu, we wtorek po św. Stanisławie, w poniedziałek po ś. Jakóbie, po Narodz. N. P. M, po ś. Katarzynie przed ś. Tomaszem Ap. — *Wieruszów*, jarmarków 6, w poniedz. po ś. Agacie, we wtorek po ś. Wojciechu, w poniedz. po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Bartłomieju, przed ś. Szymonem Judą, przed Bożem Narodzeniem.

Gubernia Piotrkowska.

Powiat Piotrkowski. *Piotrków*, jarmarków 4, we wtorek po ś. Stanisławie, w poniedziałek przed ś. Janem Chrz., po ś. Jakóbie Ap., po ś. Marcinie. — *Bełchatów*, jarmarków 6, w poniedz. po Niedz. Środop., przed ś. Stanisławem, we wtorek po ś. Erazmie, przed Narodz. N. P. M., po ss. Aniołach, we wtorek po Bożem Narodz. — *Grocholice*, jarmarków 6, w poniedz. po 3 Królach, po Niedzieli Kwietniej, we wtorek po ś. Stanisławie, w poniedz. po N. P. M. Szkapl., przed ś. Bartłomiejem, po Wszystkich Święt. — *Kamińsk*, jarmarków 6, w środy: po Oczyszcz. N. P. M., po ś. Józefie, przed ś. Filipem i Jakóbem, po ś. Maryi Magd., po ś. Franc. Seraf., przed ś. Tomaszem Apost. — *Rozprza*, jarmarków 6, we czwartek po 3 Krolach, po Niedz. Srodop., we wtorek po ś. Stanisławie, w poniedz. po Nawiedz. N. P. M., po ś. Bartłomieju, po Niepok. Pocz. N. P. M. — *Sulejów*, jarm. 6, w poniedziałek po ś. Agnieszce, po ś. Grzegorzu, we wtorek po ś. Stanisławie, w poniedz. po Wniebowz. N.P.M., po Podwyż. ś. Krzyża, po ś. Leonard. — *Wolbórz*, j. 6, we wtorki: po ś. Kazimierzu, po Wniebowst. Pańsk., po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Rochu, po ś. Jadwidze, po Niepok. Pocz. N.P.M.

Powiat Brzeziński. *Brzeziny*, jarm. 6, we czwartek po ś. Pawle Pust., po ś. Grzegorzu, w środę przed Znalez. ś. Krzyża, we czwar. po ś. Annie, po Podwyż. ś. Krzyża, po ś. Katarzynie. — *Rędków*, jarmarków 6, we środy: po świętej Agnieszce, po ś. Józefie, przed Znal. ś. Krzyża, po ś. Bartłomieju, przed ś. Szymonem i Judą, po ś. Katarzynie. — *Główno*, jarmarków 6, po 3 Królach, po Oczyszcz. N. P. M., po Wniebowstąpieniu Pańskiem, po ś. Jakóbie, przed ś. Idzim, po ś. Katarzynie. — *Jeżów*, jarmarków 6, we środy: po 3 Królach, po ś. Benedykcie, po ś. Stanisławie, po Przemienieniu Pańsk., po ś. Michale, po ś. Andrzeju — *Stryków*, jarmarków, 6, we czwartki: po ś. Macieju, przed Wielkanocą, przed ś. Wawrzyńcem, po ś. Michale, po ś. Marcinie, przed ś. Teofilem. — *Tomaszów*, jarmar. 6, we wtorki: po Oczysz. N. P. M., po ś. Francisz. a Paulo, po ś. Aleksandrze B. (po 4 czerwca), po Przem. Pań., po ś. Justynie, po Niepok. Pocz. N.P.M. — *Ujazd*, jarmar. 6, w poniedz.: po Oczyszczeniu N. P. M., po ś. Grzegorzu, po ś. Trójcy, przed ś. Wawrzyńcem, po ś. Franciszku Ser., po ś. Łucyi.

Powiat Rawski. *Rawa*, jarmarków 6, we wtorki: po ś. Macieju, przed Niedz. Kwiet., po ś. Piotrze i Pawle, po Nar. N. P. M., przed ś. Szymonem Judą, przed ś. Tomaszem. — *Biała* jar-

marków 4, we środy: po ś. Wojciechu, po ś. Jakóbie, po dniu 14 września, przed ś. Barbarą.— *Inowłódz*, jarmar. 3, w poniedz. przed ś. Filipem i Jakóbem, we wtorek po ś. Jawencyuszu (po dniu 1 czerwca), w poniedz. przed ś. Szymon. Judą.— *Nowe Miasto*, jarmarków 6, we wtorki: po Oczyszczeniu N. P. M., po ś. Kazimierzu, po ś. Małgorzacie, przed ś. Wawrzyńcem, po ś. Tekli, po ś. Marcinie.

Powiat Łódzki. *Łódź*, jarmarków 6, we wtorki: przed Oczyszcz. N.P.M., przed Niedz. Kwiet., przed ś. Antonim, przed ś. Hipolitem, przed ś. Szym. Judą, przed ś. Tomaszem Ap.— *Aleksandrów*, jarmarków 6, w piątki: po ś. Walentym, przed Niedz. Kwiet., przed Zielonemi Świąt., po ś. Bartłomieju, po ś. Rafale, przed wigilią Boż. Narodz.—*Kazimierz*, jarmarków 5, w poniedziałek po ś. Agnieszce, we wtorek po ś Józefie, w poniedziałki: przed ś. Janem Chrzcic., po Narodzeniu N. P. M., po ś. Marcinie.—*Konstantynów*, jarmarków 6, w pierwszą środę po 1 stycznia, po 1 marca, po 1 maja, w drugą środę po 1 lipca, w pierwszą środę po 1 września, po 1 listopada.— *Rzgów*, jarmark. 6, w poniedz. po ś. Pawle Pustelniku, po ś. Grzegorzu, we wtorek po ś. Wojciechu, po ś. Pankracym, po ś. Rochu, po ś. Marcinie. — *Tuszyn*, jarmar. 6, w poniedziałki: po Oczyszcz. N.P.M., po Niedz. Kwiet., po Bożem Ciele, po Wniebowz. N.P.M., po ś. Franciszku Ser., przed Bożem Narodz.—*Zgierz*, jarm. 6, we środy: po ś. Pawle Pust., po ś. Longinie, po ś. Zofii, po ś. Henryku, po ś. Nikodemie, po ś. Leopoldzie.

Powiat Łaski. *Łask*, jarmar. 6, we wtorki, po 3 Król., po Niedz. Kwiet., po Zielon. Świąt., po Nawiedz. N.P.M., po Wniebowz. N.P.M., po ś. Michale.—*Lutomiersk*, jarmarków 6, we środy: po ś. Błażeju, po Niedz. Kwiet., po ś Piotrze i Pawle, po ś. Bartłomieju, po ś. Jadwidze, przed ś. Barbarą.—*Pabianice*, jarmarków 6, w poniedz. po ś. Agnieszce, we wtorek po ś. Józefie, w poniedz. po ś. Alojzym, przed ś. Wawrzyńcem, we wtorki: przed ś. Szymonem i Judą, przed ś. Tomaszem.—*Szczerców*, jarmarków 6, we wtorki po ś. Agatonie i Wilhelmie, po ś. Józefie, po ś. Urbanie, po ś. Jakóbie, po Narodz. N. P. M., po Wszystkich Św.— *Widawa*, jarmar. 6, w poniedz. po Niedz. Zapust., w poniedz. po 3 niedz. postu, 6-dniowy, we wtorek po Ziel. Świąt., w poniedz. po ś. Małgorzacie, po ś. Marcinie, po 3 Niedz. Adw.

Powiat Radomski. *Radomsk*, jarmarków 6, w poniedz. po 3 Król., w pierwszy poniedziałek Wielk. Postu, po Niedzieli Kwietn., we wtorek po ś. Małgorzacie, w poniedz. po Podwyższeniu ś. Krzyża, po ś. Andrzeju Apostole.—*Brzeźnica*, jarmarków 6, w poniedz. po ś Walentym, po Niedz. Kwiet., po Wniebowstąp. Pańsk., przed ś. Wawrzyńcem, po ś. Mateuszu, po Niepok. Pocz. N. P. M.—*Koniecpol*, jarmarków 6, w poniedz. po ś. Agnieszce, we wtorek po ś. Józefie, w poniedziałki: po ś Trójcy, po ś Maryi Magdalenie, po ś. Michale, po ś Marcinie B. — *Pajęczno*, jarm 6, w poniedziałek po Oczyszcz. N. P. M., po Niedzieli Kwiet., we wtorek po ś. Antonim, w poniedz. po Wniebowz. N. P. M., po Narodz. N. P. M., po ś. Leonardzie.—*Pławno*, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po Wielkie Nocy, po Bożem Ciele, po ś. Jakóbie Ap., po Nar. N. P. M., po ś Marcinie.

Powiat Częstochowski. *Częstochowa*, jarmarków 6, w poniedziałki: po ś. Agnieszce, po Niedz. Kwiet., we środę po Zielon. Św., w poniedziałek po ś. Wojciechu, po ś. Michale, po ś Łucyi.—*Janów*, jarmarków 6, w ostatnią środę lutego, kwietnia, po ś. Piotrze i Pawle, w ostatnią środę sierpnia, października, przed Wigilią Bożego Narodzenia.—*Kłobucko*, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po ś. Józefie, po ś. Stanisławie, po ś. Małgorzacie, po ś. Michale, po ś. Marcinie. — *Krzepice*, jarmar. 6, w poniedz. po ś. Dorocie, po Niedz. Środop., we wtorek po Zielon. Świąt., w poniedz. po N. P. M. Szkapl., po Narodz. N. P. M., po Niepokal. Pocz. N. P. M.—*Mstów*, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po ś. Wojciechu, przed ś. Janem Chrzc., po Wniebowz. N. P. M., przed ś. Szymonem i Judą, przed ś. Tomaszem.—*Przyrów*, jarmark. 6, we wtorki: po ś. Dorocie, po Niedz. Kwiet. po ś. Zofii, po ś. Annie, po ś. Michale, po ś. Łucyi.—*Olsztyn*, jarmar. 2, we wtorki po Niedz. Środop., po ś. Stanisławie.

Powiat Będziński. *Będzin*, jarmar. 6, w środy: po 3 Król., po Niedz. Środop., po ś. Wojciechu, po ś. Piotrze i Pawle, po Narodz. N. P. M., po Wszystkich Świętych.—*Czeladź*, jarmark. 6, we środy: przed ś. Agnieszką, po ś. Józefie, po ś. Stanisławie, po ś. Annie, po ś. Mateuszu, po ś. Marcinie.—*Koziegłowy*, jarm. 6, we czwartki: po 3 Królach, po ś. Grzegorzu, po Wniebowst. Pańsk., po ś. Małgorzacie, po ś. Mateuszu, po ś. Marcinie.—*Modrzejów*, jarmarków 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po ś. Kazimierzu, po ś. Leonie, przed ś. Janem Chrzcic., po Wniebowz. N. P. M., po ś. Andrzeju.—*Mrzygłód*, jarm. 4, we środy: po ś. Agnieszce, po Wielkiej Nocy, po ś. Maryi Magdalenie, po ś. Franciszku Serafic.— *Siewierz*, jarmark. 6, w poniedziałki: po ś. Macieju, po Niedz. Kw., przed ś. Janem Chrz., po Narodz. N. P. M., po ś. Łukaszu, przed Bożem Narodz.—*Włodowice*, jarmarków 6, we czwartek po Nawróceniu ś. Pawła, po Niedz. Głuchej, we środę po ś. Stanisławie, we czwartek po ś. Małgorzacie, po ś. Mateuszu, po ś. Łucyi. — *Żarki*, jarm. 6, we wtorki: po 3 Król., po Niedz. Suchej, na ś. Stanisława, od 1 do 8 maja, po ś. Piotrze i Pawle, przed ś. Idzim, po Wszystkich Świętych.

Gubernia Radomska.

Powiat Radomski. *Radom*, jarm. 2, na ś. Jana Chrzcic., trwający dni 5, i od dnia 9 wrześ., trwający dni 5. — *Białobrzegi*, jarm. 6, we środy: po ś. Walentym, po ś. Marku Ewangeliście, przed ś. Janem Chrzc., po ś. Rochu, po ś. Łukaszu, po ś. Łucyi.—*Jastrząb*, jarm. 6, w poniedziałki: po ś. Agnieszce, po ś. Józefie, po ś. Stanisławie, po ś. Maryi Magdalenie, po ś. Tekli, po ś. Andrzeju. — *Jedlińsk*, jarmarków 6, w poniedziałek po 3 Królach, we wtorek po ś. Józefie, po ś. Wojciechu, w poniedz. po ś. Idzim, po ś. Franciszku Seraf., po dniu Zadusznym.— *Przytyk*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Kazimierzu, po Niedz. Kwiet., przed ś. Filipem i Jakóbem, po Bożem Ciele, po Podwyższeniu ś. Krzyża, przed Bożem Narodzeniem.—*Skaryszew*, jarmarków 6, w pon. po Niedz. Wstęp. 3 dni trwający, po Niedz. Przew., po ś. Jakóbie Ap., po ś Bartłomieju, przed ś. Szymon. Judą, przed ś Tomaszem Ap.—*Wierzbica*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Walentym, po ś. Wojciechu, po ś. Antonim, po Przemienieniu Pańsk., po ś. Łukaszu, po ś. Łucyi. — *Wolanów*, jarm. 6, we wtorki: po 3 Król

po Zwiast N. P. M., po ś. Stanisławie, po Nawiedzeniu N. P. M., po Narodz. N. P. M., po Wszystkich Św.—*Wyśmierzyce*, jarm. 5, w poniedziałek po ś. Antonim Op., po ś. Grzegorzu, we wtorek po ś. Janie Nep., w poniedz., po ś. Małgorzacie, po ś. Tekli. po ś. Łazarzu.

Powiat Kozienicki. *Kozienice*, jarm. 6, we czwartek po ś. Agnieszce, po Niedzieli Białej, w środę przed ś. Janem Chrz., w czwartki po ś. Bartł., po ś. Łukaszu, po Niepok. Pocz. N. P. M.—*Głowaczów*, jarm. 2, we wtorki: po Niedz. Kwiet. i przed ś. Wawrzyńcem.—*Gniewoszów*, jarm. 4, we wtorki: po ś. Józefie, po Nawiedz. N. P. M., po ś. Michale, w drugi poniedz. po ś. Szymonie i Judzie.—*Granica*, jarmark 6, we wtorki po 3 Król., po Oczyszcz. N. P. M., po ś. Wojciechu, po Ziel. Świąt., po Narodz. N. P. M., przed ś. Tomaszem.—*Janowiec*, jarm. 6, w poniedz. po św. Agnieszce, po ś. Walentym, we wtorek po ś. Stanisławie Bisk., w poniedz. po ś. Małgorzacie, po ś. Łukaszu, po ś. Stanisławie Kostce.—*Magnuszew*, jarm. 3, w poniedz. po ś. Michale, przed ś. Szymonem i Judą, przed ś. Tomaszem Ap.—*Ryczywół*, jarm. 6, we wtorki: przed ś. Franciszkiem Sal., po ś. Józefie, po ś. Witalisie, przed ś. Idzim, po ś. Karolu Boromeuszu, po ś. Łucyi.—*Sieciechów*, jarm. 6, w poniedz. po ś. Pawle, po ś. Walentym, we wtorki po ś. Stanisławie, po ś. Antonim, w poniedz. po Wniebowz. N. P. M., po Niepokal. Pocz. N. P. M.—*Zwoleń*, jarm. 6, we czw.: po 3 Król., po Niedz. Kwiet., przed Bożem Ciałem, po Przemien. Pań., po Podwyż. ś. Krzyża, po ś. Katarz.

Powiat Iłżecki. *Iłża*, jarmark. 6, we wtorki: po Oczyszcz. Naj. P. M., po Zwiastowaniu N. P. M., po ś. Stanisławie, po Wniebowz. N. P. M., po ś. Jadwidze, po Niepokalanem Pocz. N. P. M.—*Ciepielów*, jarmark. 5, we wtorki po ś. Fabianie i Sebast., po ś. Józefie, po ś. Zofii, po ś. Łukaszu, przed ś. Mikołajem.—*Grabowiec*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Weronice, po ś. Lambercie, po ś. Zofii, po N. P. M. Szkapl. po Narodzeniu N. P. M., po Wszyst. Św.—*Kazanów*, jarm. 6, w poniedziałki: po 3 Król., po Niedzieli Środop., przed ś. Jakóbem, po ś. Trójcy, po ś. Mateuszu, po ś. Marcinie.—*Lipsko*, jarm. 6, we wtorki: po Nawróc. ś. Pawła, po Niedz. Białej, po Ziel. Świąt. po Narodz. N. P. M., przed ś. Szymon. i Judą, przed ś. Wiktorya.—*Sienno*, jarm. 6, w poniedziałki: po 3 Król., po ś. Grzegorzu, po ś. Wojciechu, po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Mateuszu, po ś. Marcinie.—*Solec*, jarm. 6 w środy: po 3 Królach, po 40 Męczen., po ś. Stanisławie, po ś. Antonim, po ś. Franciszku Seraf., po ś. Marcinie.—*Tarłów*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Apolonii, po Niedz. Kwiet., po ś. Trójcy, po Wniebowz. N. P. M., po ś. Jadwidze, przed ś. Tomaszem Ap.—*Wąchock*, jarm. 6, we wtorki: po 3 Królach, po drugiej niedz. postu, po ś. Wojciechu, po ś. Małgorzacie, po ś. Michale, po ś. Elżbiecie.—*Wierzbnik*, jarm. 3, w środy: po Niedzieli Środop., po Zielon. Świąt., po ś. Michale.

Powiat Opatowski. *Opatów*, 6 jarm., we środy: po Niedz. Zapust., po Niedz. Kwietniej, przed ś. Janem Chrzc., po ś. Bartłomieju, po ś. Marcinie, przed ś. Tomaszem Ap.—*Chmielów*, jarmarków 6, w poniedz. po ś. Pawle Pust., po ś. Kazimierzu, przed ś. Floryanem, po Wniebowz. N. P. M., po ś. Jadwidze, po ś. Elżbiecie.—*Iwaniska*, jarm. 6, we środy: po 3 Królach, po Niedzieli Środop., po Ziel. Świąt, po ś. Maryi Magdalenie, przed ś. Idzim, przed ś. Szymonem i Judą.—*Kunów*, jarm. 6, we wtorki: po 3 Król., po pierwszej niedzieli postu, przed ś. Filipem i Jakóbem, po ś. Wicie i Modeście, po ś. Mateuszu, po św. Stanisławie Kostce.—*Łagów*, jarm. 6, we środy: po 3 Król., po Oczyszczeniu N. P. M., po ś. Wojciechu, przed ś. Janem Chrzc., po ś. Bartłomieju, we czwartek po ś. Marcinie.—*Ostrowiec*, jarm. 6 we czwart.: po 3 Król., po ś. Józefie, po Przemienieniu Pań., po ś. Michale, przed ś. Szymonem Judą po ś. Katarzynie.—*Ożarów*, jarmarków 6, w poniedz. po Oczyszcz. N. P. M., po Niedzieli Środop., we wtorek po ś. Stanisławie, w poniedz. po ś. Bartłomieju, po ś. Łukaszu, po pierw. Niedz. Adw.—*Raków*, jarm. 6, we wtorki: po 3 Królach, po ś. Józefie, przed ś. Janem, Chrzcic., po ś. Annie, po Wniebowz. N. P. M. po ś. Mateuszu.—*Waśniów*, jarm. 2, we wtorki: po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Bartłomieju.

Powiat Sandomierski. *Sandomierz*, jarm. 2. w pon.: po Wniebowst. Pań., po Narodz. N. P. M. *Bogorya*. jarm. 6, we wtorki: po Niedziel. Przew., po Rozesłaniu Apostołów, po ś. Dominiku, po ś. Mateuszu, po ś. Łukaszu, po ś. Łucyi.—*Klimontów*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Agnieszce po ś. Józefie, po ś. Wojciechu, po Wniebowz. N. P. M., po ś. Jadwidze, po ś. Marcinie Bisk.—*Koprzywnica*, jarm. 6, we czwartki: po Niedzieli Środop., po Bożem Ciele, przed ś. Wawrzyńcem, po ś. Michale, po Wszystkich Św., po Niepok. Pocz. N. P. M.—*Osiek*, jarmark. 6, we środy: po ś. Walentym, po ś. Stanisławie, po Nawiedz. N. P. M., po ś. Piotrze w Okowach, przed ś. Szym. i Judą, przed ś. Tomaszem Ap.—*Połaniec*, jarm., 6, we wtorki: po 3 Królach, po ś. Kazimierzu, po Zielonych Świąt., po ś. Małgorzacie, po ś. Jadwidze, po ś. Łucyi.—*Staszów*, jarm. 6, w poniedz. po 3 Kr., po Oczyszcz. N. P. M., po Niedz. Białej, przed ś. Janem Chrz., po ś. Mateuszu, po ś. Andrzeju Ap.—*Zawichost*, jarm. 6, w poniedz.: po 3 Król., po Niedz. Białej, po Bożem Ciele, po N. P. M. Anielskiej, po Podwyższeniu ś. Krzyża, po pierwszej niedzieli adwentu.

Powiat Opoczyński. *Opoczno*, jarm. 6, we czwartki po 3 Król., po Przew. Niedz., po ś. Maryi Magdalenie, po ś. Bartłomieju, po ś. Mateuszu, po Wszystkich Św.—*Białaczów*, jarm. 2. we wtorki przed ś. Stanisławem i ś. Janem Chrzc.—*Drzewica*, jarm. 6, we wtorki: po 3 Królach, po Zwiastowaniu N. P. M., po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Annie, po Narodz. N. P. M., po Łukaszu—*Gielniów*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Pawle Pustelniku, po ś. Grzegorzu, po ś. Marku Ewang., po ś. Dominiku, przed ś. Idzim, po ś. Marcinie—*Klwów*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Macieju, po Niedz. Kwiet., przed Bożem Ciałem, po Wniebowzięciu N. P. M., po Narodz. N. M. P. po ś. Jadwidze.—*Odrzywół*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Fabianie i Sebastyanie, po ś. Józefie, przed Znalezieniem ś. Krzyża, po Przemien. Pańsk., po ś. Jadwidze, przed ś. Mikołajem.—*Przysucha*, jarm. 6, we czwartki: po ś. Agnieszce, po Niedzieli Kwiet., po ś. Piotrze i Pawle, przed ś. Wawrzyńcem, po ś. Franciszku Ser., przed ś. Barbarą.—*Skrzynno*, jarm. 6, we wtorki: po Niedzieli Przew., po ś. Stanisławie, przed ś. Janem Chrzc., po Przemien. Pańsk., po ś. Urszul., po ś. Katarzynie.—*Żarnów*, jarm. 6, we środy po Oczyszcz. N. M. P., po Niedz. Kwiet., po ś. Trójcy, po Narodz. N. P. M., po ś. Łukaszu, przed ś. Mikołajem.

Powiat Koński. *Końskie*, jarm. 6, we wtor.: po Nawróceniu ś. Pawła, po ś. Macieju, po ś. Józefie, po ś. Jakóbie, po ś. Urszuli, przed ś. Mikołajem.—*Gowarczów*, jarm. 6, w poniedz. po ś. Józefie, we wtorek po ś. Stanisławie, w poniedziałki: po ś. Annie, po ś. Michale, przed ś. Szymonem i Judą, przed ś. Tomaszem Apostołem.—*Przedbórz*, jarm. 6, w poniedz. po ś. Dorocie, we wtorki: po ś. Józefie, po ś. Antonim, w poniedz.: po Wniebowz. N. P. M., po ś. Jadwidze, po ś. Łucyi.—*Radoszyce*, jarm. 6, we środy: po 3 Król., po ś. Wojciechu, po Bożem Ciele, po ś. Annie, po ś. Mateuszu, po ś. Marcinie.—*Szydłowiec*, jarmarków 6, w poniedz.: po 3 Król., po Niedz. Środop., po Niedz. Kwiet., przed ś. Wawrzyncem, po ś. Franciszku, po ś. Marcinie.

Gubernia Kielecka.

Powiat Kielecki. *Kielce*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Agnieszce, po Niedz. Kwietniej, po ś. Trójcy, przed ś. Rozalią, po Wszystkich Św., po trzeciej niedz. Adw.—*Bodzętyn*, jarm. 6, w poniedziałek po Nawróc. ś. Pawła, po ś. Kazimierzu, we środę po ś. Stanisławie, w poniedz. po ś. Maryi Magdalenie, po ś. Idzim, po ś. Marcinie.—*Chęciny*, jarmark 6, we wtor.: po ś. Macieju, po ś. Wojciechu, po ś. Piotrze i Pawle, po Narodz. N. P. M., po Wszystkich Św., po Niepok. Pocz. N. P. M. — *Daleszyce*, jarm. 2, we środy: przed ś. Filipem i Jakóbem, po ś. Michale. — *Słupia*, jarm. 6, we środy: po 3 Królach, po ś. Benedykcie, przed Znalezieniem ś. Krzyża, przed ś. Wawrzyńcem, po Podwyższeniu ś. Krzyża, przed ś. Barbarą.

Powiat Jędrzejowski. *Jędrzejów*, jarm. 6, we czw.: po 3 Król., po ś. Kazimierzu, we środę po ś. Wojciechu, w piątek po Bożem Ciele, trwający dni 8, na ś. Franciszek Seraficki, trwający dni 8, we czwart. po ś. Katarzynie.—*Małogoszcz*, jarm. 6, we czwar.: po ś. Agnieszce, po Niedzieli Środop., w środy: po ś. Stanisł., po ś. Janie Chrz., we czw.: przed ś. Wawrzyńcem, przed ś. Szymonem i Judą.—*Sobków*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Macieju, po ś. Wojciechu, po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Augustynie, przed ś. Kryspinem, po ś. Łucyi.—*Wodzisław*, jarm. 6, w poniedz.: po 3 Król., po Niedz. Środopost., we wtorki: po ś. Stanisławie, po ś. Małgorzacie, po ś. Michale, po ś. Marcinie.

Powiat Włoszczowski. *Włoszczowa*, jarm. 6, we wtorki: po 3 Król., po Niedzieli Kwiet., po ś. Trójcy, przed ś. Idzim, po ś. Franciszku Ser., po Wszystkich Św.—*Kurzelów*, jarm. 6, w poniedziałki: po ś. Agnieszce, po ś. Kazimierzu, we wtorki: po ś. Stanisławie, po ś. Maryi Magdalenie, po ś. Bartłom., przed ś. Mikołajem.—*Lelów*, jarm. 6, we środy: po 3 Królach, po ś. Macieju, po ś. Wojciechu, po Bożem Ciele, po Narodz. N. P. M., po ś. Marcinie. — *Secemin*, jarm. 6, we czwartki: po ś. Leonie, po ś. Sulpicyuszu, przed ś. Aloizym, po ś. Bartłomieju, po ś. Łukaszu, po Bożem Narodzeniu.—*Szczekociny*, jarm. 6, we środy: po ś. Pawle Pustelniku, po ś. Józefie, po ś. Trójcy, po Wniebowzięciu N. P. M., po ś. Jadwidze, po ś. Łucyi.

Powiat Olkuski. *Olkusz*, jarm. 6, w pon.: po ś. Agnieszce, po Niedz. Środop., po Wniebows. Pań., po ś. Annie, po ś. Michale, po Niepok. Pocz. N. P. M.—*Kromołów*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Pawle Pustelniku, po Niedz. Środop., przed Znalezieniem ś. Krzyża, po ś. Annie, po Wszystkich Św., po ś. Łucyi.—*Ogrodzieniec*, jarm. 6 we czwartek po ś Walentym, we środy: przed ś. Wojciechem, po ś. Antonim, we czwartki: po Przemienieniu Pańsk., po ś. Jadwidze, po ś. Łucyi.—*Pilica*, jarm. 6., w poniedz: po 3 Królach, po ś. Kazimierzu, po ś. Stanisławie, po Nawiedz. N. P. M., przed ś. Idzim, po Wszystkich Św.—*Skała*, jarm. 6, we środy: po ś. Pawle Pustelniku, po ś. Kazimierzu, przed ś. Filipem i Jakóbem, po ś. Annie, po ś. Michale, po Niepokalanem Poczęciu N. P. M.—*Wolbrom*, jarm. 6, we środy: po Oczyszczeniu N. M. P., po Niedz. Kwiet., po ś. Antonim Padewskim, po Wniebowz. N. P. M., po ś. Jadwidze, po ś. Łucyi.—*Żarnowiec*, jarm. 6, w poniedz.: po 3 Królach, po ś. Franciszce Rzym., we wtorki po ś. Stanisławie, w poniedziałki: po Narodzeniu N. P. M., po ś. Łukaszu, po Wszystkich Świętych.

Powiat Miechowski. *Miechów*, jarmark 6: w poniedz. po Oczyszcz. N. P. M., we wtor. po Niedz. Kwiet., w pon: przed ś. Janem Chrz., po Narodzen. N. P. M., po ś. Marcinie, po ś. Łucyi.—*Brzesko*, jarm. 6, we wtorki: po Nawróceniu ś. Pawła, po ś. Ezechielu, po ś. Florentynie, po ś. Bartłomieju, po ś. Katarzynie, po ś. Łucyi. — *Książ Wielki*, jarm. 6, we środy: po 3 Królach, po ś. Grzegorzu, po ś. Barnabie, po ś. Kajetanie, po ś. Elżbiecie, po ś. Łucyi.—*Proszowice*, jarm. 6, we środy: po ś. Pawle Pustelniku, po ś. Tomaszu z Akwinu, po ś. Małgorzacie, po ś. Elżbiecie, po ś. Tekli, po ś. Marcinie.—*Słomniki*, jarm. 6, w poniedziałki: po ś. Agnieszce, po Niedz. Środop., po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Bartłomieju, po Podwyższeniu ś. Krzyża, po ś. Franciszku Borg.

Powiat Pińczowski. *Pińczów*, jarmarków 6, we wtorki: po ś. Dorocie, po ś. Grzegorzu, po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Bartłomieju, po ś. Urszuli, po ś. Łucyi.—*Działoszyce*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Macieju, po ś. Wojciechu, po ś. Maryi Magd., po ś. Michale, przed ś. Marcinem, przed ś. Tomaszem.—*Koszyce*, jarm. 6, we wtorki: po 3 Królach, po Niedz. Środopost., po Zielon. Świąt., po Wniebowz. N. P. M., po ś. Jadwidze, po ś. Andrzeju. — *Opatowiec*, jarm. 6, we wtorki: po 3 Król., po Przewodniej Niedz., przed Znalez. ś. Krzyża, po ś. Jakóbie, po Podwyż. ś. Krzyża, przed ś. Szymonem Judą. — *Skalbmierz*, jarm. 6: we wtorki: po ś. Józefie, po ś. Piotrze i Pawle, przed ś. Wawrzyńcem, przed ś. Idzim, po ś. Franciszku Seraf., po Wszyst. Św.—*Wiślica*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Agnieszce, po Ziel. Św., po ś. Małgorzacie, po Narodzeniu N. P. M., po ś. Jadwidze, po ś. Marcinie.

Powiat Stopnicki. *Stopnica*, jarm. 6, we środy: po 3 Król., po Niedz. Przewod., po ś. Antonim, po ś. Maryi Magdalenie, po ś. Franciszku, przed ś. Mikołajem.—*Busko*, jarm. 5, we środy po 3 Król., po Niedz. Środopost. jarmark ciągły 4-ro miesięczny, przez czas kąpieli letnich, od dnia 1 czerwca do dnia 1 października trwający z wyłączeniem niedziel i świąt uroczystych, po Wszystkich ŚŚ., po Niepokalanem Pocz. N. P. M.—*Chmielnik*, jarm. 6, we czwartki: po 3 Królach, po ś. Józefie, we środy: po ś. Wicie, we czwartki: przed ś. Idzim, po ś. Michale, po ś. Andrzeju Ap. — *Kurozwęki*, jarm. 6, w poniedziałek po ś. Antonim Opacie, we środę po ś. Benedykcie, po ś. Stanisławie, w poniedz. po ś. Józefie Kalas., po ś. Wacławie, po ś. Cecylii. — *Oleśnica*, jarm. 6, we środy: po 3 Król., po Kwietnej Niedz., po ś. Trójcy, po ś. Bonawenturze

po ś. Idzim, po ś. Łucyi.—*Pacanów*, jarm. 6 we, wtorki: po 3 Królach. po Niedz. Środopost., po ś. Kilianie, przed ś. Wawrzyńcem, po ś. Michale, po ś. Marcinie.—*Pierzchnica*, jarm. 6, w poniedziałek po ś. Kazimierzu, we wtorki: po ś. Wojciechu, po Bożem Ciele, po ś. Annie, po ś. Jadwidze, przed ś. Mikołajem.—*Szydłow*, jarm. 6, we wtorki: po 3 Król., po Niedz. Środopost., po ś. Stanisławie, przed ś. Władysławem, przed ś. Idzim, po dniu Zaduszaym.

Gubernia Lubelska.

Powiat Lubelski. *Lublin*, jarm. 11, w poniedz.: po Oczyszcz. N. P. M., po 1 niedz. postu, we środę Środopost., w poniedz.: po Niedz. Kwietn., po Niedz. Przewod., po Wniebowstąp. Pańsk., we wtorek po Ziel. Świąt. 3 dni trwający, w poniedziałki: po ś. Bernardzie 3-dniowy, po ś. Michale, po Wszystkich w., przed Bożem Narodz.—*Bełżyce*, jarm. 6, we środy: po Niedz. Białej, po ś. Stanisławie. po ś. Małgorzacie, po ś. Michale, po Wszystkich Św., po ś. Łucyi.—*Biskupice*, jarm. 6, we wtorki: po 3 Królach, po ś. Wojciechu, po ś. Stanisławie, po śś. Kozmie i Damianie, po ś. Marcinie Bisk.—*Bychawa*, jarm. 6, we środy: po 3 Król., po Niedz Środop., przed ś. Filipem i Jakobem, po ś. Maryi Magdalenie, po ś. Mateuszu, po ś. Urszuli.—*Głusk*, jarm. 6, w poniedz.: po 3 Król., po ś. Kazimierzu, po Wniebowstąpieniu Pańsk., po ś. Jadwidze, po ś. Marcinie, po Niepok. Pocz. N. P. M.—*Piaski Wielkie*, jarm. 6, we środy: po ś. Macieju, po Niedzieli Kwiet., po ś. Kilianie, po Podwyższeniu ś. Krzyża, po Wszystkich Św., przed ś. Tomaszem.

Powiat Lubartowski. *Lubartów*, jarm. 7, we wtorki: po 3 Król., po Niedzieli Kwiet., po ś. Filipie i Jakóbie, po ś. Stanisławie, po ś. Annie, po ś. Bartłomieju. po ś. Dyonizym.—*Czemierniki*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Agnieszce, po Zwiast. N. P. M., po ś. Stanisławie. po ś. Piotrze i Pawle, przed ś. Szymonem i Judą, po ś. Andrzeju Ap.—*Łęczna*, jarmarków 5, w poniedziałek po 3 Królach, we wtorek po świętym Józefie, w piątek po Bożem Ciele osm dni trwający, na ś. Idzi 10 dni trwający, w poniedziałek przed ś. Mikołajem.— *Michów*, jarm. 6, we środy: po ś. Macieju, po ś. Józefie, po ś. Wojciechu, po ś. Michale, po ś Marcinie, po Niepok. Poczeciu N. P. M. — *Kamionka*, targi czwartkowe przeniesione zostały na poniedziałki.

Powiat Nowo-Aleksandryjski. *Nowo-Aleksandrya (Puławy)*, jarm. 6, w poniedziałki: po Nawróceniu ś. Pawła, po ś Walentym. po ś. Benedykcie, we wtorki: po ś. Marku Ew., po ś. Zofii, po ś. Łucyi.— *Baranów*, jarm. 6, w poniedziałki: po ś. Agnieszce, po Niedz. Zapust., po ś. Maryi Magdalenie, po Wniebowzięciu N. M. P., przed ś. Szymonem Judą.—*Bobrowniki* jarm. 6, w poniedz. po ś. Macieju, we wtorki: przed ś. Filipem i Jakóbem, po ś. Trójcy, po Nawiedzeniu N. M. P., po ś. Jadwidze, przed ś Mikołajem.—*Józefów*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Józefie, po ś. Feliksie, przed ś. Janem Chrzc. po ś. Michale po Wszystkich Św., przed ś. Mikołajem.—*Kazimierz*, jarm 6, we wtorki: po ś. Kazimierzu, przed ś. Janem Chrzcic., po ś. Bartłomieju, po Wszystkich Świętych, po św. Leokadyi. — *Końskowola*, jarm. 6, we wtorki: po Niedz. Wstępn., przed Znalez. ś. Krzyża, po Bożem Ciele, po ś. Annie, po Podwyższeniu ś. Krzyża, po ś. Łukaszu. — *Opole*, jarm. 6, w pon.: po 3 Król., po ś. Macieju, we wtorki. po Niedz. Kwiet., po ś. Piotrze i Pawle. po Podwyższeniu ś. Krz. po ś. Katarzynie. — *Wąwolnica*, jarm 6, we wtorki: po 3 Królach, po ś. Józefie, po ś. Wojciechu. po Wniebowz. N. P. M., po Narodz. N. P. M., po ś. Marcinie Bisk.

Powiat Janowski. *Janów*, jarm. 6, we wtorki: po Oczyszcz. N. P. M., po ś. Stanisławie, przed ś. Janem, po Podwyż. ś. Krzyża, po Wszystkich Św., po Niepokal. Pocz. N. P. M. — *Annopol*, jarm. 6, w poniedz.: po ś. Walentym, po Niedz. Białej, we wtorki: po ś. Stanisławie, po ś. Annie, po ś. Stanisławie Kostce, po Niepok. Pocz. N. P. M — *Kraśnik*, jarm. 6, we wtorki: po 3 Królach, po Niedz. Kwiet., po ś Antonim, po Wniebowzięciu N. P. M., po ś. Franciszku Seraf., po ś. Marcinie.—*Modliborzyce*, jarm. 5, we środy: po ś. Macieju, po Zwiastowaniu N. P. M., po Zielonych Świątkach, po ś. Maryi Magdalenie, po ś. Mateuszu, przed ś. Tomaszem. — *Urzędow*, jarm. 6, we wtorki: po pierwszej niedzieli postu, po Niedz. Przew., po Boż. Ciele, przed ś. Wawrzyńcem, po ś. Łukaszu, po Niepok. Pocz. N. P. M. — *Zaklików*, jarm. 6, w poniedziałki: po ś. Agnieszce, po Niedz Środop., po ś. Annie, po ś. Bartłomieju. po Wszystkich w., po ś. Łucyi.

Powiat Biłgorajski. *Biłgoraj*, jarm. 6, we wtorki: po 3 Król., po ś. Macieju, po Zwiastowaniu N. M. P., po ś. Maryi Magdalenie, po Wniebowzięciu N. P. M., po ś. Francisz. Serafic. — *Józefów*, jarm 6, we wtorki: po 3 Król. podług starego kalendarza, po ś. Józefie, po ś. Małgorzacie, po Wniebowz. N. P. M. podług starego kalendarza, po ś. Mateuszu, po Niepok. Pocz. N. P. M.—*Krzeszów*, jarm. 6, we wtorek po ś. Józefie, w piątek po Bożem Ciele, i we wtorki: po Wniebowz. N P. M., po Narodz. N. P M., po ś. Łukaszu, przed ś. Tomaszem Ap.—*Tarnogród*, jarm. 6, w poniedziałki: po 3 Królach. po Niedz. Kwiet., po Nawiedz. N. P. M., przed ś. Wawrzyńcem, po Podwyż. ś. Krzyża, przed ś. Szymonem i Judą.

Powiat Zamojski. *Zamość*, jarm. 6, w poniedziałki: po Nawróceniu ś. Pawła, po ś. Kazimierzu, po Wniebowstąpieniu Pańs., po ś. Piotrze i Pawle, po Narodz N. P. M., po ś. Marcinie.—*Frampol*, jarm. 6. we czwartki: po ś. Dorocie, po ś. Kazimierzu. we środę po ś. Janie Nepomucenie. we czwartki: po N. P M. Szkaplerznej, po Narodz. N. P. M., po ś. Łukaszu — *Goraj*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Walentym, po ś. Stanisławie, po ś. Małgorzacie, po ś. Bartłomieju, po ś. Kozmie i Damianie, po ś. Andrzeju Ap.—*Krasnobród*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Macieju, po Zwiastowaniu N. P. M., po Zielonych Świąt., po Narodz. N. P. M podług star kalend., po dniu Zadusznym, przed ś. Tomaszem.—*Szczebrzeszyn*, jarm. 6, we wtorki: po Niedzieli Środop., przed ś. Filipem i Jakóbem, przed ś. Janem Chrzcic., po Wniebowz. N. P. M., po ś. Michale, przed ś. Mikołajem.

Powiat Krasnostawski. *Krasnystaw*, jarm. 6. we wtorki: po Oczyszcz. N. P. M., po Zwiastow. N. P. Maryi, po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Annie, po ś. Michale, po Niepokalanem Poczęciu N. P. Maryi.—*Gorzków*, jarm. 1, we wtorek po ś. Stanisławie.—*Izbica*, jarm. 6. we wtorki: po 3 Królach, po ś. Kazimierzu, po ś. Antonim, przed ś. Idzim, po ś. Franciszku Serafic., przed ś. Mikołajem. — *Turobin*, jarm. 6, we wtorki: po Nawróceniu ś. Pawła, po ś. Józefie, po ś. Wojciechu, po ś. Trójcy, po ś. Rochu, po ś. Jadw.-

Kwiet., w poniedz.: po N. M. P. Szkaplerznej, po ś. Michale, po ś. Stanisławie Kostce. — *Nowogród*, jarm. 6, w poniedz.: po 3 Król., po ś. Macieju, we wtorki: przed św. Stanisławem, przed św. Janem Chrzcicielem, po Narodzeniu N. M. Panny, przed ś. Szymonem Judą. — *Śniadowo*, jarm. 6, we wtorki po ś. Józefie, przed ś. Filipem i Jakóbem, po ś. Jakóbie Ap., po Narodz. N. M. P., po Wszyst. Św., przed ś. Tomaszem Ap. — *Wizna*, jarm. 6, we wtorki: po 3 Królach, po Niedzieli Kwiet., przed ś. Stanisławem, przed ś. Janem Chrzc., po ś. Elżbiecie, po Niepokalanem Pocz. N. M. P. — *Zambrow*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Walentym, po Nie dzieli Środopostnej, po Zielonych Świąt., przed ś. Idzim, po ś. Łukaszu, po ś. Łucyi.

Powiat Mazowiecki. *Wysokie Mazowieckie*, jarm. 6, w poniedz.: po 3 Królach, po Niedz. Kwiet., przed ś. Filipem i Jakóbem, przed ś. Janem Chrzc., po Narodzeniu N. P. Maryi, po, Wszystkich Świętych. — *Ciechanowiec*, jarm. 6 w poniedz.: po Oczyszczeniu N. P. M., na ś. Wojciech, po Bożem Ciele, przed ś. Wawrzyncem, po ś. Mateuszu, po ś. Andrzeju. — *Sokoły*, jarm. 6, we wtorek Wstępny, w poniedziałki: Przewodni, po ś. Antonim, po ś. Małgorzacie, po Wniebowzięciu N. P. Maryi, przed ś. Mikołajem. — *Tykocin*, jarm. 6, we wtorki: po Oczyszczeniu N. M. P., po ś. Trójcy, po św. Wincentym a Paulo, po św. Franciszku Serafickim, po ś. Marcinie, przed ś. Tomaszem Ap.

Powiat Ostrowski. *Ostrów*, jarm. 7, w poniedz.: po św. Błażeju, w pół-poście, po św. Stanisławie, po Bożem Ciele, po Matce Boskiej Siewnej, po św. Jadwidze, po ś. Feliksie Walezyuszu. — *Andrzejów*, jarm. 6, w poniedz.: po ś. Kazimierzu po Wniebowstąp. Pań., po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Bartłomieju, po ś. Franciszku Serafic., po ś. Marcinie. — *Brok*, jarm. 5, we czwartki: po ś. Agnieszce, po ś. Grzegorzu, po ś. Małgorzacie, po ś. Michale, po ś. Łucyi. — *Czyżew*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Macieju, po ś. Stanisławie, po ś. Jakóbie, po ś. Michale, przed św. Szymonem i Judą, po Niepokalanem Poczęciu N. P. M. — *Nur*, jarm. 5, we środy: po ś. Pawle Pustelniku, po Niedz. Środopost., po ś. Zofii, po N. P. Maryi Szkaplerznej, po ś. Jadwidze.

Powiat Pułtuski. *Pułtusk*, jarmark. 6, we wtorki: po 3 Królach, po ś. Józefie, po Zielonych Świątkach, po Narodzeniu N. P. Maryi, po ś. Jadwidze, po ś. Elżbiecie. — *Nasielsk*, jarm. 6, we wtorki: po Niedzieli Środopostnej, po ś. Wojciechu, po ś. Jakóbie, po ś. Michale, po Wszyst. Św., po Niepokalanem Poczęciu N. P. Maryi. — *Serock*, jarm. 4, we wtorek po ś. Mateuszu, we środy: po 3 Królach, po ś. Kazimierzu, po ś. Piotrze i Pawle. — *Wyszków*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Apolonii, po ś. Grzegorzu, po ś. Antonim, po Przemienieniu Pańsk., po ś. Justynie, po ś. Łucyi.

Powiat Makowski. *Maków*, jarmarków 6, we środy: po ś. Macieju, w wigilię Bożego Ciała, po ś. Bartłomieju, po ś. Michale, po ś. Leonardzie, przed ś. Tomaszem Apostołem. — *Krasnosielc*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Agnieszce, po ś. Stanisławie, po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Mateuszu, po Wszystkich Św., po ś. Łucyi. — *Rożan*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Agnieszce, przed Zwiastowaniem N. P. Maryi, po ś. Stanisławie, po ś. Janie Chrzcicielu, po Wniebowzięciu N. P. Maryi, po Wszystkich Świętych.

Powiat Ostrołęcki. *Ostrołęka*, jarm. 6, we środy: po ś. Walentym po ś. Józefie, po Nawiedz. N. P. M., po Podwyższeniu ś. Krzyża, po Wszystkich Świętych, po Niepokalanem Poczęciu N. P. Maryi. — *Czerwin*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Agnieszce, po Niedz. Zapust., po Niedz. Kwietn., po ś. Maryi Magdalenie, po ś. Michale, po ś. Łucyi. — *Myszyniec*, jarm. 6, we środy: po 3 Król., po Zwiastowaniu N. P. M., po ś. Trójcy, po Wniebowzięciu N. P. M., po ś. Michale, po ś. Marcinie.

Powiat Kolneński. *Kolno*, jarmarków 6, we czwartki: przed ś. Franciszkiem, po ś. Grzegorzu, we środę przed ś. Floryanem, we czwartki: przed ś. Kilianem, po ś. Tekli, po ś. Katarzynie. — *Jedwabno*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Agnieszce, po ś. Józefie, po ś. Stanisławie, przed ś. Idzim, po ś. Andrzeju, przed ś. Tomaszem Apost. — *Stawiski*, jarmarków 5, we wtorek 2-gi po 3 Królach, w Wielki wtorek, przed ś. Antonim, po ś. Franciszku Serafickim, przed ś. Barbarą.

Powiat Szczuczyński. *Szczuczyn*, jarm. 6 we wtorki: po 3 Królach, po ś. Macieju, po ś. Wojciechu, przed ś. Janem Chrzcicielem, po ś. Michale, po ś. Marcinie. — *Grajewo*, jarmarków 5, w poniedziałek po ś. Agnieszce, we wtorek po ś. Józefie, w poniedziałki: po ś. Trójcy, po Wniebowzięciu N. P. Maryi, po Wszystkich Świętych. — *Radziłów*, jarm. 4, w poniedziałki: po 3 Królach, po ś. Marku Ewang., po ś. Alojzym, po Niepokalanem Poczęciu N. P. Maryi. — *Rajgród* jarmarków 6, we wtorki: po Oczyszczeniu N. P. Maryi po ś. Kazimierzu, po Przewodniej Niedzieli, po ś. Stanisławie, po Narodzeniu N. P. Maryi, po św. Franciszku Serafickim.

Gubernia Suwalska.

Powiat Suwalski. *Suwałki*, jarmarków 6, we środy: po ś. Romualdzie, po ś. Benedykcie, po ś. Stanisławie, po ś. Rochu, po ś. Justynie, po ś. Andrzeju. — *Bakałarzew*, jarm. 6, we wtorki: po Oczyszczeniu N. P. M., po Niedz. Środop., po św. Wojciechu, przed ś. Janem Chrzc., po ś. Jakóbie Ap., po Wszyst. Św. — *Filipów*, jarm. 6, we wtorki: na tydzień przed zapustami, po Niedzieli Kwiet., przed Bożem Ciałem, po Wniebowzięciu N. P. M., po ś. Mateuszu, po ś. Marcinie. — *Przerośl*, jarm. 4, we wtorki: po ś. Józefie, po Wniebowstąpieniu Pańskiem, po ś. Michale, po ś. Katarzynie. — *Wiżajny*, jarm. 4, we wtorki: po Zielonych Świąt., po ś. Małgorzacie, po ś. Michale, przed Bożem Narodzeniem.

Powiat Augustowski. *Augustów*, jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po Niedzieli Kwietniej, po ś. Antonim, po ś. Wincentym, po ś. Bartłomieju, po ś. Marcinie. — *Lipsk*, jarm. 4, we wtorki: po Katedrze ś. Piotra, po ś. Jerzym, po ś. Pelagii, przed ś. Szymonem Judą. — *Raczki*, jarm. 6, w poniedziałek 3-ci po Nowym Roku, w poniedziałek Zapustny, we wtorek po Niedzieli Przewodniej, w poniedziałki: po ś. Trójcy, po Przemienieniu Pańskiem, po ś. Łukaszu. — *Sopoćkinie*, jarm. 2, w poniedziałki: po ś. Trójcy, po ś. Edwardzie.

Powiat Sejneński. *Sejny*, jarmarków 6, we wtorki: po Oczyszczeniu N. P. Maryi, po ś. Kazimierzu, po ś. Stanisławie, po Nawiedzeniu N. Maryi Panny, po Niedzieli Różańcowej, przed ś. Mikołajem. — *Łozdzieje*, jarmarków 5, we wtorki: po 3 Królach, po Niedzieli Środopostnej, po Bożem Ciele, po ś. Annie, po ś. Katarzynie. — *Serejе*, jarm. 5, we wtorki: po ś. Jerzym, po ś. Antonim, przed ś. Wawrzyncem, przed ś. Szymonem i Judą, po ś. Łucyi.

Kazim., przed ś. Filipem i Jakóbem, przed ś. Janem Chrzcic., po ś. Bartłomieju, po ś. Jadwidze, po ś. Andrzeju.—*Kock*, jarm. 6, we wtorki: po Oczyszcz. N. P. M., po ś. Józefie, po ś. Wojciechu, po ś. Franciszku Seraf., po ś. Karolu Borom., po ś. Łucyi.—*Łysobyki*, jarm. 3, we wtorki: po Zwiast. N. P. M., po Narodz. N. P. M., przed ś. Barbarą.—*Stoczek*, jarm. 6, w poniedz.: po 3 Królach, po Niedz. Środopostnej, we wtorek po ś. Wojciechu, w poniedziałki: przed ś. Janem Chrzcic., po ś. Mateuszu, po ś. Karolu Borom.

Powiat Garwoliński. *Garwolin*, jarm. 6, we środy: po ś. Macieju, po Niedzieli Przewod., po ś. Małgorzacie, po ś. Bartłomieju, po ś. Katarzynie, przed ś. Tomaszem Ap. — *Łaskarzew*, jarm. 6, we środy: po 3 Królach, po Niedz. Kwietn., po Zielon. Świąt., po ś. Annie, po Podwyższeniu ś. Krzyża, po Wszyst. Św.—*Maciejowice*, jarm. 6, we wtorki: po Oczyszczeniu N. P. M., po ś. Stanisławie, przed ś. Grzegorz., po Wnieb. N. P. M., po ś. Michale, po ś. Katarzynie. — *Osiek*, jarm. 6, we środy: po 3 Królach, po Niedz. Środ.-p., po Zielon. świąt., po N. P. M. Szkaplerznej, przed ś. Idzim, po 1 szej niedz. Adw. — *Parysów*, jarmarków 6, w poniedziałki: po Nawróceniu ś. Pawła po Niedzieli Wstępnej, po Niedz. Białej, w poniedziałek drugi po Zielon. Świąt., po ś. Magdalenie po Narodz. N.P.M.—*Żelechow*, jarm. 6, we czwar.: po ś. Macieju, we środy: po ś. Stanisławie, po ś. Maryi Magdalenie, po Wniebowz. N. M. Panny, po ś. Marcinie.

Gubernia Płocka.

Powiat Płocki. *Płock*, jarm. 2, we wtorki: przed ś. Janem Chrzcic. po ś. Michale.—*Bielsk*, jarm. 6, we środy: po Niedz. Kwiet., po Wniebowstąpieniu Pańsk., przed ś. Janem Chrzcic., po ś. Annie, po Ścięciu ś. Jana, po ś. Urszuli.—*Bodzanów*, jarm. 6, we czwartek po Nawróceniu ś. Pawła, we środy: po Niedz. Środopostnej, po ś. Stanisławie, po ś. Koźmie i Damianie, po ś. Łukaszu Ewang., po ś. Klemensie. — *Drobin*, jarm. 6: we środę po Zwiastowaniu N. M. P., we wtorek po ś. Stanisławie, we środy: po ś. Ant. Pad., po ś. Maryi Magdalenie, we wtorki: przed ś. Szymonem i Judą, po ś. Katarzynie.—*Wyszogród*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Józefie, po Wniebowst. Pańsk., po Bożem Ciele, po ś. Jakóbie, po św. Michale, po ś. Łucyi.

Powiat Lipiński. *Lipno*, jarm. 6, w pon.: po 3 Król., po Niedz. Kwiet., po Wniebows. Pań., po N. M. P. Szkaplerznej. po ś. Michale, po ś. Szymonie i Judzie.—*Bobrowniki*, jarm. 6, we środy: po Oczyszcz. N. P. M., po ś. Wojciechu. po Wniebowzięciu N. P. M., po ś. Franciszku Seraf., po ś. Andrzeju. — *Dobrzyń nad Wisłą*, jarm. 6, w poniedz.: po ś. Pawle (15 stycz.), przed Kwietną Niedz., po Bożem Ciele, po N. M. P. Anielskiej (2 sierp.), po ś. Franciszku Seraf., po Niepok. Pocz. N. P. M.—*Kikoł*, jarm. 6, we środę po ś. Wojciechu, w poniedziałki: po ś. Trójcy, po ś. Rochu, po ś. Mateuszu, po Wszyst. Św., przed ś. Tomaszem Ap.—*Skempe*, jarm. 6, we czwar. po ś. Macieju, we środy: po ś. Stanisławie, we czw.: po ś. Małgorzacie, po Narodz. N. P. M., po św. Franciszku, po ś. Marcinie.

Powiat Rypiński. *Rypin*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Macieju, po ś. Wojciechu, po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Ignac.L., po ś. Michale, po Wszyst. ŚS. — *Dobrzyń nad Drwecą*, jarm. 12, we wtorki: po Nowym Roku, po ś. Kazim., po Niedz. Kwiet. po ś. Stanisławie, przed ś. Janem Chrzcic., po Nawiedz. N. P. M., po ś. Bartłomieju, po ś. Mateuszu, po ś. Jadwidze, po ś. Marcinie po ś. Katarzynie i ś. Leokadyi.

Powiat Sierpecki. *Sierpce*, jarm. 6, we środy: po Oczyszczeniu N. M. P., po ś. Grzegorzu po ś. Marku, po ś. Wicie, po Wszyst. Św. po ś. Łucyi. — *Bieżuń*, jarm. 6, we wtorki: po 3 Królach, po Niedz. Środopostnej, po ś. Stanisławie, po ś. Małgorzacie, po Narodzeniu N. P. Maryi, po ś. Mikołaju.—*Raciąż*, jarmarków 6, we wtorki: po ś. Agnieszce, po Niedz. Kwiet., po Zielon. Świąt., po Wniebowz. N. M. P., po ś. Michale, po ś. Andrzeju.—*Żuromin*, jarm. 6, w poniedziałki: po 3 Królach, po ś. Macieju, po Wniebowst. P. po ś. Piotrze i Pawle, po Narodz. N. P. M., po Wszystkich Św.

Powiat Mławski. *Mława*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Macieju, przed ś. Filipem i Jakóbem, po ś. Trójcy, po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Michale, przed ś. Mikoł.—*Kuczbork*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Dyonizym, po ś. Klotyldzie, po ś. Elżbiecie, po ś. Tekli, przed ś. Szymonem i Judą, przed ś. Wiktoryą. — *Radzanów*, jarm. 6, we wtorki: po Zwiastowaniu N. P. M., po ś. Wojciechu, po Wniebowst. P., po ś. Antonim, po ś. Jakóbie, po Ścięciu ś. Jana. —*Szreńsk*, jarm. 6, we czwartki: po 3 Królach, po Niedzieli Kwietniej, we środy: przed ś. Janem Chrzcicielem, po ś. Jakóbie, po ś. Idzim, po ś. Jadwidze.

Powiat Przasnyski. *Przasnysz*, jarm. 6, we środy: po Oczyszcz. N. M. P., po Niedzieli Kwiet., po Wniebowst. Pańsk., po ś. Jakóbie, po Narodzenia N. P. M., po ś. Katarzynie.—*Chorzele*, jarm. 6, w poniedziałki: przed Zapustami, po Niedz. Kwiet., po Bożem Ciele, po Narodz. N. P. M., po Wszystkich Św., po Niepok. Pocz. N. P. M. — *Janów*, jarmar. 6, w poniedz.: po ś. Kazimierzu, we środę po ś. Stanisławie, w poniedziałki: przed ś. Janem Chrzcic., po ś. Bartłomieju, po Podwyższeniu ś. Krzyża, po ś. Andrzeju.

Powiat Ciechanowski. *Ciechanów*, jarm. 6, we środy: po ś. Weronice, po Niedzieli Środopost. po ś. Stanisławie, po ś. Maryi Magdal., po Narodzeniu N. M. P., po ś. Marcinie.

Powiat Płoński. *Płońsk*, jarm. 6, we wtorki: po Niedz. Kwiet., po Zielonych Świątkach, po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Bartłomieju, po Wszystkich Św., po Niepok. Pocz. N. M. P.—*Czerwińsk*, j. 6, we wtorki: po 2 Król., po św. Wojciechu, po ś. Małgorzacie, po Narodz. N. M. P., przed ś. Szymonem Judą, po ś. Marcinie.—*Nowe-Miasto*, jarmarków 6, w poniedz. po Niedzieli Wstępnej, we czwartek przed Niedzielą Kwietnią, we środę przed Wniebowst. P., we czwartek po ś. Rochu, w poniedziałek po Narodz. N. P. M., we czwartek po ś. Jadwidze.—*Sochocin*, jarm. 6, we środy: po ś. Błażeju, po ś. Stanisławie, przed ś. Janem Chrzcic., we czwartki: po ś. Dominiku, po Podwyższeniu ś. Krzyża, po ś. Klemensie.—*Zakroczym*, jarm. 6, we wtorki: po św. Pawle, Pust., po ś. Katarzynie Seneń., po ś. Marku i Marcelim, po ś. Kunegundzie, po Narodz. N. M. P., po ś. Marcinie.

Gubernia Łomżyńska.

Powiat Łomżyński. *Łomża*, jarm. 6, w poniedziałek po Oczyszczeniu N. P. Marji, w poniedziałek 2-gi Wielkiego Postu, we wtorek po Niedz.

dze.—*Żółkiewka*, jarm. 6, w poniedziałki: po ś. Dominiku, przed ś. Idzim, przed ś Szymonem i Judą, po ś Marcinie, po ś. Katarzynie, przed ś. Tomaszem Ap.

Powiat Chełmski. *Chełm*, jarm 6, we wtorki: po Zwiastowaniu N. P. M. p. s. k., po ś. Mikołaju p. s. k., przed ś. Janem p. n. k., po Narodzeniu N. P. M. p. s. k., po Opiece Matki Boskiej p. s. k., po ś. Andrzeju Apostole p. n k.—*Pawłów*, jarm. 6, we wtorki. po Zwiastowaniu N. P. M. podług nowego kal., po Opiece ś. Józefa, p dług star. kal., po Ziel. Świąt. podług now. kal, po Bożem Ciele podł. now. kal., po Wniebowz. N. P. M. p star. kal., po ś. Barbarze p. star. kal.—*Rejowiec* jarm. 5, w poniedz. po ś. Konstancyi p. now. kal., w poniedz. przed ś. Jerzym p. star kal., we środy: po Zielonych Świąt. podł. star. kal., po Wniebowz. N. P. M. p. star kal., po ś. Michale p star. kal., przed ś. Tomaszem p. now. kal.—*Sawin*, jarm. 6. we czwartki po dniach: 14 lutego. 11 lipca, 20 września, 30 października i 18 grudnia podł. now. kal. i w Wielki Wtorek p. star. kal. — *Wojsławice*, jarm. 6. p. star. kal., we środy: po ś. Józefie, przed ś. Janem Chrzcicielem, po ś. Eliaszu, po Nar dz. N. M. P., po ś. Michale, przed ś. Katarzyną.

Powiat Hrubieszowski. *Hrubieszów*, jarm. 6, we wtor.: po Nawr. ś. Pawła, po ś. Józefie, po ś. Stanisławie, po Ścięciu ś. Jana, po ś. Mateuszu, przed ś. Szymonem Judą.—*Dubienka*, jarm. 2. p. star. kal. we wtorki: po 3 Królach, po Zielonych Świąt.—*Krułów*, jarm 6, p. star. kal., we wtorki: po 3 Królach: po Niedz. Środop., przed ś. Jerzym, po ś. Piotrze i Pawle, po Narodz. N. P. M., po ś. Andrzeju. — *Uchanie*, jarm. 6, p. star. kal., we wtorki: po Oczyszcz. N. P. M., po ś. Wojciechu. po Zielonych Świąt., po ś. Piotrze i Pawle, po Wniebowz. N. P. M., po ś. Dymitrze.—*Grabowiec*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Weronice, po ś. Lambercie, po ś. Zofii, po N. M. P. Szkaplerznej, po Narodz. N. P. M., po Wszystkich Świętych.

Powiat Tomaszowski. *Tomaszów*, jarm. 6, we środy: po 3 Królach, po ś. Stanisławie, po ś. Bartłomieju, po ś. Tekli, po ś. Łukaszu. po ś. Marcinie.—*Jarczów*, jarm. 6, w poniedziałki po dniach: 24 lutego, 21 maja, 13 sierpnia, 13 września, 21 października i 18 grudnia. — *Komarów*, jarm. 6, w poniedziałki: po Niedz. Środop. podług nowego kal., po ś. Trójcy p. now. kal., przed ś. Janem Chrzcicielem p. now. kal., po Wniebowz. N. P. M. p. star. kal., po ś. Michale, po Wszystkich Świętych.—*Łaszczów*, jarmarków 6, p. star. kal., we wtorki: po Nowym Roku, po Oczyszcz. N. P. M., po Ziel. Świąt., po ś. Piotrze i Pawle, po ś. Michale, po ś. Marcinie.— *Tyszowce*, jarm 12, we środy, po dniach: 6 stycznia, 29 stycznia, 18 lutego, 24 marca, 12 kwietnia, 5 maja, 27 maja, 16 czerwca, 5 lipca, 6 sierpnia, 10 września, 3 listopada.

Gubernia Siedlecka.

Powiat Siedlecki. *Siedlce*, jarmar. 6, we wtorki: po 3 Królach, po Oczyszczeniu N. P. Maryi, po Niedzieli Środopostnej, po ś. Annie, po ś. Mateuszu, po ś. Marcinie.—*Mokobrody*, jarm. 1, w środę po ś. Jadwidze. — *Mordy*, jarm. 5, we czwartki: po ś. Higinie, po ś. Kazimierzu, przed ś. Szymonem i Judą, przed ś. Katarzyną, po ś. Łucyi.

Powiat Węgrowski. *Węgrów*, jarmark. 6 we wtorki: po ś. Agnieszce, po Niedz. Środopostnej, przed ś. Filipem i Jakóbem po ś. Piotrze i Pawle, przed ś. Idzim, po ś. Katarzynie —*Kamieńczyk*, jarmark. 6, we wtorki: po Nawróceniu ś. Pawła, po Zwiastowaniu N. M. P., po ś. Donacie, po Prz mien. Pańsk., po ś. Franciszku Seraf., po ś. Andrzeju. — *Liw*, jarm 4, we czwartki: przed Niedz. Za ust, przed Niedz. Kwiet., przed Zielonemi Świąt., przed Wszyst. Św. — *Miedzna*, jarm. 3, we wtorki: po Zw ast. N. P. M., po ś. Stanisławie, przed ś. Mikołajem.

Powiat Sokołowski. *Sokołów*, jarm. 6, we czwart.: po 3 Król., w Wielki Czwart., po Bożem Ciele. po ś. Rochu, po ś Michale, po ś. Edwardzie — *Kosów*, jarm. 4, we wtorki: po ś. Józefie, po ś. Zofii, po Narodz. N. P. Maryi, po ś. Aniołach Stróżach. — *Sterdyń*, jarm. 6, w poniedz.: po ś. Agnieszce, po ś. Albinie, po ś. Wicie, po ś. Bartłomieju, po ś. Rafale, po ś. Łucyi.

Powiat Konstantynowski. *Konstantynów*, jarm. 4. w pierwszy poniedziałek od dnia 13 stycznia, od 13 marca, od 13 października i od 13 listopada.—*Janów*, jarmark. 6, we wtorki: po Oczyszcz. N. M. P., po ś. Stanisławie, przed ś. Janem, po Podwyż. ś. Krzyża, po Wszystkich Św., po Niepokal. Poczęciu N. P. M.—*Łosice*, jarm. 6, we środy: po ś. Agnieszce, po Niedz. Kwiet., po Niedz. Przewodniej p. star. kal., przed ś. Janem, po Wniebowzięciu N. P. M. p. star. kal., po ś. Michale —*Sarnaki*, jarm. 6, we wtorki: po ś. Agnieszce, po Niedz. Środopostnej, po ś. Wojciechu. po ś. Stanisławie, po ś. Michale, po ś. Łukaszu.

Powiat Bialski. *Biała*, jarm. 2, we wtorki: po Zielonych Świątkach p. s k., po ś. Annie p. n. k.—*Kodeń*, jarm. 2, we środy: po ś. Trójcy, po ś. Michale p. star. kal. — *Łomazy*, jarm. 2, w poniedziałki p. starego kal., po ś Piotrze i Pawle, po ś. Koźmie i Damianie. — *Piszczac*, jarm. 4, we wtorek po 3 Królach. w pierwszy wtorek kwietnia, lipca, października.—*Sławatycze*, jarm. 2. w piątki: po Wniebowstąp. Pańsk., po święcie Opieki N. P. M. p. star. kal.—*Terespol*, jarm. 2, we wtorek po Zielon Świątkach, w piątek po ś. Piotrze i Pawle.

Powiat Włodawski. *Włodawa*, jarmark. 4. we wtorki: p. star. k., po Zielon. Świąt., po ś. Janie Chrzcic., po Wniebowz. N. P. M., na Opiekę M. Bosk., siedm dni trwający. — *Ostrów*, jarm. 6, w pon.: po ś. Leonie Pap., po Wniebowstąp. P., po ś. Małgorzacie, przed ś. Wawrzyńcem, po św. Jadwidze po ś. Feliksie Walez. — *Parczew*, jarm. 4, we wtorki: po ś. Wojciechu, przed ś. Janem Chrzcic., po ś. Cezaryi, po ś. Marcinie. — *Wisznice*, jarm. 3, w poniedz. p. star. kal.: przed ś. Jerzym, po ś. Janie Chrzcic., po Wniebowzięciu N. P. M.

Powiat Radzyński. *Radzyń*, jarm. 6, w poniedz.: po 3 Kr. p. s. k., po Niedz. Środop. p. s. k., po Niedz. Kw. p. n. k., po ś. Trójcy p. s. k. przed ś. Rozalią, po Wszyst. Św. — *Międzyrzec*, jarm. 4: we czwartek po ś. Walentym, we środę po ś. Wiktorze, we czw.: po ś. Jakóbie Apostole, przed ś. Mikołajem p. s. k. — *Wohyń*, jarm. 6, we środy po dniach: 6 kwiet., 21 maja, 18 sierpnia, 20 września, 3 listopada i 3 grudnia.

Powiat Łukowski. *Łuków*, jarm. 5, po niedzieli 1-ej wielkiego postu. po Niedz. Kwiet., we wtorek 4-ty po Wielkiej Nocy, w poniedz. 2-gi po Zielonych Świąt., w poniedz. 1-szy po Narodzeniu N. P. M.—*Adamów*, jarm. 6, w poniedz.: po ś.

Powiat Kalwaryjski. *Kalwarya*, jarmarków 4, we wtorki: po Wniebowstąpieniu Pańskiem, przed ś. Janem Chrzcicielem, po ś. Bartłomieju, po ś. Marcinie —*Olita*, jarm. 1, w poniedziałek po ś. Kazimierzu.—*Simno*, jarm. 6, we wtorki: po Nawróceniu s. Pawła, po ś. Jerzym, po ś. Piotrze i Pawle, po Wniebowzięciu N. M. P., po Narodzeniu N. P. M., po Dniu Zadusznym.

Powiat Wiłkowyski. *Wiłkowyszki*, jarmarków 5, we wtorki: po s. Józefie, przed Wniebowstąpieniem Pańskiem, po Nawiedzeniu N. P. Maryi, po Niedzieli Różańcowej, po s. Marcinie — *Wirzbołów*, jarmarków 6, we wtorki: po Oczyszczeniu N. P. Maryi, po Niedzieli Kwietniej, po Bożem Ciele, po Wniebowzięciu N. P. Maryi, po Niedzieli Różańcowej, po Wszystkich Swiętych.— *Wisztyniec*, jarm. 4, we środy: po ś. Kazimierzu, po s. Jerzym, po ś. Trójcy, przed ś. Szymonem i Judą

Powiat Władysławowski. *Władysławow* jarmarków 6, we wtorki: po 3 Królach, po Oczyszczeniu N. P. Maryi, po ś. Stanisławie, w poniedziałek po ś. Piotrze i Pawle, po Podwyższeniu ś. Krzyża, przed ś Szymonem i Judą — *Sudargi* jarm. 4, we środy: po 3 Królach, po ś. Jerzym, przed ś. Janem Chrzcic., po ś. Franciszku Seraf. — *Szaki*, j. 6, we wtorki: przed ś. Maciejem Ap., przed ś. Filipem i Jakobem, przed ś Antonim Padewsk., przed ś Wawrzyńcem Męcz., przed ś Mateuszem Ap., przed Bożem Narodzeniem

Powiat Maryampolski. *Maryampol*, jarmarków 6, we środy: po 3 Królach, po s. Wojciechu, po ś. Piotrze i Pawle, po Wniebowzięciu N. P. Maryi, po s. Michale, po Wszystkich Św. - *Balwierzyszki*, jarm. 3, we wtorki: po Zielonych Świąt., po ś. Maryi Magdalenie, przed ś. Michałem.—*Pilwiszki*, jarm. 6, we środy: po ś. Agnieszce, po s. Wojciechu, po ś. Trójcy, po ś. Bartłomieju, po ś. Mateuszu, po S. Marcinie. — *Preny*, jarm. 6, w poniedz.: po 3 Król., po I. Marcinie, we wtorki: po s. Antonim, po ś. Annie, po Narodzeniu Najśw. P. Maryi, po ś. Marcinie. — *Sapieżyszki*, jarm. 2, we wtorki: przed ś. Janem Chrzcicielem i po Niedzieli Różańcowej.

KATALOG

Książek Religijnych i Ludowych.

Adoracye czyli dwanaście godzin klęczenia przed Najświętszym Sakramentem. Wydanie 3 znacznie pomnożone, ... kop. 35.

Adwent. Rozmyślania i modły na cześć Adwendu, oraz święta Narodzenia Pańskiego, ... kop. 36.

Akt heroiczny miłości ku duszom czyśćcowym, kop. 3.

***Augustyn Św.** Wyznania. Przekład z łacińskiego Michała Bohusza Szyszki, ... rb. 1.—

*AUGUSTYNIK G. X. **Droga krzyżowa** za dusze zmarłych. Wydanie drugie pomnożone, . . . kop. 7½.

— **Miesiąc Październik** czyli nabożeństwo do N. Maryi Panny Królowej Różańca świętego, kop. 16.

— **Nabożeństwo** do św. **Antoniego** Padewskiego, k. 16.

— **Nabożeństwo** do św. **Leokadyi**, . . . kop 1½.

— **Nabożeństwo** do św. **Lucyny**, ... kop. 1½.

— **Nabożeństwo** na uproszenie zachowania od zaraźliwych chorób oraz uwagi jak się zachować podczas epidemii, ... kop. 5.

— **Nabożeństwo do Św. Stanisława** męczennika, biskupa Krakowskiego, ... kop. 10.

— **Nabożeństwo** do **Św. Stanisława Kostki**, kop. 10.

— **Nabożeństwo** do **Świętej Zofii** wdowy męczenniczki oraz do **Św. Aleksandra Biskupa Męczennika**, ... kop. 10.

— **Nabożeństwo** do **Świętego Idziego** oraz widomość o parafii i kościele, ... kop. 10.

— **Nabożeństwo do ś. Wincentego Kadłubka**, z dodaniem nabożeństwa rocznego, . . . kop. 20.

*AUGUSTYNIK G. X. **Przewodnik katechizmowy**, dla matek i dla przysposabiających dzieci do pierwszej spowiedzi i komunii świętej, kop. 6.

— **Porcyunkule** czyli skarb łaski seraficznego nabożeństwa do **Matki Boskiej Anielskiej**, kop. 60.

— **Upominek** dla dzieci przystępujących pierwszy raz do Komunii świętej. . . . . . . kop. 10.

— **Wzór** prawdziwie dobrej i pobożnej sługi, czyli **Nabożeństwo do św. Zyty**, obejmuje: Mszę św., Koronkę, Nowennę, Żywot i rozmyślania o śmierci św. Zyty i inne modlitwy, ... kop. 30.

— **Zbiorek pieśni i modlitw żałobnych** pobudzających do pokuty i nabożeństwa za dusze zmarłych, ... kop. 10.

Bezpieczny przewodnik w drodze do wieczności, czyli jednodniowe co miesiąc przygotowanie do dobrej śmierci. Obejmuje: Rozmyślanie, przygotowanie się do Spowiedzi i Komuni św., duchowne przyjęcie Ostatniego namaszczenia, Mszę domową, Drogę krzyżową dłuższą i krótszą, akty z Vade mecum ad infirmos i t. d., ... kop. 30.

***Bóg-Człowiek**. Przez Bessona Ks. Biskupa, rb. 1,20.

***Biblia łacińsko-polska** czyli Pismo Święte starego i nowego testamentu, przez S. Kozlowskiego cztery tomy, wydanie czwarte. . . . . . rb. 12.—
W oprawie płóciennej, grzbiet szagrenowy, rb. 17.—

Błogosław Matko! Czternaście pieśni na uroczystości N. Maryi Panny, napisała Józefa Żdżarska, kop. 15.

Błogosławieństwo duchowne domu, . . . kop. 3.

Bogobojność chrześcijańska. Ustawy moralno-praktyczne do prowadzenia życia po chrześcijańsku nauką Świętych a mianowicie św. Franciszka Salezego objaśnione, ... kop. 20.

Bolesna męka Zbawiciela świata, wedle rozmyślań A. K. Emmerich, ... kop. 45.

***Boże kocham Cię!** Książka religijno-moralna dla ludu wiejskiego. Część pierwsza. Objaśnienia prawd chrześcijańskich, przez X. St. Mazurka, egzemplarz kartonowawy, ... kop. 60.

Cuda łaski i miłosierdzia Bożego oraz Nowenna za dusze w czyscu cierpiące w potrzebach duchownych i doczesnych z Ojców Kościoła i Świętych zebrał i ułożył A. Morawski, ... kop. 10.

Cudowny Obraz Świętej Rodziny w kolegjacie Kaliskiej, ... kop. 8.

***Cuda Boże** we Mszy św. przez O. G Rossignoli, kop. 40.

***Cuda Boże** w świętych duszach czyścowych cz. I i II każda po . . . . kop. 40.

***Cuda Boże** w Przenajświętszym Sakramencie cz. I i II po . . . . kop. 40.

Ćwiczenia duchowne czyli Rekollekcye świętego Ignacego, ... kop 60.

Dzień zaduszny. Modlitwy i Litania za dusze zmarłych (z miedziorytem), ... kop. 4.

Duch pocieszyciel. Książka podręczna dla wszystkich, którzy światła, ulgi, pociechy w życiu potrzebują, zawiera: Officyum św. miłości czyli Psałterz Ducha Przenajświętszego, ... kop. 12.

Duch pocieszyciel. Nowenna do Ducha Przenajświętszego, oraz litanja i trzy rozmyślania na świąteczną Niedzielę, Poniedziałek i Wtorek, . . . kop. 10.

***Dumania** nad najwyższemi zagadnieniami człowieka, przez Józefa Gołuchowskiego. 2 tomy, . . rb. 2,50.

Dusza przy żłobku Chrystusowym. zawiera: Nowennę do Najśw. Dzieciątka Jezus, Mszę św. (Pasterkę), Godzinki, Koronkę, oraz inne Modlitwy i Rozmyślania (wydanie nowe), ... kop. 15.

Droga pewna i bezpieczna do prawdziwego spokoju sumienia, doskonałości moralnej i do Nieba przez X. A. Marcińskiego K. S. T. . . . . . rb. 3,50.

Droga do nieba przez krzyż i ciernie, czyli przez cierpienia tegoczesne i zgadzanie się z wolą Pana Boga, skreślił X. M. Możejewski, . . . kop. 25.

Droga krzyża, z temi, co w Jeruzalem odpustami, kop. 6.

Dwie koronki do Najświętszego Serca Jezusowego, z dodaniem modlitw, litanii i aktów, . . kop. 6.

Dziesięć uwag dla osób w smutku i utrapieniu zostających, ... kop. 5.

Elementarz czyli sposób czytania pisma polskiego, k. 4.

Elementarz łacińsko-polski. . . . . kop. 10.

Ewangelie i Epistoły na wszystkie niedziele i święta całego roku z dodatkiem modlitw kościelnych, kop. 50

Ewangelie na uroczystości różańcowe z dołączeniem psałterzyka i pieśni, ... kop. 3.

Fabiola. Powieść z czasów prześladowania chrześcijan w r. 302. Przez kardynała Wiesemana. Streszczona przez M. A. M. Na papierze zwyczajnym, kop. 50, satynowanym, ... kop. 60.

Godzina Adoracyi przed N. Sakramentem z dodaniem Mszy św., Godzinek i Pieśni, ... kop. 15.

Godzinki o Najsłodszem Imieniu Jezus, za dusze zmarłych, ... kop. 5.

Godzinki o Niepokalanem Poczęciu Najświętszej Maryi Panny, ... kop. 6.

Godziny koscielne, czyli wielkie officium do Najśw. Sakramentu podzielone na wszystkie dnie tygodnia, k. 15.

Gorzkie żale czyli rozmyślanie męki Pańskiej (wydanie przerobione), ... kop. 5.

GRABOWSKI G. X. **Cześć Maryi** przez Szkaplerz święty, ... kop. 15.

— **Kilka słów dobrej rady** dla rodziców, . kop. 8.

GRABOWSKI G. X. **Miesiąc Maryi** (dla ludu), k. 30.
— **Miesiąc Maj** na cześć Matki Boskiej Częstochowskiej, ... kop 30.
— **Odwiedziny Biskupa** i o Sakramencie Bierzmowania, ... kop. 5.
— **Pamiątka** pierwszej Komuni. Książka do nabożeństwa. Wydanie nowe pomnożone, (osobno dla chłopców i dla panien), ... kop. 40.
— **Pamiątka z Łagiewnik** z nowenną do świętego Antoniego (wydanie czwarte pomnożone) kop. 15.
— **Rozmyślania majowe o Matce Boskiej Bolesnej**, z dodatkiem Modlitw zalecanych przez Kościół i udarowanych odpustami — także do Matki Boskiej Bolesnej. . . . . kop. 30.
— **Sekta Mankietników** (zowiąca się sektą marywitów), ... kop. 15.
— **Wiadomości liturgiczne** niezbędne dla organistów i zakrystyanów, ... kop 75.

Grzesznik nawrócony mową Jezusa Chrystusa, kop. 10.
Gwiazda zaranna, ... kop. 3.
Historya św Starego i Nowego Testamentu przez X. R. Filochowskiego, ... kop. 80.
Homilie o Męce Pańskiej Wilhelma de la Luzerne, kardynała i biskupa lingoneńskiego w przekładzie z francuzkiego na język polski przez X. P. Rzewuskiego dla użytku wiernych, zwłaszcza kapłanów na dwuletnie Kazania passyjne przerobione, . kop. 60.
Hymn dziękczynny św. Bonawentury ku czci N. Maryi Panny. . . . . kop. 1½.
Hymny kościelne po łacinie. . . . . . . kop. 1½.
Jak człowiek powinien się modlić przez św. Piotra z Alkantary, oraz stopniowanie cnót przez św. Bonawenturę (wydanie poprawne), ... kop. 30.
Katechizm parafialny obszerniejszym wykładem rze-

czy objaśniony. Dla wygody Pasterzy w Winnicy Pańskiej pracujących, jako też rodziców i nauczycieli, napisany przez X. Putiatyckiego (wydanie drugie), ... rb. 1 —
***Katechizm** rzymsko-katolicki dla dzieci, przygotowujących się do pierwszej Spowiedzi i Komunii św. ułożony przez X. Kazimierza Grabowskiego, (wydanie trzecie), ... kop. 6.
***Katechizm większy** przez Ks. M. Gorzelańskiego, k. 60.
Kazania o Niepokalanem Poczęciu N. M. Panny, przez X. Aleksandra Garlikowskiego, św Teologii Prezentata, z autorów włoskich przetłómaczone, kop. 50.
Kazania passyjne miane w kościele kaliskim św. Mikołaja przez X. J. Chyliczkowskiego, . . kop. 50.
Korona świętych Pańskich. Nowenny na wszystkie miesiące w roku, ... kop. 25.
Koronka do **Przenajświętszej Krwi** Zbawiciela, kop. 5.
Koronka do Niepokalanego Poczęcia N. M. P., oraz pacierze codzienne, ... kop. 1½.
Koronka na cześć Niepokalanego Poczęcia N. Maryi Panny, ... kop. 1½.
Koronka do pięciu ran Pana Jezusa i **Koronka** za dusze w czyścu cierpiące, ... kop. 2½.
Koronka przeciw nałogowi przeklinania, . . kop. 5.
Koronka do św. Trzech Królów wraz z Litanią, kop. 2½.
Krótka nauka o Spowiedzi generalnej z obszernym rachunkiem sumienia (wydanie pomnożone), kop. 8.
Krótkie nabożeństwo Majowe na cześć N. M. P. kop. 5.
Krótka nauka o Sakramencie Bierzmowania z dodaniem modlitw przed i po bierzmowaniu, dla wygody gotujących się do tego Sakramentu przez biskupa H. F. . . . . kop. 5.
Krótkie nabożeństwo do Najsłodszego Serca Jezusowego, ... kop. 4.

Krzyż św. Zacharyasza (Karawika), . . . kop. 1.
Książeczka do nauki i nabożeństwa dla młodzieży, której mogą także używać korzystnie i dorośli napisana przez X. Egidjusza Jais, przełożona na język polski z wydania XXII-go przez X. P. Rzewuskiego, ... kop. 20.
Kwiaty ozdoba naszych kościołów Ułożył X. Wł. Fudalewski, pod względem ogrodniczym uzupełnił Ed. Jankowski kop. 30, na welinowym, . kop. 45.
***Krótki zarys apologii chrześcijańskiej**, czyli rozumowy wykład wiary przez Ks. Devivier, . . kop. 40.
***Kalwarya pod Wilnem**, z illustracyami St. Fleury'ego, przez Emmę Jeleńską, ... kop. 80.
***Listy duchowne** przez Ks. Alek. Jełowickiego, rb. 1 80.
Litania i pieśń o świętej **Agnieszce** P. i Męcz. kop. $1^1/_2$.
Litania i pieśni na cześć N. Maryi Panny (do Serca N. M. Panny), ... kop. $2^1/_2$.
Litania do N. M. Panny w **Lurd** (Lourdes), kop. $1^1/_2$.
Litania na cześć N. M. Panny od **ustawicznej pomocy**, ... kop. $2^1/_2$.
Litania o uproszenie nawrócenia **grzeszników**, kop. $1^1/_2$.
Litania i hymn o ś. Stanisławie, Biskupie Męczenniku, ... kop $1^1/_2$.
Ludzie co wy robicie?! czyli rozmowy popularne kapłana z ludem, przez X. Wiltosińskiego, . kop. 25.
Listy wiejskiego proboszcza do młodego kapłana o opowiadaniu słowa Bożego, z włoskiego przełożył X. Fudalewski, ... kop. 50.
Maj czyli nabożeństwo do Dziewicy Niepokalanej. Zebrał i skreślił X. U. . . . . kop. 20.
Mały katehizm dla młodzieży wyznania Rzymsko-Katolickiego napisany przez X. Putiatyckiego, kop. $7^1/_2$.
***Mały katechizm** według X. de Ségur, napisany przez X. Gorzelańskiego, ... kop. $7^1/_2$.

Mały śpiewnik. Pieśni na rok kościelny rozłożone (150), ... kop. 20.
Manifest Mnicha, założyciela nowej religji, z historyi XVI-go wieku. Studjum historyczne z dziejów Reformacyi, przez H. Pobóg, ... kop. 40.
Medytacye podczas trzechgodzinnego konania Pana Jezusa. . . . . kop. $7^1/_2$.
Ministrantura czyli sposób służenia do Mszy św. z tłomaczeniem polskim. . . . . kop. 3.
Miesiąc Aniołów (Październik) z wizerunkiem Królowej Anielskiej Maryi otoczonej Aniołami. Zawiera kompletne do Aniołów nabożeństwo, uwagi, przykłady, westchnienia strzeliste na każdy dzień, sposób słuchania Mszy św., różne pieśni i modlitwy. Napisał X. St. Ulanecki, ... kop. 30.
Miesiąc Listopad. Nabożeństwo za dusze w czyśćcu cierpiące, to jest rozmyślania, Modlitwy, Przykłady i Praktyki, na każdy dzień miesiąca Listopada, przez Ks. Antoniego Ricard, ... kop. 20.
Młodzian Seraficzny. Nowenna w uwagach i modlitwach, wyjętych z życia świętego Stanisława Kostki, k. 12.
Modlitwa do Przenajświętszego Oblicza Pana Jezusa, k. 1.
Modlitwa do świętego **Józefa** odmawiająca się po Różańcu Matki Boskiej nadana odpustem, oraz **Różaniec świętego Józefa**, ... kop. 2.
Modlitwy odpustowe do Serca Jezusowego w Najświętszym Sakramencie, ... kop. 3.
Modlitwy nieustannego odpustu do świętego Stanisława Kostki, ... kop. 1.
***Modlitwa** do Niepokalanie Poczętej N. Maryi Panny. Przełożył z francuskiego według włoskiego oryginału Ksiądz Ksawery Sforski, ... kop. 2.
Modlitwa do Serca Pana Jezusa, dla uzyskania dobrych pracowników w winnicy Pańskiej, . . . kop. 3.

Modlitwy codzienne do Matki Boskiej, . . kop. $1\frac{1}{2}$.

Msza święta podług Mszału z objaśnieniem ubioru kapłańskiego do Mszy świętej używanego. Książeczka podręczna do nabożeństwa, zawiera: Pacierz, Cztery ewangelie na Boże Ciało, Hymny kościelne, modlidlitwy przed Spowiedzią, Komunią ś. i Litanie, k. 15.

Mszał spółkapłański czyli czterdzieści sposobów słuchania Mszy świętej. Przekład z dziełka X. M. Kochemena (wydanie poprawne), ... kop. 30.

Nabożeństwo do świętego **Antoniego** zawierające: Nowennę, Modlitwy, Litanie, Pieśni, Godzinki, poprzedzone opisaniem niektórych cudów, . . kop. 10.

Nabożeństwo na uroczystość **Bożego Ciała** z oktawą i inne ureczystości, ... kop. 15.

Nabożeństwo do św. **Franciszka Salezego i św. Joanny Francis.ki**, zawierające w sobie: Nowenny, Godzinki, Litanie, Koronki i różne modlitwy (z drzeworytem), ... kop. 15.

Nabożeństwo do św. **Józefa** Oblubieńca Niepokalanej Dziewicy Maryi na **miesiąc Marzec**, . . kop. 50.

Nabożeństwo do św. Józefa, tłumaczone z francuzkiego, ... kop. $7\frac{1}{2}$.

Nabożeństwo Drogi Krzyżowej czyli Stacye Męki Pańskiej, ... kop. 5.

Nabożeństwo do **Męki Pańskiej** na każdy dzień tygodnia oraz **Stacye** jerozolimskie za dusze zmarłych, k. $7\frac{1}{2}$.

Nabożeństwo do Najświętszej Maryi Panny Matki **nieustającej pomocy**, ... kop. 25.

Nabożeństwo do N. Maryi Panny **Szkaplerznej**, k. $7\frac{1}{2}$.

Nabożeństwo 40-godzinne podczas wystawienia Najśw. Sakramentu, ... kop. 15.

Nabożeństwo do śś. Apostołów **Piotra i Pawła**, zawierające: Nowennę z dodaniem żywotów tychże Świętych, ... kop. 12.

Nabożeństwo Parafialne. . . . . kop. $7\frac{1}{2}$.

Nabożeństwo Różańcowe zawierające: Różaniec o N. Maryi Pannie, o N. Imieniu Jezus, Nowennę do N. Maryi Panny Różańcowej, Mszę św., Ewangelie na uroczystości Różańcowe, Nieszpory, modlitwy i pieśni, ... kop. 24.

Nabożeństwo do Najsłodszego **Serca Jezusowego**, zawierające: Nowennę, Godzinki i pieśni do Najsłodszego Serca Jezusowego, ... kop. 15.

Nabożeństwo do św. **Teresy**, zawierające: Nowennę, Godzinki, Mszę św., Litanię i Pieśni, oraz Żywot, k. 10.

Nabożeństwo do N. **Twarzy** Pana Jezusa, tudzież **Koronka** do św. **Maryi Magdaleny**, . . . kop. 5.

Nabożeństwo do **Trójcy** Przenajświętszej zawierające: Nowennę, Godzinki, Koronkę, Mszę św., Litanie, różne modlitwy i pieśni, ... kop. 10.

Nabożeństwo na Wielki Post, zawierające: Drogę krzyżową, Gorzkie żale, oraz pieśni i litanię o Męce Pańskiej, ... kop. 10.

Nabożeństwo w czasie zaraźliwego powietrza, (zwane **Karawika**), ... kop. 6.

Nabożeństwo na **zakończenie starego roku**, kop. $7\frac{1}{2}$.

Nadzieja w św. Józefie. Nabożeństwo zawierające w sobie: Septennę czyli siedmiodniowe rozmyślanie, k. 10.

Najsłodsze Imię Jezus (Styczeń) w trzydziestu jeden uwagach, przykładach, modlitwach i aktach strzelistych na każdy dzień miesiąca, wiernym ku czci i rozmyślaniu przedstawione, z wykazem odpustów przez Stolicę Apostolską do tego nabożeństwa przydanych, ... kop. 25.

Najszczęśliwszy dzień w życiu czyli dzień pierwszej Komunii, przez M. B. C. . . . . kop. 6.

***Narzędzia i miejsca Męki Pańskiej** w najwierniejszych obrazkach i opisach przedstawione z uwaga-

gami o Męce Pańskiej i Mszy świętej oraz dołączeniem Stacyi, przez X. J. Dombrowskiego, kop. 40.

Nauki Majowe, opracował ks. Antoni Kwiatkowski, dziekan hrubieszowski, ... kop. 25.

Nauki Majowe, ktore zebrał i ogłosił X. J. B. S. k. 35.

Nauki Niedzielne himiletyczno-popularne przez X. Wiltosińskiego tom I. . . . . rb. 1,20.

Nauki homiletyczno-popularne na Święta uroczyste i odpustowe przez X. Wiltosińskiego tom II. rb. 1,20.

***Nauki parafialne** niedzielne i świąteczne dla ludu wiejskiego, przez X. Mikołaja Szymkiewicza, rb. 1,20.

***Nauki pasyjne** o grzechach głownych, zastosowane do Męki Pańskiej. Napisal X. S. Zychowicz, k. 20.

***Nauki na wszystkie Święta uroczyste** całego roku oraz na niektóre przygodne, z dodaniem sześciu nauk o Męce Pańskiej, przez ks. Marcina Czepulewicza, w dwóch tomach, ... rb. 3.—

Nawiedzenie N. Sakramentu oraz Niepokalanie Poczętej N. Maryi Panny na każdy dzień miesiąca, przez św. Alfonsa M. Liguori, ... kop. 30.

Nawiedzenie przedwielkanocnych grobów Chrystusa Pana tudzież Nabożeństwo Rezurrekcyjne z dodaniem pieśni, ... kop. 7½.

Nieszpory (po łacinie), śpiewane w niedziele i święta uroczyste w ciągu roku kościelnego z dodaniem hymnów i suplikacji, oraz modlitw wieczornych, dla użytku i wygody chórów parafialnych, zwłaszcza organistów. Wydanie nowe znacznie pomnożone, k. 15.

Nieszpory (po polsku) śpiewane w niedzielę i święta uroczyste w ciągu roku kościelnego etc. . kop. 6.

Niewidoma epizod z czasów prześladowania Chrześcijan, ... kop. 30.

Nowenna do św. **Antoniego** Padewskiego. . kop. 5.

Nowenna do św. **Anny**, oraz Koronka i Godzinki za dusze zmarłych, z dołączeniem modlitw do świętego Joachima i pieśni do świętej Anny, . . . kop. 10.

Nowenna do Matki Boskie **Bolesnej**. . . . kop 2½.

Nowenna na cześć Wielkiego Patryarchy **Benedykta Świętego** (Chwalebny Bóg w Świętych swoich) przez** . . . . kop. 10.

Nowenna do **Ducha św.** z rozmyślaniem na każdy dzień przez św. Alfonsa Maryę Liguori, . kop. 7½.

Nowenna do Ducha Przenajświętszego z odpustami częściowemi i zupełnemi. Zalecona przez Ojca św. Leona XIII. Zawiera małe Godziny, Litanię i Hymny do Ducha świętego, ... kop. 10.

Nowenna do św. **Franciszka** Serafickiego, . kop. 5.

Nowenna do św. **Jozefa** dla przygotowania się do obchodzenia dorocznych uroczystości Jego, albo dla otrzymania jakiej łaski szczególnej w życiu i w godzinę śmierci, przez O. Huguet, ... kop. 10.

Nowenna do **Matki miłosierdzia** przez Krew Pana naszego Jezusa Chrystusa. Wydanie trzecie pomnożone, ... kop. 5.

Nowenna do Matki Boskiej **nieustającego ratunku** k. 7½.

Nowenna do N. Maryi Panny **Szkaplerznej**, oraz Koronka złożona z siedmiu pacierzy. Ostatnia nadzieja grzesznych, Litanie Modlitwy i Pieśni, kop. 5.

Nowenna na cześć **Niepokalanego Poczęcia** Najśw. Maryi Panny, ... kop. 7½.

Nowenna do Matki Boskiej w **Lurd** objawionej, k. 30.

Nowenna do Matki Boskiej **Pocieszenia** również przydatna na uroczystość Niepokalanego Poczęcia, k. 7½.

Nowenna do św. **Michała** Archanioła oraz trzydniowe nabożeństwo do Anioła Stróża, ... kop. 7½.

Nowenna do **Opatrzności** Boskiej z dodaniem litanii k. 2½.

Nowenna do **Przemienienia** Pańskiego (z obrazkiem, ... kop. 10.

Nowenna do cierpiącego **Pana Jezusa**. . . kop. 7½.
Nowenna do N. Panny łaskami słynącej w Lourdes, przez M. B. C. Warszawa 1897, . . . kop 7½.
Nowenna do św. **Róży** Limańskiej (Róża Indyjska), dla użytku wszystkich wiernych przez** . kop. 10.
Nowenna do św. **Wincentego** a Paulo. . . kop. 15.
O Boskości Spowiedzi z przykładami historycznymi przez X. K. M. . . . . kop. 20.
Officyum do Przebłogosławionej Panny, . . kop. 40.
Officyum za umarłych. Wyjęte z Brewiarza rzymskiego oraz Litania za dusze w czyścu cierpiące, kop. 10.
*__O naśladowaniu Dzieciątka Jezus__ tłumaczone z francuzkiego z dodaniem modlitw zebranych z różnych książek i własnego układu przez Joannę Dubicką. k. 20.
Opis Świętej Sukienki w Trewirze (format arkszowy), k. 3.
Opis obrazu N. Maryi Panny *w Studziannie* przez F. Budziszewskiego (z dwoma drzeworytami), kop. 5.
O świętym Marcinie Biskupie (wiek IV) przez X. W. Fudulewskiego, ... kop. 12.
Ostatnie dni ziemskiej pielgrzymki Boga Zbawiciela, napisał A. Wł. . . . . kop. 25.
Obrona duszy. Krótkie modlitwy codzienne obowiązujące wszystkich wiernych w Chrystusie. kop. 4.
Ofiarowanie Bolesnej Męki Jezusa Chrystusa za dusze w czyścu cierpiące. Wyjęte z dzieł O. Alojzego Segala do Salo, kapucyna. Przełożył z włoskiego X. Ł. B. . . . . kop. 7½.
*__O doskonałości chrześcijańskiej__, przez Księdza A. Rodrigueza, ... rb. 1,20.
*__Ogień miłości Jezusa Chrystusa__ przez Ks. Pinarta kop. 60, karton . . . . kop. 70.
*__Przewodnik po Kalwaryi__ dla obchodzących pamiątkę Męki Chrystusa Pana przy kościele Św. Krzyża na Kalwaryi, broszurowany k. 20, karton . . kop. 23.

Pamiątka pierwszej Komunii, wydanie nowe pomnożone, ... kop. 5.
Pamiątka siedmiowiekowego jubileuszu ś. Antoniego Padewskiego. Zawiera trzynaście Wtorków, Settimanę, Nowennę oraz Śpiewnik na cześć tegoż Świętego (z obrazkiem). przez**. . . . . k. 20.
Pamiątka 900-letniej rocznicy męczeństwa i **Nabożeństwa do św Wojciecha** przez X. G. G. kop. 10.
Pozdrowienie Matki Boskiej Bolesnej. . . kop. 1.
Pieśni na Adwent i Boże Narodzenie, . . kop. 10.
Pieśń do Matki Boskiej na miesiąc Maj. . kop. 2.
Pieśń do Matki Bożej Różańcowej i Szkaplerznej (z nutami), ... kop. 2.
Pieśni nabożne najwięcej używane i do uroczystości religijnych zastasowane, zebrał X. Klemens Wasilewski, ... kop. 10.
Pięć Nowenn służących ku dobremu przygotowaniu się do pięciu uroczystości Najświętszej Maryi Panny, ... kop. 7½.
Pieśni Wielkanocne. . . . . kop. 1½.
Pociecha konających czyli akty na godzinę śmierci. k. 7½.
Podręcznik katechizmowy do nauk większych i mniejszych, opracowany na treści krótkiego katechizmu X. R. Filochowskiego, który ogólnie uznanym został za najpraktyczniejszy i przez Władze dyecezalne polecany. 2 tomy, przez X. M M., ... rb. 3,60.
Pokarm duszy chrześcijańskiej albo rozmyślania bolesnej męki Jezusa Chrystusa z dodaniem modlitw do Spowiedzi i Komunii św., oraz dwóch sposobów słuchania Mszy świętej przez X. Pinart,. kop. 60.
Porządek odmawiania Różańca św. . . . kop. 4.
Powieści moralne przez Franciszka Soave ku zabawie i nauce wiernych, zwłaszcza młodzieży, wydane: z włoskiego przełożył X. P. Rzewuski, . kop. 30.

***Praktyczna nauka** św. Rzymsko-katol. wiary, przez X. J. Pawlikowskiego, ... kop. 7½.
Przewodnik dla Organistów i Zakrystyanów przy kościołach parafialnych Rzymsko-Katolickich, ułożony przez Proboszcza w Mniszku Dyecezyi Sandomierskiej, oprawny w tekturkę. . . . . . . kop. 40.
Przez krzyż do nieba. Kilka uwag zbawiennych dla osób wszelkiego stanu, ... kop. 7½.
Rozmyślania oraz nabożeństwo na WielkiCzwartek, k.7½.
Rozmyślanie Męki i Śmierci Jezusa Chrystusa (*Gorzkie Żale*). . . . . kop. 2½.
Rozmowy o Panu Jezusie. Napisał X. Roch Filochowski, ... kop. 10.
Różaniec na cześć Najśw. **Oblicza** Pana Jezusa oraz Litania i Koronka. . . . . kop. 5.
Różaniec pięciu Ran Pana Jezusa i Koronka siedmiu boleści Najświętszej Maryi Panny, . . . kop. 7½.
Różaniec święty, w czterech częściach. Wydał ksiądz Fr. Marcinkowski. Część pierwsza, . . . kop. 80.
— Część druga. **Śpiew Różańca** podług nut kościelnych i narodowych, ... kop. 50.
— Część czwarta. **Różaniec Żywy** na cztery stany: panien, młodzieńców, mężatek, mężów zastosowany do adoracyi, ... kop. 40.
***Rok kościelny,** czyli książka domowa dla katolików 2 tomy przez Ks. S. Kozłowksiego, . . . kop. 75.
Sześć Koronek na sześć dni tygodnia, w myśl Ojca ś. Leona XIII, rozkładającego Officya na cały tydzień z dodaniem Trisagium na Niedzielę i Koronki dla czcicieli św. Anny, przez X. F. M. . . kop. 5.
Siedm uwag o siedmiu boleściach N. Maryi Panny dla osób w smutku i utrapieniu zostających przez X. K. A. . . . . kop. 7½.
Skarbiec łask Bożych. — Modlitwy Bogu najmilsze

ś. ś. pannom Gertrudzie i Mechtyldzie od samego Chrystusa objawione. — Wydanie oryginalnie poprawne z edycyi drukowanej r. 1693 przez*** k. 90.
Septenna czyli siedmiodniowe nabożeństwo do Matki Boskiej Częstochowskiej, ... kop. 7½.
Skuteczny sposób odmawiania jednodniowych Rekollekcyi raz w miesiąc, celem przygotowania się na śmierć, ... kop. 7½.
Starożytna gorliwość w święceniu Niedzieli. Wyjęte z dzieł religijno-moralnych przez A. B. kop. 3.
Sposób odmawiania **Koronki** Najświętszego żywota Jezusa Chrystusa, ... kop. 10.
Sposób odmawiania **Różańca** do Najświętszej Maryi Panny, ... kop. 1.
Szkoła pobożności czyli zbiór modlitw dla młodzieży, k.25. oprawna w płótno angielskie, ... kop. 45
Szczególne łaski jakich dostępuje pobożny i wierny chrześcijanin przez nabożne słuchanie Mszy świętej, ... kop. 1½.
***Święta Marya Magdalena,** przez Ks. Lacorder, k. 40.
***Święte drogi krzyża** przez Boudona, . . kop. 75.
Tomasz à Kempis. O naśladowaniu Jezusa Chrystusa, ksiąg czworo, według tłomaczenia X. A. J. kop. 30.
Trzydniowe przysposobienie do Spowiedzi Wielkanocnej, ... kop. 10.
Tajemnice Eucharystyi z pism O. Eymard'a, rb. 1. —
Ucieczka do miłosierdzia Boskiego (wydanie drugie), k. 12.
Uczta święta o częstej Komunii przez Ks. de Ségur, z francuzkiego, ... kop. 7½.
Uczczenie Krwi przenajdroższej na miesiąc Lipiec i na wszelki czas, obejmuje: Sposób słuchania Mszy św., przygotowanie do sakramentów Pokuty i Komunii św., 33 uwag, Litanię do Krwi i do Imienia Jezus, Septennę, Nowennę, Modlitwy i Pieśni, . kop. 60.

U stóp Golgoty.** Rozmyślania i modlitwy oraz obchód grobów podczas wielkiego tygodnia. przez k. 15.

Uwielbienie Matki Boskiej Anielskiej. Obejmuje: wiadomość historyczną o uroczystości Matki Boskiej Anielskiej, Mszę św., Godzinki, Modlitwy o pozyskanie odpustu, Litanie, Nieszpory, Nowennę i Pieśni przez H. Chr. . . . . kop. 15.

Vade mecum ad infirmos, ... kop. 15.
oprawne w płótno angielskie. . . . . . kop. 30.

Wiadomość o początku i skutkach *Nowego medalu* wybitego na cześć Niepokalanego Poczęcia *N. Maryi Panny*, powszechnie znanego pod imieniem **Medal cudowny**, z dołączoną przy końcu Nowenną, k. 30.

Wiadomość o cudownej wieku XIX *Filomenie*, Pannie i Męczenniczce (z obrazkiem), ... kop 15.

Wiadomość o Szkaplerzu Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny, ... kop. 10.

Wianek krzyżowy, ... kop. 7½.

Wianeczek majowy poświęcony na cześć Najświętszej Maryi Panny, ... kop. 7½.

***Wiązanka Mirry.** Rozmyślanie na cześć przenajświętszej Męki Zbawiciela i ćwiczenia duchowne z rozmaitych ksiąg pobożnych zebrane, . . . kop. 40.

Wspomożenie Wiernych. Nabożeństwo za dusze zmarłych z różnych dzieł zebrane, ... kop. 50.

Wspomożenie wiernych. Książka do nabożeństwa dla kobiet poświęcona czci i chwale Najśw. Maryi Panny, z obrazkiem, str. 846. Cena zniżona rb. 1 kop. 50 na . . . . rb. 1.—

***Zbiór nauk** i Przemówień do dzieci przy pierwszej spowiedzi i komunii świętej przez X. M. Gorzelańskiego, ... rb. 1.50

Zbiór nabożeństwa dla czcicieli Najświętszego Sakramentu, ... rb. 1.—

Zbiór nabożeństwa dla Katolików, War. 1897, k. 60.

Zbiór modlitw i pieśni zwykle używanych podczas Majowego nabożeństwa, ... kop. 7½.

Zbiór Pieśni nabożnych do Najświętszej Maryi Panny (150), ... kop. 30.

Zegarek czyścowy, czyli nabożeństwo za dusze zmarłych na cały tydzień, ... kop. 10.

ST. BRZOZOWSKI. *Najświętsza Marya Panna* **Częstochowska**, ... kop. 10.
—*Najświętsza Marya Panna* **Skempska**, . kop. 10.
—*Najświętsza Marya Panna* **Gidelska**, . . kop. 8.
—*Najświętsza Marya Panna* **Studziańska**. . kop. 5.
—*Żywot świętego* **Andrzeja Żórawka** Pustelnika, k. 3.
—*Żywot świętej* **Barbary** Panny i Męczenniczki z dodaniem litanii i pieśni, ... k. 3.
—*Żywot świętego* **Bonifacego** Męczennika, z dodaniem litanii, ... kop. 5.
—*Żywot świętego Ojca* **Dominika** Kapłana Wyznawcy z dołączeniem pacierzy codziennych i litanii, k. 5.
—*Żywot świętej* **Doroty** Panny i Męczenniczki z dodaniem litanii, ... kop. 4.
—*Żywot świętej* **Heleny** *Cesarzowej* z dodaniem pieśni o Krzyżu świetym. . . . . kop. 3.
—*Żywot świętej* **Jadwigi** z dodaniem Litanii, kop. 3.
—*Żywot świętego* **Jacka** Kapłana Wyznawcy, kop. 4.
—*Żywot świętego* **Jana Apostoła** Ewangelisty z dodaniem Litanii, ... kop. 3.
—*Żywot świętego* **Jana Kantego** Kapłana i Wyznawcy, ... kop. 3.
—*Żywot świętego* **Jana Nepomucena** Patrona dobrej sławy, ... kop. 5.
—*Żywot błogosławionego* **Ładysława** z Gielniowa, k. 5.
—*Żywot świętego* **Pawła** pierwszego Pustelnika, k. 4.
—*Żywot świętego* **Rocha** Wyznawcy, ... kop. 2½.

ST. BRZOZOWSKI. *Żywot świętego* **Stanisława** Biskupa Męczennika, ... k. 3.
—*Żywot świętej* **Róży** *Limańskiej*, . . . kop. 5.
—*Żywot błogosławionego* **Sadoka** *i Towarzyszy*, kop. 5.
—*Żywot błogosławionego* **Wincentego** *Kadłubka*, k. 4.
Żywoty świętych: Patrycyusza, Kwirykusa i matki jego, Elkta kapłana i Astyona, Eudocyi. Wyjęte z żywotów świętych, drukowane w Kaliszu roku 1736 przez księdza Stefana Wielewiejskiego, a teraz dla pożytku wiernych na nowo przerobione i wydrukowane, ... kop. 20.
Żywot ś. Agaty Dziewicy i Męczenniczki, . kop. 2½.
Żywot ś. Antoniego z Padwy z 15 drzeworytami k. 20.
Żywot ś. Franciszka z Assyżu (Serafickiego) z obrazkiem, ... kop. 7½.
*__Życie Św. Fr. Salezego__, przez Ks. Marsolliera, k. 60.
Żywot ś. Grzegorza Cudotwórcy przez X. G. Augustynika, ... kop. 16.
Żywot ś. Huberta, ... kop. 2½.
***Życie**, cuda i cześć **Św. Kazimierza**, Królewicza polskiego, przez Ks. A. Lipnickiego, ... kop.
*__Żywot Matki Bożej__ wydanie trzecie przez O. Prokopa Kapucyna, ... rb. 1,50.
*__Żywot Pana i Boga naszego Jezusa Chrystusa__, opisany przez Św. Bonawenturę k. 40, karton, kop. 50.
Żywot ś. Tekli Panny i Męczenniczki, wraz z nabożeństwem do tejże świętej, ... kop. 10.
Żywot św. Teresy Dziewicy Seraficznej, . kop. 5.
Żywot św. Walentego biskupa i męczennika, patrona przeciw wielkiej chorobie. Z dodaniem nauk moralnych, modlitw, litanii i pieśni. Napisał X. Marcin Makowski proboszcz parafii Bromiszewo, . kop. 7½.

KSIĄŻKI LUDOWE.

*__Dwie Powiastki:__ Ofiary i Dobrze zaczął, przez A. Kwiatkowskiego, ... kop. 15.
Dwa przeciwne skutki pijaństwa i wstrzemięźliwości (obrazek ludowy) przez Marję Kiewlicz. . kop. 10.
Dwie siostry służące (powiastka), ułożyła C. Falkowska, ... kop. 5.
Dwórka (powieść ludowa), przez Ludwika Niemojewskiego, ... kop. 12.
Dziesięcioro przykazań Bożych w powiastkach, ku nauce i rozrywce ludu, ... kop. 20.
*GRAJNERT J. **Bajki i przypowiastki**. . kop. 10.
— **Dwa razy tracona** . . . . kop. 8.
— **Jak to było pod Wiedniem?** Powiastka historyczna (z dawnych dziejów Polski) dla młodzieży i ludu naszego, ... kop. 10.
— **Kobieta** w gospodarstwie i rodzinie. . kop. 10.
— **Maciek Grąda**, powiastka historyczna (z dawnych dziejów Polski), dla młodzieży i ludu naszego,k. 10.
— **Pogadanki o ziemi naszej** (jak się tworzyła i z czego się składa?), ... kop. 8.
— **Pogadanki astronomiczne** (o świecie powszechnym), ... kop. 12.
— **Przystępne rozmowy o Chemii** (dla ludu), kop. 16.
— **Szymon Stęporek, Witek Kujawiak.** Powiastki historyczne (z dawnych dziejów Polski) dla młodzieży i ludu naszego, ... kop. 10.
*GRABOWSKI G. X. **Antek Urlopnik** (powiastka ludowa), ... kop. 20.
— **Czytania o cnocie posłuszeństwa**, . . kop. 40.
— **Czytania** o grzechu nieczystości (dla ludu), kop. 30.
— **Grzechy jarmarczne**. . . . . kop. 15.
— **Obowiązki rodziców** (dla ludu), . . . kop. 25.

— **Rady kapłana dla ludu**, ... kop. 20.
— **Słowa prawdy** o papierosianej modzie i o pijaństwie (dla ludu), ... kop. 12.
Kanarek (powiastka dla dzieci), przez Księdza Kanonika Schmidt'a, ... kop. 7½.
Komu nauka potrzebna. Opisał dla ludu ksiądz Stanisław Mazurek. . . . . kop. 7½.
Kubuś sierotka powiastka, ... kop. 10.
Lokaj gospodarzem (dla ludu), przez C. Falkowska, k. 8.
Miłość Macierzyńska. Napisał A. Kwiatkowski, k. 15.
***Moc poświęcenia** (nowella z czasów napadów tatarskich), przez T. Szczkowskiego, ... kop. 20.
Napomnienia matki (powiastka ludowa) przez Walentynę, ... kop. 7½.
O miłości światowej w świetle wiary i rozumu uważanej. Napisał X. Karol Obolewicz ku poprawie zalotników oraz przestrodze młodzieży, rodziców, i osób mądrych według świata, ... kop. 25.
***Obrona sławy bliźniego** ku pożytkowi osób wszystkich stanów przez X. K. Obolewicza, . kop 25.
O sadach wiejskich, czyli rady i sposoby zakładania i utrzymania sadów, na nieuprawionej ziemi przez gospodarzy nieobeznanych z ogrodnictwem. Napisał ks K. Obolewicz, ... kop. 20.
O Marysi Kaliciance, przez Helenę P. . . kop. 7½.
***O skutkach lekarstw elektro-homeopatycznych** hr. Mattei, z własnego na sobie i innych doświadczenia, jako przyczynek do tego nowego sposobu leczenia dla dobra bliźnich skreślił ksiądz M. M. k. 50.
Opatrzność Boska (powiastka), ... kop. 5.
***Poradnik** dla pijących wody mineralne w każdym czasie, ... kop. 40.
Pamiętnik służącego, spisał Michał Krzemień, kop. 6.
Pan Protazy (obrazek ludowy), przez Ludwika Niemojewskiego, ... kop. 8.

Pierwsza służba, powiastka, przez C. Falkowska, kop. 5.
***Pogadanki o kwiatach** przez M. W. . . . kop. 15.
Praca i uczciwość. Powiastka, ... kop. 15.
Przygody podlasiaka w Warszawie, . . . kop. 15.
***Rolnik** chrześcijański w swoim stanie objaśniony, przez X. K. Obolewicza, ... kop 25.
Sądy Boże (opowieść z życia wiejskiego dawniejszych czasów), ... kop. 8.
Słowa prawdy o ubiorze, strojach i wdziękach, przez X. K. Obolewicza, ... kop. 30.
Witek. Obrazek ludowy, przez L. Niemojewskiego, k. 8.
Wstęp do Literatury. Napisał L. Warykiewicz. k. 25.
Wychowanica czarownicy (powieść oryginalna) dla młodocianego wieku, przez Koralinę, . . . kop. 12.
Wypisy z pisarzów polskich zawierające po większej części przedmioty realne, ułożył Maksymiljan Łyszkowski, Dyrektor Gimnazyum Realnego Warszawskiego. (Część pierwsza), ... kop. 50.
Zawiedziona Nadzieja (obrazek wiejski), przez Koralinę, ... kop. 5.
***Tomasz Konstanty Świątecki** wynalazca niezawodnego lekarstwa na cholerę i jego przeciwnicy, kop. 20.

CENY CZASOWO ZNIŻONE.

Potocki Leon X. M. S. T. **Kazania** na niektóre niedziele i święta oraz mowy przygodne tom I — Tom drugi obejmuje Wykład Składu Apostolskiego, dwa tomy z rb. 2 na . . . . rb. 1.—
Tak zwana „**Emancypacya**“ a chrześcijańskie stanowisko niewiasty przez K. A. L. 2 tomy z rb. 2 na rb. 1,20.